

Za Dolores Murad Perish,
koja je prerano napustila ovaj svet:
1930-1992.

Zahvalnica

Kao i uvijek, mnogima dugujem zahvalnost. Prvo bih zahvalio Pem Ahern, mom agentu, koja me je mudro savjelovala. Zatim svima u izdavačkoj kući Rendoin Ham: Dini Centrelo, izuzetnom izdavaču koja je uložila veliki trud; Marku Tavaniju, koji je svojim uredničkim savjetima pomogao da rukopis postane knjiga; Sindi Mjurej koja strpljivo podnosi promjenu mojih raspoloženja; Kim Hovej, koja je krajnje profesionalno radila istraživanja; Lauri Jorstad, uredniku oštrog oka; Kcrol Lovenštajn i njenom izvrsnom timu koji su učinili da ove stranice zasjaju; i konačno, svima koji su se bavili promocijom i prodajom knjige - ne može se mnogo postići ako oni ne ulože veliki trud.

Također, ne mogu a da ne spomenem Fren Douning, Nensi Pridgen i Daivu Vudvort. Ovo je bio posljednji rukopis na kome smo zajedno radili kao tim, i zaista će mi nedostajati. Kao i uvijek, moja supruga Emi i kćerka Elizabeta su sve vrijeme bile uz mene i bodrile me.

Ovu knjigu posvećujem svojoj tetki, divnoj ženi koja je umrla. Bila bi ponosna da je mogla knjigu da vidi. Ali znam da me gleda i, siguran sam, da se smješi.

Ova je za tebe, Bobo!

Crkvi ne treba ništa osim istine

- Papa Lav XIII (1881)

Ništa nije tako veliko i fascinantno kao slatka misterija Fatime, koja prati Crkvu i čelo čovječanstvo tokom ovog dugačkog vijeka apostazije, i koja će ih, bez ikakve sumnje, pratiti do njihovog

konačnog pada i ponovnog uzdignuta.

- Abbe George de Nantes 1982, prilikom prvog hodočašća Pape Jovana Pavla II u Falimu

Vjera je dragocjeni saveznik u potrazi za istinom - Papa Jovan Pavle II (1998.)

PROLOG

FATIMA, PORTUGALIJA 13. JULI, 1917.

Lucija je, zagledana u nebo, posmatrala Bogorodicu kako silazi. Prikazanje je došlo sa istoka, kao i prethodna dva puta, pojavljujući se poput bleštave tačke iz dubine oblačnog neba. Brzo se približila. Njena pojava je svetlela kad se zaustavila kod velikog hrasta, tik iznad zemlje.

Majka božja je stajala uspravno. Njen kristalno jasan lik bio je obasan svetlošću koja se činila blještavijom od samog sunca. Kao odgovor na ovu zaslepljujuću lepotu, Lucija je oborila pogled. Ovog puta, gomila sveta se okupila oko Lucije; ali, pre dva meseca, kada se Majka božja prvi put pojavila, samo su Lucija, Jasinta i Frančesko bili na livadi čuvajući ovce. Lucijini rođaci su imali sedam i devet godina. Ona je bila najstarija i sa svojih deset godina tako se i osećala. Sa njene desne strane klečao je Frančesko, u dugačkim pantalonama i sa kapom u obliku čarape, dok je levo od nje klečala Jasinta, koja je na sebi imala crnu suknju i maramu preko tamne kose.

Lucija je podigla pogled i ponovo pogledala u okupljen svet. Ljudi su još juče počeli da se okupljaju. Mnogi su došli iz su-sednih sela. Neki su povelu osakaćenu decu, nadajući se da će ih Majka božja izlečiti. Iguman Fatime je tvrdio da je prikaza neka varalica i molio ih da je se klone. Đavo na delu, rekao je. Ali ljudi ga nisu slušali, a jedan parohijan ga je čak nazvao budalom, jer đavo nikad ne bi tražio od ljudi da se mole.

Neka žena 'n gomile je vikala, nazivajući Luciju i njene rođake prevarantima i klela se kako će Bog kazniti njihovo svetogrđe. Manuel Mario, Lucijin ujak, Jasintin i Frančeskov otac, stajao je iza njih i Lucija je čula kako ućutkuje tu ženu. Bio je poštovan u selu kao čovek koji je video svet i putovao dalje od susedne Sera de Aire. Njegove oštre tanine oči i mirno ponašanje pružale su Luciji potrebnu snagu. Bilo je dobro što je on bio u blizini, tu, među ovim strancima.

Pokušala je da ne razmišlja o recima koje su joj uz viku dobacivali i da od sebe odagna miris nane i borovine, i opor miris divljeg ružmarina. Usmerila je i misli i pogled ka Bogorodici koja je lebdela pred njom.

Jedino su ona, Jasinta i Frančesko mogli da vide Bogorodicu, ali samo ona i Jasinta su mogle da čuju njene reci. Lucija je mislila da je to čudno - zašto je Frančesku to bilo uskraćeno -ali, tokom svoje prve posete, Majka božja je jasno rekla da će Frančesko uskoro otići na nebo, kad izgovori mnoge molitve.

Povetarac je prešao izbrazdanim pejzažom ovog uleglog polja, poznatog kao Kova de Iria. Zemlja je pripadala Lucijinim roditeljima. Bila je prošarana maslinovim drvećem koje je raslo bez nekog reda, i zimzelenim stablima. Trava je bila visoka i od nje se dobijalo odlično seno, a tlo je bilo plodno za uzgajanje krompira, kupusa i kukuruza.

Redovi jednostavnih kamenih zidova pregrađivali su polje. Većim delom su bili porušeni i to je Luciju činilo srećnom, jer je omogućavalo ovcama da pasu gde žele. Njen zadatak je bio da čuva porodično stado. Jasinta i Frančesko su dobili od svojih roditelja slično zaduženje i oni su proteklih nekoliko godina proveli mnoge dane na ovim livadama, ponekad se igrajući, ponekad se moleći, a ponekad slušajući Frančeska kako svira na fruli. Ali sve se to promenilo pre dva meseca, kada im se Bogorodica

prvi put javila.

Od tada, pojedinci su ih neprestano proganjali pitanjima, a nevernici su im se rugali. Majka je Luciju odvela do parohijskog

Treću tajna

13

sveštenika i zahtevala od nje da kaže da je sve to laž. Sveštenik je saslušao njenu priču i rekao da je nemoguće da je Bogorodica Marija sišla sa neba samo da bi nam rekla da treba da se molimo svaki dan. Lucija je utehu nalazila tek kad je bila sama, kada je mogla na mira da plače i zbog sebe i zbog sveta.

Nebo se zatamnilo, a kišobrani, koje su ljudi koristili kao zaštitu od sunca, počеше da se sklapaju. Lucija je stajala i vikala: „Skinite šešire, jer vidim našu Bogorodicu!”

Muškarci su odmah poslušali, a neki su se i prekrstili, kao da su tražili oprostaj za svoje nepristojno ponašanje.

Okrenula se viziji i klekla: „Šta želite od mene?”, upitala je.

„Ne hulite više na Gospoda našeg Boga zato što je On već dozi veo mnogo uvreda! Želim da dođete ovde trinaestog dana sledećeg meseca i da nastavite da se molite krunici i kažete pet desetki svaki dan u čast Majke Božije kako bi svetom zavladao mir i prestao rat. Jer jedino će Ona moći da vam pomogne.”

Lucija je netremice gledala u Bogorodicu. Njen oblik je bio proziran, različitih nijansi žute, bele i plave boje. Lice joj je bilo prelepo, ali neobično osenčeno tugom. Haljina je dosezala do članaka. Veo je pokrivaio glavu. Brojanica, koja je podsećala na perle, bila je isprepletana sa njenim prekrštenim rukama. Glas joj je bio nežan i prijatan - ni u jednom trenutku nije ga ni povisila ni snizila - delovao je nekako umirujuće, poput povetar-ca koji je neprestano duvao dolinom.

Lucija je skupila hrabrost i rekla: „Želela bih da nam kažete ko ste, i da izvedete neko čudo kako bismo svi verovali da ste nam se prikazali.”

„Nastavi da dolaziš ovde svakog meseca na ovaj dan. U oktobru ću ti reći ko sam i šta želim i izvešću čudo tako da će svi morati da poveruju.“

Proteklih meseci Lucija je razmišljala o tome šta će reći kada se pojavi. Mnogi su je obasipali molbama koje su se odnosile na njihove voljene i na one koji su bili suviše bolesni da govore u svoje ime. Jedne molbe se u tom trenutku posebno se-ula: „Možete li da izlečite osakaćenog sina Marije Kareire?“

„Neću ga izlečiti. Ali ću mu obezbediti način da zarađuje za život, pod uslovom da se moli svakog dana.“ ; Učinilo joj se čudno da Majka božja postavlja uslove za svoje milosrđe, ali je shvatila da je pobožnost neophodna. Parohijski sveštenik je uvek isticao da jedino ako se stalno molimo možemo steci Božiju milost.

„Žrtvuj se zbog grešnika - rekla je Majka božja - i reci mnogo puta, a naročito onda kad podnosiš žrtvu: „O, Gospode, ovo činim tebi za ljubav, da bi se grešnici preobratali i da se iskupimo od greha koje smo počinili protiv Neokaljanog srca Device Marije!“

Majka božja je otvorila svoje skupljene šake i raširila ruke. Prodorna svetlost se razlivala iz njenog pravca i obavijala Luciju toplotom poput one koju osećate po hladnom danu na zimskom suncu. Lucija se prepustila tom osećanju, a onda je shvatila da se svetlost ne zaustavlja na njoj i njenim rođacima, već prolazi kroz zemlju koja se pred njom otvara. Ovo je bilo nešto novo, drugačije i zastrašujuće. More vatre se raširilo ispred nje u jednom zadivljujućem prizoru, U plamenovima su se pojavili crni oblici, kao komadi govedine koji se kovitlaju u šupi koja vri. Imali su ljudsko obličje iako se crte lica nisu mogle razaznati. Izletali bi iz vatre i odmah se u nju vraćali, a njihovo kovitlanje bilo je praćeno tako tužnim kricima i jecanjem da je Lucija osetila kako joj jeza prolazi kroz telo. Jadne duše izgleda da nisu imale ni težinu ni ravnotežu i bile su potpuno prepuštene vatri koja ih je

sati-rala. Takode su se pojavljivali i neki drugi oblici nalik na životinje. Neke je i prepoznala, ali su svi izgledali strašno; shvatila je šta su oni. Demoni! Čuvari vatre! Bila je užasnuta i videla je da su Jasinta i Frančesko podjednako preplašeni. Suze su se skupljale u njihovim očima i ona je poželela da ih uteši. Da nije bilo Bogorodice koja je lebdela pred njom i ona bi izgubila kontrolu nad sobom.

„Gledajte u Nju“, šapnula je rođacima.

Treća tajna

15

Oni su je poslušali i sve troje su skrenuli pogled sa tog užasnog prizora, sklopivši ruke* ispred sebe i uperivši prste ka nebu.

„Vidite pakao, gde odlaze duše jadnih grešnika! - Majka božja je rekla - Da bi ih spasao, Bog želi da na zemlji prevladaju pobožnost i posvećenost mom Neokaljanom srcu. Ako učine ono što ću vam reći, mnoge duše će biti spašene i zavladaće mir. Ratovanja će prestati. Ali, ako ne prestanu da hule Boga drugi, još gori rat će započeti za vladavine Pija XI.“

Prizor pakla nestade i topla svetlost se ponovo vrati u Njene sklopljene ruke.

„Kada budeš videla da je noć obasjana nekom čudnom svetlošću, znaj da ti to Bog daje veliki znak da namerava da kazni svet za počinjena zla tako što će početi rat, nastati glad i započeti progon crkve i Svetog oca.“

Luciju su uznemirile Bogorodičine reci. Znala je da je rat besneo Evropom proteklih nekoliko godina. Muškarci iz sela su odlazili da se bore i mnogi se nisu vratili. Čula je u crkvi za tugu tih porodica. A, evo, sada joj govore kako može da okonča tu patnju.

„Da bih to sprečila“, reče Majka božja, „došla sam da zatražim posvećenje Rusije mom Neokaljanom srcu i sveto pncešće svake prve subote. Ako postupe ovako kako tražim, Rusija će se preobratiti i vladaće mir. U suprotnom, njene greške će ponoviti i

drugi u svetu, izazivajući tako ratove i progon crkve. Dobri ljudi će mučenički stradati, Sveti otac će mnogo propatiti, mnogi narodi će biti uništeni. Na kraju će moje Neokaljano srce ipak trijumfovati. Sveti otac će mi posvetiti Rusiju i ona će se preobratiti i izvesno vreme vladaće mir na zemlji."

Lucija se pitala šta je to Rusija? Možda je to neka osoba? Zla žena kojoj treba spasenje? Možda neko mesto? Izvan Galicije i Spanije nije znala ime nijednog naroda. Ceo njen svet predstavljalo je selo Fatima gde je živela njena porodica, obližnje seoce Aljustrel gde su živeli Jasinta i Frančesko, Kova da Ma gde su ovce pasle i povrće raslo i Kabeko pećina u kojoj J^o se prošle i preprošle godine prikazao anđeo, najavljujući do-

16

Stiv Beri

lazak Bogorodice. Ta Rusija je očigledno bila veoma značajna kad je privukla toliku pažnju naše Bogorodice. Ali Lucija je že-lela da zna: „Šta je sa Portugalijom?" „U Portugaliji, vera neće biti narušena." Nasmejala se. Osećala je zadovoljstvo što je saznala da se gore na nebu sa naklonošću gleda na njenu zemlju.

„Kad se budeš molila krunici,? reče Majka božja, „kaži posle svake prošnje - O moj Gospode, oprosti nam i izbavi nas od vatre pakla! Spasi sve duše, naročito one kojima je spas potreban!"

Klimnula je glavom.

„Imam još nešto da ti kažem." Kada joj je prenela i treću poruku, Majka božja je rekla: „O ovome nemoj nikome da pričaš, bar za sada."

„Ni Frančesku?", Lucija je upitala. „Njemu možeš."

Usledio je trenutak tišine. Nikakav zvuk se nije mogao čuti među svetom. Svi muškarci, žene i deca su stajali ili klečali, u zanosu, očarani onim što su tri videoca - kako je Lucija čula da ih nazivaju - radili. Mnogi su stezali svoje krunice i izgovarali molitve. Znala je da niko od njih ne može da vidi i čuje Majku Božiju - njihovo

iskustvo se zasnivalo na veri.

Prepustila se lepoti tog trenutka. Čela Kova je utonula u atmosferu velike svečanosti. Čak je i vetar utihnuo. Osetila je kako joj hladnoća prožima telo, i po prvi put postala svesna odgovornosti koja joj je poverena.

Duboko je uzdahnula i upitala: „Želite li još nešto da uradim?“

„Danas od tebe ne tražim ništa više.“

Majka božja je počela polako da se uzdiže na nebo prema istoku. Iznad njihovih glava se čulo nešto poput tutnjave groma. Lucija je stajala i drhtala: „Evo, odlazi“, uzviknula je pokazujući prema nebu.

Ljudi su shvatili da je vizija nestala i počeli su da se gura-ju napred.

Treća tajna

17

„Kako je izgledala?“

„Šta je rekla?“

„Zašto si tako tužna?“

„Hoće li se vratiti?“

Gurali su se prema hrastovom stablu i Luciju je iznenada, ponovo obuzeo strah. Brzo je izgovorila: „To je tajna. To je tajna.“

„Da li je dobra ili loša?“

„Dobra za jedne, loša za druge.“

„I ti nećeš da nam je kažeš?“

„To je tajna i Majka božja nam je rekla da je nikome ne kažemo.“

Manuel Marto je podigao Jasintu i počeo da se probija kroz gomilu. Lucija je pošla za njim, držeći Frančeska za ruku. Ljudi su, i dalje se gurajući, nastavili da ih prate, saletajući ih mnogobrojnim pitanjima. Ona je mogla da smisli samo jedan odgo"-vor za sve:

„To je tajna. To je tajna.“

o

OJ

Q

Í

1.

VATIKAN ČETVRTAK, 8. NOVEMBAR, SADAŠNJOST

" 6:15

Gospodin Kolin Mičener je ponovo čuo isti zvuk, i zatvorio je knjigu. Neko je bio tu. Osećao je to.

Kao i prošli put.

Ustao je od stola predviđenog za čitanje i zagledao se u niz baroknih polica oko sebe. Prastara biblioteka se uzdizala iznad njega, a mnoge drage su se nalazile duž uzanih hodnika koji su se prostirali u oba smera. Soba slična pećini posedovala je neku auru, mističnost koja je delom proizilazila iz samog natpisa. L'Archivio Segreto Vaticano. Tajne arhive Vatikana.

Oduvek je mislio da je taj naziv čudan, jer je malo toga što se u tim zapisima nalazilo, zaista bilo tajna. Većim delom su to bili samo brižljivo sačuvani zapisi crkvene organizacije iz protekla dva milenijuma, beleške iz vremena kada su pape bili kraljevi, ratnici, političari i ljubavnici. Sve što je zabeleženo nalazilo se na policama dugim četrdeset kilometara i mnogo šta se ovde moglo saznati, ukoliko je čovek znao gde da tražite ono što ga interesuje.

A Mičener je svakako znao!

Ponovo se usredsredio na šum dok mu je pogled lutao po sobi preko fresaka Konstantina, Pepina i Frederika II, sve dok se řŁÍ zaustavio na gvozdenoj rešetki na suprotnoj strani. Prostor Stiv Beri

iznad rešetke je bio mračan i tih. U Riznicu, papin trezor, moglo se ući samo uz posebnu papinu dozvolu, a ključ od ulaza sa rešetkama držao je crkveni arhivar. Mičener nikad nije ušao u tu prostoriju, već je poslušno stajao ispred nje dok je njegov šef, Papa Klement XV boravio unutra. Ipak, bio je svestan da se u tom prostoru bez prozora nalaze neka dragocena dokumenta:

po-slednje pismo Meri, škotske kraljice, pre nego što ju je Elizabeta I pogubila, molbe sedamdeset pet engleskih lordova u kojima su tražili od pape da poništi prvi brak Henrija VIII, Galilejčvo potpisano priznanje, Napoleonov Ugovor iz Tolentina.

Proučavao je gornju i donju stranu ukrasne gvozdene maske, pozlaćenu metalnu ivicu iznad nje u kojoj su bile iskovane dekoracije u obliku lišća i životinja. Sama vrata su napravljena još u četrnaestom veku. Ništa u Vatikanu nije bilo obično. Sve je nosilo jasan pečat nekog čuvenog umetnika ili poznatog zanatlije, nekoga ko se godinama trudio da zadovolji i Boga i svog papu.

Krupnim korakom prešao je preko sobe, dok su mu koraci odzvanjali prostorijom ispunjenom mlakim vazduhom i zaustavio se pred gvozdenim vratima. Osetio je toplo strujanje vazduha koje je dolazilo iznad rešetki. Desnom stranom portala dominirala je velika brava.

Proverio je rezu. Bila je čvrsto zaključana. Okrenuo se, pitajući se da li je možda neko od službenika ušao u arhivu. Čuvar, koji je bio na dužnosti, otišao je kada je on pre izvesnog vremena stigao, a nikom dragom ne bi smeo biti dozvoljen pristup dok je on unutra, jer papinom sekretaru nije potrebna dadilja. Ali, bilo je tu bezbroj vrata koja su vodila na sve strane i on se pitao da li su možda šumjcoji je čuo pre neki minut, pravile prastare šarke dok ih je neko otvarao, a zatim pažljivo zatvarao. Ništa nije mogao da kaže sa sigurnošću. U tom velikom prostoru zvuk je zbunjivao koliko i rukopisi.

Zakoračio je na desno, prema jednom od dugačkih hodnika - holu sa pergamentima. Iznad se nalazila soba za inventar i registre. Dok je hodao, sijalice iznad njega su se palile i gasile,

Treća tajna

23

naizmenično osvetljavajući prostor, i on je imao utisak da se nalazi u podzemnom prostoru, iako je bio na drugom spratu.

Pošao je nekoliko metara niz hodnik, ali se, pošto ništa nije čuo, vratio.

Bilo je rano jutro i sredina nedelje. Namerno je izabrao ovo vreme za svoje istraživanje - bilo je manje šansi da se susretne s drugim osobama koje su imale pristup arhivi, i manje izgleda da će privući pažnju zaposlenih. On je bio na zadatku po nalogu Svetog oca, Njegova istraživanja su bila lične prirode, ali ipak, ovde nije bio sam. Poslednji put, pre nedelju dana, imao je isti osećaj.

Ponovo je ušao u glavni hol i vratio se do stola za čitanje, i dalje pažljivo osmatrajući sobu. Pod je bio u obliku zodijač-kog dijagrama okrenutog prema suncu tako da zraci mogu da prođu kroz proreze pažljivo smeštene visoko na zidu. Znao je da je pre mnogo vekova Gregorijanski kalendar izračunavan baš na tom mestu. Ipak, danas se kroz njih nije probijao ni zračak sunčeve svetlosti. Napolju je bilo hladno i vlažno, a jesenja kišna oluja je šibala Rim.

Knjige, koje su prethodna dva sata zaokupljale njegovu pažnju, bile su uredno poredane na naslonu za čitanje. Mnoge od njih su napisane tokom protekle dve decenije. Četiri su bile znatno starije. Dve najstarije bile su na italijanskom, treća na španskom, a četvrta na portugalskom. On ih je sve sa lakoćom pročitao, i to je bio jedan od razloga što je Klement XV tako žarko želeo da ga ima za saradnika.

Spanski i italijanski zapisi nisu bili od velike koristi jer su to samo bila prepričavanja sadržaja napisanog na portugalskom: Opsežna i detaljna studija prijavljenih pojavljivanja Majke božje u Fatimi - od 13. maja 1917. do 13. oktobra 1917.

Papa Benedikt XV je 1992. godine naredio, u sklopu crkvenog istraživanja, da se prouči sve što se navodno desilo u dalekoj portugalskoj dolini. Ceo tekst je bio pisan rukom, a izble-delo mastilo imalo je nijansu prijatne žute boje, tako da su reci izgledale kao da su pisane u zlatu. Biskup Leira je sproveo

Stiv Beri

detaljnu istragu, koja je trajala ukupno osam godina, a prelomni trenutak je bio 1930. kada su podaci objavljeni, i kada je Vatikan šesl ovozemaljskih prikazivanja Majke Božije proglasio dostojnim verovanja. Tri priloga, sada pridodata originalu, napisana su 50-ih, 60-ih i 90-ih godina.

Mičcner je proučio zapise onoliko detaljno koliko se to i očekivalo od jednog pravnika koga je crkva školovala za taj poziv. Sedam godina provedenih na univerzitetu u Minhenu donelo mu je diplomu, iako se nikad nije bavio pravom na konvencionalan način. Njegov svet je bio svet duhovnog delovanja i kanonskih zakona. Prethodni je trajao dva milenijuma i oslanjao se više na razumevanje vremena nego na bilo koji pojam o stare decisis. Njegovo naporno izučavanje prava mu je bilo od neprocenjivog značaja u crkvenoj službi pošto se logika zakona mnogo puta pokazala kao saveznik u zbunjujućem glibu božanske politike. Što je još važnije, upravo mu je to pomoglo da u moru zaboravljenih podataka pronade ono što je Klement XV želeo. Šum se ponovo začuo.

Tiho cviljenje, kao kad se na vetru dve grane taru jedna o drugu, ili kad miš najavljuje svoje prisustvo.

Požurio je ka mestu odakle je šum došao gledajući u oba pravca.

Ništa!

Jedna vrata, koja su se nalazila metar i po levo od njega, vodila su napolje iz archive. Prišao im je i probao bravu. Popustila je!

Napregao se da otvori tešku ploču od izrezbarenog hrasta i gvozdene šarke su neznatno zaškripale. Prepoznao je šum.

Hol na drugoj strani je bio prazan, ali mu je pažnju privukao sjaj na mermernom podu. Kleknuo je.

Jasan otisak nečeg mokrog pojavljivao se na nekoliko me-sta, kapljice su pokazivale trag prema hodniku, a zatim nazad kroz

vrata u arhivu. Na nekim od njih zadržali su se ostaci blata, lišća i trave.

Treća tajna

25

Pratio je pogledom trag koji se gubio na kraju reda sa policama. Kiša je i dalje dobovala po krovu. Znao je šta su bili vlažni otisci. Otisci cipela!

2. 7:45

Medijski cirkus počeo je rano, kako je Mičener i očekivao.

Stajao je pored prozora i posmatrao kako se televizijski kombiji i prikolice polako smeštaju na Trg Svetog Petra i zauzimaju pozicije koje su im određene. Služba informisanja u Vatikanu ga je juče obavestila da je dato odobrenje za sedamdeset jednog novinara iz Severne Amerike, Engleske i Francuske, mada među njima ima i dvanaestak iz Italije i tri Nemca. Većina je radila za novine, ali nekoliko stanica je tražilo i dobilo dozvolu da uživo prenosi. BBC je čak urgirao da se njihovim ka-mermanima dozvoli ulazak u samu sudnicu zbog dokumentarnog priloga koji pripremaju, ali im je zahlev odbijen. Čela stvar će biti prava predstava - to je cena koja se mora platiti kad jurite slavne ličnosti!

Od tri vatikanska suda, Veliki crkveni sud je bio najstariji i bavio se samo slučajevima isključenja iz crkve. Crkveni zakon propisuje pet razloga zbog kojih neko može biti anatemisan: ako prekrši svetu tajnu ispovesti, fizički napadne papu, rukopoloži za biskupa bez odobrenja Svete stolice, oskrnavi pri češće. I ovaj koji je danas na programu - sveštenik koji je sebe oslobodio gre-ha od učešća u seksualnom činu.

Otac Tomas Keli iz crkve Sv. Petra i Pavla u Ričmondu, Virdžinija, učinio je nezamislivo. Pre tri godine imao je javnu vezu sa jednom ženom, a onda je pred celim crkvenim skupom sebi i njoj dao oprost. Taj čin, zajedno sa Kelijevim jetkim ko-

26

Stiv Ben

mentarima na račun crkve, u vezi sa njenim odlučnim stavom po pitanju celibata, doveo ga je u žižu interesovanja. I ranije su pojedini sveštenici i teolozi osporavali stav Rima u pogledu celibata, ali njihova uobičajena reakcija je bila da to ne komentarišu i da strpljivo sačekaju da stvar splasne, pošto svi ili odustanu, ili se priklone većini. Otac Keli je, međutim, svoje osporavanje crkvenih normi podigao na viši nivo time što je objavio tri knjige, od kojih je jedna postala međunarodni bestseller, u kojima se direktno suprotstavio odavno ustanovljenoj katoličkoj doktrini. Mičener je dobro poznao institucionalni strah u svom okruženju. Jedna je stvar kad neki sveštenik proziva Rim, a sasvim druga kad ljudi počnu da slušaju. A ljudi su slušali Tomasa Kelija. Bio je privlačan, pametan i posedovao je izuzetan dar, onaj na kome bi mu svi pozavideli: da lepo i sažeto izrazi svoje misli. Putovao je po celom svetu i privukao mnoge sledbenike. Svaki pokret traži vođu, a zagovornici reforme crkve su očigledno našli svog, u ličnosti ovog odvažnog sveštenika. Njegov veb-sajt je imao više od dvadeset hiljada poseta dnevno i Mičener je znao da neko, iz Velikog crkvenog suda, svakodnevno prati šta se na njemu nalazi. Pre godinu dana Keli je osnovao svet-sko udruženje, Katolički pokret za ravnopravnost protiv teoloških nastranosti, koji se sada hvalio da ima preko milion članova, većinom iz Severne Amerike i Evrope.

Kelijevo smelo vodstvo ulilo je snagu mnogim američkim sveštenicima, i prošle godine jedan poveliki sveštencički blok zamalo da je javno podržao njegove ideje i doveo u pitanje politiku Rima i njeno oslanjanje na zastarelu srednjevekovnu filozofiju. Kao što je Keli mnogo puta rekao, američka crkva je došla u krizu zbog starih ideja, osramoćenih sveštenika i arogantnih vođa. Njegov argument da Vatikan voli američki novac, ali ne i američki utkaj, svuda se čuo. On je ponudio onu vrstu zdravog narodnog

razuma za kojim su, Mičener je znao, zapadni umovi čeznuli. Sada je izazivač došao da se sretne sa šampionom i njihovu vitešku borbu zabeležiće svetska štampa.

Treća tajna

27

Ali Mičener je prvo morao da se posveti svom viteškom duelu. Okrenuo se od prozora i zagledao u Klementa XV, odbacujući pomisao da bi stari prijatelj mogao uskoro umreti.

„Kako ste danas, Sveti oče?“, upitao je na nemačkom. Kada su bili sami uvek su razgovarali na Klementovom maternjem jeziku. Gotovo da niko od zaposlenih u palati nije govorio nemački.

Papa je uzeo solju od porcelana i otpio gutljaj kafe:

„Zaprepašćujuće je da čovek, iako okružen takvom divotom, može biti nezadovoljan.“

Mada mu je bio svojstven, njegov cinizam je u poslednje vreme bivao sve izraženiji.

Klement je vratio solju na sto: „Da li si našao podatke u arhivi?“ Mičener se odmakao od prozora i klimnuo potvrdno glavom.

„Da li je originalni izveštaj iz Fatime bio od koristi?“

„Nimalo. Pronašao sam draga dokumenta koja su mi otkrila mnogo više.“ Ponovo se zapitao zašto je bilo šta od toga važno, ali ništa nije rekao.

Papa kao da je osetio o čemu je on razmišljao: „Nikada ništa ne pitaš, zar ne?“

„Rekli biste mi i sami ono što želite da znam.“

Za poslednje tri godine mnoge promene su ostavile svoj trag na ovom čoveku, i spolja i iznutra. Papa je svakim danom postajao nekako manje prislan, bivao je sve bleđi i slabiji. Inače je bio nizak i mršav, a u poslednje vreme njegovo telo kao da se povlačilo samo u sebe. Njegova lobanja, nekada prekrivena bujnom smeđom kosom, sada je samo ponegde bila prošarana kratkim sedim

dlakama. Lice, koje je nekada krasilo stranice novina i časopisa, dok se smešilo sa balkona crkve Sv. Petra kada je objavljeno njegovo imenovanje, izgledalo je sada ispijeno i s oro da je podsećalo na karikaturu; njegovi obli obrazi su usa-i, nekada jedva primetna fleka boje crvenog vina sada je iz-S edala kao ogromna mrlja koju su ljudi iz novinarskog odelje-

28

Stiv Beri

Treća tajna

29

nja Vatikana redovno uklanjali sa fotografija. Platilo je danak pritisku koji položaj poglavara crkve Sv. Petra nosi, i koji je brzo od njega napravio starca; a ne tako davno, redovno se penjao po bavarskim Alpima.

Mičener je pokazao rukom prema poslužavniku sa kafom. Setio se vremena kada je papa doručkovao kobasice, jogurt i crni hleb: „Zašto ne jedete? Upravnik mi je rekao da sinoć uop-šte niste večerali?”

„Kako si brižan.”_.....

„Zašto niste gladni?”

„I uporan.”

„Nimalo mi nećete umanjiti zabrinutost time što izbegavate moja pitanja.”

„A zbog čega ti brines, Koline?”

Želeo je da pomene bore koje su izbrazdale Klementovo čelo, zabrinjavajuću boju njegove kože, vene koje su se jasno vi-dele na njegovim rukama. Ali, samo je rekao:

„Brinem za vaše zdravlje, Sveti oče!”

Klement se nasmejao: „Dobro umeš da izbegneš moje za-dirkivanje.”

„Raspravaljati sa Svetim ocem je jalov trud.”

„Ah, ta priča o nepogrešivosti! Zaboravio sam na to. Ja sam uvek u

pravu."

Resio je da prihvati izazov: „Ne uvek."

Klement se nasmejao: „Da li ti je tu ime koje si našao u arhivi?"

Zavukao je ruku u mantiju i izvadio ono što je zapisao neki minut pre nego što je čuo šum. Dao je to Klementu i rekao: „Neko je opet bio tamo."

„Što ne treba da te iznenađuje: Ništa ovde nije tajna", papa je pročitao, a onda ponovio šta je pročitao: „otac Andrej Ti-bor."

Znao je šta se od njega očekuje: „On je penzionisani sveštenik koji živi u Rumuniji. Proverio sam našu evidenciju. Njegov penzijski ček se još uvek šalje na tamošnju adresu."

„Želim da ga posetiš."

„Hoćete li mi reći zašto?"

„Ne još."

Protekla tri meseca Klement je bio izrazito zabrinut. Pokušao je to da sakrije, ali posle dvadeset pet godina prijateljstva malo toga je moglo Mičeneru da promakne. Tačno se setio od kada je počeo da oseća tu zebnju. Odmah nakon posete arhivi - Riznici - i prastarom sefu koji se nalazio iza zaključanih gvozdениh rešetki. „Da li ću bar saznati kada ćete mi reći?"

Papa je ustao sa stolice: „Posle molitve."

Napustili su radni kabinet, u tišini prešli četvrti sprat i zaustavili se kod otvorenih vrata. Kapela ispred njih bila je obložena belim mermerom, a prozori bleštavim mozaikom u staklu dizajniranim tako da predstavi krst. Klement je svako jutro dolazio ovde i provodio nekoliko minuta meditirajući. Nikome nije bilo dozvoljeno da ga prekida. Sve je moglo da sačeka dok on ne završi razgovor sa Bogom.

Mičener je bio u službi Klementa od najranijih dana, još kad je žilavi Nemač postavljen za nadbiskupa, pa onda za kardinala, zatim za državnog sekretara Vatikana. Uzdizao se sa svojim mentorom - od bogoslovca do sveštenika, i do monsinjora - i taj

uspeh je dostigao vrhunac pre trideset četiri meseca kada je Kolegijum kardinala izabrao kardinala Jakoba Folknera za 267. naslednika Sv. Petra. Folkner je odmah izabrao Mičenera za svog ličnog sekretara.

Mičener je tačno znao kakav je čovek bio Klement - obrazovan usred meteža u posleratnoj Nemačkoj. Učeći diplomatski zanat u prolaznim službama u Dablinu, Kairu, Kejptaunu i Var-savi, Jakob Folkner je bio čovek ogromnog strpljenja i fanatične posvećenosti. Nikada u njihovom dugogodišnjem druženju nije posumnjao u njegovu veru ili karakter, i odavno je shvatio a bi, kad bi uspeo da bude upola čovek kao što je Folkner, smatrao sebe uspešnim.

Klement je završio svoje molitve, prekrstio se, a zatim je J o ^81 na grudima koji je ukrašavao prednji deo njegove

30

Stiv Beri

Treća tajna

31

bele mantije. Vreme koje je danas proveo u molitvi, kratko je trajalo. Papa se polako podigao i odvojio od naslona za molitvu, ali je zastao pred oltarom. Mičener je mirno stajao u uglu sve dok mu papa nije prišao.

„Nameravam da u pismu koje ćeš odneli oeu Tiboru objasnim razlog tvoje posete. On će imati moju dozvolu da ti da određene informacije.”

Još uvck ni reci o tome zašto uopšte treba da ide na taj put. „Kada biste želeli da krenem?” „Sutra, najkasnije prekosutra.”

„Ne mislim da je to baš dobra ideja. Zar ne može neko od izaslanika da obavi taj posao?”

„Uveravam te, Koline, da nec'u umreti dok si ti na putu. Možda izgledam loše, ali se dobro osećam.”

To su potvrdili i Klementovi lekari pre manje od nedelju dana. Posle raznih pregleda izjavili su da papa ne boluje ni od kakve

bolesti koja bi mogla ugroziti njegov život. Ali, privatno, papin lekar je upozorio na stres kao najopasnijeg Klementovog neprijatelja, a njegovo brzo propadanje tokom poslednjih mese-ci, bilo je dokaz da mu nešto, razdire dušu.

„Nikad nisam rekao da izgledate loše, Svetosti.“ „Nisi ni morao“, pokazao je na njegove oči: „sve se vidi u njima. Naučio sam da ih čitam.“

Mičener je držao parče hartije. Zašto morate da stupite u vezu sa ovim sveštenikom?“

„Trebalo je to da uradim još prilikom mog prvog odlaska u Riznicu. Tome sam, međutim, tada odoleo.“ Klement je zastao, „ali ne mogu više da se odupirem. Nemam izbora.“

„Kako to da vrhovni poglavar Rimokatoličke crkve nema izbora?“ Papa se odmakao i okrenuo raspeću na zidu. Dve velike svece sa obe strane mermernog oltara gorele su svetlira plamenom.

„Da li ideš danas u sudnicu?“, Klement je upitao, i dalje stojeći njemu okrenut leđima.

„To nije odgovor na moje pitanje.“

„Vrhovni poglavar Rimokatoličke crkve može da bira na koje pitanje želi da odgovori.“

„Mislim da ste mi rekli da prisustvujem suđenju. Da! Biću tamo. Zajedno sa mnogobrojnim reporterima.“

„Hoće li ona biti tamo?“

Znao je tačno na koga misli: „Rečeno mi je da se prijavila za novinarsku propusnicu kako bi pratila događaj.“

„Da li ti je poznat razlog njene zainteresovanosti za to suđenje?“

Odmahnuo je glavom: „Kao što sam vam već rekao, sasvim sam slučajno saznao da je ona tu.“

Klement se okrenuo i pogledao ga. „Baš je to bila srećna slučajnost.“

Pitao se zašto je to papu zanimalo,

„U redu je što brineš, Koline! Ona je deo tvoje prošlosti, deo koji ne

treba da zaboraviš."

Klement je saznao celu priču samo zato što je Mičeneru bio potreban ispovednik, a nadbiskup Kelna je bio njegov najbliži prijatelj. Za četvrt veka, koliko je služio kao sveštenik, to je bio jedini put kada je prekršio sveštenu zakletvu. Razmišljao je o tome da napusti službu, ali ga je Klement odgovorio, objašnjavajući mu da samo suočavajući se sa svojim slabostima možemo steći duhovnu snagu. Ništa ne bi postigao kada bi otišao. I sada, posle više od dvanaest godina, znao je da je Jakob Folkner bio u pravu. Bio je papin sekretar. Skoro tri godine pomagao je Klementu XV da upravlja nezavidnom kombinacijom katoličke osobenosti i njene kulture. Činjenica da je njegovo učešće zasnovano na kršenju zakletve Bogu i Crkvi nije mu ni malo smetala. Ali, razmišljanje o tome počelo je odnedavno da ga uznemirava.

> „sam ništa zaboravio“, prošaputao je. Papa mu je prišao blizu i položio ruku na njegovo rame: "Nemoj da žališ za onim što je prošlo. Nezdavno je i kontraproduktivno."

„Laganje mi ne ide baš od ruke.“ „Tvoj Bog ti je oprostio. To ti je jedino potrebno.“ „Kako možete biti sigurni?“

„Siguran sam! I, ako ne možeš da veruješ nepogrešivom poglavaru Katoličke crkve, kome onda možeš da veruješ?“, osmehom je propratio šaljiv komentar, koji je Mičeneru govorio da ne treba stvari da uzima tako ozbiljno. I on se nasmešio: „Nemogući ste.“ Klement je sklonio ruku: „Tačno, ali sam simpatičan.“ „Potrudiću se i zapamtiću.“

„Učini tako! Uskoro će moje pismo za oca Tibora biti spremno. Tražiću da mi odgovori pismeno, ali ako on bude želeo da ti priča, saslušaj ga, pitaj šta god želiš i sve mi ispričaj. Jasno?“

Pitao se kako će znati šta da pita kad nije imao pojma ni zašto ide, ali je samo rekao: „Jasno, Svetosti, kao i uvek.“ Klement se nasmešio: „Tako je Koline. Kao i uvek.“

3. 11:00

Mičener je ušao u prostorije suda. Predvorje je bio veliki otmen prostor urađen u belom i sivom memju, Icral torae njsk-m sarama u moz.ku žlvoplsnih boja i b,o je deo nAdl istonje stare četiri stotine godina

t?" ^*TM ĚĚ Pnpadmka TM^ garde kad su'0 " mta ' P°kl0nila Se

Treća tajna

33

rima H Pnsustvo Wti povod
pn c ma retko se dešavalo da neko tako blizak papi prisustvu-
Na Klementovo insistiranje, Mičener je pročitao sve tri Ke-lijeve knjige i u tajnosti *je obaveslio papu o njihovom provokativnom sadržaju. Sam Klement ih nije čitao jer bi to izazvalo razna nagađanja. Ipak, papu je jako interesovalo šta je otac Ke-li napisao; a sada je, smestivši se na stolicu u zadnjem delu sudnice, Mičener prvi put video i samog Tomasa Kelija.

Optuženi je sedeo sam za stolom. Imao je oko trideset pet godina, gustu kestenjastu kosu i prijatno, mladoliko lice. Povremeno se osmehivao radi utiska, a ponašanje mu je bilo čudno, i to verovatno s razlogom. Mičener je pročitao sve izveštaje koje su dostavili tribunalu i u svakom je Keli predstavljen kao samozadovoljni nekonformista. Očigledno oportunistu, jedan od istražitelja je napisao. Ipak, nije mogao a da ne pomisli da su Ke-lijevi argumenti u mnogo čemu ubedljivi.

Kelija je ispitivao kardinal Alberto Valendrea, državni sekretar Vatikana, i Mičener mu nije zavideo na zaduženju. Komisiju, koja je trbevalo da ispituje Kelija, činili su odlučni sve-štenici: sve kardinali i biskupi za koje bi Mičener rekao da su izraziti konzervativci. Niko od njih nije prihvatio učenje Vatikana II i nijedan nije podržavao Klementa XV. Valendrea je naročito bio poznat po tome što se radikalno pridržavao dogme. Svi članovi

tribunala bili su u strogo propisanoj odeždi, kardinal u bordo svili, a biskupi u crnoj vuni, i sedeli su za zakrivljenim mermernim stolom ispod jedne od Rafaelovih slika.

„Niko do sada nije udaljen od Boga kao jeretik“, rekao je kardinal Valendrea. Njegov glas je odzvanjao pa nije bilo potrebe za mikrofonom.

„Meni se čini, Vaša visosti“, Keli je rekao „da što tajnije jeretik istupa, to opasniji on može postati. Ja ne krijem svoja neslaganja. Naprotiv, smatram da je otvorena rasprava korisna za crkvu.“ Valendrea podiže tri knjige i Mičener prepozna korice Ke-ujevih knjiga: „Ovo je jeres. Ne postoji drugi način da na njih gledamo.“

11

34

Stiv Beri

„Zato što se zalažem da se sveštenici žene? Da žene mogu hiti sveštenici? Da sveštenik može voleti suprugu, dce i druge vcr-nike po Božijcm liku stvorene. Zato što papa možda nije nepogrešiv? On je čovek, i kao takav može pogrešiti. Zar je to jeres?“ „Mislím da ni jedan član tribunala neće reći suprotno.“ Niko i nije.

Mičener je posmatrao Valendreu dok se Italijan vrpeljio na stolici. Kardinal je bio nizak i zdepast, kao hidrant za gašenje požara. Zamršeni pramenovi sede kose nadvili su se nad čelom, privlačeći na sebe pažnju šarao zato što su činili kontrast njegovom licu maslinaste boje. Imao je šezdeset godina i na njega su u Kuriji, gde su preovladavali mnogo stariji ljudi, gledali kao na relativno mladog čoveka. Nije posedovao ni onu dostojanstvenost koju su ljudi sa strane očekivali da prinčevi vere imaju. Pušio je skoro dvc pacle cigareta dnevno, bio je vlasnik vinskog podruma na kome su mu mnogi zavideli i redovno se kretao u pravim evropskim društvenim krugovima. Njegova porodica je bila bogata i veliki deo tog bogatstva bio je zaveštan njemu kao najstarijem muškom

nasledniku.

Štampa mu je odavno dala nadimak Valendrea papoliki, naziv koji je značio da je pogodan za novog papu zbog svojih godina, ranga i uticaja. Mičener je čuo glasine da državni sekretar priprema sebi poziciju za sledeću konklavu, da pregovara sa onima koji su još uvek bili neopredeljeni i da se naoružava protiv mogućih protivnika. Klement je bio primoran da ga postavi na mesto državnog sekretara, najvažnije službeno mesto posle pape, zato što je to tražio veliki broj kardinala, a Klement je bio dovoljno mudar da zna da treba da zadovolji one koji su ga doveli na vlast. Osim toga, kako je papa objasnio u to vreme-prijatelje drži blizu, a neprijatelje još bliže!

Valendrea je spustio ruke na sto. Nikakvih papira nije bilo ispred njega. Bio je poznat kao čovek kome je retko kad bio potreban pomoćni materijal: „Oče Keli, mnogi u ovoj crkvi smatraju da se eksperiment Vatikan II ne može smatrati uspešnim, a vi ste svetli primer našeg neuspeha. Sveštenstvo nema slobodu izražavanja. Ima previše mišljenja na ovom svetu da bi se dozvolila diskusija>tOva crkva mora govoriti jednim glasom, a to je glas Svetog oca/”

„A ima i mnogo onih koji danas smatraju da su celibat i nepogrešivost pape pogrešna doktrina, da ona pripada vremenu kad je svet bio nepismen i crkva korumpirana.”

„Ja se ne slažem sa vašim zaključcima. Ali, čak i ako takvi prelati postoje, oni zadržavaju svoje mišljenje za sebe.” „Strah pronade način da ućutka jezike. Visosti!” „Nema čega da se boje.”

„Sa ovog mesta molim za dozvolu da drugačije mislim.” „Crkva nikad nije kažnjavala sveštenstvo za misli, oče, već za postupke. Takve kao što su vaši! Vaša organizacija je uvreda za crkvu kojoj služile.”

„Kad ne bih imao poštovanja prema crkvi, Visosti, onda bih je jednostavno napustio i ništa ne bih rekao. Međutim, ja volim moju

crkvu toliko da želim da se usprotivim njenoj politici."

„Zar ste vi mislili da crkva neće ništa preduzeti dok vi kršite svoje zakletve, pojavljujete se javno sa ljubavnicom i sebe oslobađate greha?" Valendrea je ponovo podigao knjige: „A onda pišete o tome. Vi ste bukvalno pozivali na ovaj sukob." „Da li vi zaista vcrujetc da svi sveštenici poštuju celibat?",

Keli je upitao.

Pitanje je privuklo Mičenerovu pažnju. Primelio je kako su se i reporteri uskomešali.

„Nije važno šta ja verujem," Valendrea je rekao, „to pitanje je stvar pojedinaca među sveštenstvom. Svi su se zakleli pred Bogom i crkvom. Ja očekujem da se te zakletve i pridržavaju. Svako ko se o nju ogreši, treba da ode ili da bude izbačen."

„Da li ste vi poštovali zakletvu, Visosti?"

Mičener je bio zaprepašćen Kelijevom smelošću. Možda je već shvatio šta ga čeka.

Valendrea je odmahnuo glavom: „Da li mislite da će to što mene lično izazivate biti korisno za vašu odbranu?"

»To je samo obično pitanje."

36

Stiv Beri

„Da, oče! Jesam."

Keli nije izgledao iznenađen. „Kakav još odgovor možete da ponudite?"

„Hoćete da kažete da lažem?"

„Ne, Visosti. Samo to da se nijedan sveštenik, kardinal ili biskup ne bi usudio da prizna šta oseća u srcu. Svi smo primorani da kažemo ono šta crkva od nas zali teva. Ja nemam pojma šta vi stvarno osećate, i to je žalosno."

„Ono šta ja osećam. potpuno je nevažno za vašu jeres." „Čini se, Visosti, da ste me vi već osudili." „Ne više od Gospoda koji jeste nepogrešiv. Ili možda želite da se i o tom pitanju raspravlja?"

„Kada je to Bog naredio da sveštenici ne mogu spoznati ljubav supružnika?"

„Supružnika? Zašto ne jednostavno - žene?" „Zato što ljubav ne poznaje granice, Visosti." „Znači, vi zagovarate i homoseksualnost, takođe?" „Ja samo zastupam stav da svaki čovek ima pravo da sledi svoje srce."

Valendrea je odmahnuo glavom: „Zar ste zaboravili, oče, da je vaše rukopoloženje značilo sjedinjenje sa Hristom? Istina o vašem identitetu - koja je ista i za sve u tribunalu - dolazi iz potpunog učešća u tom sjedinjenju. Vi treba da ste živa, jasna slika Hrista."

„Ali, kako mi možemo znati kakva je to slika? Niko od nas nije bio pored Hrista dok je on bio živ."

„Onakva je kakvom je crkva predstavlja."

„Ali, zar crkva nije samo čovek koji uobličava božansko prema svojim potrebama?"

Valendrea je podigao obrvu u očiglednoj neverici: „Vaša arogancija je zapanjujuća. Da li hoćete da kažete da sam Hrist nije poštovao celibat? Da On nije postavio Svoju crkvu iznad svega? Da On nije bio sjedinjen sa Svojom crkvom?"

„Ja apsolutno nemam pojma kakvo je bilo Hristovo seksualno interesovanje, a nemate ni vi."

Treća tajna

37

Valendrea je oklevao jedan trenutak, a onda je rekao: „Vaš celibat, oče, vaš je dar. Izraz vaše odane službe. To je doktrina crkve. Ona koju vi, čini se, ne možete ili ne želite da razumete." Keli je odgovorio, pominjući druge dogme, ali je Mičcner dopustio da mu pažnja odluta sa rasprave. Izbegavao je da gleda okolo, govoreći sebi da to nije bio razlog njegovog dolaska, ali pogled mu je prelelao preko stotina prisutnih sve dok se nije zaustavio na ženi koja je sedela dva reda iza Kelija.

Kosa joj je bila boje ponoći, i videlo se kako je gusta i sjajna. Setio se

da je nekad od pletenica pravila veliki konjski rep i da je mirisala na limun. Sada je bila kraća, ravnija i nemamo očešljana. Mogao je da je vidi samo iz profila, ali nežno izvajani nos i tanka usta se nisu promenila. Koža joj je imala nijansu bele kafe, kao rezultat kombinacije majke rumunske cigan-ke i mađarsko-nemačkog oca. Njeno ime, Lev, značilo je 'čistokrvan lav', opis za koji je oduvek mislio da joj savršeno odgovara, s obzirom na njenu nestalnu narav i fanatična ubedenja.

Upoznali su se u Minhenu. On je imao trideset pet godina i završavao je studije prava. Ona je imala dvadeset pet i još se dvoumila da li da bude novinar ili pisac romana. Znala je da je on sveštenik, i proveli su skoro dve godine zajedno pre nego što je odlučno zatražila od njega da se opredeli. Tvoj Bog ili ja, izaberi! Izabrao je Boga.

„Oče Keli“, Valendrea je govorio, „priroda naše vere treba da je takva da ne želimo ništa ni da dodajemo ni da oduzimamo. Morate prihvatiti učenje majke crkve u celosti ili je sasvim odbaciti. Ne postoji delimičan katolik. Naši principi, kao što ih je izložio Sveli otac, nisu bezbožni i ne mogu se razvodnjavati. Oni su čisti kao i sam Bog.“

„Verujem da su to reci Pape Benedikta XV“, Keli je rekao. „Dobro ste verzirani. I to samo uvećava moju žalost što ste jeretik. Čovek tako inteligentan, kao što vi izgleda da jeste, trebalo bi da razume da ova crkva ne može i neće tolerisati otvoreno neslaganje. Naročito ne u toj men koju ste vi predložili.“ „To što vi govorite znači da se crkva boji rasprave.“

Treća tajna

39

„Ja kažem da crkva postavlja pravila. Ako vam se ne sviđaju pravila, onda sakupite dovoljno glasova da vas izaberu za papu koji će ih promeniti. Ako to ne možete, onda morate raditi kako vam se kaže.“

..Ah, da; zaboravio sam. Sveti otac je nepogrešiv. Sve što on kaže. a tiče se vere, bespogovorno je tačno. Da li sada govorim tačno prema dogmi?"

Mičener je primetio da niko od prisutnih za sudskim stolom nije ni pokušao da nešto kaže. Očigledno je državni sekretar bio jedini inkvizitor za taj dan. Znao je da su svi članovi komisije bili lojalni Valendrei i da je bilo malo verovatno da će neko osporavati ono što njihov dobrotvor kaže. Ali, Tomas Keli im je olakšao stvari, nanevši sam sebi više štete nego što bi to moglo bilo koje njihovo pitanje.

„Tačno“, Valendrea je rekao „nepogrešivost pape je od najvećeg značaja za crkvu.“

„Još jedna doktrina koju su izmislili ljudi.“ „Još jedna dogma koje se ova crkva pridržava i sa kojom se slaže.“

„Ja sam sveštenik koji voli svog Boga i njegovu crkvu,“ Keli je rekao. „Ne vidim zašto bi neslaganje sa bilo kojom od njih vodilo mom isključenju iz crkve. Debate i rasprave mogu samo pomoći u izboru mudre politike. Zašto se crkva loga boji?“

„Oče, ovo saslušanje nije u vezi sa slobodom govora. Mi nemamo američki ustav koji garantuje takvo pravo. Ovo saslušanje se odnosi na vašu sramnu vezu sa jednom ženom, vaš javni oprostaj greha za oboje i vaše otvoreno neslaganje sa crkvom. A sve zajedno je u direktnoj suprotnosti sa pravilima crkve kojoj pripadate.“

Mičener je ponovo pogledao Kejt. To ime joj je on dao kako bi njenoj istočno-evropskoj ličnosti dodao nešto od svog irskog nasleđa. Sedela je uspravno sa beležnicom u krilu, dok je sva bila usredsređena na raspravu.

Pomislio je na njihovo poslednje leto u Bavarskoj kada je uzeo tri nedelje odmora između semestara. Otišli su u jedno selo u Alpima i odseli u gostionici iznad koje su se uzdizali vrhovi pod snegom. Znao je da je to bilo pogrešno, ali ona je već dotakla

deo u njemu za koji pre nije znao da postoji. Ono što je kardinal Valendrea upravo rekao o Hrislu i sveštenućkom sjedinjenju sa crkvom zaista je bila suština sveštenućkog celibata. Sveštenik je trebalo da se posveti samo Bogu i crkvi. Ali od tog leta, on se često pitao, zašto ne može da voli i ženu i svoju crkvu i Boga istovremeno! Kako je Keli rekao! / druge vernike.

Osetio je njen pogled. Dok je ponovo usredsređivao svoj um na sadašnjost, shvatio je da je Kalerina okrenula glavu i da gleda direktno u njega.

Lice joj je i dalje odavalo snagu koja mu se tako sviđala. Njene oči su malo podsećale na azijske, ušla povijena nadole, vilica nežna i ženstvena. Nigde nije bilo oštrih ivica. One su, znao je, bile sakrivene u njenoj ličnosti. Proučavao je njen izraz i pokušao da oćni šta mu kazuje. Nije video ljutnju, ni ozlojeđenost, ni naklonost, pogled, koji, ćini se „nije ništa govorio, ćak ni pozdrav! Ustanovio je da mu je bilo neprijatno što se nalazi tako blizu izvora svog sećanja. Možda je oćekivala da će se on pojaviti pa nije htela da mu pruži to zadovoljstvo da pomisli kako je njoj još uvek stalo do njega. Naposletku, njihov rastanak pre toliko godina i nije bio baš prijateljski.

Okrenula se prema sudijama i njegova uznemirenost je utihnula. „Oće Keli“, Valendrea je rekao, „ pitam vas jednostavno da H se odrićete vaše jeresi? Da li priznajete da je to što ste uradili, protiv zakona crkve i vašeg Boga?“

Sveštenik se primakao stolu: „Ja ne verujem da voleti ženu znaći kršiti Božije zakone. Tako da je oćproštaj greha u tom slućaju nevažan. Ja imam pravo da izrazim svoje mišljenje tako da neću da se izvinim za svoje postupke. Nisam ućinio ništa loše, Visosti.“

„Vi ste budalast ćovek. oće! Ja sam vam pružio svaku moguću priliku da zatražile oćproštaj. Ali, ne možemo samo mi oćprostili. Pokajnik mora biti voljan.“

Stiv Beri

„Ja ne tražim vaš oprostaj.“

Valendrea je odmahnuo glavom: „Srce me boli zbog vas i vaših sledbenika, oče! Jasno je da ste vi svi sa đavolom.“

freća tajna

41

4. 13:05

Kardinal Alberto Valendrea mirno je stajao, nadajući se da će euforija, koja se osećala malopre u sudnici, ublažiti rastuću razdražljivost. Čudno je kako loše iskustvo može brzo upropastiti dobro.

„Šta vi mislite, Alberto?“, Klement XV je upitao. „Ima li vremena da pogledam svet koji se okupio?“ Papa je pokazao rukom prema niši u zidu i otvorenom prozoru.

Valendreu je nerviralo to što papa gubi vreme stojeći pred otvorenim prozorom i maše ljudima na Trgu svetog Petra. Obez-beđenje iz Vatikana je takode bilo protiv toga, ali luckasti starac je ignorisao upozorenja. Štampa je stalno pisala o lome, upo-redujući Nemca sa Jovanom XXIII. I, uistinu, bilo je sličnosti. Obojica su došla na papski presto kad su imali skoro osamdeset godina. Za obojicu se mislilo da će privremeno vladati. Obojica su sve iznenadili.

Valendrea je takode mrzeo i način na koji su posmatrači Vatikana pravili paralelu između papinog otvorenog prozora i njegovog živahnog duha, njegove neuobralene iskrenosti i hari-zmatische topline. Za papstvo nije važna popularnost. Važna je doslednost i on je bio ozlojeđen činjenicom što je Klement tako olako odbacio razne dugogodišnje običaje. Nisu se više savijala kolena u papinom prisustvu. Malo njih je ljubilo papin krst. I retko je Klement govorio u prvom licu množine, što su pape činile vekovima pre njega. Ovo je dvadeset prvi vek, Klement je voleo da kaže, dok bi donosio odluku o prekidu nekog

običaja koji' se vekovima primenjivao.

Valendrea se sećao vremena, a 'to nije bilo tako davno, kada papa nikad ne bi stajao na otvorenom prozoru. Na stranu bez-bedonosni razlozi, ograničeno prikazivanje pred javnošću je nosilo neku auru, pothranjivalo je misterioznost, a ništa nije više širilo veru i poslušnost od osećanja čudesnog.

Služio je pape skoro četiri decenije, uspinjući se u Kuriji brzo, zavredneo je svoju kardinalsku kapu pre pedesete, i bio je jedan od najmlađih kardinala savremenog doba. Sada je imao dragu najvažniju poziciju u katoličkoj crkvi - bio je državni sekretar - posao preko kojeg je imao uvid u sve aspekte Svete stolice. Ali, on je želeo više. On je želeo najvažniju poziciju. Onu koja će mu omogućiti da ga svi slušaju, gde će govoriti nepogrešivo i gde niko neće postavljati pitanja. Želeo je da bude papa!

„Tako je lep dan," papa je rekao: „čini se da je kiša prestala. Vazduh mi miriše na onaj kod kuće, na nemačkim planinama. Alpska svežina! Baš je šteta što sam unutra."

Klement je zakoračio u nišu, ali ne toliko da bi ga mogli videti spolja. Nosio je belu lanenu mantiju, plašt preko ramena i tradicionalni beli prsluk. Na nogama je imao bordo cipele, a bela kapa je pokrivala njegovu proćelavu glavu. On je bio jedini velikodostojnik među milionima katolika kome je bilo dozvoljeno da se tako oblači.

„Možda bi njegova Svetost mogla da se angažuje u jednoj divnoj aktivnosti kada završimo brifing. Ja imam druge obaveze, a suđenje mi je oduzelo celo jutro."

„Pogledao bih samo nekoliko minuta," Klement je rekao. Znao je da Nemač užiava da ga muči. Kroz otvoren prozora dolazio je žagor Rima, jedinstveni zvuk tri miliona duša i njihovih automobila preko poroznog vulkanskog pepela.

Klement je takode primetio tutnjavu: „Čudan zvuk ima ovaj grad."

„To je naš zvuk."

Sliv Beri

„Ah .da, gotovo da sam zaboravio! Vi ste Italijan, a svi mi ostali nismo.“

Valcndrea je stajao pored masivnog hrastovog kreveta na kome je bilo toliko ogrebotina da su zajedno sa ornamentima izgledale kao deo umetničkog rada. Na jednom njegovom kraju nalazio se heklani prekrivač, koji je očigledno dugo već u upotrebi, a na drugom dva ogromna jastuka. Ostatak nameštaja ta-kode je bio nemački - veliki orman, toaletni sto, i nekoliko sto-čića u bavorskom stilu i veselim bojama. Još od sredine jedanaestog veka nijedan papa nije bio Namac. Klement II bio je izvor inspiracije sadašnjeg Klementa XV - činjenica koju papa nije ni krio. Ali taj raniji Klement je verovatno bio otrovan-lekcija na koju je ovaj Namac, Valendrea, mnogo puta pomislio i ne treba da je zaboravi! „Možda ste u pravu,“ Klement je rekao: „gledanje može da čeka. Mi sad imamo posla, zar ne?“

Povclarac je dunuo preko simsa i hartije na stolu su zašušta-le. Valendrea je ispružio ruku i zaustavio ih da ne polete preko kompjutera. Klement ga još uvek nije uključio. On je bio prvi papa kompjuterski obrazovan - još jedan podatak koji je štampa vo-lela da pomene - ali Valendrei ta novina nije smetala. Kompjutere i faks-mašine je bilo lakše nadgledati nego telefone.

„Rečeno mi je da ste jutros bili baš nadahnuti“, Klement je rekao. „Kakva će biti presuda tribunala?“

Pretpostavio je da mu je Mičener već podneo izveštaj. Video je papinog sekretara u publici: „Nisam znao da je vaša Visost tako zainteresovana za sudske predmete u tribunalu.“

„Teško je da čovek ne bude radoznao. Trg dole je preplavljen reporterskim kolima. Pa zato, molim vas, odgovorite na moje pitanje!“

„Otac Keli nam nije ostavio alternativu. Biće izbačen iz crkve.“

Papa je prekrstio ruke iza leđa: „Nije hteo da se izvini.“ „Bio je arogantan do te mere da je bio uvredljiv i izazivao nas je da mu se suprotstavimo.“

Treća tajna

43

(.Možda je i trebalo.“

Predlog ga je zatekao nespremnog, ali decenije u diplomatskoj službi naučile su ga kako da sakrije iznenađenje kad mu neko postavi neočekivano pitanje: „A koja bi bila svrha takvog neortodoksnog čina'?"

„Zašto sve mora da ima svrhu? Možda samo treba da saslušamo suprotno gledište.“

I dalje je stajao mirno: „Ne postoji način da se javno otvori pitanje celibata. Ta doktrina postoji pet stotina godina. Šta bi bilo sledćće? Žene sveštenici? Brak za sveštenike? Saglasnost na kontrolu rađanja? Da li će se potpuno ukinuti dogma?"

Klement je zakoračio prema krevetu i zagledao se u sred-njovekovni portret Klementa II koji je visio na zidu.

Valendrea je znao da su ga doneli iz neke od podrumskih prostorija, gde je ležao vekovima: „On je bio biskup Bamberga. Jednostavan čovek koji nije imao ambiciju da postane papa.“

„On je bio čovek od kraljevog poverenja“, Valendrea je rekao. „Bili su politički povezani. Bio je na pravom mestu u pravom trenutku.“

Klement se okrenuo licem prema njemu: „Kao ja, pretpostavljam.“

„Vas je izabrala ogromna većina kardinala, svaki od njih vođen Svetim duhom.“

Na Klementovom licu se pojavio osmeh koji ga je nervirao: „Ili je razlog možda bio taj što nijedan dragi kandidat, uključujući i vas, nije mogao da sakupi dovoljno glasova?"

Bilo je očito da će njihova svađa danas započeti rano.

"Vi ste ambiciozan čovek, Alberto! Vi mislite da ćete kad obučete ovu mantiju nekako postati srećni. Verujte. nećete!"

^ I ranije su oni vodili slične razgovore, ali jetkost njihovih recite od nedavno pojačala. Obojica su znali šta je onaj dragi °secao. Njsu bili prijatelji, i nikada neće biti. Valendrei je bilo avno što su ljudi mislili da će njihov odnos, zato što je on v řr'> a Klement papa, biti sveto prijateljstvo dve pobožne °.le na prvo mesto stavljaju potrebe crkve. A oni su za-
44

Stiv Beri

pravo bili dva potpuno različita bića koja su imala suprotna gledišta. Ali, moralo im se priznati da su se obojica uzdržavala od javnih prepirki. Valendrea je bio suviše pametan da bi tako nešto radio - dok papa nije morao da se raspravlja s bilo kim -i Klement je očigledno shvatio da mnogi kardinali podržavaju državnog sekretara: „Ja ne želim ništa, Sveti oče, sem da vi imate dug i uspešan život!"

„Ne umete baš dobro da lažete."

Umorio se od starčevog bockanja: „Zašto je to vama važno? Vi nećete biti tu kad počne sledeća konklava. Zašto se brinite o tome šta će se tamo dešavati?"

Klement je slegnuo ramenima: „Zaista mi nije važno! Ja ću biti zatvoren u svetilištu ispod crkve Sv. Petra zajedno sa ostalima koji su sedeli na ovoj stolici. Uopšte me nije briga ko će biti moj naslednik. Ali, taj čovek? Da, tom čoveku je to veoma važno." Šta je to stari prelat znao? U poslednje vreme je imao naviku da samo nagovesti nešto: „Postoji li nešto što se ne sviđa Svetom ocu?"

Klementove oči su sevnule: „Vi ste oportinista, Alberto!

In-trigantski političar. Mogu vas razočarati i poživeti još desetak godina."

Odlučio je da se ne pretvara: „Sumnjam."

„Ja se zapravo nadam da ćete me vi naslediti. Ustanoviće-te da je to u mnogome drugačije od onog što ste zamišljali. Možda ste vi

pravi čovek."

Sada je on želeo da zna: „Pravi čovek za šta?"

Papa je neko vreme ćutao. Onda je rekao: „Pravi čovek za papu, razume se! Za šta drugo?"

„Šta je to što izjeda vašu dušu?"

„Mi smo budale, Aberto: Svi mi, u svojoj veličanstvenosti, ništa do budale! Bog je mnogo mudriji nego što iko od nas može i da zamisli."

„Ne verujem da bilo koji veniik sumnja u to."

Mi širimo učenje naše dogme i u tom procesu uništavamo živote ljudi kao što je otac Keli. On je samo sveštenik koji pokušava da sledi svoju savest."

„On mi se više činio kao oportunist - da upotrebi m vaš opis. Čovek kome se sviđa da bude u centru pažnje, iako sam siguran da je on razumeo crkveni zakon kada se zavetovao da će se pridržavati našeg učenja."

„Ali, čijeg učenja? Ljudi kao što smo vi i ja proklamuju takozvanu božju reč.

Ljudi kao vi i ja kažnjavaju druge za kršenje log učenja. Često se pitam, da li je naša dragocena dogma delo Svevišnjeg ili samo običnog sveštenstva?"

Valendrea je smatrao da je ovo pitanje samo još jedan dokaz papinog čudnog ponašanja u poslednje vreme, koje su svi приметili. Razmišljao je da li da ispita šta je time mislio, ali je procenio da ga on samo testira i odgovorio je na jedini mogući način:

„Smatram da su božje reci i dogma naše crkve jedna ista stvar."

„Dobar odgovor! Pravi primer dikcije i sintakse. Nažalost, Alberto, to verovanje će vas na kraju verovatno uništiti."

Papa se okrete i izađe na prozor.

5.

Mičener je šetao po podnevnom suncu. Jutarnja kiša je prestala i

nebo je bilo išarano raznolikim oblacima, a plavetne de-love izbrazdao je trag aviona koji je leteo prema istoku. Ispred njega, na pločniku Trga Sv. Petra, videli su se ostaci oluje, banče kojih je bilo svuda okolo, kao mnogobrojna jezera rasuta PO ogromnom pejzažu. Televizijske ekipe su još bile tu, i mnoge od njih su sada izveštavale svoje kuće.

46

Stiv Beri

Napustio je tribunal pre nego što je završio sa radom. Jedan od njegovih pomoćnika obavestio ga je da je sukob između oca Kelija i kardinala Valendrea trajao skoro dva sata. Pitao se koja je bila svrha saslušanja. Odluka da ga izbace iz crkve sigurno je bila doneta mnogo pre nego što su sveštenika pozvali da dođe u Rim. Mali broj optuženih sveštenika je uopšte pozivan u tribunal, tako da je Keli verovatno došao da bi privukao veću pažnju na sebe i svoj pokret. Za samo nekoliko nedelja Kelija će proglasiti otpadnikom od Svete stolice, biće još jedan izgnanik koji je proglasio crkvu dinosaurusom kome preli istrebljenje.

Mičener je ponekad verovao da su kritičari, kao Keli, možda u pravu.

Skoro polovina katoličkog sveta danas živi u Latinskoj Americi. Ako dodate Afriku i Aziju, doći ćete do tri četvrtine. Udoboljiti tako velikoj međunarodnoj većini, a istovremeno ne otuđiti Evropljanje i Italijane, svakodnevnim je crkvenim izazov. Nijedan državnik se nije bavio nečim tako komplikovanim. Rimska katolička crkva upravo je to radila dve hiljade godina - takva ocena se ne može izreći ni za jednu drugu instituciju - a ispred njega se odvijala jedna od najgrandioznijih crkvenih manifestacija.

Trg u obliku ključa oko koga su se u polukrugu izvijale dve Berninijeve kolonade, bio je veličanstven. Mičener je oduvek bio impresioniran gradom Vatikanom. Prvi put je tu došao pre dva-naestak godina kao pomoćnik nadbiskupa Kelna - njegova

vrlina je bila na iskušenju dok je bio sa Katarinom Lev - ali odlučnost mu je ojačala.

Sećao se kako je ispitivao sto osam ari enklave opasane zidom, diveći se veličanstvenom prizoru koji je postignut izgradnjom zdanja tokom dve hiljade godina.

Mala država se nije smestila na jednom od brda na kojima je Rim prvobitno podignut, već je slavom ovenčala brdo Vatikan, jedino od sedam antičkih naziva koje je narod još uvek pamtio. Manje od dve stotine ljudi je u njoj zaista stanovalo, a

Treća tajna

47

ioš manji broj je imao pasoše. Niko se u njoj nije rodio, osim pape. Malo ko je u njoj umro, a još manje ih je tu sahranjeno. Njena vlada je bila jedna od poslednjih preostalih apsolutnih monarhija u svetu i, ono što je Mičener smatrao pravom ironijom, predstavnik Svete stolice u Ujedinjenim Nacijama nije mogao da potpiše svetsku deklaraciju o ljudskim pravima zato što u samom Vatikanu nije bilo religiozne slobode.

Posmatrao je skver obasjan suncem, televizijske kombije sa mnoštvom antena i primetio je da ljudi gledaju gore udesno. Nekolicina je uzviknula "Santissimo Padre!" (Sveti Oče!) Pratio je njihove uzdignute glave prema četvrtom spratu Apostolske palate. Između drvenih salona u uglu prozora pojavilo se lice Kle-menta XV.

Mnogi su počeli da mašu i papa je otpozdravio.

„Još uvek te fascinira, zar ne?“, rekao je ženski glas.

Okrenuo se. Katarine Lev je stajala nekoliko koraka od njega.

Nekako je znao da će ga pronaći. Prišla je mestu gde je stajao, baš u senci jednog od Beminijevih stubova: „Nisi se nimalo promenio. Još uvek si zaljubljen u tvog Boga. Videla sam to u tvojim očima, u Tribunalu.“

Hteo je da se nasmeje, ali se uzdržao, usredsređujući se na izazov

koji je bio pred njim: „Kako si, Kejt?" Izraz na licu joj je smekšao:
„Da li je život ono što si očekivala da će biti?"
„Ne mogu da se žalim. Ne, neću da se žalim. Nema svrhe. Tako si ti jednom govorio o žaljenju."
„Drago mi je da to čujem."
„Kako si znao da ću jutros biti tamo?"
„Video sam tvoju akreditaciju pre nekoliko nedelja. Mogu li da znam zašto si ti .zainteresovana za oca Kelija?"
„Nismo razgovarali petnaest godina i ti želiš da razgovaralo o tome?"
„Poslednji put kad smo razgovarali rekla si mi da više nikada ne pričam o nama. Rekla si da više ne postoji mi. Samo Ja i Bog. Tako da sam mislio da to nije dobra tema."

48

Stiv Beri

Treća tajna

49

„Ali, to sam rekla tek pošto si mi saopštio da se vraćaš nadbiskupu i da ćeš se posvetiti služenju drugih. Sveštenik u katoličkoj crkvi." Stajali su prilično blizu jedno pored drugog i on se odmakao nekoliko koraka dublje, u senku kolonade. Na trenutak mu je pogled zastao na Mikelandelovoj kupoli, na vrhu bazilike Sv. Petra, okupanoj sjajnim jesenjim suncem.

„Vidim da još uvck poseduješ talenat da izbegavaš odgovore", primctio je.

„Ovdc sam zato što me je Tom Keli pozvao da dođem. Nije on budala. Zna šta će tribunal da odluči."

„Za koga pišeš?"

„Ja sam nezavisna. A on i ja pišemo zajedničku knjigu."

Umela je lepo da piše, naročito poeziju. Uvek joj je zavi-deo na toj sposobnosti i zapravo je želeo da sazna više o tome kako je živela od kad su se rastali u Minhenu. Znao je ponešto: njene članke u

nekim evropskim novinama, nikada dugačke, čak i o poslu u Americi. Povremeno bi naišao i na autorske članke, ništa ozbiljno ili teško, uglavnom eseji o religiji. Nekoliko puta je skoro patio žudeći da sa njom popije solju kafe, ali je znao da je to nemoguće. Napravio je svoj izbor i više nije bilo povratka.

„Nisam bila iznenađena kada sam pročitala o tvom postavljenju kod pape“, rekla je. „Pretpostavila sam da ti Folkner, kada su ga izabrali za papu, neće dati da odeš.“

Uhvatio je pogled njenih smaragdnh očiju i video da se bori sa emocijama kao i pre petnaest godina. Tada je on bio sve-štenik koji je studirao prava, nestrpljiv i ambiciozan, vezan za nemačkog biskupa za koga su mnogi govorili da bi jednog dana mogao postati kardinal. A sada se govorilo o njegovom izboru u Kolegijum kardinala.

Ne bi bilo prvi put da se papin sekretar premesti direktno iz Apostolske palate u ovakav Kolegijum. Voleo bi da bude princ vere, da bude član sledeće konklave u Sikstinskoj kapeli, ispod fresaka Mikelandela i Botičelija, sa pravom glasa.

„Klement je dobar čovek“, rekao je.

„On je budala“, mimo je izjavila: „Samo neko koga su dobri kardinali doveli na presto, dok neko od njih ne sakupi dovoljno pristalica.“

„A kako to da si ti takav stručnjak?“

„Zar nisam u pravu?“

Okrenuo se od nje, kako bi dao sebi vremena da se obuzda pa je posmatrao grupu uličnih prodavača na rubovima trga. Njen nabusit stav je nije napustio, govorila je zajedljivo i ogorčeno kao nekada. Približavala se četrdesetoj, ali ni na koji način joj zrelost nije pomogla da nauči da kontroliše strasti koje su je obuzimale. Bila je to jedna od njenih osobina koju nije voleo, ali koja mu je nedostajala. U njegovom svetu, iskrenost nije postojala. Bio je okružen ljudima koji su sa takvim ubedenjem mogli govoriti o

onome što nikad nisu mislili, tako da je nešto trebalo reći i radi istine. Sa njom ste bar tačno znali gde ste. Na čvrstom tlu. Ne stalno u živom pscu na koji se već skoro navikao.

„Klement je dobar čovek kome je poveren skoro nemogući zadatak“, rekao je.

„Naravno, kad bi se draga majka crkva malo pognula, stvari možda i ne bi bile tako strašne. Prilično je teško vladati milijardama, kad svako mora da prihvati da ja papa jedini čovek na zemaljskoj kugli koji ne može da pogreši.“

Nije želeo da sa njom raspravlja o dogmi, naročito ne nasred Trga Sv. Petra. Dvojica švajcarskih stražara, sa šlemovima i perjem, držeći halebarde visoko podignute, promarširala su na nekoliko koraka od njih. Posmatrao ih je dok su se približavali glavnom ulazu u crkvu. Šest masivnih zvona je mirovalo, ali je znao da neće proći mnogo vremena, dok njihova zvonjava ne objave smrt Klementa XV. Zbog toga ga je Katarinina drskost još više razbesnela. Pogrešio je što je jutros bio u tribunalu i st^ovsada razgovara sa njom. Znao je šta mora da uradi: „Lepo Je sto sam te ponovo video, Kejt!“ Okrenuo se i pošao. »Kučkin sine!“ Prosiktala je uvredu dovoljno glasno da je on čuje.

Stiv Beri

Ponovo se okrenuo prema njoj, pitajući se da li je ona to stvarno mislila. Sukob je učinio da joj se lice smrači. Primakao se i rekao tihim glasom: „Nismo razgovarali godinama i sve što sada želiš da mi kažeš je da je crkva zla. Ako je toliko prezi-reš, zašto gubiš vreme pišući o njoj? Idi i piši onaj roman koji si rekla da ćeš napisati. Pomislio sam da si možda, samo možda, sazrela. Ali, vidim da nisi.“

„Kako je lepo što znam da ti možda brineš. Ali. nisi mislio na moja osećanja kad si mi rekao da odlaziš.“

„Da li moramo ponovo da prolazimo kroz to?“

„Ne, Koline! Nema potrebe“, odgovorila je. „Uopšte nema potrebe.“

Kao što si rekao, lepo je što sam te ponovo videla."

Za trenutak je osetio da je povređena, ali je ona brzo savladala slabost koja je možda narastala u njoj.

Gledao je u pravcu palate. Mnogo više ljudi je sada vikalo i mahalo. Klement je još uvek otpozdravljao. Nekoliko televizijskih ekipa je snimalo taj trenutak.

„On, Koline", Katerina je rekla, „on je tvoj problem. Ti to samo ne vidiš."

I pre nego što je mogao da odgovori, otišla je.

6. 15:00

Valendrea je učvrstio slušalice na ušima, pritisnuo dugme na magnetofonu sa dva kalema i saslušao razgovor između Kolina Mičenera i Klementa XV. Aparati za prisluškivanje, ugrađeni u papinim odajama, ponovo su radili bez greške. Bilo je mnogo takvih prijemnika po celoj Apostolskoj palati. On se lično za to pobrinuo, odmah posle Klementovog izbora, a to mu je bilo lako da izvede s obzirom na to da je kao državni sekretar bio zadužen za bezbednost u Vatikanu.

Treća tajna

51

Klement je malopre bio u pravu. Valendrea je želeo da papa vlada još malo, samo onoliko vremena koliko mu je bilo potrebno da ubedi nekolicinu onih koji su se odupirali da glasaju za njega na tajnom sastanaku, konklavi. U sadašnjem veću kardinala od sto šezdeset članova bilo je samo četrdeset sedam onih preko osamdeset godina koji ne bi mogli da glasaju ako bi se konklava održala za trideset dana. Pri poslednjem prebrojavanju, bio je prilično siguran da ima četrdeset, pet glasova. Dobro za početak, ali daleko od toga da bude izabran. Poslednji put je ignorisao izreku - onaj ko uđe na konklavu kao papa, izađe kao kardinal. Ovog puta neće ništa prepustiti slučaju. Prislušni uređaji su bili samo jedan vid njegove strategije koja je trebala da mu osigura da

se ne ponovi izdajstvo italijanskih kardinala. Za-prepašćujuće je sa kolikom indiskrecijom su prinčevi vere učestvovali u svakodnevnim aktivnostima. Njima greh nije bio nepoznat, njihovim dušama je trebalo pročišćenje kao i svakom drugom. Valendrea je dobro znao da se pokajanje, ponekad, mora nametnuti pokajniku.

U redu je da se brineš, Koline! Ona je deo tvoje prošlosti, deo koji ne treba da zaboraviš.

. Valendrea je skinuo slušalice i pogledao u čoveka koji je sedeo kraj njega. Otac Paolo Ambrozi je bio s njim više od decenije. Bio je to nizak, mršav čovek, retke sede kose poput slame. Zbog veoma povijenog nosa i oblika vilice, Valendreu je podsećao na jastreba, a ta analogija se mogla primeniti i na sve-štenikovu ličnost.

Retko bi se i nasmešio, a smejao još rede. Držanje mu je uvek bilo ozbiljno, ali to nimalo nije smetalo Valendrei, jer je taj sveštenik bio potpuno obuzet strašću i ambicijom, dvema osobinama kojima se Valendrea najviše divio.

„Zanimljivo je, Paolo, da pričaju na nemačkom kao da su oni jedini koji ga mogu razumeti.“ Valendrea je isključio magnetofon:

„Naš papa izgleda zabrinut za tu ženu koju otac Mičener očigledno poznaje. Šta znaš o njoj?“

52

Stiv Beri

Sedeli su u salonu bez prozora na trećem spratu Apostolske palate, koji je bio dco ogromnog prostora, dodeljcnog državnom sekretaru. Magnetofon i radio prijernik su se nalazili u vitrini koju je držao zaključanu. Valendrea se nije plašio da će ih neko pronaći, U zdanju koje je imalo više od deset hiljada soba, holova za publiku i prolaza, od kojih su većina bili zaključani, nije bilo opasnosti od nečijeg zavirivanja u ovaj prostor od desetak kvadratnih metara. „Njeno ime je Katarina Lev. Roditelji su joj Rumunj koji su pobjegli iz zemlje kada je ona bila tinejdžer. Olae joj je bio profesor prava.

Veoma je obrazovana, ima diplomu minhenskog univerziteta i još jednu belgijskog državnog koledža. Vratila se u Rumuniju krajem 1980. godine i bila je tamo kada je Čauše-sku svrgnut. Ona je ponosna revolucionarka."

Primetio je izvcstan zabavni ton u Ambrozijevom glasu:

„Upoznala je Mičenera u Minhenu dok su oboje bili studenti. Imali su ljubavnu vezu koja je trajala nekoliko godina." „Kako sve to znaš?"

„Mičener i papa su imali i drugih razgovora." Valendrea je znao da, dok je on tragao samo za najvažnijim trakama, Ambrozi je uživao u svemu: „Nikad to ranije nisi pomenuo."

„Nije mi izgledalo važno sve dok Sveti otac nije pokazao interesovanje za tribunal."

„Možda sam potcenio oca Mičenera. Čini se da je i on samo ljudsko biće. Čovek sa prošlošću. I manama, takođe! U stvari, dopada mi se ta njegova strana. Pričaj mi još!"

„Katarina Lev je radila za razne evropske publikacije .Ona sebe naziva novinarom, ali bi se pre reklo da je slobodan pisac. Pisala je članke za Der Spiegel, Herald Tribune i londonski Times. U pisanju se opredeljuje za politiku levice i radikalnu religiju. Nigde se nije dugo zadržavala. Njeni članci su uvek pisani u kritičkom tonu. Koautor je tri knjige, dve u vezi sa ne-mačkom partijom zelenih ,a jedna je o katoličkoj crkvi u Fran-

Treća tajna

53

cuskoj. Nijedna se nije mnogo prodavala. Vrlo je inteligentna, ali nedisciplinovana.

Valendrea je nanjušio ono što je zaista želeo da sazna:

„Ambiciozna, takođe, pretpostavljam."

„Dva puta se udavala posle raskida sa Mičenerom, ali oba puta je bila kratko u braku. Njena saradnja sa ocem Kelijem je više njena ideja nego njegova. Poslednjih nekoliko godina provela je radeći u

Americi. Jednog dana se pojavila u njegovoj kancelariji i od tada su zajedno."

To je podstaklo Valendreinu zainteresovanost: „Da li su ljubavnici?"

Ambrozi je slegnuo ramenima: „Teško je reći. Ali, izgleda da ona voli sveštenike, pa pretpostavljam da jesu."

Valendrea je ponovo namestio slušalice na uši i uključio magnetofon. Uskoro će moje pismo za oca Tibora biti spremno. Tražiću da mi odgovori pismeno, ali ako on bude želeo da ti priča, saslušaj ga, pitaj šta god želiš i sve mi ispričaj! Skinuo je slušalice: „Šta je stara budala naumila? Šalje Mičenera da pronade sveštenika starog osmdeset sedam godina. Čemu to može da mu služi?"

„On je jedina osoba, osim Klmenta, koja je još u životu a koja je zapravo videla šla se nalazilo u Riznici, u vezi sa tajnama Fatime. Ocu Tiboru je originalni tekst sestre Lucije dao Jovan XXIII hčno." Čela utroba mu se zgrčila na pomen Fatime: „Da li znaš gde živi Tibor?"

„Imam njegovu adresu u Rumuniji."

"Ovo zahteva budno praćenje."

»To vidim. Ali, ne razumem zašto."

Nije imao nameru da mu sada objašnjava. I neće, dok to ne bude apsolutno neophodno: „Mislim da će nam pomoć u nadgledanju Mičenera dobro doći."

Ambrozi se nasmešio: „Mislite da će nam Katerina Lev pomoći?"

54

Stiv Beri

Razmišljao je neko vreme, procenjujući kakav bi bio odgovor na to pitanje s obzirom na ono što je znao o Kolinu Mičeneru i ono što je pretpostavljao o Katarini Lev: „Vidćemo, Paolo!"

7. 20:30

Mičener je stajao ispred visokog oltara u bazilici Sv, Petra. Crkva je

bila zatvorena u to doba dana i tišinu su remetili samo ljudi zaduženi za održavanje, koji su glancali dugačak pod u mozaiku. Naslonio se na masivnu balustradu i posmatrao radnike kako metlama brišu, gore-dole, mermerne stepenice i ra-spremaju nered napravljen tog dana.

Ono što je bilo u središtu i teološkog i umetničkog intere-sovanja nalazilo se ispod njega, u grobnici Sv. Petra. Okrenuo se i iskrenuo glavu nagore, prema uvijenom Berninijevom baldahinu, a zatim je upro pogled u Mikelandelovu kupolu koja je zaklanjala oltar, kako je to neko jednom primetio, nalik na ruke Gospoda sastavljene kao pehar.

Razmišljao je o veću Vatikana II, zamišljajući deo crkve sa nizom klupa poslaganim u krug, kada se u njemu bude nalazilo tri stotine kardinala, sveštenika, biskupa i teologa koji su se nazivali raznim religioznim imenima. 1962. godine on je bio između svog prvog pričešća i krizme, dečak koji je pohađao katoličku školu na obali reke Savane u jugoistočnoj Džordžiji. Ono što se dešavalo četiri hiljade osamstotina kilometara dalje, u Rimu, ništa mu nije značilo. Tokom godina gledao je filmove prvog zasedanja saveta na kome je Jovan XXIII, povijen na pap-skom prestolu, molio tradicionaliste i one progresivne da rade zajedno, u skladu, kako bi se postiglo da ovozemaljski svet pod-seća na božanski gde vlada istina. To je bio potez bez prese-

Treća tajna

55

dana; apsolutni monarh da poziva podređene, da predlože kako da se sve promeni. Tri godine su delegati raspravljali o religioznim slobodama, jevrejstvu, laicima, braku, kulturi i sveštenstvu. Na kraju, crkva se temeljno promenila. Neki su smatrali - nedovoljno, drugi - previše!

Umnogome, kao i njegov život!

Iako je rođen u Iskoj, odrastao je u Džordžiji. Obrazovanje je

započeo u Americi, a završio u Evropi. Uprkos svom više-kontinentalnom vaspitanju, sebe je smatrao Amerikancem pod italijanskom Kurijom. Na sreću, u potpunosti je razumeo nestabilnu situaciju oko sebe. U toku trideset dana od dolaska u papinu palatu naučio je četiri osnovna pravila koja su značila pre-živeti u Vatikanu: pravilo prvo - nikad ne razmišljaj o nečem originalnom; pravilo dva - ako ti iz nekog razloga i padne na pamet neka ideja, nemoj na glas o njoj da pričaš; pravilo tri -apsolutno nikad misao ne zapisu] i pravilo četiri - ni pod kojim ustavima ne potpisu] ništa što si možda budalasto resio da zapišeš! Ponovo se zagledao u crkvu, diveći se skladnim proporcijama koje su činile skoro savršenu arhitektonsku ravnotežu. Stotinu i trideset papa ležalo je sahranjeno oko njega, i on se nadao da će noćas, tu među njihovim grobovima, pronaći mir.

Ipak, nije ga napuštala zabrinutost zbog Klementa.

Zavukao je ruku u mantiju i uzeo dva presavijena lista har-tije. Središnje mesto u celokupnom istraživanju Fatime, imale su tri poruke Majke Bogorodice i te reci su izgleda bile ključne u onome što je mučilo papu. Odmotao ih je i pročitao prvu tajnu, kako je sestra Lucija opisala:

Bogorodica nam je pokazala veliko more vatre koje se izgleda nalazilo ispod zemlje. Démoni i duše u ljudskom obliku su zagnjurení u vatru kao providan sagoreli žar, sav crn ili izgorele bronzé. Vizija je trajala samo tren.

Druga tajna je direktno proizilazila iz prve:

56

Stiv Beri

Vidite Pakao, gde odlaze duše jadnih grešnika, Majka božja je rekla. Da bi ih spasio, Bog želi da na zemlji uvede po~ božnost i posvećenost mom Cistom Srcu. Ako učine ono što ću. ti reći, mnoge duše će biti spašene i zavladać mir. Ratovanja će prestati. Ali, ako ne prestanu da hule na Boga drugi, još gori rat će početi za

vladavine Pia XI. Da bih to sprečila - reče Majka božja - došla sam da tražim posvećenje Rusije mom neokaljanom srcu i Svetu tajnu pričešća svake prve subote. Ako postupe ovako kako im kažem, Rusija će se preobratiti i vladaće mir. U suprotnom, njene greške će ponoviti i drugi u svetu, izazivajući tako ratove i progon crkve. Dobri ljudi će mučenički stradati, Sveti otac će mnogo propatiti, mnogi narodi će biti uništeni. Na kraju će moje Neokaljano srce ipak trijiiinfovati. Sveti otac će mi posvetiti Rusiju i ona će se preobratiti, i izvesno vreme vladaće mir na zemlji."

Treća poruka je bila najtajanslvenija od svih.

Posle ova dva dela koja sam vam već objasnila, levo od Bogorodice i malo iznad nje, videli smo anđela koji je u levoj ruci držao vatreni mač. Bacao je plamenove, koji su izgledali kao da će zapaliti svet, ali su se gasili u dodiru sa blistavom sve-tlošću koja je zračila iz Bogorodičine desne ruke. Upirući desnu ruku ka zemlji, anđeo je glasno uzvikivao: „Pokajanje, pokajanje, pokajanje!" i videli smo neizmerno svetio- što je bio Bog! Nešto poput odraza koji se vidi u ogledalu kada prođete pored njega. Jedan biskup obučen u belomi smo imali utisak da je to Sveti otac-, drugi biskupi, sveštenici, vernici muškarci i žene penjali su se uz strinu planinu, na čijem vrhu se nalazio veliki krst grubo istesan od debla drveta sa korom. Pre nego što je stigao do njega, Sveti otac je prošao kroz napola razrušeni grad, nekako drhteći i zastajući, pogođen bolom i tugom. Molio se za dušu leševa koje je video na svom putu. Kad je stigao na vrh planine i kleknuo ispred velikog krsta, ubila ga je grupa vojnika koji su pucali u njega i gađali ga strelama. Na

Treća tajna

57

isti način, tamo su umirali jedan za drugim biskupi, sveštenici, vernici i drugi ljudi različitog ranga i položaja. Ispod dva kraka krsta, stajala su dva anđela, svaki sa kristalnom škropilicom u ruci, u koju su sakupljali krv mučenika i sa njom prskali duše koje su

išle ka Bogu.

Rečenice su imale tajanstvenost pesme; značenje je bilo suptilno i otvoreno za interpretacije. Teolozi, isioričari i zaverncnici su decenijama postavljali razne svoje analize. Kako je iko mogao biti sasvim siguran šla znače? Ipak. nešto je duboko mučilo Klementa XV:

„Oče Mičener!"

Okrenuo se.

Jedna od kaluđerica koja mu je spremala večeru, žurila je prema njemu: „Oprostite, ali Sveti otac bi želeo da vas vidi!"

Mičener je obično večeravao sa Klemenlom, ali večeras je papa obedovao sa grupom meksikanskih biskupa iz severno-američkog saveta, koji su bili u poseti. Pogledao je na šal. Klement se brzo vratio: „Hvala, sestro! Idem u njegov apartman."

„Papa nije tamo."

To je bilo čudno.

„On je u tajnoj arhivi Vatikana. U Riznici. Rekao je da tamo dođete."

Sakrio je iznenađenje dok je govorio: „U redu! Olići ću tamo odmah."

Išao je praznim hodnikom prema arhivi. Klementova ponovna posela Riznici, bila je problem. Tačno je znao šta papa lamo radi. Ali, ono što nije mogao da razume, bio je razlog. Zato je i dalje mozgao o tome, ponovo se prisećajući fenomena Fatime.

1917. godine Bogorodica se prikazala pred troje seoske de-ce u ravnici poznatoj kao Kova de Ina, blizu portugalskog sela Fatime. Jasinta i Frančesko Marto su bili brat i sestra. Ona je imala sedam, a on devet godina. Lucija dos Santos, njihova sestra od strica, imala je deset. Majka božja se pojavila šest puta od maja do oktobra, uvek trinaestog u mesecu, na istom mestu. Kada se posJednji put pojavila, hiljade ljudi je bilo prisutno i svedočilo je

da se sunce poigravalo na nebu, kao znak da je vizija stvarna. Tek deceniju kasnije crkva je potvrdila da vizije zaslužuju ozbiljan pristup. Ali, dvoje videoca nisu doživeli da vide to priznanje. I Jasinta i Frančesko umrli su od gripa u roku od trideset meseci nakon Bogorodici nog poslednjeg pojavljivanja. Lucija je, pak, doživela duboku starost i tek je nedavno umrla, po-svclivši svoj život Bogu, kao kaluđerica. Bogorodica je to čak i prorekla kad im je rekla: Ja ću uskoro uzeti Frančeska i Ja-sintu, ali ti ćeš, Lucija, ostati ovde dugo vremena! Isus želi da tebe iskoristi kako bi ljudi saznali za mene i vole li me.

U toku posele u julu Bogorodica je mladim videocima po-verila tri tajne.

Prve dve, Lucija je obelodaniia nekoliko godina kasnije, čak ih je pomenula i u svojim memoarima, koji su štampani ranih četrdesetih godina. Samo su Jasinta i Lucija, u stvari, čule Bogorodicu kako im saopštava treću tajnu. Iz nekih razloga Frančesko je bio isključen, i nije mogao direktno da je čuje, ali je Lucija dobila dozvolu da mu je prenese.

Iako je mesni biskup vršio pritisak na njih da otkriju i treću tajnu, deca su to odbila. Jasinta i Frančesko su je odneli u grob, mada je Frančesko, u jednom intervjuu oktobra 1917, rekao da je treća tajna „za dobro naših duša i da bi mnogi bili tužni kad bi je saznali.”

Ostalo je na Luciji da sačuva poslednju tajnu. Iako je bila dobrog zdravlja, 1943. godine zbog zapaljenja plućne maramice, koje joj se stalno vraćalo, pomislili su da joj je došao kraj. Njen mesni biskup, koji se zvao de Silva, zatražio je od nje da zapiše treću tajnu i ostavi je u zapečaćenoj koverti. U početku se protivila, ali januara 1944. Bogorodica joj se ponovo prikazala u manastiru u Tui i rekla joj da je božja volja da napiše poslednju poruku.

Treća tajna

59

Lucija je napisala tajnu i zapečatila koverat. Na pitanje kad će biti

javno pročitana, ona bi samo rekla; /1960. godine\ Koverat je predat de Silvi i on ga je stavio u drugi, veći koverat, zapečatio voskom, i deponovao u biskupijskom sefu, gde je ostao narednih trinaest godina.

1957. Vatikan je tražio da se pisani materijal sestre Lucije pošalje u Rim, uključujući i treću tajnu. Kad je stigao, Papa Pie XII stavio je koverat sa trećom tajnom u drvenu, kutiju na kojoj je bilo napisano: Secretum sancti officio - tajna Svete stolice. Kutija je stajala na papinomu stolu dve godine i Pie XII nikad nije pročitao ono što je ona sadržala.

Avgusta 1959. konačno su otvorili kutiju i dupli koverat, još uvek zapečaćen voskom. Predat je Papi Jovanu XXIII. februara 1960, godine Vatikan je izdao kratko saopštenje da će treća tajna iz Fatime ostati zapečaćena. Nije dalo nikakvo drugo objašnjenje. Po papinom naređenju, rukopis sestre Lucije ponovo je stavljen u drvenu kutiju i ostavljen u Riznici. Nikome osim pape nije bilo dozvoljeno da tu ulazi. Svaki papa posle Jovana XXIII odlazio bi do arhive i otvarao kutiju, ali ni jedan nije javno saopštio šta je tamo pisalo, do Jovana Pavla II..

Kada ga je metak, u pokušaju atentata, skoro ubio 1981, zaključio je da je majčinska ruka skrenula metak sa njegove linije.

Devetnaest godina kasnije, u znak zahvalnosti Bogorodici, naredio je da se treća tajna obelodani. Da bi sprečili svaku raspravu, još su odštampali disertaciju na četrdeset strana u kojoj su dali objašnjenja Bogorodičinih složenih metafora. Takode su odštampali i sliku sa originalnim rukopisom sestre Lucije. Novinari su neko vreme bili fascinirani, a onda je interesovanje zamrlo.

Nagađanja su okončana.

Malo ko je uopšte i pominjao taj slučaj.

Samo je Klement XV bio opsednut.

Stiv Beri

Mičener je ušao u arhivu i prošao pored prefekta na dužnosti, koji mu je samo lako klimnuo glavom. Ispred njega, soba za čitanje, nalik pećini, bila je sva u senkama. Žuc'kasti sjaj dopirao je iz udaljenog dela gde su gvozdene rešetke Riznice bile širom otvorene.

Kardinal Mauricije Ngovi stajao je ispred sa prekrštenim rukama ispod crvene mantije. Bio je to čovek uskih kukova, na čijem su se licu videli tragovi teškog života. Njegova kovrdža-va, seda kosa, bila je proredena, a ispod naočara sa žicanim okvirom ocrtavale su se oči u kojima se stalno mogla pročitati zabrinutost. Iako je imao samo šezdeset dve godine, bio je nadbiskup u Najrobiju, starešina afričkih kardinala. Nije on bio ti-tularni biskup, kome je dala počasna dieceza, već prelat koji je bio zadužen za najveću katoličku populaciju u regionu ispod Sa-harc.

Njegov svakodnevni rad u biskupiji promenio se kada ga je Klement XV pozvao da dođe u Rim da nadgleda kongregaciju za crkveno obrazovanje. Ngovi sa tada uključio u rad na svim aspektima katoličkog obrazovanja. Poverena mu je najvažnija uloga da zajedno sa drugim biskupima i sveštenicima radi na lome da se katoličke škole, univerziteti i seminari usaglase sa onim što traži Sveta stolica. Proteklih decenija taj posao je značio da morate da se konfrontirate sa mnogima, naročito sa onima van Italije, ali duh obnove Vatikana II promenio je tu odbojnost, a tome je doprineo i sam Mauricije Ngovi, koji je uspeo istovremeno i da ublaži tenzije i da osigura pokornost.

Smeli, radni etički principi i predusretljiva ličnost bili su osnovni razlozi što je Klement izabrao Ngovia. A drugi je bio taj što je želeo da i drugi ljudi upoznaju ovog izuzetnog kardinala. Pre šest meseci, Klement mu je dodao još jednu titulu -komornik! To je značilo da će upravljati Svetom stolicom posle Klementove smrti, tokom dve nedelje, dok se ne izabere novi papa. To je privremena

funkcija, uglavnom ceremonijalna, ali ipak važna, pošto bi omogućila Ngoviju da bude ključni akter na sljedećoj konklavi.

Treća tajna

61

Mičener i Klement su nekoliko puta razgovarali o novom papu. Idealan čovjek! Kada bi nas historija nečemu učila, bila bi to nekontroverzna osoba sa iskustvom, koja govori nekoliko stranih jezika; najbolji bi bio neki biskup neke nacije koja nema svetsku moć. Nakon tri plodonosne godine u Rimu, Mauricije Ngovi je posedovao sve te osobine, a Kolegijum kardinala trećeg sveta stalno je postavljalo jedno te isto pitanje: Nije li došlo vreme da papa bude čovjek druge boje kose?

Mičener je prišao ulazu u Riznicu. Unutra je Klement XV stajao pred prastarim sefom, koji je nekad davno bio svedok

Napoleonove pljačke. Njegova dupla gvozdena vrata su bila otvorena, otkrivajući fioke i police u bronzi. Klement je otvorio jednu od fioke. Videla se drvena kutija. Papa je stezao parče hartije rukama koje su podrhtavale. Mičener je znao da je originalni rukopis sestre Lucije još uvek u drvenoj kutiji, ali je takode znao da se tu nalazio još jedan list hartije; italijanski prevod originalne portugalske poruke, napisan u vreme kada je Jovan XXIII prvi put pročitao tekst 1959. Sveštenik koji je obavio taj zadatak bio je mladi novajlija u državnom sekretarijatu, otac Andrej Tibor.

Mičener je čitao dnevnik kurijских званиčника, koji se nalaze u dosijeima arhive i koji su mu otkrili da je otac Tibor predao prevod lično papu Jovanu XXIII, koji je pročitao poruku, a zatim naredio da se drvena kutija zapečati, zajedno sa prčvom.

Sada je Klement XV želeo da on pronađe oca Andrea Tibora.

„Ovo je zabrinjavajuće,“ Mičener je prošaputao, a oči su mu i dalje bilo uprte na scenu u Riznici.

Kardinal Ngovi slajao je blizu njega, ali ništa nije rekao. Umesto toga, Afrikanac ga je uzeo pod ruku i odveo u stranu, prema nizu polica. Ngovi je bio jedan od malobrojnih u Vatikanu kome je Klement bespogovorno verovao.

„Šta vi radite ovde?," upitao je Ngovia.

„Pozvan sam da dođem."

Treća tajna

63

„Mislio sam da j'e Klement večeras sa severno-američkini većem", govorio je skoro šapatom.

„Bio je, ali je brzo otišao. Pozvao me je pre pola sata i rekao da ga ovde sačekam."

„Ovo je treći put za dve nedelje kako dolazi ovamo. Ljudi su sigurno priraetili."

Ngovi je klimnuo glavom: „Na sreću, ovaj sef sadrži mnoštvo dokumenata. Teško je pretpostaviti šta zasigurno radi."

„Zabrinut sam zbog ovoga, Maurieije. Čudno se ponaša." Samo kad su bili nasamo, prekršili bi protokol i oslovljavali se imenom.

„Slažem se! Odbacuje sva moja pitanja govoreći u zagonetkama":

„Proveo sam poslednjih mesec dana, ponovo istražujući sve što je ispitivano o pojavljivanju majke božje. Čitao sam izveštaj za izvešlajem sa /abeleženim izjavama onih koji su je videli. Nisam ranije znao da se Bogorodica toliko puta prikazala ljudima na zemlji. On želi da dobije detaljan izveštaj o svakom od pojavljivanja, zajedno sa svakom reci koju je Bogorodica izgovorila. Ali, neće da mi kaže zašto mu to treba. Samo se stalno vraća ovamo," odmahnuo je glavom. „Valendrea će uskoro saznati o ovome."

„On i Ambrozi su večeras izvan Vatikana." „To nije važno.

Saznaće! Ponekad se pitam da li mu svi ovde referišu."

Škljocanje poklopca koji se zatvara odjeknulo je iz unutrašnjosti Riznice, praćeno zveketom metalnih vrata. Trenutak kasnije

pojavi se Klement: „Moraš pronaći oca Tibora!"

Mičener je zakoračio prema njemu: „ Saznao sam u prijavnici njegovu tačnu adresu u Rumuniji."

„Kada krećeš?"

„Sutra uveče ili prekosutra ujutru, zavisno od letova."

„Želim da za ovaj put znamo samo nas trojica. Uzmi odmor! Jasno?"

Klimnuo je glavom. Klement je sve vreme gotovo šapulao. Bio je radoznao.-„Zašto šapućemo?"

„Nisam ni primetio da govorim tiho."

Mičener je opazio da ga je to iznerviralo. Kao da nije trebalo da to pomene.

„Koline, ti i Maurieije ste jedini kojima bezuslovno verujem. Moj dragi prijatelj kardinal ne može da putuje, a da pri tom ne privuče pažnju. Tako je sada čuven - suviše je značajan! Tako da si ti jedini koji može da obavi ovaj zadatak."

Mičener je pokazao rukom prema Riznici: „Zašto se stalno tu vraćate?"

„Reci me privlače."

„Njegova Svetost Jovan Pavle II otkrio je svetu treću Fatimi-nu poruku početkom novog milenijuma?" reče Ngovi, „a pre toga, analizirao ga je odbor sveštenika i naučnika. Ja sam bio član tog odbora. Tekst je fotografisan i objavljen u celom svetu."

Klement nije ništa komentarisao.

„Možda bi Kolegijum kardinala mogao pomoći, u čemu god da je problem?", predložio je Ngovi.

„Kardinala se ja najviše i bojim."

Mičener je upitao: „I šta mislite da ćete saznati od starca u Rumuniji?"

„On mi je poslao nešto što zahieva pažljivo razmatranje."

„Ne sećam se da je bilo šta stiglo od njega," Mičener je primetio.

„Stiglo je diplomatskom poštom. U zapečaćenoj koverti od nuncija

u Bukureštu. Pošiljalac je samo rekao da je preveo Bo-gorodičinu poruku za papu Jovana."

„Kada?“, Mičener je pitao.

„Pre tri meseca.“

Mičener se setio da je upravo od tada Klement počeo da posećuje Riznicu.

„Ali, ja više ne želim da nuncije bude u to uključen. Ja želim da ti odeš u Rumuniju i lično proceniš oca Tibora. Tvoje mišljenje mi je važno.“

64

Stiv Beri

„Sveli oče...“

Klement je podigao ruku: „Ne želim da me o ovome više ispituješ.“
Rekao je lo nekako ljutito, što je za njega bila krajnje neobična reakcija.

„U redu, naći ću oca Tibora. Budite uvereni!“, rekao je Mičener.
Klement je bacio brz pogled prema Riznici: „Moji prethodnici uopšte nisu bili u pravu.“

„U vezi sa čim, Jakobe?“, Ngovi je upitao.

Klement se okrenuo, a pogled mu je bio dalek i tužan: „U vezi sa svim, Mauricije.“

8. 21:45

Valendrea je uživao u večeri. Zajedno sa ocem Ambrozijem. Napustio je Vatikan pre dva sata i službenim kolima su se odvezli u La Marčclo, njegov omiljeni restoran; tu je teleće srce sa artičokama bilo najbolje u Rimu. Ribolitul Toskananska supa od pasulja, povrća i hleba podsećala ga je na detinjstvo. A desert, šerbet od limuna sa sosom od mandarina bio je tako dobar da, kad ga jednom probate, morate ponovo da dođete. Tu je večeravao godinama, za stolom rezervisanim za njega u zadnjem delu zgrade, a vlasnik je dobro poznao njegov ukus za vina i njegovu potrebu za apsolutnom privalnošću.

„Divna noć“, rekao je Ambrozi.

Mladi sveštenik je pogledao u Valendreu, koji je sedeo u zadnjem delu dugačkog mercedes-karavana koji su mnoge diplomate koristile za vožnju po večnom gradu; čak i predsednik Sjedinjenih Država, kad je ovde bio u poseti prošle jeseni. Zadnji deo automobila bio je odvojen od vozača peskiranom staklom. Spoljnm

Treća tajna
65

prozou su bili zatamnjeni i od neprobojnog stakla, obočne površine automobilskih guma i šasija bile su napravljene od čelika.

„Da, jeste.“ Ispuštao je dim cigarete, uživajući u umirujućem dejstvu nikotina posle ukusne večere: „Šta smo saznali o ocu Tiboru?“

Dopadalo mu se da govori u prvom licu množine - navika koja će mu možda dobro doći u godinama koje su pred njim. Pape su tako govorile vckovima. Jovan Pavle II prvi je napustio taj običaj, a Klement XV ga je zvanično ukinuo. Ali, ako je sadašnji papa bio odlučan da zanemari sve vckovne tradicije, Valendrea je bio podjednako rešen da ih ponovo uvede.

U toku večere nije propitivao Ambrozija o onome što ga je tištalo, držeći se svog pravila da o poslovima Vatikana ne priča nigde izvan Vatikana. Poznavao je mnoge koji su stradali jer su neoprezno pričali, a nekolicini je i sam pomogao da propadnu.

Ova kola su se smatrala produžetkom Vatikana i Ambrozi je svakodnevno proveravao da li ima prislušnih uređaja.

Nežna melodija Sopenove muzike dolazila je iz CD plejera.

Muzika ga je opuštala, ali je takođe maskirala i razgovor u slučaju nekih pokretnih prislušnih uređaja.

„Njegovo ime je Andrej Tibor“, rekao je Ambrozi. „Radio je u Vatikanu od 1959. do 1967. godine. Posle toga, bio je običan sveštenik, koji je služio u mnogim kongregacijama, pre nego što se pre dve decenije penzionisao. Sada živi u Rumuniji i prima

mesečni penzijski ček. koji uz potpis redovno podiže."

Valendrea je uživao, duboko udišući dim cigarete.

„Znači, zaključak današnjeg istraživanja je pitanje šta Klement hoće od tog ostarelog sveštenika?" „Svakako nešto u vezi sa Fatimom." upravo su izašli iz ulice Milaco i sada su jurili niz ulicu ei Fiori prema Koloseumu. Voleo je način na koji je Rim čuvao svoju prošlost. Lako je mogao da zamisli vladare i pape ka-0 uživaju u zadovoljstvu što znaju da vladaju nečim tako spekularno lepim. Jednog dana će i on uživati u takvom oseća-J • Nikad se neće zadovoljiti skarletnom biretom kardinala.

66

Sliv Beri

Želeo je da nosi cumauro, kapu koju nose samo pape. Klement je odbacio taj stari model šešira kao anahron. Ali, crvena, so-motska kapa, ukrašena belim krznom poslužiće kao jedan od mnogih znakova da se imperijalno papstvo vratilo. Katolici zapada i trećeg sveta neće više moći da razvodnjavaju latinsku dogmu. Crkva se mnogo više bavila time kako da se prilagodi svetu nego da odbrani svoju veru. Hinduizam, budizam i mnoge druge protestantske religije, da ih ne nabrajam, u mnogome se mešaju sa katoličkom. I sve je to delo đavola. Jedina prava apostolska crkva je u nevolji, a on je znao šta njoj treba - čvrsta ruka! Ona koja će obezbediti da sveštenici slušaju, da se članstvo ne osipa i da se prihodi uvećaju. I sve bi to on mogao da postigne.

Oscitio je dodir na kolenu i skrenuo pogled sa prozora.

„Visosti, evo, ovde je", rekao je Ambrozi, pokazujući prstom.

Ponovo je pogledao kroz prozor dok su kola skretala i prolazila pored niza kafića, bistroa i jarko osvetljenih diskoteka. Vozili su se jednom od sporednih ulica, čiji je trotoar bio prepun noćnih šetača. „Odsela je u hotelu, tu ispred nas", rekao je Ambrozi „Saznao sam to u odeljenju za bezbednost iz njenih podataka koje je unela u formular za akreditaciju."

Ambrozi je bio detaljan, kao i obično. Valendrea je pomalo rizikovao time što je odlučio da nenajavljen poseti Katarinu Lev, ali se nadao da će ovako uzbudljiva noć i sitni sati umanjiti izgleda da ga vide neke ljubopitljive oči. Dugo je razmišljao o tome kako da se zapravo sretne s njom. Nije želeo da se jednostavno pojavi u njenoj sobi. Niti je želeo da to Ambrozi uradi. Ali, sada je video da ništa od toga neće morati da se desi.

„Možda nas Bog posmatra u našoj misiji, rekao je, pokazujući rukom prema ženi koja je lagano hodala trotoarom prema hotelu, čiji je ulaz bio obrastao bršljenom.

Ambrozi se nasmejao: „Dobro planiranje je najvažnija stvar.“

Treća tajna

67

Vozaču su rekli da požuri prema hotelu i da uspori kad se nađe pored žene. Valendrea je pritisnuo dugme i otvorio zadnji prozor.

„Gospođo Lev, ja sam kardinal Alberto Valendrea. Možda me se sećate sa jutrošnjeg sastanka u tribunalu?“

Usporila je korak i okrenula se da pogleda u prozor. Telo joj je bilo gipko i sitno. Ali, njeno držanje, način na koji je stala da bi saslušala njegovo pitanje, kako je povila ramena i iz-vila vrat, ukazivali su na nešto mnogo važnije u njenom karakteru nego što je to njena grada možda nagoveštavala. Primetio je da ga je pogledala nekako indolentno, kao da joj je princ vere ili državni sekretar, niko manje važan, prilazio svaki dan. Ali, Valendrea je takođe osetio još nešto. Ambiciju! I to opažanje ga je umirilo. Ovo će sve biti možda mnogo lakše nego što je zamišljao.

„Mogu li da vas zamolim da malo porazgovaramo? Ovde u kolima?“

Osmehnula se: „Kako mogu da odbijem tako laskav poziv državnog sekretara Vatikana.“

Otvorio je vrata i pomerio se na kožnom sedištu kako bi joj

napravio mesta da sedne. Ušla je i otkopčala vunenu jaknu. Ambrozi je zatvorio vrata za njom. Valendrea je primetio kako joj se suknja zadigla dok se nameštala na sedištu.

Mercedes je lagano krenuo i zaustavio se malo dalje u jednoj uzanoj aleji. Gomila sveta je ostala u pozadini. Vozač je izašao i otšetao se do početka ulice, gde će se, Valendrea je znao, pobrinuti da druga kola ne prolaze.

„Ovo je otac Paolo Ambrozi, moj glavni pomoćnik u državnom sekretarijatu.“

Katerina je prihvatila njegovu ispruženu ruku. Valendrea je primetio da mu je pogled smekšao, onoliko koliko je potrebno da umiri gošću. Paolo je tačno znao kako da se ponaša u datoj situaciji.

Valendrea je rekao: „Potrebno je da s vama razgovaramo o jednoj važnoj stvari i nadamo se da nam vi možete pomoći.“

68

Stiv Beri

„Zaista ne vidim od kakve koristi bih ja mogla biti nekome na vašem položaju, Visosti!“

„Jutros ste bili na suđenju. Pretpostavljam da je otac Keli tražio da dođete?“

„Da li se o tome radi? Brinete se da se u štampi ne pojave loši komentari u vezi sa slučajem?“

Na lieu mu se pojavio izraz omalovažavanja: „Uzimajući u obzir sve novinare koji su tamo bili. uveravam vas da nije o tome reč! Sudbina oca Kclija je zapečaćena, i siguran sam da su to lamo svi shvatili. Radi se o nečemu mnogo važnijem od jednog jeretika.“

„Da li to o čemu želite da govorite treba da beležim?“

Morao je da se nasmeje: „Uvek razmišljate kao novinar. Ne, gospođo Lev, ništa od ovoga nije za štampu. Da li ste ipak za-interesovani?“

Čekao je dok je ona u tišini odmeravala opeije. To je bio trenutak

kada je očekivao da će ambicija prevagnuti nad zdravim razumom.

„U redu," rekla je, „nema objavljivanja. Da čujem!"

Bio je zadovoljan dosadašnjim razgovorom: „Radi se o Ko-linu Mičeneru."

U očima joj se videlo iznenađenje.

„Da, ja znam za vašu vezu sa papinim sekretarom. Vrlo ozbiljna stvar za sveštenika, naročito za nekog ko je na tako važnom položaju."

„To je bilo tako davno."

Ton kojim je izgovorila ove reci trebao je da signalizira da je to daleka prošlost. Možda je sada, pomislio je, razumela zašto on želi da joj poveri nešto što nije za javnost; radilo se o njoj, ne o njemu.

„Paolo je bio svedok vašeg susreta s njim, danas posle podne na trgu. Nije bio baš srdačan. Kučkin sine, verujem da ste ga tako nazvali."

Bacila je pogled prema njegovom pomoćniku: „Ne sećam se da sam ga tamo videla."

69

Xr° Svetog Petra je veliki", Ambrozi je rekao tihim glasom.

"

....

Valendrea je nastavio: „Verovatno se pitate kako je mogao da čuje, kad ste to skoro šapatom rekli. Ali, Paolo odlično čila sa usana; talenat koji nekada vrlo dobro dođe, zar ne?" Izgledalo je da ona ne zna šta bi na to odgovorila, pa je sačekao trenutak prc nego što je rekao: „Gospodo Lev, ja ne pokušavam da vas zaplašim.

Naprotiv! Otac Mičener se upravo sprema na pul po papinom nalogu. Meni je potrebna vaša pomoć u vezi sa tim putovanjem."

„Kako ja mogu da vam pomognem?."

„Neko mora da nadgleda gde on ide i šta radi. Vi biste bili idealna osoba za to."

„A zašto bih ja to radila?"

„Zato što vam je nekad bilo stalo do njega. Možda ste ga i voleli. Možda ga još uvek volite. Mnogi sveštenici bili su, poput oca Mičenera, u vezi sa nekom ženom. To je sramota za naše doba; čovek koji ne mari za zakletvu dalu Bogu," zastao je. „ili za osećanja žene koju može da povredi. Osećam da vi ne biste voleli da se ocu Mičeneru desi nešto loše." Sačekao je malo, da bi joj dao vremena da shvati smisao tih reci: „Čini nam se da postoji problem koji se sve više zapetljava i koji bi zaista mogao da mu naškodi. Ne da ga ugrozi fizički, već da ugrozi njegovu poziciju u crkvi. Možda i njegovu karijeru. Ja pokušavam da sprečim da se to dogodi. Kad bih zadužio nekog iz Vatikana za taj posao, stvar bi se saznala za nekoliko sati i zadatak bi propao. Meni se sviđa otac Mičener. On mi je prijatelj. Ne bih voleo da mu se unište izgledi za karijeru. Potrebno je da se sve radi u tajnosti, a vi možete da ga zaštitite." Pokazala je na Ambrozija: „Zašto njega ne pošaljete?"

P1« je impresioniran njenom hrabrošću: „Otac Ambrozi je suviše poznat za takav jedan zadatak. Na sreću, posao koji otac icener treba da obavi, odvešće ga u Rumuniju, mesto koje vi 0 ro poznajete. Tako možete da se tamo pojavite, a da to ne zazove mnoga pitanja. Može i da sazna za vaše prisustvo."

i!

70

Sr/V Beri

„A koja je svrha njegove posete mojoj domovini?" Odmahnuo je rukom na to pitanje: „ Kad bih vam rekao, to hi samo umanjilo vašu pomoć. Umesto toga, samo nadgledajte! Na taj način ne reskiram da nadgledanje ode u pogrešnom pravcu."

„Drugim recima, nećete mi reći."

„Tačno."

„I kakvu ću ja imati korist od toga što vam činim uslugu?"

Nasmešio se dok je uzimao cigare iz pregrade na vratima:

„Nažalost, Klement XV neće još dugo živeti. Približava se konklava, a tada, uveravam vas, vi ćete imati prijatelja koji će vam omogućiti da dobijete više nego dovoljno informacija da bi vaši članci bili cenjeni u novinarskim krugovima. Možda čak toliko da vas novine za koje ste nekad radili pozovu da im se vratite.“

„Trebalo li da budem impresionirana stvarima koje o meni znate?“

„Ja ne pokušavam da vas impresioniram, gospodo Lev, samo se trudim da vas ubedim da nam pomognete, a zauzvrat nudim nešto za šta bi svaki novinar umro.“ Zapalio je cigaru i sa uživanjem povukao dim. Nije se potrudio da otvori prozor pre nego što je izbacio gust dim.

„Ovo mora da je veoma važno za vas,“ rekla je.

Primetio je kako je formulisala rečenicu- Ne važno za crkvu - važno za vaši. Odlučio je da doda nešto istine u celu priču:

„Dovoljno da zbog toga izađem na ulice Rima. Uveravam vas da ću ja održati moj deo pogodbe. Sledeća konklava će biti veličanstvena, a vi ćete imati pouzdan izvor informacija iz prve ruke.“

Činilo se da u sebi razmišlja. Možda je mislila da će Ko-lin Mičener biti taj neimenovani izvor u Vatikanu koji će ona moći da citira, kako bi njene priče dobile na vrednosti. Tu se krila još jedna mogućnost. Primamljiva ponuda. A sve za tako jednostavan zadatak. Nije od nje tražio da krade, laže ili vara. Samo da otputuje nazad u domovinu i nekoliko dana pazi na bivšeg momka.

Treća tajna

71

Dopustite da malo razmislim,“ najzad je rekla. Udahnuo je punini plućima dim iz cigare: „Nemojte dugo. To će se desiti ubrzo. Telefoniraću vam sutra u hotel, recimo u dva sata, da čujem odgovor.“

Pod pretpostavkom da prihvatim, kako ću vas izveštavati o onome što saznam?“

Pokazao je na Ambrozija: „Moj pomoćnik će biti u kontaktu s vama. Nikad nemojte pokušavati da vi mene pozovete! Jasno? On će vas pronaći."

Ambrozi je prekrstio ruke preko svoje crne mantije, a Valendrea mu je dopustio da uživa u takvom trenutku. Želeo je da Katerina Lev zna da ovaj sveštenik nije neko kome treba da prkosi, a Ambrozijeva ozbiljna poza joj je to stavljala do znanja. Uvek je voleo tu njegovu osobinu. Tako rezervisan u javnosti, a lako žestok privatno.

Valendrea se sagnuo da uzme nešto ispod sedišta i onda je izvadio koverat koji je pružio svojoj gošći: „Deset hiljada cvra da vam se nađe oko avionskih karata, hotela i ostalih troškova. Ako pristanete da mi pomognete, ne bih od vas očekivao da sami finansirate ceo poduhvat. Ako odbijete, zadržite novac kao nadoknadu za uznemiravanje."

Ispružio je ruku preko nje i otvorio joj vrata: „Uživao sam u našem razgovoru, gospodo Lev. Želim vam prijatno večer."

Izašla je ne rekavši ništa. Zatvorio je vrata za njom i prošaputao: „Tako je predvidljiva. Želi da sačekamo. Ali, nema sumnje kakav će biti njen odgovor".

"Bilo je nekako suviše lako", rekao je Ambrozi.

„Zato i želim da ti ideš u Rumuniju. Ova žena će da po-smatra, a nju ćeš lakše da nadgledaš nego Mičenera. Dogovorio sam se sa jednim od naših velikih dobrotvora da nam da privatni avion. Polaziš sutra ujutru. Pošto već znamo gde se Mi-cener uputio, treba da stigneš tamo ranije i sačekaš. On će ot-Putovati sutra uveče ili najkasnije prekosutra. Ne dozvoli da te ^ " ali držl nju na oku i stavi joj jasno do znanja da mi želi-0 da nam se naše ulaganje u nju isplati."

Stiv Beri

„A koja je svrha njegove posete mojoj domovini?" Odmahnuo je rukom na lo pitanje: „ Kad bih vam rekao, to

hi samo umanjilo vašu pomoć. Umesto toga, samo nadgledajte! Na taj način ne reskiramo da nadgledanje ode u pogrešnom pravcu."

„Drugim recima, nećete mi reći."

„Tačno."

„I kakvu ću ja imati korist od toga što vam činim uslugu?"

Nasmušio se dok je uzimao cigare iz pregrade na vratima:

„Nažalost, Klemnt XV neće još dugo živeti. Približava se konklava. A tada, uveravam vas, vi ćete imati prijatelja koji će vam omogućiti da dobijete više nego dovoljno informacija da bi vaši članci bili cenjeni u novinarskim krugovima. Možda čak toliko da vas novine za koje ste nekad radili pozovu da im se vratite."

„Trebalo li da budem impresionirana stvarima koje o meni znate?"

„Ja ne pokušavam da vas impresioniram, gospodo Lev, samo se trudim da vas ubedim da nam pomognete, a zauzvrat nudim nešto za šta bi svaki novinar umro." Zapalio je cigaru i sa uživanjem povukao dim. Nije se potrudio da otvori prozor pre nego što je izbacio gust dim.

„Ovo mora da je veoma važno za vas," rekla je.

Primetio je kako je formulisala rečenicu- Ne važno za crkvu - važno za vaši Odlučio je da doda nešto istine u ćelu priču:

„Dovoljno da zbog toga izađem na ulice Rima. Uveravam vas da ću ja održati moj deo pogodbe. Sledeća konklava će biti veličanstvena, a vi ćete imati pouzdan izvor informacija iz prve ruke."

Činilo se da u sebi razmišlja. Možda je mislila da će Ko-lin Mičener biti taj neimenovani izvor u Vatikanu koji će ona moći da citira, kako bi njene priče dobile na vrednosti. Tu se krila još jedna mogućnost. Primamljiva ponuda. A sve za tako jednostavan zadatak. Nije od nje tražio da krade, laže ili vara. Samo da otputuje nazad u domovinu i nekoliko dana pazi na bivšeg momka.

Treća tajna

Dopustite da malo razmislim," najzad je rekla. Udahnio je punim plućima dim iz cigare: „Nemojte dugo. To će se desiti ubrzo. Telefoniraću vam sutra u hotel, recimo u dva sata, da čujem odgovor."

Pod pretpostavkom da prihvatim, kako ću vas izveštavati o onome što saznam?"

Pokazao je na Ambrozija: „Moj pomoćnik će biti u kontaktu s vama. Nikad nemojte pokušavati da vi mene pozovete! Jasno? On će vas pronaći."

Ambrozi je prekrstio ruke preko svoje crne mantije, a Valendrea mu je dopustio da uživa u takvom trenutku. Želeo je da Katerina Lev zna da ovaj sveštenik nije neko kome treba da prkosi, a Ambrozijeva ozbiljna poza joj je to stavljala do znanja. Uvek je voleo tu njegovu osobinu. Tako rezervisan u javnosti, a lako žestok privatno.

Valendrea se sagnuo da uzme nešto ispod sedišta i onda je izvadio koverat koji je pružio svojoj gošći: „Deset hiljada cvra da vam se nađe oko avionskih karata, hotela i ostalih troškova. Ako pristanete da mi pomognete, ne bih od vas očekivao da sami finansirate ceo poduhvat. Ako odbijete, zadržite novac kao nadoknadu za uznemiravanje."

Ispružio je ruku preko nje i otvorio joj vrata: „Uživao sam u našem razgovoru, gospodo Lev. Želim vam prijatno veče."

Izašla je ne rekavši ništa. Zatvorio je vrata za njom i prošaputao: „Tako je predvidljiva. Želi da sačekamo. Ali, nema sumnje kakav će biti njen odgovor".

"Bilo je nekako suviše lako", rekao je Ambrozi.

„Zato i želim da ti ideš u Rumuniju. Ova žena će da po-smatra, a nju ćeš lakše da nadgledaš nego Mičenera. Dogovorio sam se sa jednim od naših velikih dobrotvora da nam da privatni avion. Polaziš sutra ujutru. Pošto već znamo gde se Mi-cener uputio,

treba da stigneš tamo ranije i sačekaš. On će ot-PWovati sutra uveče ili najkasnije prekosutra. Ne dozvoli da te _ ". drži nju na oku i stavi joj jasno do znanja da mi želi-

mo da nam se naše ulaganje u nju isplati."

72

Stiv Beri

Ambrozi je klimnuo glavom, vozač se vratio i seo za volan, a on je kucnuo po staklu da bi kola krenula.

Valcndrea je prestao da misli o poslu.

„Sad kad je spletkarenje završeno, možda bi dobro došao konjak i Čajkovski pre spavanja? Da li bi ti se to dopalo, Pao-lo?"

9. 23:50

Katerina se odvojila od oca Toma Kelija, kako bi se opustila. On je bio u njenoj sobi i čekao je da ona dodje. a onda je slušao dok mu je prepričavala svoj neočekivani susret sa kardinalom Valendreom.

„Baš je bilo dobro, Katerina", Keli je rekao u mraku, „kao i obično!"

Proučavala je obrise njegovog lica, koje je osvetljavala zlata-sta sveilost što se probijala kroz delimično navučene draperije.

„Julros su. mi oduzeli svešteničku odom, a uveče sam već sa ljubavnicom. I to ne sa bilo kojom, već sa jednom veoma le-pom ženom."

„Da te malo umiri."

Nasmejao se: „Moglo bi se i tako reći."

Keli je znao sve o njenoj vezi sa Kolinom Mičenerom. Njoj se, u stvari, činilo dobro da olakša dušu pred nekim za koga je mislila da će je razumeti. Ona je prva stupila u kontakt sa njim i, sva važna, otišla u njegovu parohiju želeći da ga intervjuiše. Radila je u Americi kao slobodan novinar za neke časopise koji su bili zainteresovani za radikalne religiozne članke. Zaradila je nešto malo novca, dovoljno da pokrije troškove, ali je mislila da će Kelijeva priča možda biti ulaznica za nešto veliko.

On je bio sveštenik u ratu sa Rimskom crkvom po pitanju koje je umnogome interesovalo katolike na zapadu. Crkva u Se-
Treća tajna

73

> moj Americi se očajnički trudila da očuva svoje članstvo. Skandali vezani za sveštenike pedoiiile i zloupotrebu dece uništili su ugled crkve, a mlitava reakcija Rima samo je pogoršala situaciju. Problemi celibata, homoseksualnosti i kontracepcije još su doprineli sveukupnom razočarenju.

Keli ju je prvog dana pozvao na večeru i nije mnogo vremena prošlo, a ona se našla u njegovom krevetu. Bio je dobar partner, i fizički i duhovno.;Njegova ljubavna veza, koja je izazvala ćelu pometnju, završila se godinu dana ranije. Njoj je dosadilo da se o njima prića i nije želela da bude uzrok moguće religiozne revolucije. Katerina nije zauzela njeno raesto, više je volela da ostane u pozadini, ali je snimila sate intervjua koji će, nadala se, biti odličan materijal za knjigu. Slučaj protiv svešte-niikog celibata je bio radni naslov i ona je zamišljala kakav će to biti napad na ideju za koju je Keli rekao da je korisna za crkvu „kao sise vepru". Poslednji napad crkve. Kelijevo iskljućenje, biće osnova za promotivnu šemu. Naravno, ta ideja je i ranije postojala, ali ju je Keli predložio novim, smelim, narodnim glasom. CNN je čak pomenuo da će možda da ga angažuje kao komentatora za sledeeu konklavu. Insajder, koji bi mogao da se suprotstavi običnom konzervativnom mišljenju, koje se tradicionalno ćuje u vreme izbora novog pape! Sve u svemu, njihov odnos je bio uzajamno koristan.

Ali, to je bilo pre nego što je sa njom razgovarao vaticanski državni sekretar.

»Sta je sa Valendreom? Šta ti misliš o njemu?"

„On je pompezni magarac koji vrlo lako može da bude sle-deći papa."

Slična predviđanja je čula i od drugih i to je Valendreinu ponudu činilo još zanimljivijom: „On je zainteresovan za ono sto Kolin radi, šta god da je to.“

\(T ' ' '

«-eii joj se približio i zagledao u nju: „Moram priznati, i ja ara' Sta je to, a da bi u Rumuniji moglo interesovati papinog sekretara?“

»Kao da tamo nema ničeg interesantnog?“

74

Stiv Beri

„Malo smo osetljivi, zar ne?“

Iako sebe nikad nije smatrala patriotom, ipak je bila Rumun-ka i ponosila se time. Njeni roditelji su pobešli iz zemlje u njenim tinejdžerskim godinama, ali se ona kasnije vratila da pomogne da se svrgne despot Čaušesku. Bila je u Bukureštu kada je diktator ispred zgrade Centralnog komiteta držao svoj po-slednji govor .To je trebao da bude pozorišni događaj, koji c'e demonstrirati radničku podršku komunističkoj vladi, ali se pretvorio u pobunu. Još uvek je mogla da čuje krike nastale kada je pakao počeo i policija uletela sa puškama, dok se iz zvučnika prolamao unapred snimljen aplauz.

„Znam da će ti ovo možda bili teško da poveruješ," rekla je, „ stvarna pobuna ne znači našminkati se za kamere, ili poslati provokativne reci na internet adresu, ili otići u krevet sa ženom. Pobuna znači krvoproliće.“

„Vremena su se promenila, Kalerina.“ „Ti nećeš tako lako promeniti crkvu.“ „Videla si danas sve predstavnike medija? C'eo svet će saznati o današnjem saslušanju. Ljude će interesovati šta se dešava sa mnom.“

„A šta ako to nikoga ne zanima?“ „Na naš vebsajl stiže više od dvadeset hiljada poruka dnevno. To je veliko interesovanje. Reci imaju snažno dejstvo.“

„Kao i meci. Ja sam bila tamo tih nekoliko dana pred Božić kada su

Rumuni umirali da bi onaj diktator i njegova kučka od žene mogli biti ubijeni."

„Ti bi povukla obarač da su to od tebe tražili?" „Bez razmišljanja. Uništili su moju domovinu, Tome! To je ono što pokreće revolt. Duboku, nesalomivu strast." „Pa, šta nameravaš da uradiš sa Valendream?" Uzdahnula je: „Nemam izbora. Moram to da uradim." Nasmejao se: „Uvek postoji izbor. Hajde da pogađam. Ovo će ti pružiti priliku da još jednom probaš sa Kolinom Mičene-rom?"

Treća tajna

75

Još rd'iiic je shvatila da je Tomu Keliju ispričala o sebi vi-,, neao što je trebalo .On ju je uveravao da nikad nikome neće 'šla reći, ali je bila zabrinula. Mičenerov greh se dogodio pre mnoCTo godina, pa ipak, svako otkriće, bilo istinito ili lažno, koštalo bi ga karijere! Javno, ona nikad ne bi ništa priznala, ma koliko mrzela izbor koji je Mičener učinio.

Mirno je sedela nekoliko minuta i buljila u plafon.

Valendrea je rekao da se problem komplikuje i da bi mo-oao da ugrozi Mičenerovu karijeru. Pa, ako ona može da mu pomogne, a u isto vreme da pomogne i sebi, onda, zašto da ne?

„Pristaću!"

„Petljaš se sa zmijama," rekao je Keli veselim tonom. „Ali, mislim da si sposobna da se rveš sa đavolom. A Valendrea jeste đavo, ja ti to kažem! On je ambiciozno đubre."

„A ti si stručan da to ustanoviš," nije mogla da odoli.

Prelazio je rukom preko njene gole noge: „Možda! A to ide uz mnoge druge moje sposobnosti."

Njegova arogancija je bila zaprepašćujuća. Izgleda da ništa nije moglo da ga poremeti. Ni saslušanje jutros pred ozbiljnim licima prelata, ni to što će da ga raspope. Možda ju je prvobitno i privukla ta njegova smelost. Ali, bez obzira na sve, počeo je da je umara.

Pitala se da li je njemu ikada bilo i važno da bude sveštenik. Za razliku od Mičenera, čija je posvećenost bila zadivljujuća, lojalnost Toma Kelija bila je samo privremena. Ipak, ko je ona da sudi? Počela je vezu sa njim iz sebičnih raz-°ga, koje je on sigurno prepoznao i iskoristio. Ali, sve to sada može da se promeni. Upravo je razgovarala sa državnim sekretarom Svete stolice, sa čovekom koji je tražio da obavi zadatak oji bi joj mogao doneti još mnogo drugih stvari. Da, svakako, sto Je Valendrea rekao, mogao bi učiniti da je ponovo po-svi.onj izdavači koji su prestali da rade sa njom. čudno peckanje po telu. ' neočekivani događaji delovali su na nju kao afro-glavu su joj prolazile divne mogućnosti u njenom

76

Stiv Beri

budućem životu. A mogućnosti su učinile da je seks, u kome ie upravo uživala, i/ gledao bolji od onoga što je sam taj čin pred-stavljao. I pažnja, koja joj je sada bila potrebna, bila je utoliko suptilnija!

10.

TORINO, ITALIJA

UTORAK, 9. NOVEMBAR

10:30

Mičener se trudio da kroz prozor helikoptera osmotri grad. Torino je ležao obavijen belim pramenovima, dok se jasno jutarnje sunee borilo da razbije maglu. Ispred njega je bio Pije-mont, oblast u Italiji priljubljena uz granicu sa Francuskom, raskošna ravnica koju su od mora odvajali alpski vrhovi i glečeri.

Klement je sedeo pored njega, a dva čoveka iz obezbeđanja preko puta. Papa je došao na sever da blagoslovi Sveti pokrov, torinsko platno, prč nego što ga ponovo sklone. Ovo iznošenje pokrova u javnost, počelo je odmah posle Uskrsa i trebalo je da Klement prisustvuje otvaranju. Ali, prethodno ugovorena državna poseta

Španiji imala je prvenstvo. Zato je odlučeno da dođe na zatvaranje izložbe i da oda svoje poštovanje na način na koji su to pape već vckovima radile.

Helikopter je skrenuo levo i počeo polako da se spušta. Ispod njih, ulica Via Roma bila je zakrčena jutarnjim saobraćajem, trg San Karlo takode pretrpan. Torino je bio industrijski centar, uglavnom fabrika automobila, grad evropske tradicije. Bio je sličan mnogim gradovima na jugu Džordžije koje je znao iz detinjstva, gde je prevladavala industrija hartije.

Ubrzo je ugledao i katedralu San Đovani, čiji su visoki tornjevi bili obavljani izmaglicom. Podignuta je u petnaestom ve-

- --isvećena Sv. Jovanu Krstitelju, ali tek je u sedamnaestom veku' Sveti pokrov tu donet na čuvanje.

Helikopter je lagano skliznuo niz vlažni pločnik.

Mičener je otkopčao sigurnosni pojas dok su rotori škripa-]• Sve dok se elisa nije sasvim zaustavila, dvojica iz obezbede-nja nisu otvarala vrata.

„Hoćemo li?“, upitao je Klement.

Papa je malo pričao na putu od Rima. Klement je umco da bude ćutljiv dok putuje, a Mičener je imao ra/umevanja za star-čeve kaprice.

Mičener je izašao na trg, Klement za njim. Gomila ljudi je stajala uz ivicu. Vazduh je bio oštar, ali je Klement insistirao na tome da ne oblači kaput. Izgledao je impresivno u beloju mantiji, dok mu se krst na grudima lagano njihao. Službeni fotograf ga je slikao kako bi pred kraj dana dao slike novinarima. Papa je mahao okupljenima i oni su mu otpozdravljali.

„Ne treba da se zadržavamo,“ Mičener je prošaputao Kle-mentu. Obezbeđenje iz Vatikana je nedvosmisleno upozorilo na to da trg nije bezbedno mesto. Bilo je predviđeno da papa napolju provede što je moguće manje vremena. Bila je to udi-izadi poseta, kako su je

ljudi iz obezbedenja nazivali, a katedrala i kapela su bile jedina mesta gde su operative! proverili da nema eksploziva, i koja su od sinoć bila pod stražom. Ova poseta je odavno planirana i o njoj se mnogo pisalo po novinama, pa što se manje vremena provede napolju, to bolje.

„Samo trenutak," rekao je Klement i nastavio da pozdravlja »kupljeni svet: „došli su da vide papu. Pa, dopustite im!"

Papa je uvek slobodno putovao po poluostrvu. Ta privilegija, u kojoj su Italijani uživali, bila je nadoknada za to što je majka crkva već dve hiljade godina u njihovoj domovini, i Klement je iskoristio trenutak da im ukaže poštovanje.

apa je konačno krenuo prema katedrali. Mičener je išao za m, namerno zaostajući kako bi lokalni sveštenici imali priliku da se slikaju sa Svetim ocem.

78

Stiv Beri

Kardinal Gustavo Bartolo čekao je ispred ulaza. Nosio je svilenu mantiju crvene boje sa odgovarajućim pojasom, koji je označavao njegov najviši položaj u Kolegijumu kardinala. Bio je to đavolski čovek, sede kose bez sjaja i dugačke brade. Mičener se često pitao da li je biblijska slika proroka bila namerano dočarana, pošto Bartolo nije bio poznat po tome što je izuzetno pametan ili duhovno prosvetljen, već što je poslušno izvršavao naređenja. Njega je Klementov prethodnik imenovao za biskupa Torina i uzdigao ga do položaja u Veću kardinala, koji ga je načinio prefektom Svetog pokrova.

Klement je dozvolio da to imenovanje ostane, iako je Bartolo bio jedan od Valendreinih najbližih saradnika. Nije bilo sumnje kome će Bartolo dati svoj glas na sledećoj konklavi, i Mičeneru je bilo zabavno kad je video kako je papa pošao pravo prema kardinalu ispruživši ruku s dlanom okrenutim nadole. Bartolo je odmah shvatio šta u toj situaciji nalaže protokol, i pošto su sveštenici i

kaluđerice posmatrali, kardinal nije imao izbora već da prihvati ruku, klekne i poljubi papin prsten. Klement je odavno napustio tu praksu. Obično, u ovakvim situacijama, iza zatvorenih vrata i samo u prisustvu crkvenih zvanič-nika, dovoljno je bilo rukovanje. Papino insistiranje na zvanič-nom protokolu imalo je poruku koju je kardinal očigledno raz-umeo, i Mičener je na trenutak zapazio na licu starijeg svešte-nika izraz ozlojeđenosti, koji je s mukom pokušao da sakrije.

Klement se nije nimalo obazirao na Bartolovu nelagodnost i odmah je počeo da razmenjuje ljubazne pozdrave sa prisutnima. Posle nekoliko minuta prijatnog ćaskanja, Klement je blagoslovio dvadesetak ljudi koji su tu stajali, i sa pratnjom ušao u katedralu. Mičener je malo zaostao i pustio da se ceremonija nastavi bez njega. Njegov posao je da bude u blizini, spreman da pomogne, ne da bude deo protokola. Primetio je da je jedan od lokalnih sveštenika takode čekao. Znao je da je taj nizak, proćelav sveštenik, Bartolov pomoćnik.

Treća tajna

79

„Hoće li Sveti otac ostati na ručku?“, upitao je sveštenik na italijanskom.

Nije mu se dopao njegov oštar ton. Iako izgovoreno sa poštovanjem, pitanje je imalo prizvuk razdražljivosti. Jasno, nije bio naklonjen ostarelom papi, niti je smatrao da treba da sakrije animozitet koji je osećao prema američkom svešteniku, koji će sigurno ostati bez posla kada sadašnji papa umre. Čovek je znao šta njegov prelat može da učini za njega, kao što je i Mičener to znao pre dve decenije kada se nemačkom svešteniku dopao stidljivi učenik.

„Papa će ostati na ručku, pod pretpostavkom da sve ide kako je predviđeno. U stvari, malo smo poranili, Dobili ste meni koji mu je po volji?“

Blago je klimnuo glavom: „Biće kako ste tražili.“ Klement nije mario za italijansku kuhinju; činjenica koju su u Vatikanu zataškavali. Zvaničan stav je bio da su papine navike u ishrani njegova lična stvar, i nisu vezane za njegove dužnosti.

„Hoćemo li da uđemo?“, upitao je Mičener. U poslednje vreme bio je manje sklon tome da se šegači sa politikom crkve. Shvatio je da je njegov uticaj opadao u onoj men u kojoj se pogoršavalo papino zdravlje.

Pošao je prema katedrali, dok je razdražljivi sveštenik išao za njim. Očigledno, to je bio njegov anđeo čuvar za taj dan.

Klement je stajao na sredini katedrale, gde je visila pravo-ugaona staklena vitrina, zakačena za tavanicu. Unutra se, osvetljena indirektnom svetlošću, nalazila izbledela tkanina bež boje, dugačka oko četiri metra. Na njoj se video obris muškarca koji leži na leđima, nastao tako što je telo bilo stavljeno na polovinu platna, a druga polovina je upotrebljena kao pokrivač. Imao je bradu i dugačku kosu do ramena, a ruke je držao pre-krštene preko slabina. Mogle su se videti rane po glavi i člancima; na grudima i leđima su bili vidljivi ožiljci od bičevanja. Da li su to zaista konture Hrista, stvar je verovanja. Sam Mičener je teško mogao da poveruje da je jedno parče tkanine u

dezenu riblje kosti ostalo očuvano dve hiljade godina. Smatrao je da je taj predmet religioznog poštovanja sličan onome o čemu je tako pomno čitao proteklih nekoliko meseci, a odnosio se na Bogorodičina javljanja. Proučavao je opise dobijenc od svakog od navodnih videoa koji su tvrdili da ih je posetio neko sa neba.

Papini istražitelji su utvrdili da se kod većine radilo o izmišljotini ili halucinaciji, ili su vizije bile rezultat psiholoških problema. Bilo je i čistih obmana. Ali, bilo je dvadesetak događaja koje istraživači, ma kako da se trudili, nisu uspeali da dis-kredituju. Na kraju, nije se mogao izvesti nikakav drugi zaključak već da su to ovozemaljska prikazivanja Majke Božje. To su bila pojavljivanja koja su proglasili

dostojnim verovanja, Kao Fatima!

Slično mrtvačkom pokrovu koji je stajao pred njim, suglasnost na autentičnost se shvatala kao deo vere.

Klement se molio ispred pokrova punih deset minuta. Mičener je priinatio da sada kasne sa planom, ali se niko nije usudio da ga prekine. Ceo skup je stajao u tišini dok papa nije ustao, prekrstio se i krenuo za kardinalom Bartolom prema mračnoj mermernoj kapeli. Činilo se da je kardinal-prefekt nestrpljiv da pokaže ovaj veličanstveni prostor.

Obilazak se odužio na skoro pola sata, jer je Klement postavljao razna pitanja i insistirao na tome da lično pozdravi sve prisutne u katedrali. Sada je raspored bio sasvim doveden u pitanje i Mičeneru je laknulo kad je video da se Klement sa povorkom konačno uputio ka susednoj zgradi na ručak.

Neposredno pred trpezarijom, papa se zaustavio i okrenuo prema Bartolu: „Ima li ovde neko mesto gde bih na miru mogao da porazgovaram nekoliko minuta sa svojim sekretarom?“ Kardinal je odmah pokazao na sobičak bez prozora, koji je služio kao soba za presvlačenje. Pošto je zatvorio vrata, Klement je izvukao ispod svoje mantije belo-plavi koverat. Mičener je prepoznao kancelariski materijal koji je papa koristio u privatnoj korespondenciji. U nekoj radnji u Rimu kupio je ceo paket i poklonio ga Klementu prošlog Božića: „Ovo je pismo

Treća tajna

81

koie želim ću odneseš u Rumuniju. Ukoliko otac Tibor nije u • taniu ili ne želi ja uradi ono što od njega tražim, uništi ovo i vrati se u Rim!"

Uzeo je koverat: „Razumem, Sveti oče!"

„Dobri kardinal Bartolo je baš predusretljiv, zar ne?", osme-hom je propratio pitanje.

„Sumnjam da je dobio tri stotine oprostaja koji se daju onome ko

poljubi papin prsten."

Odavno se smatralo da će onaj, ko sa puno pobožnosti poljubi papin prsten, dobiti oprostaj grehova. Mičner se često pitao da li su srednjevekovne pape, koji su izmislili ovu nagradu, bili zainteresovani da opraštaju grehove ili pak da im se odaje dužno poštovanje?

Klement se nasrne jao: „Mislim da je kardinalu potrebno više od tri stotine oprostaja. On je jedan od Valendreinih najbližih saveznika. Bartolo će možda zameniti Valendreu na mestu državnog sekretara, kada ovaj osvoji položaj pape. A ta me misao plaši. Bartolo je jedva sposoban da bude biskup i ove katedrale."

Ovo je očigledno bio iskren razgovor, pa je Mičner osetio da može da kaže: „Trebaće vam svi mogući prijatelji da spreči-te da se tako nešto dogodi."

Klement je odmah shvatio: „Ti želiš tu crvenu biretu, zar ne?"
„Znate da želim."

Papa je pokazao na koverat: „Uradi ovo za mene!"

Razmišljao je da li je ovaj posao u nekoj vezi s njegovim imenovanjem za kardinala, ali je brzo odbacio tu mogućnost. To nije bio stil Jakoba Folknera. Ipak, papa je bio dvosmislen, i to ne prvi put: „Još uvek ne želite da mi kažete šta vas muči?"

Klement je načinio nekoliko koraka prema mestu gde su stajale službene odore:

»Veruj mi, Koline, da to ne treba da zna!"

»Možda mogu da pomognem?"

»Nisi mi ispričao svoj razgovor sa Katerinom Lev. Kako je toliko godina?"

82

Stiv Beri

Još jednom je promenio temu: „Malo smo razgovarali, a ono malo što smo rekli, bilo je nategnuto."

Klementovo čelo se naboralo kao znak znatiželje: „Zašto si to

dozvolio?"

„Ona je tvrdoglava. Njeni stavovi o crkvi su beskompromisni."

„Ali, ko može zato da je krivi. Koline? Ona te je sigurno volela, a ništa nije mogla da uradi da stvari promcni. Ako izgubiš nekoga /bog druge žene, to je jedna stvar; ali zbog Boga ...to je leško prihvatiti. Ljubav, od koje se uzdržavaš, nije baš prijatno osećanje." Opet se začudio Klemenlovoj zainteresovanosti za njegov privatni život: „To sada nije više važno. Ona ima svoj život, a ja svoj."

„Ali, to ne znači da ne možete da budete prijatelji. Podeli-te svoje živote kroz reci i oscćanja. Iskusite bliskost koju neko, ko zaista voli, može da pruži. Sigurno nam Bog ne zabranjuje takvo zadovoljstvo."

Usamljenost je opasnost koju nosi sveštentički poziv. Miče-ner je imao sreće kad je prekinuo da se vida sa Katerinom. Irnao je pored sebe Klementa, koji ga je saslušao i oprostio mu greh. Da ironija bude veća, lo je isto i Tom Keli uradio i zbog toga će biti izbačen iz erkve. Možda je zbog toga Keli privukao pažnju Klementa.

Prišavši jednom rafu, Klement je prstima opipao šarenu odeću:

„Kao dete, u Bambergu, pomagao sam u crkvi. Sećam se tog vremena s nežnošću. Rat se završio i mi smo ponovo zidali. Na sreću, katedrala nije bila oštećena. Nijedna bomba nije na nju pala. Uvek sam to smatrao pravom metaforom. Čak i u situaciji sa toliko teškoća, gradska crkva je preživela."

Mičener nije komentarisao, Sigurno je sve ovo imalo neku svrhu. Zašto bi inače Klement ostavio da ga svi čekaju zbog ovakvog razgovora, koji sigurno nije bio hitan.

„Voleo sam tu katedralu," rekao je Klement. „Ona je bila deo moje mladosti. Još uvek mogu da čujem hor kako peva. Za-

Treća tajna

83

,sta u/višeno! Voleo bih, kad bi bilo moguće, da tu budem sahranjen. Ali, to je nemoguće, zar ne? Pape moraju da leže u crkvi

Sv. Petra. Ko li je uveo to pravilo?"

Klementov glas je zvučao nekako čudno. Mičener se pitao kome se on zapravo obraćao. Prišao mu je bliže: „Jakobe. kažite mi šta je po sredi?"

Klement je spustio ruku kojom je držao odeću i stisnuo šake pred njim: „Ti si veoma naivan, Koline! Jednostavno ne raz-umeš. Niti možeš da razumeš." Govorio je kroz zube, jedva po-merajući usta. Glas mu je bio monoton, lišen emocija: „Zar si i na trenutak pomislio da mi imamo imalo privatnosti? Zar ne razumeš snagu Valendreine ambicije? On zna sve što mi radimo, sve što mi kažemo. Ti želiš da budeš kardinal? Da to postigneš, moraš shvatiti granicu te odgovornosti. Kako očekuješ da te ja uzdignem kad ti nisi u stanju da vidiš ono što je tako jasno?"

Retko su u razgovoru ispoljavali ljutnju, a sada ga je papa grdio. Ali, zbog čega?

„Mi smo samo ljudi, Koline! Ništa više. Ja nisam ništa manje nepogrešiv, nego ti. Pa ipak, mi sebe proglašavamo prinčevima crkve.. Odani sveštenici su se brinuli samo o tome kako da udovolje Bogu, dok mi jednostavno udovoljavamo sebi. Ta budala, Bartolo, koji čeka tu ispred, odličan je primer. Njegova jedina briga je kad ću ja da umrem. Njegova sreća će se sigurno tada promeniti, kao što će i tvoja."

„Nadam se da tako ne razgovarate ni sa kim drugim."

Klement je nežno obuhvatio krst koji mu je visio na grudima. Taj pokret kao da je smanjio njegovu uznemirenost: „Brinem se za tebe, Koline! Ti si kao delfin zatvoren u akvarijumu. Celog tvog života, čuvari su vodili računa da ti voda bude čista i da hrane bude u izobilju. Sada treba da te vrate u okean. Hoćeš li moći da preživiš?"

Vređalo ga je što Klement ima takvo mišljenje o njemu: "Znam više nego što vi možda i pretpostavljate."

„Ti nemaš pojma kakav je čovek Alberto Valendrea. On ni-Je božji

čovjek. Bilo je mnogo papa poput njega - pohlepni i

84

Stiv Beri

uobraženih, luckastih ljudi koji su mislili da je moć sve ono što im je potrebno. Mislio sam da takvi ljudi pripadaju prošlosti Ali, pogrešio sam. Ti misliš da možeš da se nosiš sa Valendrc-om?"

Kičmeni je odmahnuo glavom: „Ne, Koline. Ti mu nisi ravan! Ti si suviše pristojan. Suviše veruješ."

„Zašto mi sve ovo govorite?"

„Zato što to mora da se kaže,“ Klement mu se primakao. Sada su bili samo koji santimetar udaljeni jedan od drugoga: „Alberto Valendrea će uništiti ovu crkvu - ukoliko ja i moji prethodnici to već nismo uradili. Stalno me pitaš šta nije u redu. Ne treba da si toliko preokupiran time šta je to što mene muči, već onim što od tebe tražim da uradiš. Da li ti je to jasno?"

Potpuno ga je iznenadila Klementova nabusitost. On je bio četrdesetdevetogodišnji monsinjor. Papin sekretar. Odani sluga. Zašto je njegov stari prijatelj dovodio u pitanje i njegovu lojalnost i njegove sposobnosti? Ali, odlučio je da se više ne raspravlja.

„Savršeno jasno, Sveti oče!"

„Mauricije Ngovi je moj najbliži prijatelj koji ti se može naći u vremenu koje dolazi. Zapamti to!", Kičmeni je zakoračio unazad i raspoloženje mu se promenilo.

„Kada krećeš za Rumuniju?"

„Ujutru."

Klement je klimnuo glavom, a onda ponovo zavukao ruku u mantiju i izvukao još jedan belo-plavi koverat: „Odlično! A sada, da li bi ovo poslao umesto mene?"

Uzeo je koverat i video da je adresa glasila na Irmu Ran. Ona i Klement su bili poznanici iz detinjstva. Još uvek je žive-la u Bambergu, i dopisivali su se već godinama.

„Poslaću to!"

„Odavde.“

„Molim?“

„Pošalji pismo odavde. Iz Torina. Ti, lično, molim te! Nemoj davati nikome drugom.“

Treća taj

^7Tie „vek lično slao papina pisma, i nikada nije trebalo da

„a n^oo podseća. AH. i ovog puta je odlučio da ne postavlja

^Svakako, Sveti oče! Poslaću ga lično, odavde.“

11. VATIKAN, 13:15

Valendrea je otišao direktno prema kancelariji arhivara za Svetu rimsku crkvu. Kardinal zadužen za tajnu arhivu nije bio jedan od njegovih saveznika, ali je znao da je taj čovek dovoljno pametan da bi ljutio nekoga ko će možda uskoro biti papa. Sva postavljenja se završavaju papinom smrću, Da li će neko nastaviti svoju službu, zavisilo je isključivo od odluke sledećeg poglavara crkve, a Valendrea je znao da sadašnji arhivar želi da zadrži to mesto.

Zatekao ga je za stolom u poslu. Lagano je ušao u dugačku sobu i za sobom zatvorio bronzana vrata.

Kardinal je podigao pogled, ali ništa nije rekao. Bližio se sedamdesetoj i imao je zamišljeno lice i visoko, povijeno čelo. Po rođenju Spanac, ceo svoj sveštenečki život proveo je radeći u Rimu. Kolegijum kardinala je bio podeljen u tri kategorije:

kardi-nal-biskupi, koji su upravljali u Rimu, kardinal-sveštenici koji su bili starešine dijeceza izvan Rima, i kardinal-dakoni koji su bi-u stalni službenici Kurije. Arhivar je bio najstariji

kardinal-da-k^on i njemu je pripadala dužnost da sa balkona crkve Sv.Petra objavi ime novoizabranog pape. Valendreu nije zanimala ta beskorisna privilegija. Ono zbog čega je ovaj starac bio važan, nije činjenica da je on imao veliki uticaj na nekolicinu kardi-akona koji su još bili neopredeljeni u pogledu podrške na ecoj konklavi.

Prišao je stolu, primetivši da njegov domaćin

Treća tajna ^

nije ustao da ga pozdravi: „Nije toliko loše“, rekao je kao odgovor na pogled koji mu je ovaj uputio.

„Nisam baš siguran. Pretpostavljam da je papa još uvek u Torinu?“

„Zašto bih ja inače bio ovde?“ Arhivar je glasno uzdahnuo.

„Želim da otvorite Riznieu, zajedno sa sefom“, rekao je Va-lendrea.

Starac je najzad ustao: „Moram da odbijem!“ „To ne bi bilo

mudro,“ nadao se da je starac shvatio poruku. „Vaše pretnje ne mogu da ponište direktno papino naređenje. Samo papa može da uđe u Riznicu. Niko drugi. Čak ni vi.“ „Niko ne mora da zna. Ja se neću dugo zadržati.“ „Moja zakletva ovoj službi i ovoj crkvi znače mi više nego što vi izgleda shvatate.“

„Slušajte me, starce! Ja obavljam jedan zadatak od najveće važnosti za crkvu. Zadatak koji zahteva posebnu akciju.“ Bila je to laž, ali je dobro zvučalo.

„Onda vam neće smetati da Sveti otac odobri dozvolu za vaš ulazak tamo. Mogao bih ga nazvati u Torino.“

Došao je trenutak istine: „Imam priznanje koje je vaša se-stričina dala pod zakletvom. Bila je srećna što nam ga je dala. Zaklela se pred Svevišnjim da ste oprostili greh njenoj ćerki koja je abortirala. Kako je to moguće? To je jeres.“

„Znam za tu izjavu. Vaš otac Ambrozi je bio vrlo ubedljiv i uspeo je da nagovori porodicu moje sestre. Oprostio sam mojoj sestričini zato što je umirala i bojala se da će provesti vec-nost u paklu.

Utešio sam je milošću božjom, što sveštenik i treba da radi.“

„Moj bog - vaš bog - ne odobrava abortus! To je ubistvo. Niste imali pravo da joj oprostite. I siguran sam da bi i Sveti otac morao sa tim da se složi.“

Video je da je starac bio čvrst u svom stavu, ali je takođe primetio drhtaj koji je pomerio njegovo levo oko; možda bas ono mesto gde se strah odavao.

Njeg

razmetanje hrabrošću nije impresioniralo Valendreu. Pa on je ceo svoj život posvetio premeštanju papira iz jednog istratora u drugi, primenjujući besmislena pravila, blokirajući mit svakome ko je bio dovoljno hrabar da izazove Svetu stolicu. Bio je sledbenik svih onih tajnika kojima je glavni životni cilj bio da osiguraju papinu arhivu. Kad jednom zauzmu crni presto, njihovo fizičko prisustvo u arhivi služilo je kao upozorenje da dozvola za ulazak nije značila i dozvolu za prelistavanje knjiga. I kao kod arheološkog kopanja, da biste došli do nekog otkrića pregledajući ove police, morali biste vrlo detaljno da se zagnju-rite u njene sadržaje. A to je tražilo vreme - nešto što je crkva tek poslednjih nekoliko decenija bila voljna da vam dopusti. Jedini zadatak, Valendrea je shvatio, ljudikao što je bio kardinal--arhivar, jeste da zašтите crkvu, čak i od njenih prinčeva.

„Radite kako vam je volja, Alberto! Ispričajte svetu šta sam uradio! Ali, ja vam neću dozvoliti da uđete u Riznicu. Da tamo odete, morate biti papa. A to još niste.“

Možda je potcenio ovog premeštača hartije. Bilo je u njemu više čvrstine nego što se to spolja moglo videti. Odlučio je da odustane. Za sada! Možda će mu ovaj čovek biti potreban u narednim mesecima.

Okrenuo se i pošao ka duplim vratima. „Sačekaću dok ne postanem papa i onda ću ponovo da razgovaram s vama.“ Zaustavio se i pogledao prema njemu: „Onda ću videti da li ćete biti lojalni meni kao što ste drugima.“

12. ČĚ, 16:00

Odmah posle ručka Katerina se vratila u sobu da sačeka po-av- Kardinal Valendrea je rekao da će se javiti u 14:00, ali nije održao reč. Možda je mislio da je svota od 10.000 evra do-

88

Stiv Ber

89

voljan razlog da ga čeka. Možda je verovao da je njena ranija veza sa Kolinom Mičenerom dovoljan podsticaj da uradi to što od nje traži. Bez obzira na razloge, nije joj se dopalo to što je kardinal očigledno zaključio da je dovoljno pametan da joj pročita misli. Istina, skoro sasvim je potrošila novac koji je sakupila u Americi i dosadilo joj je da stalno pozajmljuje od Toma Keli-ja, koji je, izgleda, uživao u tome što ona zavisi od njega. On je dosta zaradio na svojim knjigama i uskoro će zaraditi još više. Sviđalo mu se što je postao ličnost broj jedan crkvenog života u Americi. Bio je opijen pažnjom, što je donekle bilo i razumljivo, ali ona je poznavala druge strane Kelijeve ličnosti, koje njegovi sledbenici nisu. Emocije se ne mogu staviti na veb-sajt, niti se mogu javno izneti. Pravi talenat bi ih mogao pretočiti u reci, ali Keli nije bio dobar pisac. Sve tri njegove knjige kao da je napisao neki duh - jedna od onih stvari koje su samo ona i njen izdavač znali, jer nisu bile ono što je Keli želeo da se otkrije. Čovek prosto nije bio stvaran. Samo iluzija koju su milioni ljudi, uključujući i njega samog, prihvatili. Toliko različit od Mičnera.

Mrzela je sebe što je juče bila tako ogorčena. Rekla je sebi, pre nego što je doputovala u Rim da će, ukoliko im se pu-tevi ukrste, voditi računa o tome šta će reći. Na kraju krajeva, mnogo vremena je prošlo; svako je nastavio svojim putem. Ali, kada ga je videla u sudnici, shvatila je da je on ostavio neizbrisiv trag u njenom srcu i da još uvek postoje osećanja čije prisustvo nije želela da prizna i koja su pokretala ogorčenost brzinom nuklearne reakcije.

Sinoć, dok je Keli spavao pored nje, pitala se nisu li sve ove mučne prethodne godine samo uvod u ovaj trenutak. Njena karijera je bila sve sem uspeha, njen lični život sumoran, pa ipak, evo je ovde, i čeka da je pozove drugi najmoćniji čovek katoličke crkve i pruži joj priliku da obmane nekoga do koga joj je još uvek tako mnogo stalo.

Treća tajna _____

Nešto ranije se raspitala preko svojih italijanskih kolega i saznala da je Valendrea veoma kompleksna ličnost. Rodio se u boatoj, jednoj od najstarijih italijanskih porodica. Bar dve pape i pet kardinala nalazili su se na njegovom porodičnom stablu a stričevi i braća su bili uključeni ili u italijansku politiku, ili u međunarodni biznis. Porodica Valcndrc je bila vlasnik znamenitih dela evropske umetnosti. posedovala je palate i velika imanja. Bili su veoma oprezni dok je Musolini bio na vlasti i još oprezniji u godinama koje su sledile. O svojoj industriji i novcu su i ranije, a i sada. vodili veoma mnogo računa, i bili su posebno izbirljivi koga će, i šta da podrže.

Vatikanski list Annmrio Pontificio objavio je da Valendrea ima šezdeset godina i diplome sa univerziteta u Firenci, Katoličkog univerziteta i Akademije za međunarodno pravo u Hagu. Njegov životni stil zahtevao je mnogo više od tri hiljade evra mesečno, koliko je dobijao od crkve. Iako se Vatikan mrštio na kardinale koji su bili uključeni u sekularne aktivnosti, za Valen-dreu se znalo da je akcionar u nekoliko velikih italijanskih firmi i da se nalazi u njihovim upravnim odborima. Njegove godine, kao i njegove urođene sposobnosti za bavljenje politikom i dominantna ličnost davale su mu preimuestvo nad drugima. Mudro je koristio svoj položaj državnog sekretara i postao je poznat u zapadnim medijima. Bio je čovck koji je prepoznao važnost moderne komunikacije i potrebu da se u javnosti njegov lik uvek dosledno promovise. Zastupao je tvrdnu liniju u crkvi, koja se otvoreno suprotstavljala Vatikanu II, nešto što je bilo očigledno za vreme Kelijevog suđenja, i bio je jedan od strogih tradicionalista koji su smatrali da se crkvi najbolje služi onako kako se nekada služilo. Skoro svi sa kojima je razgovarala, potvrdili su da je Valendrea najozbiljniji kandidat da naslcdi Klementa. Ne zbog toga sto je bio idealan za to mesto, već zato što niko drugi nije 10 dovoljno jak da mu se suprotstavi. Sudeći po pričama, bio Je samouveren i

spreman za sledeću konklavu.

Ali, i pre tri godine bio je glavni kandidat, pa nije uspeo.

90

Stiv Beri

Zvonjava telefona ju je trgala iz razmišljanja.

Pogled joj se zadržao na aparatu i jedva se uzdržavala da se odmah ne javi, jer je želela da se Valendrea, ukoliko je poziv bio od njega, malo preznojava.

Podigla je slušalicu, pošto se zvono oglasilo po šesti put.

„Puštate me da čekam?“, Valendrea je rekao.

„Ne duže nego vi mene.“

Začula je smeh u slušalici: „Sviđate mi se, gospodo Lev. Imate jaku ličnost. Pa recite mi, kakva je vaša odluka?“

„Kao da vi sami ne znate.“

„Mislio sam da treba da budem učtiv.“

„Ne ostavljate utisak čoveka kome su važni takvi detalji.“

„Ne pokazujete veliko poštovanje prema kardinalu katoličke crkve.“

„I vi se svako jutro oblačite kao i svi drugi.“

„Osećam da vi niste religiozna žena.“

Sad je na nju bio red da se nasmeje: „Nemojte mi reći da vi zapravo preobraćate duše u pauzama bavljenja politikom.“

„Ja sam zaista napravio dobar izbor kad sam vas angažovao. Vi i ja ćemo se odlično slagati.“

„A kako znate da ja ovo ne snimam?“

„I da propustite životnu priliku? Zaista sumnjam u to. A i da ne pominjem to što ćete imati priliku da budete sa dobrim ocem Mičenerom. I to sve na moj račun. Ko bi tražio više od toga?“

Njegov iritirajući stav je bio sličan Kelijevom. Pitala sa šta je to u njoj što privlači tako samouverene ljude: „Kada krećem?“

„Papin sekretar poleće sutra ujutru i stiže u Bukurešt oko ručka. Mislio sam da bi vi trebalo da krenete večeras i budete tamo pre

njega."

„I gde treba da idem?" j

„Otac Mičener ide da poseti sveštenika koji se zove Andrej Tibor. On je u penziji i radi u jednom sirotištu šezdeset četiri kilometara severno od Bukurešta u selu Zlatna. Možda znate to mesto?"

Treća tajna

91

„Znam ga."

50nda nećete imati nikakvih teškoća da saznate šta Mičener tamo radi i priča. Još nešto; Mičener nosi sa sobom jedno papino pismo. Ukoliko možete da saznate sadržinu tog pisma, mnogo ćete dobiti u mojim očima."

„Pa, ne tražite baš previše, zar ne?"

„Vi ste snalažljiva žena. Predlažem da iskoristite taj isti šarm u kome Tom Keli očigledno uživa. U tom slučaju će vaša misija sigurno biti kompletan uspeh."

I linija se prekinula.

13. VATIKAN, 17:30

Valendrea je stajao na prozoru svoje kancelarije na trećem spratu. Napolju, u Vatikanskoj bašti, visoki kedrovi, borovi i čempresi izgledali su kao da jć i dalje leto. Od trinaestog veka pape su se šetale popločanim stazama bašte uz čije su ivice rasli lovor i cveće, i tu nalazili mir među klasičnim skulpturama, bistama i bronzanim reljefima.

Setio se vremena kada je uživao u bašti. kad bi došao sa seminara i našao se na jedinom mestu na svetu na kome je že-leo da bude. Tada su staze bile pune mladih sveštenika koji su razmišljali o svojoj budućnosti. On je pripadao vremenu u ko-me su Italijani dominirali papstvom. Ali, Vatikan II je sve to promenio, a Klement XV je otišao čak i korak dalje. Svaki dan Su sveštenici, biskupi i kardinali donosili sa četvrtog sprata novu lista naredbi. Svaki dan je sve više sveštenika sa Zapada, iz Afrike i Azije pozivano u Rim.

On je pokušao da odloži izvršenje tih naredbi nadajući se da će Klement konačno umreti, ali na je morao da uradi ono što je naloženo.

92

Stiv Beri

Italijani su već bili u manjini u Kolegijumu kardinala. Pavle VI je možda poslednji iz njihovog soja. Valendrea je poznao kardinala Milana, i bila je to prava sreća za njega da u Rimu provede poslednjih nekoliko godina Pavlovog pontifikata. Valendrea je poslao nadbiskup 1983. Jovan Pavle II ga je najzad imenovao za kardinala, zbog čega je Pavle sigurno postao još omiljeniji među lokalnim stanovništvom. A možda je u tome bilo još nečega? Valendreino konzervativno predviđanje bilo je legendarno, kao i njegova reputacija vrednog radnika. Jovan Pavle ga je imenovao prefektom nad kongregacijom za propovedanje Jevanđelja među narodima. Tu je bio zadužen za koordinaciju misionarskih aktivnosti u celom svetu, nadgledao je izgradnju crkvi, ocrtavao granice dijeceza, obučavao katehete i sveštenstvo. Taj posao mu je omogućio da stekne uvid u sve aspekte crkvenog života i da polako stvori bazu moći među ljudima koji će možda jednog dana postati kardinali. Nikad nije zaboravio šta ga je otac naučio. Usluga koju ponudiš, vratiće ti se kao usluga. Kako istinito! Okrenuo se od prozora.

Ambrozi je već otišao za Rumuniju. Nedostajao mu je Paolo kad nije bio tu. On je bio jedina osoba u čijem se društvu Valendrea osećao potpuno ugodno. Ambrozi je izgleda razurneo njegovu prirodu. I njegove porive. Toliko toga je trebalo uraditi u pravom trenutku i sa pravom merom, a šanse za neuspeh su bile mnogo veće nego za uspeh.

Jednostavno, nije bilo mnogo mogućnosti da se postane papa. Učestvovao je u jednoj konklavi, a druga će verovatno biti uskoro. Ako ovoga puta ne uspe da obezbedi izbor, i ukoliko papa ne

umre iznenada, sledeći papa bi mogao da vlada toliko dugo da on izgubi šansu. Njegovo pravo da učestvuje u izbornom postupku zvanično se završavalo kad napuni osamdeset godina, uslov koji bi voleo da Jovan Pavle nije prihvatio, i nikakvi tajni dosijci ne mogu promenili tu realnost.

Treća tajna

Gledao je u portret Klementa XV koji je bio na suprotnom zidu. Protokol je zahtevao da ta iritirajuća stvar bude tu, ali nje-OQV izbor bi pre bila fotografija Pavla VI, Ilalijana po rođenju, Rimljanina po prirodi, Latina po karakteru. Pavle je bio briljantan, pristajao je na ustupke samo u malim stvarima, praveći kompromise samo onoliko koliko je bilo potrebno da se zadovolje učeni ljudi. Tako bi i on upravljao crkvom. Davao malo, zadržavao više. Još od juče, stalno je razmišljao o Pavlu. I o onome što je Ambrozi rekao o ocu Tiboru.

Nije tačno.

U sećanju se vratio na 1978.

„Alberto, pođi sa mnom!”

Pavle VI je ustao i ispitao pritisak koji je osećao u desnom kolenu. Ostareli papa mnogo je patio poslednjih godina. Pre ležao je bronhitis, grip, imao problema sa bešikom i bubrezima i operisao je prostatu. Ogromne doze antibiotika odbranile su ga od infekcija, ali su oslabile njegov imunitet i snagu. Naročito je bio bolan artritis, i Valendrei je bilo žao starca. Kraj se približavao, ali mučnini, sporim korakom.

Papu je krenuo polako iz apartmana prema privatnom liftu na četvrtom spratu. Bilo je kamo veče jednog olujnog majskog dana, i papska palata je bila tiha. Pavle je mahnuo ljudima iz obezbeđenja, rekavši im da će se on i njegov prvi pomoćnik sekretara brzo vratiti. Nema potreba da zovu njegova dva papska sekretara. Sestra Đakomina je izašla iz svoje sobe. Ona je bila zadužena za domaću pratnju i služila je i kao Pavlova bolničarka. Lrkva je

odavno donela uredbu da žena koja obavlja kućevne poslove mora imati onoliko godina koliko je predviđeno kanonom. Valendrea je mislio kako je to bilo zabavno. Drugim re-Clma, morala je biti stara i ružna.

„Kuda idete, Sveti oče?“, upitala je, kao da je on dete koje klizi iz sohe bez pitanja.

Stiv Beri

„Ne brinite sestro, imam da obavim neka posla.“ „Trebalo da se odmarate, znate to“

„Brzo ću se vratiti. Ali, dobro se osećam i moram ovo da obavim. Otac Valendrea će se brinuti o meni.“ „Ne duže od pola sata.

Jasno?“

Pavle se nasrne jao: „Obećavam! Pola sata i biću u krevetu.“

Kaluđerica se vratila u sobu i mi smo ušli u lift. Na prvom spratu Pavle je prošao kroz nekoliko hodnika i došao do ulaza u arhivu.

„Odlagao sam da uradim nešto već mnogo godina. Mislim da je noćas pravo vreme da to popravim.“

Pavle je nastavio da hoda uz pomoć štapa, a Valendrea je usporio korak kako bi ga pratio. Rastužio ga je pogled na ovog, nekada velikog čoveka. Đovani Batista Montini bio je sin uspešnog italijanskog pravnika. Gradio je sebi karijeru u Kuriji i na kraju je služio u državnom sekretarijatu. Pošto je postao nadbiskup u Milanu i upravljao ovom dijecezom veoma uspešno, po-želeo je da uđe u Kolegijum kardinala u kome su preovladavali Italijani. To je bio prirodan izbor kako bi nasledio omiljenog Jovana XXIII. On je bio izvrstan papa koji je vladao u teškim vremenima posle Vatikana II. Mnogo će on nedostajati crkvi, a i Valendrei. U poslednje vreme imao je sreće da provede više vremena sa Pavlom. Činilo se da stari ratnik uživa u njegovom društvu. Bilo je čak nekih govorkanja da će ga imenovati za biskupa. Bilal je to milost za koju se on nadao da će mu Pavle učiniti, pre nego što ga bog pozove.

Ušli su u arhivu i prefekt je klekao u papinom prisustvu. „Sta vas dovodi ovamo, Sveti oče?“ „Molim vas, otvorite Riznicu!“

Dopao mu se način na koji je na pitanje odgovarao naredbom. Prefekt je potražio komplet ogromnih ključeva, a onda ih poveo prema mračnoj arhivi. Pavle je išao polako i stigao je u trenutku kad je prefekt otvorio gvozdene rešetke i upalio nekoliko sijalica koje su slabo osveti javale. Valendrea je znao za Ri-

Treća tajna

95

/n/..« / pravilo da se u nju moglo ući samo sa papinim odobrenjem- Bilo je to sveto mesto papa. Samo je Napoleon narušio njegovu svetlost, plativši na kraju za takvu uvredu.

Pavle je ušao u sobu bez prozora i pokazao na ciii sef:

„Otvorite to!“

Prefekt je poslušao, okrenuo šifru i mehanizam se oslobodio.

Dupla vrata su se širom otvorila. Mesingane šarke pri tom nisu ni z.aškripale.

Papa je seo na jednu od tri stolice.

„Ne treba ništa više,“ rekao je papa i prefekt je izašao.

„Moj prethodnik je bio prvi koji je pročitao treću tajnu Fa-time. Rečeno mi je da je posle toga naredio da se zatvori u ovaj sef. Ja sam petnaest godina odolevao želji da dođem ovde.“

Valendrea je bio pomalo zbunjen: „Zar nije Vatikan 1967. godine izdao saopštenje da će tajna ostati zapečaćena? Zar su to uradili bez vašeg znanja?“

„Ima mnogo stvari koje Kurija radi u moje ime, o kojima ja nemam pojma, mada su me o ovome obavestili, doduše-nah-nadno!“

Valendrea se pitao nije li možda pogrešio što je postavio ovo pitanje. Moraće da pazi šta govori.

„Ćela stvar me zaprepašćuje. Majka bolja se pojavljuje pred troje seoske decc, ne pred sveštenikom, ne pred biskupom Ŕ papom.

Bira troje nepismene dece! Čini se da uvek bira pokorne. Možda

nebo pokušava nešto da nam kaže."

Valendrea je znao kako je poruka, koju je Bogorodica rekla sestri Luciji, dospela u Vatikan iz. Portugalije.

„Nikad nisam mislio da su reci dobre sestre Lucije nešto na šta treba da obratim pažnju," rekao je Pavle. „Sreo sam Lu-ciju u Fatimi, kada sam bio tamo 1967. Kritikovali su me što sam išao. Liberali su rekli da zaustavljam progres Vatikana H, da pridajem preveliku važnost natprirodnim pojavama, da poštujem bogorodicu više od Hrista i boga. Ali, ja sam znao više."

96

Stiv Beri

Primetio je vatreni plamen u papinim očima. Možda je još ostalo snage u ovom starom ratniku.

„Znao sam da mladi vole bogorodicu. Oni osećaju pivlač-nost prema svetom. Moj odlazak tamo bio je važan za njih. Da-kazao im je da njihov papa brine o njima. I bio sam u pravu, Alberto! Bogorodica je tamo popularnija danas nego ikad pre."

Znao je da je papa voleo majku božju i da joj je za vreme svoje vladavine ukazivao mnogo pažnje. Neki su mislili- previše!

Pavle / e pokazao na sef: „Četvrta fioka levo. Otvori je i donesi to što se nalazi unutra."

Uradio je kako mu je papa naložio; otvorio je tešku gvozdenu fiokii. Unutra se nalazila mala drvena kutija, zapečaćena voskom na kome je bio grb pape Jovana XXIII. Na vrhu je stajala nalepnica na kojoj je pisalo SECRETUM SANCTI OFF ICO (tajna Svete stolice). Doneo je kutiju Pavlu, koji je proučavao spo-lja. rukama koje su podrhtavale.

„Kažu da je Pije XII stavio ovu nalepnicu, a Jovan naredio da se zapečati.. Sada je na meni red da pogledam šta je unutra. Možeš li da polomiš vosak, Alberto?"

Pogledao je oko sebe ne bi li pronašao neku alatku. Pošto ništa nije našao, zabio je ivicu vrata sefa u vosak i polomio ga. Pružio je

kutiju Pavlu.

„Pametno," rekao je papa. Klimanjem glave zahvalio se na komplimentu. Pavle je stavio kutiju na krilo i iz svoje mantije izvukao na-očare. Pošto ih je stavio, otvorio je poklopac i izvadio dva z.a-motuljka hartije. Jedan je ostavio na stranu, a drugi je razmo-ťao. Valendrea je video jednu noviju belu hartiju preko druge, oćigledno starije hartije. Obe su bile ispisane. Papa je proućavao stariju.

„Ovo je originalni zapis sestre Lucije, koji je napisan na portugalskom," rekao je papa. „Na ųalost, ja ne znam taj jezik."
„Ni ja, Sveti oće."

Treća tajna

97

Pavle mu je predao hartiju. Video je da tekst sadrųi dvadesetak redova napisanih crnim mastilom, koje je izbledelo u sivu boju. Bilo je uzbudljivo pomisliti da su samo sestra Lucija, primati videoc bogorodice, i papa Jovan XXIII dodirnuli pre njega ovu hartiju.

Pavle je pokazao na noviji list hartije: „Ovo je prevod." „Prevod, Sveti oće?"

„Jovan takode nije raz.umeo portugalski. On je dao da se poruka prevede na italijanski."

Valendrea to nije znao. Znaći, moraće da na spisak doda i treći par ruku - nekog sluųbenika Kurije koga su pozvali da je prevede, i koji se sigurno z.akleo na ćutanje posle toga. Do sada je verovatno mrtav.

Pavle je razmetao drugu hartiju i poćeo da ćita. Ćudan izraz, se pojavio na njegovom, licu: „Nikad nisam umeo dobro da reųavam zagonetke."

Papa je ponovo skupio hartiju, a onda uzeo drugi komplet: „Izgleda da se poruka prenosi na drugu stranu." Otvorio je hartije. Opet je jedna bila novija, a druga evidentno starija: „Portugalski

ponovo!" Papa je pogledao na noviju hartiju: „Ah, italijanski! Još jedan prevod."

Papa nije ništa govorio. Valendrea takode! Nije se usudio da upita da li može da pročita šta piše. Papa je po treći put pročitao poruku. Zatim je ovlažio napukle usne jezikom i pomerio se na stolici. Izraz zaprepašćenja preplavio je njegovo lice. Na trenutak, Valendrea se uplašio. Pred njim je bio prvi papa koji je putovao po svetu. Covek koji se suočio sa armijom progresivnih snaga i sveo njihovu pobunu na umerene zahteve. Stajao je ispred Ujedinjenih Nacija i rekao: „Da više nikad ne bude rata!" Osu-aio je kontrolu rađanja kao greh i odoleo silovitim protestima koji su potresli same temelje crkve. Tražio je da se poštuje tradicija sveštениčkog celibata i da se prestupnici izbace iz crkve, izbegao je atentant na Filipinima, prkosio teroristinui, predse-davao na komemoraciji prilikom pogreba svog prijatelja, premi-

98

Stiv Beri

/era Italije. Bio je to odlučan papa, koga nije bilo lako uzdrmati. Pa ipak, nešto što je iz ovih redova pročitao, snažno ga je pogodilo. Sakupio je hartije, oba zavežljaja spustio u kutiju i zalupio poklopac.

„Vrati to nazad", promrmljao je, dok mu je pogled bio uprt u krilo. Parčići crvenog voska pali su mu na belu mantiju. Pa-vle ih je otresao nikom, kao da su neka bolest.

„Ovo je bila greška, nije trebalo da dolazim." A onda je papa odjednom očvsnuo. Povratio je pribranost: „Kad se vratimo gore, sastavi naređenje. Želim da ti lično ponovo zapečatiš kutiju. I onda neće više biti pristupa. Bez izuzetka."

ALI TA NAREDBA SE NIJE ODNOSILA NA PAPU,
VA-LENDREA JE POMISLIO.

Klemen XI je mogao da ulazi i izlazi iz Riznice kad je hteo. I on je to upravo i radio.

Valendrea je odavno znao za italijanski prevod rukopisa sestre Lucije, ali nije do juče znao ime prevodioca.

Otac Andrej Tibor.

Tri pitanja su ga mučila.

Šta je to vuklo Klementa XV u Riznicu? Zašto je papa hteo da razgovara sa Tiborom? I, najvažnije, šta je taj prevodilac znao?

Trenutno, nije imao odgovor ni na jedno pitanje.

Možda će, međutim, za nekoliko dana, preko Kolina Miče-nera, Katerine Lev i Ambrozija dobiti odgovore na sva tri pitanja!

DRUGI DEO

14.

BUKUREŠT, RUMUNUA

PETAK, 10. NOVEMBAR

11:15

Mičner je sišao niz metalne stepenice na klizav beton aerodroma Otopeni u Bukureštu. Avion British Airway s-a kojim je došao iz Rima bio je poluprazan i pripadao je jednoj od četiri kompanije koje su jedine sletale na ovaj aerodrom.

Bio je već jednom u Rumuniji, dok je radio u državnom sekretarijatu, u odeljenju za odnose sa Sjedinjenim Državama, na čijem je čelu bio kardinal Folkner, u delu sektora koji je bio zadužen za diplomatske aktivnosti.

Vatikan i rumunska crkva su se decenijama sporile oko pre-nosa katoličkih poseda pravoslavnoj crkvi posle Drugog svet-skog rata, koji je uključio i manastire koji su pripadali staroj latinskoj tradiciji.

Religiozne slobode su se vratile posle pada komunizma, ali rasprave oko vlasništva su ostale i nekoliko puta katolička i pravoslavna crkva su se žestoko sukobile po tom pitanju.

Jovan[^]Pavle II započeo je dijalog sa rumunskom vladom Posle pada Čaušeskua, i čak je otišao u zvaničnu posetu Rumu-J-

Ah ,pregovori su sporo napredovali. I sam Mičner je bio u neke kasnije razgovore. Nedavno je došlo do novih °d Sttane csntralne

vlade' Skoro dva miliona katoli-hriš' U Vcl'k°J manJini u odnosu na dvadeset dva miliona

°ana k°Ji su živeli u zemlji, počelo je javno da istupa. Kle-
102

Stiv Beri

meni im je jasno rekao da želi da ih poseli, ali svađa oko vlasništva kvarila je svaki ra/govor o papinom dolasku.

Ćela stvar je bila samo jedna u nizu komplikovanih političkih pitanja koja su okupirala Mičenera. On, u stvari, nije više bio sveštenik. Bio je ministar u vladi, diplomata i lični prijatelj pape - i sve to će nestati Klementovom smrću. Možda će tada moći da bude ponovo sveštenik. On, u stvari, nikada i nije služio u nekoj crkvenoj zajednici. Možda bi neki misionarski rad bio pravi izazov. Kardinal Ngovi mu je pričao o Keniji. Afrika bi mogla biti dobro utočište za bivšeg papinog sekretara, naročito ako Klement umre pre nego što ga načini kardinalom.

Odagnao je misli o neizvesnoj budućnosti dok je išao prema terminalu. Osećao je da se nalazi na većoj nadmorskoj visini. Bilo je tmurno i hladno, oko sedam slepeni, kako je pilot rekao pre nego što su slekli. Nebo je bilo prekriveno gustim naslagama niskih oblaka koji nisu dozvoljavali suncu da se probije do zemlje.

Ušao je u aerodromsku zgradu i uputio se ka pasoškoj kontroli. Poneo je malo stvari, samo torbu koju je nosio preko ramena, očekujući da će se zadržati samo dan, dva i bio je neformalno obučen u farmerke, džemper i jaknu, poštujući Klemen-tovu odluku da bude diskretan.

Njegov Vatikanski pasoš omogućio mu je da brzo završi kontrolu i ne plati uobičajenu taksu za vizu. Zatim je uzeo Ford Fiestu na šalteru za iznajmljivanje automobila posle carinske kontrole i raspitao se kod njihovog službenika kako da stigne u Zlatnu. Njegovo znanje jezika bilo je dovoljno da razume većinu reci koje je crvenokosi čovek izgovorio.

Nije bio naročito oduševljen što će morati sam da vozi po jednoj od najsiromašnijih zemalja Evrope. Nekoliko zvaničnih izveštaja koje je pročitao sinoć, upozorili su ga na lopove, da treba da bude oprezan naročito noću, i u unutrašnjosti. Više je voleo da je angažovao nekog papinog poslanika u Bukureštu da mu pomogne. Mogao je da dobije i šofera koji bi mu poslužio i kao vodič, ali Klement je odbacio takvu ideju. Tako je ušao

Treća tajna

103

u iznajmljeni auto i krenuo sa aerodroma. Uskoro se našao na putu prema Zlatni.

Katarina je stajala na zapadnoj strani gradskog trga, čija je kaldrma bila prilično oštećena. Mnogi delovi su nedostajali, a neki su bili izmravljeni u šljunak. Ljudi su trčali tamo amo, ali njihove brige sigurno su se odnosile na nešto mnogo važnije - na hranu, grejanje, vodu. Propao pločnik im je bio najmanje važan.

Stigla je u Zlatnu pre dva sata i provela jedan sat skupljajući informacije koje je mogla pribaviti o ocu Andreju Tiboru, Bila je oprezna dok se raspitivala, jer su u Rumuniji bili naročito podozrivi. Prema informaciji koju joj je Valcndrea dao, Mi-čener je sleteo nešto posle jedanaest. Treba bar dva sata vožnje od Bukurešta. Na njenom satu je sada bilo 13:20. Pod pretpostavkom da je sleteo na vreme, uskoro će stići.

Bilo je nekako i čudno i lepo biti ponovo kod kuće. Rodila se i odrasla u Bukureštu, ali je veći deo detinjstva provela iza Karpata duboko u Transilvaniji. Poznavala je celu oblast, ne onako kako je predstavljaju u romanima kao prebivalište vampira i vukodlaka, već kao mesto bogato šumama, dvorcima i srdačnim ljudima.

Njihova kultura je bila mešavina mađarske i nemačke, začinjena ciganskom. Njen otac je bio potomak saksonskih nase-ljenika koji su tu dovedeni u dvanaestom veku da čuvaju planinske prolaze od napada Tartara. Potomci tih evropskih naroda izdržali su

mnoge mađarske despote i rumunske kraljeve, da bi ih na kraju komunisti poubijali posle drugog svetskog rata.

Roditelji njene majke bili su Cigani, i komunisti su bili prema njima sve, samo ne ljubazni. Orkestrirano su podsticali mržnju kao što je Hitler to radio prema Jevrejima. Videvši Zlatnu sa njenim drvenim kućama i izrezbarenim verandama, i staru že-lezničku stanicu, selila se sela svoje babe i dede. Zlatna je iz-begla regionalne zemljotrese i preživela Čaušeskove čistke, ali velika porodična kuća nije. Kao i dvc trećine seoskih kuća i nje-

m

104
Stiv Beri

na je ritualno uništena, a ukuc'ani poslali u stanove bezbojnih opštinskih zgrada. Roditelji njene majke su čak bili izloženi takvoj sramoti da sami unište kuću. Način da se objedini seosko iskustvo i marksistička efikasnost, bio je njihov moto. I ono šio je tužno, malo Rumuna je tugovalo za nestankom ciganskog sela. Setila se posete babi i dedi u njihovom sumornom stanu, bez duše, lišenog toplote i osećanja zato što u njemu ništa nije pod-sec'alo na njihove pretke, a oni sami su bili lišeni suštine života. To i jeste bio njihov cilj. Kasnije se to u Bosni nazvalo etničkim čišćenjem.

Čaušesku je voleo da kaže da je to bio korak ka boljem životu. Ona je to zvala ludilom.

Žamor u gradu i izgled Zlatne, oživali su ružne uspomene. Od jednog prodavca saznala je da u okolini postoje tri si-rotišta. Onaj u kome je radio otac Tibor, smatran je najgorim. Taj privremeni logor nalazio se zapadno od grada i u njemu su bila smeštena deca koja su umirala od neke teške bolesti - i to je bila još jedna od Čaušeskovih ludih ideja.

Diktator je smelo zabranio kontracepciju, proglasio je da žene mlađe od četrdeset pet godina moraju roditi bar petoro dece. To je za rezultat imalo činjenicu da je Rumunija postala nacija sa viškom

dece, čiji roditelji nisu mogli da ih prehrane. Tako su napuštena deca postala uobičajen prizor na ulicama. Sida, tu-berkoloza, žutica i sifilis uzimale su svoj danak. Na kaju su se svuda pojavila sirotišta, u većini slučajeva malo bolja od đubri-šta, gde je staranje o deci povercno strancima.

Takođe je saznala da je Tibor bio Bugarin koji se bližio osamdesetoj. Možda je bio i stariji, niko nije tačno znao. Bio je poznat kao pobožan čovek koji je odustao od toga da živi kao penzioner i počeo da radi sa decom koja će se uskoro sresti sa svojim Bogom. Razmišljala je o hrabrosti koja je bila potrebna da bi se tešilo dete koje umire, da bi se reklo jednom deseto-godišnjaku da će uskoro otići na drugo mesto, mnogo bolje nego što je ovo ovde. Ona nije verovala u takve stvari. Bila je

Treća tajna

105

oduvek ateista. Religiju su izmislili ljudi - kao i samog Boga.

Politika je za nju bila objašnjenje za sve, ne vera.

Koji je bolji način da se vlada masama, nego da ih zastrašite besom svemoćnog bića?

Bilo bi bolje da ljudi veruju u svoje sposobnosti, da sami stvaraju svoju sreću na ovom svetu. Molitve su za slabe i Icnje.

I njoj uopšte nisu potrebne.

Pogledala je na sat. Bilo je malo posle jedan i trideset.

Vreme da pode prema sirotištu.

Tako je krenula preko trga. Šta će uradili kad Mičener stigne, tek je trebalo da odluči.

Ali, smisli će već nešto!

Mičiner je usporio kola dok se približavao sirotištu. Dco puta od Bukurešta bio je autoput, iznenađujuće dobro održavan, ali sporedni put kojim je prethodno prošao, bio je u mnogome drugačiji, prepun rupa poput površine Meseca. Bankine su bile propale, a znaci tako zbunjujući da je dva puta pogrešno skrenuo.

Prešao je reku Oil prč nekoliko kilometara, prolazeći kroz lepu klisuru između pošumljenih prcdela. Kako je vozio prema seve-ru, pejzaž se menjao od ravničarskog ka planinskom. Usput je video crni dim, koji se iz fabričkih dimnjaka poput zmije izvijao prema nebu.

O ocu Tiboru se raspitao kod nekog kasapina u Zlatni, koji mu je rekao gde može da nade sveštenika. Sirotište je bilo srnešteno u dvospratnoj zgradi sa crvenim crepom. Rupe na krovu od terakote su svedočile o teškom sumpornom vazduhu koji ga je štipao za grlo. Na prozorima su se nalazile gvozdene rešetke, a većim delom preko okna bila je zalepljena traka. Mnoga su bila prekrečena, i on se pitao da li je to trebalo da spreči ljude da gledaju napolje ili unutra.

Ušao je kolima u ograđeni prostor i parkirao se.

Ili

106

Stiv Beri

Tvrda zemlja je bila obrasla korovom. Zarđala Ijuljaška i tobogan nalazili su se na jednoj strani. Niz ivieu zida sli vala se neka crna i blatnjava bujica i možda je od nje dolazio laj odvratni smrad koji ga je dočekaao kad je izašao iz kola. Na prednjim vratima zgrade pojavila se kaluđerica obučena u braon haljinu dugu do članaka. „Dobar dan sestro, ja sam otac Kolin Mičener. Došao sam da razgovaram sa ocem Ti borom", govorio je na engleskom, nadajući se da će ga razumeti i blago se nasmešio.

Starija žena se poklonila u znak pozdrava: „Dobrodošli, oče! Nisam shvatila da ste sveštenik."

„Na odmoru sam i odlučio sam da ostavim mantiju kod kuće."

„Vi ste prijatelj oca Ti bora?", njen engleski je bio izvrstan i bez akcenta.

„Ne baš. Recite mu da sam mu kolega."

„Unutra je. Pođite sa mnom, molim vas," zastala je. „Oče, da li ste

ikada posetili neko ovakvo mesto?"

Smatrao je da je to vrlo čudno pitanje: „Ne, sestro!"

„Molim vas, pokušajte da budete strpljivi sa decom!"

Klimnuo je glavom kao znak da je razumeo i pošao je za njom uz oronule stepenice. Miris koji ga je unutra dočekaio bio je užasna mešavina mokraće, izmeta i prljavštine. Borio se sa nagonom za povraćanjem tako što je plitko disao i poželeo je da zapuši nos, ali je odustao jer bi to moglo izgledati uvredljivo. Parčići stakla škripeli su mu pod nogama i primetio je kako kreč otpada sa zida kao koža izgorela na suncu.

Deca su istrčavala iz soba. Oko trideset njih. različitog uzrasta, od male dece do tinejdžera. Sakupili su se oko njega, i ka' ko je kaluđerica objasnila, svi su imali obrijane glave kako bi izbegli vaške. Neki su hramali, a nekima je izgleda nedostajala mišićna kontrola. Neki su bili razroki, a neki teško govorili. Dodirivali su ga ispucanim rukama, tražeći malo pažnje. Njihovi glasovi su bili blago promukli i čuli su se različiti dijalekti, naj više ruski i rumunski. Nekolicina je pitala ko je on i zašto J

Treća

su

mauom neizlečivo bole-

-,09 gra Je saznao a ili teško hendikepirana. Scena je izgledala nekako nadrcal-naročito zbog odeee koju su nosili, neki u pantatonama, neki 'bez nogavica. Očigledno su nosili sve što bi našli da odgovara njihovom uzrastu. Videle su se samo njihove kosti i oči. Malo njih je imalo zube. Otvorene rane su se mogle viđen po rukama, nogama i licu. Pokušao je da bude oprezan. Čitao je sinoć kako je mnogo napuštene rumunske decc bolovalo od side. Želeo je da im kaže da će Bog paziti na njih, da postoji razlog za njihovu patnju. Ali, pre nego što je uspeo nešto da progovori, u hodniku se pojavio visok čovek obučen u crnu

sve-šteničku odoru, bez rimskog okovratnika. Jedan mali dečak mu se obesio o vrat, očajnički se priljubivši uz njega. Starac je bio kratko potšišan i sve na njemu, njegovo lice, držanje i korak ukazivali su na prijatnog čoveka. Naočari sa hromiranim okvirima prekrivale su okrugle, smeđe oči ispod gustih, sedih obrva. Bio je izuzetno mršav, ali su mu ruke bile jake i mišićave. „Otac Tibor?, upitao je na engleskom. „Čuo sam kako kažete da smo kolege“, njegov engleski imao je istočnoevropski akcenat. „Ja sam otac Kolin Mičener.“

Stariji sveštenik je spustio dete koje je plakalo: „Dimilriju je vreme za dnevnu terapiju. Kažite mi zašto bi to trebalo da odložim, da bih razgovarao sa vama?“

Začudila ga je neljubaznost u njegovom glasu: „Vašem pa-Pi treba pomoć!“

Tibor je duboko uzdahnu: „Znači li to da će konačno pri-znatUakva je ovde naša situacija?“

o. leo Je da razgovaraju nasamo i nije voleo što su tu i dru-81 pnsutn", naročito ne kaluđerica! Deca su ga još uvek vukla za odeću: „Potrebno je da razgovaramo nasamo.“

a ucu oca Tibora nije se videlo šta misli dok je pogledom sli erava^o posetioca. Mičener se divio kondiciji starca i pomi-je da bi bio zadovoljan da upola tako dobro izgleda kad bu-de imao osamdeset.

108

Stiv Beri

„Uzmite decu, sestro! I pobrinite se za Dimitrijevu terapiju!“

Sestra je uzela dečake za ruke i povelala ih niz hodnik. Otac Tibor je dao neka uputstva na rumunskom i nešto od toa je Mičener razumeo, ali je ipak hteo da zna: „Kakvu terapiju do-bija dete?“

„Mi samo masiramo njegove noge i pokušavamo da ga nagovorimo da hoda. To verovatno ništa ne pomaže, ali nemamo ništa drugo da mu damo.“

„Nemate doktora?“

„Mi smo srećni ako imamo šta da im damo da jedu. O medicinskoj pomoći nema ni govora.“

„Zašto to radite?“

„Čudno pitanje za jednog sveštenika. Potrebni smo ovoj de-ci.“

Grozota onoga što je upravo video nije mu izbijala iz glave: „Da li je tako u celoj zemlji?“

„Ovo je, u stvari, jedno od boljih mesta. Mnogo smo se trudili da učinimo da se tu uopšte može živeti. Ali, kao što vidite, imamo još mnogo toga da uradimo.“

„Nema novca?“

Tibor je odmahnuo glavom. Samo ono što humanitarne organizacije pošalju. Vlada čini malo, crkva skoro ništa.“

„Ovde ste po svom izboru?“

Starac je klimnuo glavom: „Posle revolucije, pročitao sam o sirotištima i odlučio da je to mesto gde treba da budem. To je bilo pre deset godina i od tada sam stalno ovde.“

Još uvek je bilo neke oštine u njegovom glasu i želeo je da sazna razlog tome: „Zašto ste tako neprijateljski raspoloženi prema meni?“

„Pitam se šta papin sekretar hoće od jednog starca?“

„Vi znate ko sam?“

„Znam ja šta se dešava u svetu.“

Očigledno Tibor nije bio budala. Možda je Jovan XXIII mudro baš njega izabrao da prevede zapise sestre Lucije: „Ima pismo od Svetog oca.“

Tibor je lagano uhvatio Mičenera za ruku: „Toga sam se i bojao. Hajdemo u kapelu.“

Ušli su niz hodnik i uputili se ka prednjem delu zgrade. Kao kapela služila je mala soba na čijem je podu bio čvrst karton. Zidovi su bili neokrećeni, a plafon od dasaka. Jedini znak nabožnosti nalazio se na nekakvom zatamnjenom staklu gde je u mozaiku bio

naslikan lik bogorodice, ispruženih ruku, kao da želi da zagrlji sve kojima je potrebna uteha.

Tibor je pokazao na lik: „Našao sam ga nedaleko odavde, u crkvi koja je trebalo da se sruši, Jedan od dobrovoljaca uamestio ju je ovde, za mene. Sva deca su joj privržena.”

„Vi znate zašto sam došao, zar ne?”

Tibor nije ništa rekao.

Zavukao je ruku u džep, izvadio plavi koverat i pružio ga Tiboru.

Sveštenik ga je uzeo i prišao prozoru. Pocepao je omot i izvadio Klementovo pismo. Držao je papir podalje od očiju i naprezao se da čita pri slaboj svetlosti.

„Prošlo je dosta vremena od kad sam čitao na nemačkom”, Tibor je rekao. „Ali, prisećam se.” Tibor je završio čitanje: „ Kad sam prvi put pisao papi, mislio sam da će uraditi onako kako sam ga zamolio.”

Zeleo je da zna šta ga je sveštenik zamolio, ali umesto toga je upitao: „Imate li odgovor za Svetog oca?” „Imam ja mnogo odgovora. Koji da mu dam?” „Samo vi možete to da odlučite.”

„Voleo bih da je to tako jednostavno,” nakrivio je glavu Prema zatamnjenom staklu. „Ona je to učinila tako komplikovanim. Neko vreme Tibor je stajao ćuteći, a onda se okrenuo prema Mičenera: „Da li ostajete u Bukureštu?”

„Želite li da ostanem?”

bli Tibor mu je vratio koverat: „Postoji restoran, Cafe Krom, na Trga revolucije. Lako ćete naći. Dođite tamo u osam. Ja ću razmisliti o ovome, i o mom odgovoru.”

110

Stiv Beri

15.

Mičener je vozio na jug prema Bukureštu, boreći se u mislima sa prizorima iz sirotišta.

Poput mnoge dece iz tog sirotišta, ni on nije nikad upoznao prave roditelje. Mnogo kasnije u životu saznao je da mu je majka, koja ga je rodila, živela u Klogenu, malom irskom selu se-verno od Dablina. Nije bila udata i nije imala ni dvadeset godina kad je zatrudnela. Nije se znalo ko je otac - ili barem njegova majka nije nikad htela da kaže. Tada se još nije znalo za abortus, a irsko društvo je sa takvim prezrenjem gledalo na ne-venčane majke da se to skoro graničilo sa brutalnošću. Tako je crkva bila jedino rešenje. Nadbiskup im je dao ime- porođajni centri, ali ta mesta su bila malo bolja od smetlišta, poput onog koji je upravo video. Njima su rukovodile kaluđerice, ne onako brižne duše kao ova u Zlatni, već robusne žene koje su se prema budućim majkama ponašale kao prema kriminalcima.

Žene se bile prinuđene da obavljaju ponižavajuće poslove do samog porođaja i odmah posle njega, radeći u užasnim uslo-vima za malo para ili sasvim besplatno. Neke su tukli, neke su umirale od gladi, sa većinom njih se užasno loše postupalo. Za crkvu su one bile grešnice, i prinudno pokajanje je bio jedini put ka spasenju. Većina njih su bile seoske devojke koje nisu ni imale mogućnosti da odgajaju dete. Neke su imale nedozvoljene veze, i u tim slučajevima očevi ili nisu želeli da priznaju dete, ili su želeli da to ostane tajna. Bilo je i udatih žena koje su imale tu nesreću da zatrudne, suprotno želji njihovih muževa. Zajednička svima je bila sramota. Nijedna od njih nije že-lela da privlači pažnju na sebe ili svoje porodice zbog neželjenog deteta.

Posle rođenja bebe bi ostajale u centru oko godinu ili dve dana, dok bi ih polako odvojili od majki - svaki dan malo manje vremena za igru. Konačno obaveštenje bi stiglo noć pred po-

Treća tajna

111

ivak. Bračni par dolazi sutra iz Amerike. Jedino katoličkim po-rodicama je bilo dozvoljeno da usvoje decu i morali su da obećaju

da će ih odgajati u crkvi i da neće javno reći odakle su došla. Donacija u novčanom iznosu, koju su uplaćivali Svetom društvu za usvajanje dece - organizaciji koja je osnovana radi realizacije cele ideje, nije bila obavezna, ali se sa zahvalnošću primala. Deci se moglo reći da su usvojena, ali su novi roditelji zamoljeni da kažu da su njihovi prirodni roditelji umrli. Većina majki koja ih je rodila želela je takode da tako bude - sa nadom da će sramota njihove greške vremenom da se zaboravi. Niko nije morao da zna da su dali dete!

Mičener se jasno sećao dana kada je posetio centar gde se rodio - siva betonska zgrada smeštena u uskoj pošumljenoj dolini, u mestu koje se zvalo Kinegad, nedaleko od Irskog mora. Prošetao je kroz napuštenu zgradu, zamišljajući jadne majke kako se šunjaju u dečju sobu noć pre nego što će im zauvek odvesti decu, pokušavajući da sakupe snagu da se oprostite, pitajući se zašto crkva i Bog dozvoljavaju takvo mučenje. Da li je njen greh bio toliko veliki? Ako jeste, zašto i očev nije? Zašto je ona morala da nosi ceo teret krivice?

I sav bol!

Stajao je na prozoru na gornjem spratu i zurio u dudovo drvo. Tišinu koja je vladala u praznim sobama narušavao je jedino topli povetarac, a njemu se činilo da čuje plač dece koja su tu čamila. Zamislio je taj užasni bol koji majka mora da je osećala dok je poslednji put pokušavala da vidi svoje dete koje su unosili u kola. Njegova majka je bila jedna od njih. Ko je ona bila, nikada neće saznati. Retko su deca imala prezimena, tako da nije bilo mogućnosti da se povezu s majkom. Ono malo što je saznao mogao je da zahvali jednoj kaluđerici, ali i to nije bilo bog zna šta, jer je nju već izdalo pamćenje.

Više od dve hiljade beba napustilo je Irsku na taj način, a jedno od njih bio je i sićušan dečak, čije je odredište bilo u Savani, u Džordžiji. Otac koji ga je usvojio bio je pravnik, a majka se

posvetila svom novom sinu. Rastao je na obali Atlantika

112

Stiv Beri

u susedstvu ljudi iz višeg srednjeg staleža. Istakao se u školi i postao je sveštenik i pravnik, i time veoma obradovao svoje roditelje. Otišao je u Evropu i tu našao utehu kod usamljenog biskupa koji ga je voleo kao sina. Sada je on bio sluga tom istom biskupu, čoveku koji se uzdigao do pape, i bili su deo iste te crkve, koja se tako lose pokazala u Irskoj.

Mnogo je voleo roditelje koji su ga usvojili. Oni su ispunili svoj deo pogodbe, uvek mu govoreći da su njegovi prirodni roditelji umrli. Tek na samrtnoj postelji majka mu je rekla istinu - priznanje svete žene sinu, svešteniku, nadajući se da će, i on i njen Bog da joj oprostite:

Godinama sam držala njenu sliku u svom sećanju, Kaline! Kako mora da se osećala kad smo te odveli. Pokušavali su da mi objasne kako je to najbolje za sve. Ja sam sebi ponavljala da radim pravu stvar. Ali, i dalje je vidim u mojim mislima. Nije znao šta da kaže. Mi smo toliko ieleli dete. A biskup nam je rekao da će tvoj život biti težak bez nas. Niko neće brinuti o tebi. Ali i dalje je vidim u mojim mislima. Želim da joj kažem da mi je žao. Želim da joj kažem da sam te lepo odgojila. Volelu sam te kao što bi te i ona volela.

Možda bi onda mogla da nam oprostite.

Ali nije imalo šta da se oprostite. Čelu fari vicu snosilo je društvo, a ne crkva. Ne ćerka farmera u južnoj Džordžiji koja nije mogla da ima svoju decu. Ona nije uradila ništa loše i on se usrdno molio bogu da joj pruži mir.

Retko je o toj prošlosti razmišljao, ali sirotište je prizvalo sećanja. I dalje je osećao onaj užasan smrad koji tamo vlada. Pokušao je da ga odagna tako što je prozor držao otvoren.

Ta deca nikad neće uživati u putu za Ameriku, nikad neće osetiti ljubav roditelja. Njihov svet je bio ograničen na sive potporne

zidove, unutar zgrade ograđene gvozdanim šipkama, bez svetla i skoro bez grejanja. Tu će umreti, sami i zaboravljeni, a voleće ih samo kaluđerice i sveštenik.

Treća tajna

113

16.

Mičaner je našao hotel malo dalje od Trga revolucije i bučne univerzitetske četvrti, birajući moderno zdanje blizu starog parka. Sobe su bile male i čiste, i nameštene umetničkim stvarima koje nisu odgovarale prostoru. Imao je samo lavabo iz koga je curila iznenađujuće topla voda. Tuš i toalet su bili zajednički na kraju hodnika. Sedeo je pored jedinog prozora u sobi i završavao kolač i koka kolu koju je kupio da mu pomogne da sačeka večeru. Sat u daljim odzvonio je pet sati.

Koverat koji mu je Klement dao, ležao je na krevetu. Znao je šta se od njega očekivalo. Sada, kada je otac Tibor pročitao poruku, trebalo je da je uništi, ne pročitavši njen sadržaj. Klement je verovao da će on postupiti kako mu je rečeno, a on nikada nije iznevcrilo svog mentora, iako je oduvek mislio da je njegova veza sa Kalerinom bila izdaja. Prekršio je svoju zakletvu, otkazao poslušnost crkvi i uvredio boga. Za to nije moglo biti oprostaja. Ali, Klement je rekao drugačije: Ti misliš da si jedini sveštenik koji je pokleknuo. Ali to me ne opravdava.

Kaline, oprostaj je žig naše vere. Ti si zgrehio i treba da se pokaješ. Ali, to ne znači da treba da odbaciš život. I u krajnjem slučaju, da li je to bilo pogrešno?

Seća se znatiželjnog pogleda koji mu je nadbiskup uputio. Šta mu je to govorio?

Da li je bilo pogrešno? Da li je tvoje srce mislilo da je pogrešno?

Odgovor na oba pitanja, i onda i sada, bio je- Ne! Voleo je Katerinu. To je činjenica koju ne može osporiti. Pojavila se u njegovom životu odmah nakon smrti majke, kada je pokušavao da razmrsi

misli o svojoj prošlosti. Išla je sa njim u njegovo rodno mesto u Kinegadu. Zatim su se šetali po kamenitim stenama sa kojih se pružao pogled na more. Držala ga je za ruku i govorila da su ga voleli roditelji koji su ga usvojili, i da je imao sreće da

114

Stiv Beri

bude uz dvoje tako brižnih ljudi. I bila je u pravu. Ali ipak nije mogao da odagna misli o pravoj majci. Kako je pritisak društva mogao biti toliko jak da su žene morale svesno da žrtvuju dću, da bi one same mogle da nastave život?

Zašto je ikad bilo potrebe za tako nečim?

Ispio je ostatak koka kole i ponovo pogledao u koverat. Njegov nastariji i najdraži prijatelj, čovek koji je bio uz njega pola njegovog života, imao je problem.

Doneo je odluku. Vreme je da nešto uradi.

Uzeo je koverat i i/vukao plavu hartiju. Recii su bile ispisane na nemačkom, Klemcntovom rukom.

Dragi oče,

Sve.mm sam zadatka koji ste obavili za svetog i prečasnog Jovana ŐŐŘ.

Vaša prva poruka ine je veoma zabrinula: „Zašto crkva laže?", pitali ste. Ja nisam zaista imao pojma na šta ste vi mislili. Tek kad ste mi se drugi put obratili, shvatio sam sa kakvom ste dilemom vi bili suočeni. Pogledao sam u kopiju treće tajne koju ste poslali zajedno sa prvom porukom, i pročitao vaše prevode mnogo puta. Zašto ste zadržali taj dokaz samo za sebe? Čak i kada je Jovan Pavle otkrio sadržaj tajne, ništa niste rekli. Ako je ovo što ste poslali istina, zašto onda niste ništa rekli? Neki bi vas proglasili za prevaranta, čoveka kome ne treba verovatt, ali ja znam da to nije tačno. Zašto? Ne mogu da objasnim. Ja samo znam da vam verujem. Poslao sam svog sekretara. Covek kome se može verovati. Možete red ocu Mičeneru šta god želite. On će mi preneti vaše reci.

Ako nemate odgovor, kažite mu to! Mogu da razumem ako osećate odvratnost prema vašoj crkvi. I ja mislim slično. Ali, mnogo toga treba razmotriti, kao što i sami to dobro znate. Zamoliću vas da vratite pismo ocu Mičeneru. Zahvaljujem vam na svakoj usluzi koju budete smatrali da možete da učinite.

P.P. Servus Servorum Dei

Klement,

Treća tajna

115

Potpis je bio njegov zvanični 7.nak. Pastor pastora, sluga božjim slugama. Klement je tako potpisivao sva zvanična dokumenta. Mičener se loše osec'ao što je zloupotrebio Klemeniovo poverenje. Ali, nešto se ovde očigledno dešavalo. Otac Tibor je svakako ostavio utisak na papu, dovoljno jak da pošalje sekretara da proceni situaciju.

Zašto ste zadržali taj dokaz samo za sebe?

Kakav dokaz?

Pogledao sam u kopiju treće tajne koju ste poslali zajedno sa prvom porukom, i pročitao vaše prevode mnogo puta.

Da li su ta dva dokumenta sada u Riznici? U onoj kutiji, koju je Klement stalno otvarao?

Vratio je plavu hartiju u koverat., otišao je do kupatila na kraju hodnika i iscepao sve na komadiće, bacio u solju i pustio vodu.

* * *

Katerina je osluškivala dok je Mičener hodao po daskama spratu iznad nje. Pogledom je po plafonu pratila bat koraka, dok nije zamro na dnu hodnika.

Vozila je za njim od Zlatne do Bukurešta, smatrajući da je važnije da sazna u kora će hotelu da odsedne, nego šta se desilo sa ocem Tiborom. Nije bila iznenađena kad je zaobišao glavni put prema centru i pošao pravo prema nekom od lošijih hotela. Takođe je zaobišao i kancelariju papinog poslanstva - nije je ni to iznenadilo,

s obzirom na to da je Valendrea bio iz-ncit da ovo nije zvanična poseta.

Vozeći kroz centar tužno se osećala što vidi da u njemu još vlada orvelovska jednoličnost, blokovi zgrada od žute cigle jedan za drugim, svi iz vremena kada je Čaušesku buldozima sra-810 'storijski grad, da bi napravio prostor za grandiozni razvoj. Nekako je trebalo da sama veličina predstavlja veličanstve-Ost> a to što su zgrade bile nefunkcionalne, skupe i što ih niko nije želeo, uopšte nije bilo važno. Država je odlučila da šta novništvo mora biti zahvalno - nezahvalnici su odlazili u zatvor a oni sa više sreće su streljani.

Napustila je Rumuniju šest meseci pošto se Čaušesku našao pred streljačkim vodom, ostavši samo toliko koliko je bilo potrebno da učestvuje u prvim izborima u istoriji zemlje. Kada su pobedili, niko drugi do bivši komunisti, shvatila je da će se malo šta u bliskoj budućnosti promeniti. Upravo je, posmatrajući sve oko sebe, zaključila kako je tada njena prognoza bila tačna. Tuga je još ispunjavala Rumuniju. Osetila je to u Zlatni. I na ulicama Bukurešta. Kao žalost posle pogreba. I mogla je da sa-oseća. Šta je uradila sa svojim životom? Malo je postigla za ovih dvanaest godina. Njen otac je nagovarao da ostane i radi za novu, navodno slobodnu rumunsku štampu, ali ona se umorila od gungule. Uzbuđenje koje je pobuna izazvala potpuno je splasnulo u zatišju koje je usledilo. Ostavila je drugima da završe započeto - da cementiraju. Ona je više volela da mesa pe-sak, šljunak i malter. Tako je otišla i lutala po Evropi, sreća se i rastala sa Kolinom Mičenerom, zatim otišla u Ameriku i upoznala Toma Kelija. Sada se vratila.

A čovek koga je nekad volela, hodao je na spratu iznad njenog. Kako misli da sazna šta se događa? Šta je Valendrea rekao? Predlažem da iskoristite taj isti šarm u kome Tom Keli očigledno uživa. U tom slučaju će vaša misija sigurno biti kompletan uspeh.

Kreten!

Ali, možda je to ipak imalo smisla. Direktnan pristup je možda najbolji. Svakako je znala Mičenerove slabosti, i već je sebe mrzela što je to koristila.

Ali, nije imala mnogo izbora.

Uspravila se i pošla ka vratima.

Treća tajna

17. VATIKAN, 17:30

Valendrein poslednji sastanka završio se nekako rano s obzirom na to da je bio petak. Zatim je predviđeni ručak u francuskoj ambasadi iznenada otkazan - ambasador je sprečen zbog neke krize u Parizu - i on je odjednom imao potpuno slobodno večer. Proveo je mučnih sat vremena sa Klementom, odmah posle ručka. To je trebalo da bude informativni sastanak u vezi s međunarodnim događanjima, ali oni su se samo prepirali. Njihov odnos se stalno pogoršavao i rizik od javne konfrontacije svakim danom se povećavao. Još nije zahtevao njegovu ostavku. Klement se sigurno nadao da će se on sam pozvati na duhovne razloge i jednostavno povući.

Ali, to se nikada neće desiti.

Deo dnevnog reda koji su imali za prethodni sastanak odnosio se na informaciju o poseti američkog državnog sekretara, predviđenog za dve nedelje. Vašington je pokušavao da dobije od Vatikana podršku za njihove političke inicijative u vezi s Brazilom i Argentinom. Crkva je bila politička snaga u Južnoj Americi i Valendrea je signalizirao spremnost Vatikana da upotrebi svoj uticaj, kako bi pomogao Vašingtonu. Ali, Klement nije želeo da se crkva mesa. U tom pogledu on nimalo nije ličio na Jovana Pavla Đ. Papa je javno zastupao istu filozofiju, a onda privatno radio sasvim suprotno. Valendrea je mislio da je to diverzija, ona koja je uspavala Moskvu i Varšavu i najzad oborila komunizam na kolena. Video je iz prve ruke šta moralni i duhovni voda miliona

vernika može da uradi za pojedine vlade. Kakva šteta da se ne Aoristi takav potencijal, ali Klement je naredio da neće biti savezništva^ između Sjedinjenih Država i Svete stolice. Argentinci i z»ci će sami morati da rese svoje probleme. Čuo je kucanje na vratima apartmana. 10 je sam, jer je poslao svog glavnog sobara da donese ka-zasao je iz radne sobe i otvorio dupla vrata koja su vodila

JI

118

Stiv Beri

na hodnik. Dva stražara, svaki s jedne strane vrata, stajala su leđima okrenuta prema zidu. Između njih nalazio se kardinal Mauricije Ngovi.

„Da li bismo mogli da razgovaramo, Visosti? Tražio sam vas u kancelariji, ali su mi rekli da ste se povukli u vaše odaje.”

Ngovin glas je bio tih i miran. Valendrea je primetio da je formalno oslovljavanje sa - visosti, sigurno bilo zbog slražara. Dok se Kolin Mičener muvao po Rumuniji, Klement je očigledno izabrao Ngovia da završava njegove poslove.

Pozvao je kardinala da ude, a stražarima rekao da nikome ne dozvole da ih uznemirava. Zatim je poveo Ngovia u radnu sobu i ponudio ga da sedne.

„Sipao bih vam kafu, ali sam tek poslao sobara da je donese.”

Ngovi je odmahnuo rukom: „Nema potrebe. Došao sam da razgovaramo.”

Valendrea je takode seo: „Pa, šta to Klement želi?”

„Nisam došao po njegovoj želji, već zato što ja želim nešto da saznam. Zbog čega ste juče išli u arhivu? Način na koji ste zastrašivali kardinala-arhivara je bez presedana.”

„Ne sećam se da je arhiva u vašoj nadležnosti.”

„Odgovorite na pitanje.”

„Znači, Klement ipak nešto želi.”

Ngovi je ćutao. To je strategija koju je Afrikanac ćesto pri-menjivao i koja je nervirala Valendreu, jer je ćesto dovodila do toga da kaŹe viŹe nego Źto Źeli.

„Rekli ste arhivaru da ste na zadatku od najvećeg znaćaja za crkvu. Na zadatku koji zahteva vanredne aktivnosti. Na Źta ste to mislili?“ Pitao se Źta mu je onaj nitkov od slabića u arhivi rekao. Sigurno nije priznao svoj greh Źto je oprostio abortus. Stara budala nije bila valjda toliko nesmotrena. Ili moŹda jeste? Odlućio se za ofanzivnu taktiku: „Znamo obojica da je Klement op-sednut tajnom Fatime. Nekoliko puta je odlazio u Riznicu.“

Treća tajna

119

Ma Źta on ima pravo. Nije na nama da se za to raspituje-mo.

„ZaŹto se naŹ dobru papa mući toliko oko nećega Źto svi na svetu znaju?“

„To ne treba ni vi ni ja da istraŹujemo. Jovan Pavle II je zadovoljio moju radoznalost kada je obelodanio sadržaj treće tajne.“

„Vi ste onda bili u komisiji, zar ne? U onoj, koja je ćitala tajnu i dala njeno objaŹnjenje, koje je objavljeno zajedno sa sa-drŹinom tajne.“

„To je bila velika ćast za mene. Odavno sam se pitao Źta je bilo u Bogorodićinoj poruci.“

„Pa, nije sadržala niŹta znaćajno. Samo je zapravo pozivala na uobićajeno ispaŹtanje i veru.“

„Predskazivala je ubistvo pape.“

„Źto objaŹnjava zaŹlo ju je crkva drŹala u tajnosti sve ove godine. Nisu Źeleli da nekom lućaku daju boŹanski motiv da puca u papu.“

„Verovali smo da je to bio razlog Źto je Jovan XXIII, kad je proćitao poruku, naredio da se zapećati.“

„I to Źto je Bogorodica predvidela, desilo se. Neko je pokuŹao da ubije Pavla VI, a onda je Turćin pucao na Jovana Pa-vla II. Ono Źto

mene zanima je odgovor na pitanje zašto Klement oseća potrebu da stalno čita originalni dokument?"

„Opet ponavljam, to nije na nama da istražujemo.“

„Osim ako neko od nas ne bude papa“, sačekao je da vidi da M će njegov protivnik da zagriže mamac.

„Ali, vi i ja nismo pape. Ono što ste pokušali je kršenje crkvenog zakona.“ Ngovin glas je ostao pribran, a Valendrea se pitao da li se ovaj tako staložen čovek ikad iznervira.

„Planirate li da me optužite?“

Ngovi nije ni trepnuo: „Kad bi postojao način da u tome uspem, uradio bih to.“

„Onda bi možda trebalo da dam ostavku i vi tada možete da postanete državni sekretar. Da li bi vam se to dopalo, Mauricije?“

120

Stiv 5,

'eri

„Ja bih jedino želeo da vas pošaljem nazad u Firencu gđ, vi i vaši preci Medici pripadale.“

Bio je na oprezu. Afrikanac je bio majstor provokacije. Ovo bi mogao da bude dobar test za konklavu, gđc će Ngovi. si »urno iskoristiti svaku priliku da izazove njegovu reakciju: „Ja nisam Medici. Ja sam Valendrea. Mi smo bili protivnici Medičija.“

„Sigurno tek pošto ste videli propast porodice. Pretpostavljam da su vaši preci takode bili oportunisti.“

Shvatio je kakav je ovo bio sukob - dva glavna pretendenta na meslo pape, licem u lice. Bio je svcstan toga da će Ngovi biti njegov glavni suparnik. Slušao je snimljene razgovore kardinala dok su pričali zaključani u svojim kancelarijama, misleći da su bezbedni od svakog prisluškivanja. Ngovi je bio njegov najopasniji protivnik, možda i najviše zbog toga što nadbiskup Najrobija nije javno pokazivao interesovanje da postane papa. Kad bi ga neko upitao o tome, lukavi kučkin sin bi uvek odmahnuo rukom i sprečio svaku

spekulaciju, govoreći da treba poštovati Klementa XV. Ništa od toga, naravno, nije moglo zavarati Valendreu. Afrički sveštenik nije sedeo na prestolu Sv. Petra još od prvog veka. Kakav bi to bio trijumf! Ngovi je, ako ništa drugo, bio vatreni nacionalista, i jasno iskazivao svoje mišljenje da Afrika zaslužuje više od onoga što trenutno dobija -a koji bi položaj dao bolji podstrek sprovođenju društvenih reformi od poglavara Svete Stolice?"

„Odustanite, Mauricije!“, rekao je. „Zašto se ne pridružite timu koji pobeđuje? Vi nećete izaći sa sledeće konklave kao papa. To vam mogu garantovati.“

„Ono što mene više zabrinjava je mogućnost da vi postanete papa.“

„Ja znam da iza vas stoji afrički blok. Ali to je samo osam glasova. Nedovoljno da me zaustave.“

„Ali dovoljno da bude odlučujuće kod izbora pri tesnom rezultatu.“

Prvo pominjanje konklave od strane Ngovija. Da li je to n ka poruka?"

Treća

121

Gde je otac Ambrozi?", Ngovi je upitao.

Sada je shvatio svrhu posete. Klementu je trebala informacija:

„Gde je otac Mičener?"

„Rečeno mi je da je na odmoru.“ I Paolo je. Možda su otišli zajedno", osmehTTm je propra-tio ovaj sarkastični komentar.

„Mislim da bi Kolin izabrao bolje prijatelje.“

„To bih ja isto rekao za Paola.“

Pitao se zašto papu interesuje gde je Ambrozi. Zašto mu je to važno? Možda je polcenio Nemca: „Znate, Mauricije, šalio sam se malopre, ali vi biste bili izvrstan državni sekretar. Vaša podrška meni na konklavi, mogla bi vam obezbediti to mesto.“

Ngovi je sedeo sa prekrštenim rukama ispod mantije: „I, koliko je

takvih kojima ste bacili istu kocku šećera?"

„Samo onima koji imaju tu moć."

Njegov gost je ustao sa stolice: „Podsećam vas na naš ustav, koji zabranjuje kampanju za izbor pape. Obojica smo vezani tom zakletvom."

Ngovi je krenuo prema vratima.

Valendrea se nije pomerio iz stolice, ali je viknuo za kardinalom koji je odlazio: „Ne bih insistirao na protokolu, Mauricije! Svi ćemo uskoro biti u Sikstinskoj kapeli i vaša sudbina može drastično da se promeni. Kako, doduše, to zavisi isključivo od vas!"

18. BUKUREŠT, 17:50

Lupanje na vratima je iznenadilo Mičenera. Osim Klemen-1 °ca Tibora, niko nije znao da je u Rumuniji. I apsolutno nije znao da je odseo u ovom hotelu.

/22

Stiv Beri

Ustao je, prešao sobu, otvorio vrata i ugledao Kalerinu Lev „Kako si me, za ime sveta našla?"

Nasmejala se: „Ti si mi sam rekao da su jedine tajne u Vatikanu one koje ni jedna osoba ne zna."

Nije mu se dopalo to što čuje. Poslednja stvar koju bi Klement želeo je da neki novinar zna šta on radi. I ko je objavio da je on napustio Rim?

„Osec'ala sam se loše zbog onog na skveru pre neki dan," rekla je. „Nije trebalo da kažem to što sam rekla." „Došla si u Rumuniju da se izviniš?" „Trebalo da razgovaramo." „Ovo nije pravi trenutak." „Rečeno mi je da si otišao na odmor. Ja sam zato mislila da jeste pravi trenutak."

Pozvao ju je da uđe i zatvorio je vrata za njom, razmišljajući kako se svet nekako smanjio od kako je poslednji put bio sa Katerinom. A onda mu je na pamet pala uznemiravajuća misao. Ako je ona znala ovoliko mnogo, mogao je da zamisli koliko Valendrea zna.

Morao je da pozove Klementa i da mu kaže da negde cure informacije, ali se selio šta mu je juče u Torinu Klement rekao o Valendrei - on zna sve šta mi radimo, sve što kažemo - i shvatio da papa već zna.

„Koline, nema razloga da se tako neprijateljski ponašamo jedno prema drugome. Sada mnogo bolje razumem šta se desilo pre toliko godina. Čak sam i spremna da priznam da sam se loše ponela.”

„To je tek prvo izvinjenje.”

Nije reagovala na ovaj prekor: „Nedostajao si mi! To je pravi razlog što sam došla u Rim, da te vidim.” „Šta je sa Tomom Kelijem?”

„Bila sam u vezi sa Tomom,” oklevala je malo, „ali, on nije ti!”, prišla je bliže. „Ne stidim se vremena koje sam provela s njim. Njegova situacija je inspirativna za novinara. Pruža mnogo mogućnosti.” Njen pogled je posegnuo za njegovim, na način koji je samo ona znala: „ Ali, moram da znam. Zašto si bio

Treća tajna

123

•nbunaiu? Tom mi je rekao da se papin sekretar, normalno, ne zanima za takve stvari.”

„Znao sam da ćeš ti biti tamo.”

„Da li ti je bilo drago što me vidiš?”

Razmišljao je neko vreme šta da odgovori, a onda je rekao: „Nije izgledalo da je tebi bilo baš drago što mene vidiš.”

„Samo sam pokušavala da procenim tvoju reakciju.”

„Koliko se ja sećam, ti nisi uopšte reagovala.”

Odmakla se i pošla prema prozoru: „Mi smo proživeli nešto zaista posebno, Koline! Nema smisla da to poričemo.”

„Nema svrhe ni da o tome ponovo pričamo.”

„To je poslednje što želim. Oboje smo stariji. Nadam se, i pametniji! Zar ne možemo da budemo prijatelji?”

Došao je u Rumuniju da obavi posao za papu. A evo ga sada kako se upliće u raspravu sa ženom koju je nekad voleo. Da li ga to Gospod ponovo iskušava? Nije mogao da porekne to što oseća kad se nađe blizu nje. Kao što je rekla, nekada su bili tako bliski. Bila je divna prema njemu, dok se borio da sazna o svom poreklu, pitajući se šta se desilo sa njegovom majkom, i zašto ga je otac napustio. Uz njenu pomoć, oslobodio se mnogih demoni. Ali novi su se pojavljivali. Možda bi mogao da sklopi mir sa svojom savešću. Kome bi to smetalo?"

„Voleo bih!"

Nosila je crne pantalone pripijene uz vitke noge. Blejzer u dezenu riblje kosti koji se uz njih slagao i crni kožni prsluk, odavali su izgled revolucionarke kakvom ju je i smatrao. Nije bilo sanjivih pogleda u njenim očima. Čvrsto je stajala na zemlji. Možda i previše. Ali, negde duboko u njoj bilo je pravih emocija i one su mu nedostajale.

Odjednom je osetio neko čudno uzbuđenje.

Setio se vremena kada se vratio na Alpe da razmisli, i kao ona se pojavila na njegovim vratima i zbunila ga još više.

»Šta si radio u Zlatni?«, upitala je. „Rečeno mi je da je si-r^otiste tužno mesto i da ga vodi neki sveštenik."

»Bila si tamo?"

Klimnula je glavom: „Pratila sam te."

Još jednom uznemiravajuća realnost, ali nije o lome sad hteo da razmišlja: „Išao sam da razgovaram sa sveštenikom"

„Možeš li da mi ispričaš zašto?"

Zvučalo je kao da je stvarno zanima, a njemu je bilo potrebno da o tome razgovara. Ali, tu se još jedna stvar morala uzeti u obzir.

„Nećeš da snimaš?"

Njen osmeh ga je ohrabrio: „Naravno da neću!"

19. 20:00

Mičener je odveo Katerinu u „Kafe Kron". Razgovarali su oko dva

sata u njegovoj sobi. Ispričao joj je skraćenu verziju o tome šta se dešavalo sa Klementom XV proteklih nekoliko me-seci i zašto je došao u Rumuniju. Izostavio je podatak da je pročitao Klementovo pismo Tiboru. Ne bi ni pomislio da to nekome ispriča, osim možda kardinalu Ngovi. Čak i kad je Ngovi bio u pitanju, znao je da je diskrecija bila najbolja taktika. Savezništva u Vatikanu smenjivala su se kao morske mene. Prijatelj danas, lako je mogao postati neprijatelj sutra. Katerina nije bila povezana ni sa kim u crkvi i znala je za postojanje treće tajne Fatime. Pn-čala mu je o članku koji je napisala za jedan danski časopis 2000. godine kada je Jovan Pavle II objavio tekst. U njemu je pisala o grupi sveštenika koja je verovala da je treća tajna apokaliptična vizija, i da su složene metafore, koje je Bogorodica koristila, jasno predskazanje da je kraj blizu. Ona je, pak, mislila da su oru ljudi, i njen članak se odnosio na one koji, zahvaćeni tim ludilom, veličaju takav kult. Ali, od kad je video Klementovu reakciju u Riznici, Mičener više nije bio siguran da je to ludilo. Nadao da će otac Tibor okončati ovu konfuziju.

Treća tajna

125

Svcštenik je čekao za stolom blizu prozora. Napolju je ble-da sve, iost osvetljavala ljude i saobraćaj. Izmaglica je ispunja-1 noćni vazduh. Mala kafana se nalazila u samom centru grada blizu Trga revolucije, i bila je puna sveta koji izlazi petkom uveče. Tibor se presvukao i svoju sveštenu odeću zamenio je farmerkama i džemperom sa rol-kragnom. Ustao je dok ga je Mičener upoznavao sa Katarinom:

„Gospođa Lev radi sa mnom. Poveo sam je da hvata bele-ške ukoliko vi budete želeli nešto da kažete.“ Ranije je već shvatio da želi da ona bude prisutna i čuje šta, će Tibor reći, i mislio je da je bolje da slaže nego da kaže istinu.“

„Ako" papin sekretar tako želi", Tibor je rekao, „ko sam ja da to

osporavam?"

Rekao je to blagim glasom i Mičener se nadao da ga je napustila ogorčenost koju je ranije ispoljavao. Tibor je pozvao konobaricu i naručio dva piva. Stari sveštenik mu je tada gurnuo koverat preko stola: „To je moj odgovor na Klementovo pitanje."

Nije odmah uzeo pismo.

„Razmišljao sam o njemu celo poslepodne", rekao je Tibor. „Zeleo sam da budem precizan i zato sam ga napisao."

Konobarica je spustila dve krigele piva na sto. Mičener je ot-PIO mali gutljaj, kao i Katerina. Tibor je pio već dinggu kriglu. Jedna prazna čaša je stajala na stolu.

„Već dugo nisam razmišljao o Fatimi," Tibor je tiho rekao.

Katarina je upitala: „Dugo ste radili u Vatikanu?"

„Osam godina, za vreme vladavine Jovana XXIII i Pavla

• onda sam se vratio misionarskom radu." >." 3. h ste bili tamo kada je Jovan XXIII pročitao treću taj-Pi o je Mičener, polako ispipavajući, sa željom da ne ot-što Je saznao iz Klementovog pisma.

nek° Vreme sledao tooz prozor pre nego što je od-io sam tamo."

Je

Znao je šta je Klement tražio od Tibora, pa je nastavi „Oče, papa je veoma zabrinut zbog nečega! Možete li da mi n0 mognete da shvatim razlog?"

„Shvatam njegov bol."

Pokušao je da zvuči nonšalantno: „Imate objašnjenje?"

„Posle četiri decenije još uvek ni sam ne razumem," nije gledao u njih. kao da nije bio siguran u to što je govorio: „Sestra Lucija je bila sveta žena. Crkva se nije lepo ponela prema njoj-"

„Na šta mislite?"

„Rim se postarao da ona provede život u manastiru. Setite se da su 1959. samo ona i Jovan ŐŐŘ znali treću tajnu. Tada je Vatikan naredio da samo članovi njene najbliže porodice mogu da je posete,

a njoj je bilo zabranjeno da o tome razgovara sa bilo kim."

„Ali, ona je takoda bila prisutna kada ju je Jovan Pavle javno pročitao 2000," rekao je Mičener. „Sedela je na podijumu dok se tekst čitao okupljenima u Fatimi."

„Imala je preko devedeset godina. Kako su mi rekli, njen vid i sluh su bili oslabili. I ne zaboravite, njoj je bilo zabranjeno da o tome govori. Ona nije ništa komentarisala. Baš ništa!" Mičener je otpio još jedan gutljaj piva: „Na šta ste mislili kada ste malopre rekli da se Vatikan loše poneo prema sestri Luciji? Zar je nisu štitili od raznih luđaka koji bi je saletali pitanjima?"

Tibor je prekrstio rike na grudima: „I, ne očekujem da raz-umete. Vi ste deo Kurije."

Nije mu se svidela optužba, pošto je on bio sve sem toga. „Moj papa nije kurijin prijatelj."

„Vatikan zahteva potpunu poslušnost. Ukoliko ne poslušate, Veliki crkveni sud vam pošalje pismo zahtevajući da dođete u Rim i objasnite svoje ponašanje. Mi moramo da radimo kaK nam se kaže. Sestra Lucija je bila odani sluga. Radila je k su joj rekli.

Verujte mi, poslednja stvar koju je Rim želeo, la je da ona bude dostupna svetskoj štampi. Jovan joj je

<- oiiii zato što nije imao izbora, i ostale pape su sprovo-dile isto naređenje, jer nisu imale izbora."

Koliko se ja sećam, i Pavle VI i Jovan Pavle II su je po-tili Jovan Pavle se čak konsuhovao s njom pre nego što je nročitao tajnu. Razgovarao sam sa biskupima i kardinalima koji su učestvovali u činu objavljivanja. Ona je potvrdila da je pisani rukopis njen."

„Koji rukopis?", upitao je Tibor.

Čudno pitanje.

„Da li pokušavate da nam kažete da je crkva lagala u vezi sa porukom?", upitala je Katerina.

Tibor je uzeo piće: „Nikad nećemo saznati. Dobra kaluđerica, Pavle VI i Jovan Pavle II više nisu sa nama. Umrli su svi,

sem mene."

Mičener je odlučio da promeni temu: „Pa, recite nam ono što vi znate. Šta se desilo kad je Jovan XXIII pročitao tajnu?"

Tibor se zavalio na rasklimatanoj stolici od hrastovine i činilo se da, sa velikim zanimanjem, razmatra to pitanje. Konačno, stari sveštenik je rekao: „U redu! Ispričaću ću vam tačno šta se dogodilo."

* * *

ja.

„Da U govorite portugalski!", upitao je monsinjor Kapovi- Tibor je podigao pogled sa me s ta gde je sedeo. Prosio je deset meseci od kako radi u Vatikanu i prvi put mu se obraća neko sa četvrtog sprata Apostolske palate, i to niko drugi nego Mri sekretar Jovana XXIII.

„Da, oče!"

„Svetom ocu treba vaša pomoć. Uzmite, molim vas, notes i Penkalo^ i pođite sa mnom."

Pošao je za sveštenikom do lifta kojim su se popeli na če-J'tt sprat, a zatim su ušli u papin apartman. Jovan XXIII je se- za Pećini stolom. Mala drvena kutija na čijem je poklop- ću bio polomljen pečat od voska, stajala je otvorena ispred ni if a. Papa je držao u ruci dva parcela hartije za pisanje.

„Oče Tibore, da li možete ovo da pročitate?", upitao je J0 van.

Tibor je uzeo obe hartije i letimično pogledao tekst ne udu-bljujiići se u značenje reci, tek toliko da vidi da li može da ih razume: „Da, Sveti oče!"

Na papinom okruglom licu se pojavio osmeh, po kome je bio poznat u celom svetu. Novinarima se dopalo da ga oslovljavaju sa Papa Jovan, i on je to prihvatio. Dugo vremena, dok je Pije XII ležao bolestan, preko prozora Apostolske palate bili su navučeni tamni zastori, kao simboličan znak žaljenja. Sada su saloni bili širom otvoreni i sunce je obasjavalo unutrašnjost dvorca, što je

svima koji su dolazili na Trg Svetog Petra, bio znak da je ovaj venecijanski kardinal rešen da oživi to mesto. „Da li biste seli ovde pored prozora i preveli ovo na itali-janski," rekao je Jovan, „svaki tekst na posebnom listu hartije kao što je i original."

Tibor je proveo skoro sat vremena proveravajući da li su oba prevoda tačna. Originalni tekst je očigledno bio pisan ženskom rukom, i pomalo staromodnim stilom koji se koristio krajem prošlog veka. Jezik, kao ljudi i kultura, vremenom se me-njaju, ali njegovo obrazovanje je bilo tako sveobuhvatno da, zadatak koji mu je bio poveren, nije predstavljao nikakav problem. Dok je radio, Jovan nije mnogo obraćao pažnju na njega, već je tiho razgovarao sa svojim sekretarom. Kada je završio, predao je pre vod papi. Po smatrao je njegovu reakciju dok je čitao prvi list hartije. Ništa! Zatim je pročitao drugi list. Trenutak tišine je prošao.

„Ovo se ne odnosi na moju vladavinu," rekao je tiho. S obzirom na to da je znao sadržinu, pomislio je da je ova kav komentar veoma čudan, ali nije ništa rekao.

Jovan je ponovo složio svaki original zajedno sa prevoao , formirajući tako dve posebne rolne. Jedno vreme je sedeo ću ci, i Tibor se nije pomerao. Ovaj papa, koji je sedeo na pie tlikana tek devet meseci, već je u mnogome promenio ka-"l"*ki ivet. ŁŁřrd' "d ™~'w št<> Je Tibor došao u Rim bio je . • ^0 je ?eleo da učestvuje u tim promenama. Svet je bio mremun za nešto drugo i, bog je, čini se, našao načina da to sprovede,

Jovan je tapkao svojim bucmastim prstima po usnama, ljuljao se u stolici i ćutao.

„Oče Tibor, telim da date reč vašem papi i Bogu da nikad nećete pomenuti ono što ste ovde upravo pročitai/i!"

Tibor je shvatio važnost zakletve: „Imate moju reč, Sveti oče!"

Jovan ga je gledao tako prodorno, da je osetio jezuz kako

mu struji telom. Borio se sa potrebom da se pomeri.

Papa kao da je čitao njegove musi i.

„Budite sigurni," Jovan je rekao skoro šapatom, „ da ću da uradim sve što je u mojoj moći da se ispoštuju bogorodičine

„Nikad više nisam razgovarao sa Jovanom XXIII," rekao je Tibor.

„I nijedan drugi papa vas nije nikad pozvao?"

Tibor je odmahnuo glavom: „Ne, do danas. Dao sam reč Jovanu i održao sam je. Do pre tri meseca."

„Šta ste napisali papi?"

„Vi ne znate?"

„Ne detalje."

„Možda Klement ne želi da znate."

„Ne bi me poslao ovamo da ne želi."

Tibor je pokazao na Katerinu: „Da li bi želeo da i ona sazna?"

"Ja želim", rekao je Mičener.

Tibor ga je procenjivao, gledajući ga veoma ozbiljno: „Ne °šu vam rec'i, oče! Ono što sam poslao, namenjeno je samo ementu, i znarao samo nas dvojica -

Treća tajna

131

„Rekli sfa da Jovan XXIII nije ponovo sa vama razgovarao Da li ste vi pokušali da stupite u kontakt sa njim?", upitao ' Mičener.

Ti bor je odmahnuo glavom: „ Nekoliko dana posle naše?

razgovora Jovan je sazvaao veće Vatikana II. Dobro se sećam objave.

Mislio sam da je taj poziv bio reakcija/'

„Da li biste to objasnili?"

Starac je ponovo odmahnuo glavom: „Ne bih, zaista."

Mičener je popio pivo i poželeo je da naruči još jedno, ali se

uzdržao. Posmatrao je lica koja su ga okruživala i pitao se da li je

tu nekoga zanimalo šla on radi, ali je brzo odbacio takvu misao: „A

šta se desilo kad je Jovan Pavle II objavio treću tajnu?"

Mišići na Ti borovom licu su se zategli: „Na šta mislite?" Kratkoća njegovih rečenica je počela da ga nervira: „Svet danas zna šta je bogorodica rekla."

„Crkva je poznala po tome što oblikuje istinu."

„Vi to hoćete da kažete da je Sveti otac obmanuo svet?", upitao je Mičener.

Tibor nije odmah odgovorio: „Ne znam ja šta vam to govori! Bogorodica se pojavila mnogo puta na zemlji. Covek bi pomislio da je vreme da konačno shvatimo poruku."

„Kakvu poruku? Ja sam proveo nekoliko poslednjih meseci proučavajući sva njena pojavljivanja za ovih dve hiljade godina. Čini se da je svako od njih sasvim jedinstveno iskustvo."

„To znači da niste proučavali dovoljno detaljno," rekao je Tibor.

„Ja sam takođe godinama čitao o tome. Pri svakom njenom pojavljivanju, poslala je poruka sa neba da uradimo kako Gospod kaže. Bogorodica je božji poslanik. Ona nas vodi i uči mudrosti, a mi smo to glupo ignorisali. U savremenom dobu, ta greška je počela u La Saleti."

Mičener je znao svaki detalj u vezi sa njenom pojavom La Saleti, jednom selu smeštenom visoko u Francuskim Alpima. Dvoje pastira, dečak Maksim i devojčica Melani, navodno s 1846. imali viziju. Događaj je po mnogome podsećao na rai rn'.oralna scena, svetlost sa neba koja ih je obavijala, lik žene koji im se obratio.

Koliko se sećam," rekao je Mičener, „deci su rečene tajne koje'su kasnije zapisane i tekst je poslat papi Pije IX. Dvoje vi-deoca su kasnije objavili svoje verzije. Optužili su ih da su me-njali reci. Tako je sama pojava uprljana skandalom."

„Hoćele li da kažete da postoji povezanost između La Sa-lete i Fatime?", upitala je Katerina.

Na Tiborovom licu pojavio se izraz ljutnje: „Ništa ja neću da kažem. Otac Mičener je imao pristup arhivi. Da li je on uočio

povezanost?"

„Proučavao sam vizije iz La Salette", rekao je Mičener „Pije IX nije ništa rekao kad je pročitao sve tajne, ali ipak nije nikad dozvolio da se o njima javno govori. Iako je originalni tekst registrovan među njegovim dokumentima, on više nije u arhivi."

Tačno je znao na šta Tibor misli: „Pročitao sam izjave sve-doka, ljudi koji su gledali Melani dok je zapisivala poruke. Pitala je kako da napiše- nepogrešiv, ukaljano i antikrist, ako se tačno sećam."

Tibor je potvrdio.

„Sam Pije IX je čak ponudio neka rešenja. Kada je pročitao Maksimovu poruku rekao je: „Ovde imamo otvorenost i jednostavnost deteta. Ali, kada je pročitao Melanijinu, viknuo je: »Ireba manje da se bojim otvorene bezbožnosti, nego indiferent-nosti. S razlogom se crkva naziva militantnom, a pred vama je njen kapetan."

j. "Imate dobro pamćenje," Tibor je rekao. Melani nije bila Pbazna kad je čula kakva je bila papina reakcija: „Ova tajna ! trebalo da papi pruži zadovoljstvo," rekla je. „Papa bi treba-10 da voli da pati"

\f'v

tražil ÍŔ SC Seti° da ^ Crkva tada izdala dekret U korae Se ra ° ° . vemika, pod pretnjom kazne, da ni na koji način ne Pravlja ju o La Saleti. La Saleti nikada nisu poklonili ni ve-Ŕ' m Pažnju kao Fatirru."

132

Stiv Beri

Treća

tajna

133

„Zato što je originalni tekst- poruka, koju su deca napisala, nestao! Sve što mi imamo su spekulacije. Nije bilo razgovora o lome jer je crkva zabranila. Maksim je neposredno posle svoje vizije izjavio da

će bogorodičina poruka za neke značiti sreću, a za neke nesreću. Lucija je izgovorila iste reci sedamdeset godina kasnije: „Dobra za jedne, loša za druge.“ Svcšte-nik je ispio svoju kriglu. Izgledalo je da voli da pije: „I Maksim i Lueija su bili u pravu. Dobra za jedne, loša za druge. Vre-me je da se bogorodičine reci shvate ozbiljno.“ „Šta time želite da kažete?“, upitao je Mičener, osećajući se pomalo frustrirano.

„U slučaju Fatime, poruke koje su došle sa neba, savršeno su jasne. Nisam čitao tajnu La Salette, ali sasvim dobro mogu da zamislim šta je sadržala.“

Smučile su mu se zagonetke, ali je odlučio da dozvoli starom svcštcniku da kaže ono što misli: „Znam šta je bogorodica rekla u Fatimi u drugoj tajni, u vezi sa blagosiljanjem Rusije i šta će se desiti ako se to ne uradi. Slažem se, to je konkretno uputstvo... „ „Ipak, ni jedan papa,“ rekao je Tibor, „nikad nije blagoslovio Rusiju do 1984. A pogledajte šta se dešavalo od 1917. do 1984! Cvetao je komunizam. Milioni su umrli. Ovu državu su pljačkala i silovala čudovišta. Šta je Bogorodica rekla? Dobri će mučenički stradati, Sveti otac će mnogo propatiti, mnogi narodi će biti uništeni. Samo zato što su pape sledile svoj put, a ne božji.“ Bio je očigledno ljut i nije se ni trudio da to prikri je: „A ipak, u roku od šest godina nakon blagosiljanja Rusije, pao je komunizam.“ Tibor je masirao čelo: „Nikada Rim nije zvanično priznao Bogorodičino pojavljivanje. Najviše što se od crkve moglo očekivati da uradi je da proglasi da su ta javljanja dostojna ve-rovanja. Crkva odbija da prizna da ti videoci imaju bilo šta važno da kažu.“

„Ali, to je sasvim razumno,“ rekao je Mičener.

„Zašto? Crkva prihvata to da se Bogorodica pojavila, pod-stiče vemike da veruju u ceo događaj, a onda diskredituje sve što videoci kažu. Zar ne vidite protivurečnost?“ Mičener nije odgovorio.

„Razmislite," Tibor je rekao, „od 1870. i prvog saveta Vatikana I, papa se smatra nepogrešivim kada govori o doktrini, Šta mislite da bi se desilo sa takvim konceptom kad bi se reci običnog seoskog deteta shvatile ozbiljnije?"

Mičener nikad do tada nije posmatrao stvari iz tog ugla. „Nestao bi autoritet crkve kao učitelja," rekao je Tibor. „Vernici bi se okrenuli nekom drugom da ih vodi. Rim više ne bi bio glavni centar. A to nikad ne bi dozvolili da se desi. Kuriya mora preživeti, po svaku cenu. Uvek je suština bila u tome."

„Ali, oče," rekla je Katerina, „tajne Fatime precizno govore o mestima, datumima, vremenu. One pominju Rusiju i papu po imenu. Govore o ubistvima pape. Možda crkva samo želi da bude oprezna. Te, takozvane, tajne se toliko razlikuju od jevan-đelja, da se svaka može smatrati sumnjivom."

„Umesna primedba! Mi ljudi smo često skloni da ignoriše-mo ono sa čim se ne slažemo. Ali možda je Bog smatrao da su nam potrebna konkretna uputstva. Ti detalji o kojima vi govorite."

Mičener je zapazio uzbuđenost na Tiborovom licu i nervozne pokrete rukama kojima je stalno obuhvatao praznu kriglu.

Nekoliko minuta je proteklo u napregnutoj tišini, a onda se starac nagnuo napred i pokazao na koverat.

»Kažite Svetom ocu da uradi ono što je Bogorodica rekla! Ne da to preispituje ili ignoriše, već da tako postupi." Sada mu Je glas bio miran i lišen emocija: „U suprotnom, recite mu da ćemo on i ja uskoro otići na nebo, a ja očekujem da će on na preuzeti krivicu za to."

134

Stiv Ber

Treća tajna

135

20. 22:00

Mičener i Katerina su izašli iz metroa i uputili se ka izlazu iz

podzemne železnice u hladnu noć. Bivša rumunska kraljevska palata, čija je stara isprana kamena fasada sijala u izmaglici, uzdizala se ispred njih. Sa Trga revolucije se išlo u razne pravce, i veliki broj ljudi, umotan u debele vunene kapute, žurno je hodao po vlažnoj kaldrmi. Ulica je vrvela od automobila. Hladan va/duh ga je šticao za grlo, kao da je pio sodu.

Posmatrao je Katerinu dok je gledala trg. Njen pogled se zaustavio na bivšem sedištu komunističke partije, ogromnoj staljinističkoj zgradi, i video je kako joj se pažnja fokusira na balkon. „Odatle je one noći Čaušesku držao govor,“ pokazala je u pravcu scvera. „Ja sam se tu nalazila. To je baš bio doživljaj. Pompezni magarac je stajao tamo osvetljen reflektorima i govorio kako ga svi vole. Zgrada je sada bila u mraku, očigledno više nije bila važna da bi je osvetljavali. Televizija je prenosila govor u celoj zemlji. On je bio tako ponosan na sebe, sve dok mi nismo počeli da pevamo -Temišvar, Temišvar!“

Znao je za Temišvar, grad u zapadnoj Rumuniji, gde je jedan sveštenik konačno digao glas protiv Čaušeskua. Kada ga je crkva, koja je bila potčinjena vladi, uklonila, digla se pobuna u celoj zemlji. Šest dana kasnije, na trgu na kome su sada stajali, buknuo je nasilje.

„Trebalo je da vidiš Čaušeskovo lice, Koline! Njegova neodlučnost, taj trenutak šoka bio je poziv za sve da krenemo u akciju. Probili smo se kroz policijski kordon i ...više nije bilo povratka,“ glas joj se utišao, „onda su se pojavili tenkovi, pa vođeni topovi i na kraju su počeli da pucaju. Te noći sam izgubila mnoge prijatelje.“

Stajao je s rukama u džepovima i posmatrao kako mu para iz usta nestaje pred očima, puštajući je da se seea, znajući koliko je bila ponosna na to što je uradila. On takode.

Lepo je što si opet sa mnom.“

Okrenula se prema njemu. Nekoliko drugih parova šetalo se pored njih držeći se ipod ruke: „Nedostajao si mi, Koline!“

Jednom je pročitao da u životu svakog postoji neko ko u njima probudi tako duboka osećanja, da ona postanu nešto veoma dragoceno i kad god duši zatreba uteha, ona priziva ta sećanja da u njima nađe utočište, jer nikada nisu izneverila. To je Katerina bila za njega. I to što crkva ili Bog nisu mogli na isti zadovoljavajući način da mu donesu tu utchu, bilo je uzncmiravajuć.

Primakla mu se još bliže: „Šta je otac Tibor mislio kad je rekao da treba da se uradi onako kako je Bogorodica naložila?"

„Voleo bih da znam."

„Ali, možeš da saznaš."

Znao je na šta je mislila, izvukao je iz džepa koverat u kome se nalazio odgovor oca Tibora: „Znaš da ne mogu da ga otvorim."

„Zašto da ne? Možemo naći dragi koverat. Klement neće nikada saznati."

Jednom iskušenju je već podlegao, kad je pročitao Klemen-tovo prvo pismo, za jedan dan je bilo dovoljno nepoštenja: „Ali, ja ću znati." Shvatao je kako prazno zvuči to odbijanje, ali je vratio koverat u džep.

„Klement je stvorio lojalnog slugu," rekla je Katerina. „ Starcu mogu da odam priznanje, bar za to."

„On je moj papa. Dugujem mu poštovanje."

Stisnula je usne i obraze na način koji mu je od ranije bio poznat:

„Da li ćeš ti ceo život provesti služeći pape? A šta je sa tobom, Koline Mičeneru?"

I on je sebi isto pitanje postavljao mnogo puta proteklih godina. Šta je s njim? Da li je kardinalska kapa maksimum koji može postići u živom? I kad je dobije, da samo uživa u položaju koji skerletna odeća donosi, ne radeći praktično ništa? Ljudi kao sveštenik Tibor radili su posao koji sveštenici treba da rade. Opet se setio dodira dece i osetio užas njihovog očaja.

Stiv

Talas osećanja krivice prostrujao je njegovim bićem.

„Želim da znaš, Koline, da nikome nec'u ispričati o ovome!”

„Ni Tomu Keliju?” zažalio je što je postavio to pitanje.

„Ljubomorani?”

„Treba li da budem?”

„Čini se da su sveštenici moja slabost.”

„Budi pažljiva sa Tomom Kelijem. Imam utisak da je on od onih koji bi pobjegli sa ovog trga kad je počela pucnjava.” Video je kako joj se vilica steže: „Nije kao ti.”

Nasmejala se: „Ja sam stajala ispred tenka zajedno sa stotinama drugih.”

„To je uznemiravajuća pomisao. Ne bih voleo da te vidim povredenu.”

Pogledala ga je radoznalo: „Ne više od ovoga koliko već jesam?”

Katerina je ostavila Mičenera u njegovoj sobi i sišla niz stepenice koje su škripale. Rekla mu je da će razgovarati ujutru, za doručkom, pre nego što se vrati u Rim. Nije bio iznenađen kad je saznao da je ona uzela sobu na spratu ispod njegovog, a ona nije pomislila da će i ona ići za Rim, kasnijim letom, već mu je rekla da nije odlučila šta joj je sledeća destinacija.

Počela je da žali što je prihvatila ponudu kardinala Valendrea. Ono što je počelo kao mogućnost da napreduje u karijeri, pretvorilo se u obmanjivanje čoveka koga još voli. Bila je uznemirena zato što je lagala Mičenera. Njen otac, kad bi znao šta ona radi, sigurno bi se postideo. A pomisao na tako nešto ju je oneraspoložila, s obzirom na to koliko ga je razočarala proteklih godina.

Kad je došla do svoje sobe, otvorila je vrata i ušla.

Prvo što je videla, bilo je lice oca Paola Ambrozija. Prizor ju je trenutno uplašio, ali se brzo pribrala, osećajući da bi bila velika greška pokazati strah pred ovim čovekom.

Zapravo je i očekivala posetu. pošto je Valendrea rekao da će ie

Ambrozi pronaći. Zatvorila je vrata, skinula kaput i pošla ka lampi pored kreveta.

„Zašto ne ostavimo svetio ugašeno?“, rekao je Ambrozi. Primetila je da na sebi ima crne pantalone i tamnu rol-krag-nu. Crni kaput mu je bio raskopčan. Ništa od odeće nije bilo svešteničko. Slegnula je ramenima i bacila svoj kaput na krevet: „Šta ste saznali?“

Jedno vreme je ćutala, a onda mu ispričala skraćenu verziju iz sirotišta i šta joj je Mičener rekao o Klementu, ali je preskočila nekoliko važnih činjenica. Završila je time što mu je ispričala o ocu Tiboru, opet skraćenu verziju, i ponovila starčevo upozorenje koje se odnosilo na bogorodicu.

„Morate saznati šta piše u Tiborovom odgovoru,“ Ambrozi je rekao.

„Kolin neće da ga otvori.“ „Nađite način.“ „Kako mislite da to uradim?“

„Idite gore. Zavedite ga. Pročitajte ga posle dok on spava.“ „Zašto vi ne odete? Sigurna sam da ste više zainteresovani za sveštenike nego za mene.“

Ambrozi je naglo skočio, prstima je obuhvatio njen vrat i bacio je na krevet. Stisak je bio hladan poput voska. Podigao je koleno do njenih grudi i čvrsto je pritisnuo. Bio je mnogo jači nego što je mogla i da zamisli.

„Za razliku od kardinala Valendre, ja imam malo strpljenja za vaša pametna usta. Podsećam vas da smo u Rumumji, ne u Rimu, i da ovde ljudi stalno nestaju. Hoću da znam ste je otac Tibor napisao.

Saznajte to ili se, možda, sledeći put kad se sretnemo, neću uzdržati.“ Njegovo koleno je još jače pritislo njene grudi: „Ne volim da ponavljam. Sutra ću vas potražiti, baš kao i večeras.“

Zelega je da ga pljune u lice, ali prsti koji su joj stezali vrat, b'H su opomena da je bolje da se uzdrži. Ambrozi je pustio i krenuo prema vratima.

M

Stiv Be

Uhvatala se za vrat i duboko udahнула nekoliko puta, a onda skočila sa kreveta.

Ambrozi se okrenuo prema njoj. U ruci je držao revolver.

Zastala je: „Prokleti gangsteru.“

Slegnuo je ramenima: „Istorija nas uči da je vrlo tanka linija između dobra i zla. Lepo spavajte!“

Otvorio je vrata i izašao.

21. VATIKAN, 23:40

Valendrea je upravo gasio cigaretu u pepeljari kad je čuo kucanje na vratima spavaće sobe. Bio je zadubljen u čitanje već skoro ceo sat. Tako je voleo američke krimi priče, pune napetosti. Uz njih bi zaboravio svoj život u kome su vladala stroga pravila i gde su se reci pažljivo birale. Svako veče bi se sa zadovoljstvom prepuštao tom svetu intriga i misterije, a Ambrozi se redovno starao o tome da ima šta da čita. „Uđite!“, doviknuo je.

Pojavilo se lice njegovog glavnog sobara: „Telefonirali su mi pre nekoliko minuta, Visosti! Sveti otac je u Riznici. Rekli ste da vas obavestim ako ode tamo.“

Skinuo je naočare za čitanje i zatvorio knjigu: „U redu.“ Sobar se povukao.

Brzo je obukao košulju i pantalone, obuo sportske cipele, izašao iz apartmana i uputio se ka liftu. Stigavši u prizemlje, prošao je praznim hodnikom apostolske palate. Tišinu su remetile samo kamere, koje su se okretale na visokim stubovima, i škripanje njegovih donova po teracu. Nije bilo opasnosti da ga neko vidi - dvorac je noću bio zatvoren.

Ušao je u arhivu ne obazirući se na noćnog prefekta, i prošao pored lavirinta polica pravo do gvozdениh vrata Riznice.

XV je stajao ispod svetla, okrenut leđima i na sebi je imao belu

lanenu mantiju.

Vrata prastarog sefa bila su otvorena. Nije se potrudio da prikrije svoj dolazak. Došlo je vreme da se suoče.

„Uđite, Alberto“, papa je rekao, i dalje okrenut leđima. „Kako ste znali da sam ja?“ Klement se okrenuo: „Ko bi dragi mogao da bude?“ Ušao je u osvetljen prostor, i to mu je bio prvi put od 1978. da se nađe u Riznici.

Tada je samo nekoliko žarulja osvetljavalo udubljenje bez prozora. Sada je fluorescentna cev bisernim sjajem obasjavala ceo prostor. U istoj fioci ležala je ista drvena kutija sa otvorenim poklopcem. Ostaci voščanog žiga, koje je polomio i zame-nio, videli su se na spoljašnoj strani.

„Rekli su mi da ste vi bili ovde sa Pavlom,“ rekao je Klement. Pokazao je na kutiju: „Bili ste prisutni kada je nju otvorio. Kažite mi, Alberto, da li je bio zaprepašćen? Da li se stara budala trgla kad je pročitala bogorodičine reci?“

Nije nameravao da pruži Klementu to zadovoljstvo da sazna istinu.

„On je bio veći papa nego što biste vi ikada mogli biti.“ „On je bio tvrdoglav, nepopustljiv čovek. Imao je priliku da nešto uradi, ali je dozvolio da ga vode njegov ponos i arogancija.“ Klement je podigao neodmotan list hartije koji je ležao pored kutije: „Pročitao je ovo, a ipak je sebe stavio iznad Boga.“

„Umro je samo tri meseca kasnije. Šta je mogao da uradi?“ „Mogao je da uradi sve što je bogorodica tražila.“ „Šta da uradi, Jakobe? Šta je to tako važno? Treća tajna Fa-ume ne sadrži ništa, sem poziva na pokajanje i veru. Šta je trebalo da Pavle uradi?“

Klement je i dalje kruto stajao: „Tako dobro lažete.“ Strašan bes se skupljao u njemu, ali se potrudio da ga obuzda.

„Jeste li vi ludi?“

140

Stiv Beri

Papa je zakoračio prema njemu: „Znam za vašu drugu po-seiii ovoj sobi.“

Nije ništa odgovorio.

„Arhivari vrlo brižljivo sve zapisuju. Oni su vekovima upisivali svakoga ko uđe u ovu prostoriju. U noći 19. maja 1987. bili ste ovde sa Pavlom. Sat kasnije, vratili ste se sami.“

„Vratio sam se po zadatku Svetog oca. On mi je naredio.“

„Siguran sam da jeste, s obzirom na to šta se tada nalazilo u kutiji.“

„Poslao me je da ponovo zapečatim kutiju i fioku.“

„Ali pre nego što ste zapečatili kutiju, pročitali ste ono što je bilo unutra. I ko bi vam to zamerio? Bili ste mlad sveštenik, raspoređen da radi za papu. Vaš papa, koga ste obožavali, upravo je bio pročitao bogorodičine reci koje su videoei zapisali, i sigurno je bio uznemiren.“

„To ne možete znati.“

„Ako nije, onda je veća budala nego što sam mislio da jeste.“

Pogled mu se izoštrio: „Pročitali ste tekst, a zatim ste jedan njegov deo uklonili. Vidite, nekada su postojala četiri lista hartije u ovoj kutiji - dva koja je napisala sestra Lueija kada su joj 1944. rekli da to uradi, a druga dva je sastavio otac Tibor, kada ih je preveo 1960. Ali, od kada je Pavle otvorio kutiju i vi je zapečatili, niko je više nije dirao do 1981. godine, kada je Jovan Pavle II prvi put pročitao treću tajnu. To je uradio u prisustvu nekoliko kardinala. Njihove izjave potvrđuju da pečat, koji ste stavili, nije bio polomljen. Svi prisutni tog dana takođe su posvedočili da su unutra bila samo dva lista hartije, jedan koji je napisala sestra Lueija i drugi je bio Tiborov pre vod. Devetnaest godina kasnije, 2000. godine, kada je Jovan Pavle konačno objavio tekst treće tajne, u kutiji su i dalje bila samo dva lista. Kako to objašnjavate, Alberto? Gde su druga dva lista hartije koja su bila u kutiji 1978?“ „Ne znate vi ništa.“

„Na žalost obojice, znam! Postoji nešto što vi ne znate. Prevodilac, koga je angažovao Jovan XXIII, otac Andrej Tibor, pi-

freća tajna

141

.u> je ceo prevod treće tajne, ispisane na dva lista, na jednoj podlozi, i predao je takođe dva lista pre voda. Dao je papi ori-oinalni rukopis, ali je kasnije primetio da je na njegovoj podlozi ostao otisak onoga što je pisao.

Kao i ja, i on je jako pritiskivao kad piše. Uzeo je olovku i osenčio reci, a zatim ih prepisao na dve hartije. Jedna je sadržala originalne reci sestre Lucije. Druga - njegov prevod!" Klement je podigao papir koji je držao u ruci: „ Ovo je kopija toga. koju mi je otac Tibor nedavno poslao."

Valendreino lice je ostalo bezizražajno: „Mogu li da je vidim? Klement se nasmešio: „Ako želite." Uzeo je hartiju. Talasi zebnje grčili su mu stomak. Recu su bile ispisane istim ženskim rukopisom kojeg se sećao, oko desetak redova, na portugalskom, koje ni tada nije razumeo.

„Portugalski je bio maternji jezik sestre Lucije," rekao je Klement. „Uporedio sam stil, format i slova koje je ispisao otac Tibor sa prvim delom treće tajne koju ste vi onako ljubazno ostavili u kutiji. Oni su u svakom pogledu identični." „Postoji li prevod?", upitao je, prikrivajući sve emocije. „Postoji, jer je dobri otac i tu kopiju poslao," Klement je pokazao prema kutiji: „Ona je unutra, u kutiji, gde joj je i mesto." „Fotografija originalnog rukopisa sestre Lucije objavljena je 2000. godine. Otac Tibor je jednostavno mogao da imitira njen rukopis," mahnuo je hartijom. „Ovo bi mogao biti falsifikat."

„Kako sam samo znao da ćete to reći. Mogao bi, ali nije. I obojica to znamo."

„Znači, zato ste dolazili ovde?", upitao je. »Šta biste mi savetovali da uradim?" „Ignorišite to što je napisano."

Klement je odmahnuo glavom: „To jedino ne mogu. Zajed-n° sa kopijama, otac Tibor mi je postavio i jednostavno pitanje: tešto

crkva lažel Vi znate odgovor. Niko nije lagao. Zato što, Kada je Jovan Pavle II objavio tekst treće tajne, niko sem vas i OCa Tibora nije ni znao da je u poruci bilo još nešto."

142

Stiv Beri

Valendrea je koraknuo unazad, gurnuo ruku u džep i izva dio upaljač. Zapalio je hartiju i bacio je na pod. Klement nije učinio ništa da ga spreči. Valendrea je gazio po crnom pepelu kao da je upravo okončao bitku sa đavolom. A onda mu se pogled zaledio na Kle-mentu: „Dajte mi taj prokleti prevod." „Ne, Alberto, on ostaje u kutiji." Pomislio je kako bi trebalo da odgurne starca i uradi ono što se moralo uradili. Ali. na vratima Riznice se pojavio noćni prefekt.

„Zaključajte sef," rekao je Klement čuvaru, i čovek je požurio da uradi ono što mu je naloženo.

Papa je uzeo Valendreu podruku i izveo ga iz Riznice. Hteo je da se otrgne, ali je u prisustvu prefekta morao da se ponaša prema papi sa poštovanjem. Napolju, među policama, daleko od prefekta, oslobodio je ruku njegovog stiska.

Papa je rekao: „Želeo sam da saznate šta vas čeka." Ali nešto mu nije davalo mira: „Zašto me niste sprečili da spalim hartiju?" „To ste savršeno smislili, zar ne Alberto? Da uzmete te dve hartije iz Riznice. I mislili ste da niko nikad neće saznati. Pa-vle je već bio pri kraju života i uskoro će otići u grob. Sestri Luciji je bilo zabranjeno da priča, a i ona će na kraju krajeva umreti. Niko drugi nije znao šta je bilo u kutiji, osim možda nepoznatog bugarskog prevodioca. Ali, toliko je godina prošlo od te 1978. da prevodilac nije za vas predstavljao nikakav problem. Samo ćete vi znati da su te dve stranice ikad postojale. Čak i ako neko primeti, dešava se da stvari nestanu iz naše arhive. Ako bi prevodilac nešto i rekao, bez samih stranica nije bilo dokaza. Prazne priče. Jeres."

Nije nameravao da odgovora na ovo što je čuo. Umesto o ga, i dalje

je želeo da zna: „Zašto me niste sprečili da spalim hartiju?"
Papa je oklevao trenutak pre nego što je odgovorio: „ i ćete,
Alberto!"

Treća tajna

143

se

Kjcmnt se okrenuo i hodajući polako izašao napolje, dok iz
"pravca Riznice čulo kako prefekt zatvara vrata.

22.

BUKUREŠT

SUBOTA, 11 NOVEMBAR 6:00

Katerina je slabo spavala. Grlo ju je bolelo od Ambrozije-vog
stezanja, i bila je strašno ljuta na Valendreu. Prvo je pomislila da je
najbolje da pozove državnog sekretara i da ga pošalje ii majčinu, a
zatim da Mičeneru sve prizna. Ali, znala je da primirje koje su
sinoć sklopili, ma kakvo da je, neće potrajati. Mičener joj nikad
neće poverovati da je glavni razlog da se udruži sa Valendreom
bio taj što joj je to bila prilika da opet bude blizu njega. On će videti
samo njenu izdaju.

[Tom Keli je bio u pravu u vezi sa Valendreom. On je ambiciozno
đubre, i više nego što je Keli zamišljao, pomislila je, zureći u plafon
zamračene sobe masirajući modrice. Keli je još u nečemu bio u
pravu. Jednom joj je rekao da postoje dve vrste kardinala - oni koji
žele da postanu pape i oni koji zaista žele da postanu pape. Sada je
dodala još jednu vrstu - oni koji žude da postanu pape.

Kao Alberto Valendrea!

Mrzela je sebe u tom trenutku. Mičener je posedovao neku
JTMStodušnost koju je ona zloupotrebila. Nije on kriv što je ta-
' ' nije mogao protiv onoga u šta je verovao. Možda ju je Pravo to i
privuklo njemu. Šteta što crkva nije dopuštala sve-
R13 da bUdU SrCĆnL ^teta što će uvek sve kontrolisati-
Pr°-Kunska katolička crkva! Proklet Alberto Valendrea!

^ °bličena' ' Prednja dva sata strpljivo je čekala. ad Je čula kako škripi parket iznad nje. Očima je pra-

144

145

lila zvuk dok je Kolin koračao po sobi. Čula je kako šušti v da i/, lavaboa i čekala je da se desi neizbežno. Nekoliko trenu taka kasnije, uputio se prema hodniku, i čula je kako se vrat iznad nje otvaraju i zatvaraju.

Ustala je, izašla iz sobe i krenula prema gornjem spratu u trenutku kada su se vrata od kupatila zatvorila. Šunjala se uz stepenište i zastala na vrhu, čekajući da začuje vodu ispod tu-ša. Potrčala je niz pohabani uzani tepih, preko neravnih debelih dasaka do Mičenerove sobe, nadajući sa da je nije zaključao.

Vrata su se otvorila.

Ušla je unutra i ugledala njegovu putnu torbu. Odeća koju je sinoć nosio, ležala je pored. Pretražila je džepove i pronašla koverat koji mu je otac Tibor dao. Setila se Mičenerove navike da se kratko tušira, i brzo je iscepala koverat.

Sveti Oče,

održao sam reč koju sam dao Jovanu XXIII zbog moje ljubavi prema našem gospodu. Ali pre nekoliko mesed, izvesni događaj me je naveo da ponovo razmislim o svojoj dužnosti. Jedno dele u siroti štu je umrlo. U poslednjim trenucima života, dok je vrištalo od bolova, pitalo me je o raju i lelelo je da zna da li će mu Bog oprostiti. Nisam mogao ni da zamislim šta bi tako nevinom detetu trebalo oprostiti, ali sam mu rekao da bog sve oprašta. Želelo je da mu to objasnim. Smrt je, međutim, bila nestrpljiva i uzela ga je pre nego što sam uspeo da odgovorim Tada sam shvatio da ja, takode, moram tražiti oprostaj. Sveti oče, moja zakletva papi bila mi je veoma važna. Nisam ništa rekao više od četrdeset godina, ali nebo ne treba izazivati. M~ gumo nije na meni da kažem vama, papi, šta treba da učini To možete da odlučite samo vi, prema vašoj

blagoslovenoj sa-vesti i prema onome što nas bog uči. Ali, moram da P°stav pitanje, koliko će još dugo nebo tolerisati ovo nepoštovanje. ^ uvrede, ali vi ste tražili moje mišljenje. I ja ga ponizno d'čř

Balerina je pročitala pismo još jednom. Otac Tibor je u pi-Dio misteriozan isto onoliko koliko je sinoć bio dok su raz-1Ä"řřÍ, nudeći samo još više zagonetki. ° Ponovo je presavila hartiju i stavila je u beli koverat koji •e pronašla među svojim stvarima. Bio je malo veći, ali se nadala da razlika nije tolika da pobudi sumnju. Gurnula ga je nazad u sako i izašla iz sobe.

Dok je prolazila pored kupatila, čula je da voda više ne šušti. Pretpostavljala je da se Mičener briše, nesvestan njene najnovije izdaje. Zastala je trenutak, a zatim sišla niz stepenice ne osvrćući se, mrzeći sebe još više.

23. VATIKAN, 7:15

Valendrea je odgurnuo doručak. Nije imao apetit. Spavao je slabo, a san koji je sanjao bio je tako stvaran da nije mogao da ga izbaciti iz glave.

Video je sebe na sopstvenom krunisanju, kako ga nose na kraljevski presto. Osam monsinjora visoko je držalo baldahin pod kojim je stajala stara zlatna stolica. Bio je u papskom dvoru, svi su bili obučeni u svečanu odeću. Nojeva pera su ga hladila sa sve tri strane i još više isticala njegov položaj božanskog Kristovog predstavnika na zemlji. Hor je pevao, milion ljudi ga je pozdravljalo, a milioni drugih su gledali prenos na televiziji.

Čudna stvar je bila to što je bio nag.

Bez odeće! Bez krune! Potpuno nag, a niko izgleda da to Ď1ĹÍ pnmećivao, mada je on bio bolno svestan te činjenice. Ose- Je čudnu neudobnost dok je mahao masi sveta. Zašto niko 2a 1Ĺ^video? Želeo je da se pokrije, ali strah ga je prikovao s °»cu. Kad bi ustao, možda bi ljudi приметили. Da li bi se

Stiv Beri

smejali? Ismevali ga? A onda se, među milionima koji su »a okruživali, jedan lik izdvojio iz gomile. Jakob Folkner!

Nemac je imao na sebi sve papske regalije. Nosio je ode-ću, mitru i nadbiskupski plašt - sve što je on trebalo da nosi. I kroz klicanja, muziku i hor čuo je svaku Folknerovu reč, tako jasno kao da je stajao pored njega. Drago mi je da ste to vi, Albertol Na šta mislite'? Videćetel

Probudio se obliven hladnim znojem, uspeo je opet da zaspi, ali mu se san stalno vraćao. Konačno je uspeo da se pod hladnim tušem oslobodi napetosti. Posekao se dva puta pri brijanju i skoro je pao, okliznuvši se na pod kupatila. Zabrinjavala ga je tolika rastrojenost. Nije bio naviknut na nespokoјstvo. Zeleo sam da saznate šta vas čeka, Alberto] Prokleti Nemac je sinoć bio tako samozadovaljan. Sada je razumeo zašto. Jakob Folkner je tačno znao šta se dogodilo 1978. godine.

* * *

Valendrea se vratio u Riznicu. Pavle mu je naredio da se vrati, tako da je arhivaru bilo rečeno da otvori sef i da ga ostavi samog. Otvorio je fioku i uzeo drvenu kutiju. Poneo je sa sobom vosak, upaljač i žig Pavla VI. Baš kao što je i žig Jovana XXII! nekad davno zapečatio kutiju, sada će Pavlov označiti da se kutija ne srne otvarati, osim po naređenju pape.

Sklonio je šarku, otvorio je kutiju i uverio se da su dve rol-ne hartije, četiri lista, unutra. Još uvek mu je pred očima bio izraz na Pavlovom licu kad je pročitao gornji list. Izraz šoka, osećanje koje se retko moglo videu na njegovom licu. Ali, još nešto je Valendrea jasno video, makar samo na trenutak. Strah.

Treća tajna

147

Zagledao se u kutiju. Dve rolne koje su sadržale tajnu Fa-tinie ležale su pred"njim. Znao je da ne bi smeo, ali niko neće saznati.

Uzeo je gornju rolnu, onu koja je izazvala takvu reakciju. Odmotao je i stavio sa strane originalni list na portugalskom, a uzeo da čita prevod. Malo vramena mu je trebalo da sve shvati. Znao je šta mora da uradi. Možda ga je zato Pavle i poslao. Možda je starac znao da će on pročitati tekst i uraditi ono što jedan papa nije mogao. Stavio je prevod u mantiju, zajedno sa drugim originalnim pismom sestre Lucije. Zatim je odmotao drugu rolnu i pročitao. Nije u njoj bilo ničeg značajnog. Ponovo je savio te dve hartije, spustio ih nazad u kutiju i zapečatio kutiju.

* * *

Valendrea je zaključao spoljašnja vrata apartmana. Zatim je otišao do spavaće sobe i iz vitrine izvadio bronzani kovčežić. Otac mu je tu kutiju poklonio za sedamnaesti rođendan. Od tada je u njoj držao sve svoje dragocenosti, među kojima su bile i fotografije roditelja, tapije vlasništva, potvrde o kupovini akcija, prva knjiga sa molitvama i brojanica koju je dobio od Jovana Pavla II. Zavukao je ruku u svoju mantiju i izvadio ključ koji mu je visio oko vrata. Otključao je kutiju i preturao njenu sadržinu dok nije došao do dna. Dva lista savijene hartije, koje je te noći 1978. uzeo iz Riznice, još uvek su bila tu. Jedan pisan na portugalskom, dragi na italijanskom. Druga polovina treće tajne Fa-time.

Izvadio je obe hartije.

Nije mogao sebe da natera da ih opet pročita. Jednom je bilo više nego dovoljno. Otišao je u kupatilo, iscepao oba lista na komadiće, a onda ih bacio u WC solju.

M

148

Stiv Beri

Pustio je vodu.

Gotovo! Nema ih više!

Konačno!

Bilo je potrebno da ode do Riznice i uništi Tiborovu kopiju. Ali, tamo će ponovo moći da ode tek posle Klementove smrti. Bilo je neophodno da razgovara sa ocem Ambrozijem. Pre sat vremena je probao da stupi s njim u kontakt preko satelita, ali nije uspeo. Zgrabio je slušalicu koja je stajala na polici u kupatilu i ponovo okrenuo broj.

Ambrozi se javio.

„Šta se desilo?“, upitao je svog pomoćnika.

„Razgovarao sam sinoć sa našim anđelom. Nije mnogo saznala. Trebalo bi da danas bude uspešnija.“

„Zaboravi sada na to! Ono što smo prvobitno planirali, prestalo je da bude važno. Treba mi nešto drugo.“

Morao je da pazi šta priča jer ovi satelitski telefoni sigurno nisu bili pouzdani.

„Slušaj me!“, rekao je.

24. BUKUREŠT, 6:45

Pošto je završio oblačenje, Mičener je ubacio toaletni pribor i prljave stvari u torbu. Deo njega je želeo da se ponovo odveze u Zlatnu i tamo provede neko vreme sa decom. Zima se bližila, a otac Tibor mu je sinoć rekao kakve su probleme imali samo da su postigli da teče voda iz bojlera. Prošle godine dva meseca su cevi bile zamrznute, i oni su pravili improvizovane peći i palili vatru od svega što bi našli u šumi.

Ove zime je očekivao da će biti bolje, zahvaljujući humanitarnim organizacijama čiji su radnici celo leto popravljali stari bojler.

freća tajna

149

Tibor je rekao da bi njegova najveća želja bila da u naredna tri meseca ne izgube ni jedno dete. Prošle godine je umrlo troje i sahranili su ih na groblju koje se nalazi odmah iza zidina. Mičener se pitao kakvoj svrsi takva patnja može da služi. On je imao sreće.

Cilj irskog porođajnog centra bio je da nađe deci dom. Ali, ružna strana svega bilo je to što su zauvek odvajali majke od dece. Mnogo puta je zamišljao birokratu u Vatikanu koji je dozvolio da se realizuje takav užasan plan, i koji nikad nije uzimao u obzir bol. Rimsku katoličku crkvu- kakva je to luđačka politička mašina! Neustrašivo je išla zacrtanim putem, nije je zaplašila. ili omela, ni protestantska revolucija, ni nevernici, ni raskol koji ju je podelio, niti Napoleonova pljačkanja. Zašto bi se onda, razmišljao je, crkva bojala šta bi mogla reći jedna seljančica iz Fatime? Zašto je to bilo važno?

Pa, ipak, izgleda da je bilo!

Prebacio je putnu torbu na rame i sišao niz stepenice do Katerinine sobe. Dogovorili su se da zajedno doručkuju pre nego što on krene na areodrom. Našao je poruku zakačenu za vrata.

Uzeo je,

Koline,

Mislila sam da je najbolje da se ujutru ne vidimo. Želela sam da se rastanemo s onim osećanjem od sinoć- dva prijatelja, od kojih je svaki uživao u društvu onog drugog. Želim ti sve najbolje u Rimu! Zasluguješ da uspeš.

Uvek tvoja, Katerinal

Jednim delom je osetio olakšanje. Zaista nije znao šta bi joj rekao. Nije bilo moguće da nastave da se druže u Rimu. I naj-manji znak neprikladnog ponašanja bio bi dovoljan da mu uništi karijeru. Bilo mu je drago što su se rastali kao prijatelji. Možda će konačno uspeti da to i postanu. Bar se nadao.

Iscepao je hartiju na komadiće i vratio se do kupatila gde je svaki komadić bacio u toalet i sprao ga vodom. Čudno je što tajna

151

je imao potrebu da uradi tako nešto. Ali nije želeo da ostane najmanji trag te poruke. Nije smeo da ostane nikakav tra

ni

-~vcmuv Ud« koji

bi ga doveo u vezu sa njom. Sve se moralo uništiti. Zašlo?

Pa, to je bilo jasno! Zbog protokola i njegovog ugleda! Ali, ono što nije razumeo. bila je sve veća ozlojeđenost koju je prema tim razlozima osećao.

Mičener je otvorio vrata svog apartmana na četvrtom spratu apostolske palate. Njegove sobe su se nalazile u blizini papinih, i papini sekretari su odavno u njima živeli. Kada se tu uselio pre tri godine, budalasto je pomislio da bi ga nekako mogli voditi duhovi prethodnih stanara. Ali, od tada je naučio da takvih duhova nema i da, ukoliko mu je potreban neki savet, mora da ga pronađe u samom sebi.

Sacrodama se vratio taksijem jer nije želeo da zove kancelariju da mu pošalju kola, još uvek se pridržavajući Klemen-tovog naredanja da se o njegovom putu što manje zna. U Vatikan je ušao sa Trga Sv. Petra, neformalno obučen, kao jedan od hiljadu turista. Subotom nije bilo mnogo posla za Kuriju. Većina zaposlenih je otišla, i sve kancelarije, osim nekoliko u državnom sekretarijatu, bile su zatvorene. Svratio je u svoju i saznao da je nešto ranije Klemen odleteo u zamak Gandolfo, i da će se vratiti u ponedeljak. Zamak se nalazio trideset kilometara južno od Rima i već četiri stotine godina je služio papama kao mesto za odmor. Zbog prijatne atmosfere koja je tu vladala, pape savremenog doba odlazile su tamo leti da se sklone od vreline Rima, a vikendom na odmor, uglavnom helikopterom.

Mičener je znao da Klement voli taj zamak, ali ga je sada zabrinuo taj odlazak, jer nije bio predviđen. Od prisutnih pomoćnika nije dobio nikakvo objašnjenje, sem da je papa rekao da bi voleo da provede nekoliko dana u unutrašnjosti, pa su svi planovi pomereni. Nekoliko novinara se raspitalo za papino zdravlje, što se često dešavalo u slučajevima kad dođe do pro-

> nena planiranih obaveza, ali svima je dato uobičajeno saopšte-flie
-Sveti otac je odličnog zdravlja i želimo mu dug život!

Ipak, Mičener je bio zabrinut, pa je pozvao telefonom pomoćnika koji je pošao kao pratnja.

„Šta papa lamo radi?“, upitao ga je Mičener.

„Samo je želeo da vidi jezero i da prošela po bašti.“

„Da li je pitao za mene?“

„Ni jednom.“

„Kažite mu da sam sa vratio.“

Sat kasnije zazvonio je telefon u Mičenerovom apartmanu.

„Sveti otac želi da vas vidi. Rekao je da je vožnja po unutrašnjosti južno od Rima prelepa. Da li razumete šta to znači?“

Nasmejao se i pogledao u sat. Tri i dvadeset. „Kažite mu da ću biti tamo pre mraka.“

Klement očigledno nije želeo da on koristi helikopter. Zato je pozvao odeljenjc voznog parka i tražio da mu obczbede jedan neobeleženi auto.

Put koji je vodio na jug prolazio je kroz maslinjake i skretao kod brda Albano.

Papski kompleks u zamku Gandolfo sastojao se od vila Bar-berini i Kibo i veličanstvene bašte, smeštenih na obali jezera Albano. U ovom sveli listu nije se čuo žagor Rima - tu se mogao naći trenutak mira od, inače stalnih, crkvenih poslova.

Klementa je našao u solarijumu. Mičener je opet izgledao kao papin sekretar, obučen u crnu mantiju sa okovratnikom i ljubičastim pojasom. Papa je scdeo na drvenoj stolici okružen biljkama. Kroz visoke staklene zidove prodirale je poslepodnev-no sunce, a vazduh je mirisao na nektar.

„Koline, prinesi jednu stolicu,“ osmehom je propratio pozdrav.

Uradio je kako mu je rekao: „Dobro izgledate!“

Klement se nasmejao: „Nisam ni znao da sam izgledao lo-Še.“

„Znate vi na šta ja mislim.“

/52

Stiv Beri

„U stvari, osećam se dobro. I biće ti drago da čuješ da sam danas i doručkovao i ručao. Sada mi ispričaj šta je bilo u Ru-muniji. Svaki detalj.“

Ispričao je šta se dogodilo, ne pominjući vreme koje je proveo sa Katerinom. Zatim mu je predao koverat i papa je pročitao odgovor oca Tibora.

„Šta ti je zapravo otac Tibor rekao?“, Klement je upitao. Prepričao mu je i dodao: „Govorio je u zagonetkama. Nije mnogo ni rekao, iako nije imao baš lepe reci za crkvu;“ „Razumem i zašto.“

„Bio je uznemiren zbog načina na koji se Sveta stolica odnosila prema trećoj tajni. Implicirao je da se bogorodičine reci namerno ignorišu. Nekoliko puta mi je ponovio da vam kažem da uradite to što je ona tražila. Bez rasprave, bez odlaganja! Samo da je poslušate.“

Starčev pogled se zadržao na njemu: „Rekao ti je za Jovana Pa via XXIII, zar ne?“ Klimnuo je glavom. „Ispričaj mi.“

Ispričao mu je, i Klement je izgledao fasciniran: „Otac Tibor je jedini čovek koji je bio tamo tog dana,“ rekao je papa kad je završio. „Šta misliš o svešteniku?“

Kroz glavu su mu prošle slike sirotišta: „Deluje mi da je iskren. Ali, i tvrdoglav.“

Nije dodao i ono što je pomislio - kao i vi, Sveti oče! „Ja-kobe, možete li mi konačno poveriti o čemu je reč?“ „Trebalo da odeš na još jedan put.“ „Još jedan?“

Klement je klimnuo glavom: „Ovog puta u Međugorje.“ „U Bosnu?“, upitao je s nevericom. „Moraš da razgovaraš sa jednim od videoca.“ Čuo je za Međugorje; 24 juna 1981. dvoje dece je na vrhu planine u jugozapadnoj Jugoslaviji, navodno, videlo jednu divnu ženu kako u ruci drži dete. Sledeće večeri su se vratili na to mesto sa četvoro druge dece i sve šestoro su videli sličnu pri-

Treća tajna

153

liku. Posle toga, bogorodica se navodno javljala dcci svaki dan, i svako od njih je dobio poruku. Lokalni komunistički zvanič-nici su tvrdili da je to neka vrsta revolucionarne zavere i pokušali su da zataškaju događaj, ali je narod pohrlio u laj kraj. Tokom sledećih meseci, pričalo se o čudnim izlečenjima i kronicama koje su se po/Mile. Javljanja su se nastavila, a hodočašća se organizovala čak i za vreme bosanskog građanskog ra-ta. Ta država se sada zove Bosna i Hercegovina. Deca su odrasli ljudi, ali se samo jednom od njih šestoro i dalje javlja. Kao i u slučaju Fatime, i ovde su bile tajne. Bogorodica je za njih petoro odredila deset tajni. Šesto dete je znalo samo devet. Svih devet su objavljene u javnosti, ali je deseta ostala misterija. „Sveti oče, da li je taj put neophodan?" Nije mu se baš svidela ideja da dangubi po, ratom razorenoj, Bosni u kojoj su američke i NATO mirovne snage još uvck održavale red.

„Moram da saznam desetu tajnu iz Međugorja," Klement je rekao tonom koji nije ostavljao mogućnost da se o tome još razgovara: „Sastavi papino uputstvo za vidcoce. On ili ona treba da ti kažu tajnu. Samo tebi! Nikom drugom!"

Imao je želju da se raspravlja, ali je bio suviše umoran od leta i jučerašnjih uzbudljivih događaja da bi se upustio u ne-što^a šta je unapred znao da je beskorisno. Zato je samo rekao: „Kada, Sveti oče?"

Stari prijatelj je primetio njegov umor: „Za nekoliko dana. Tako ćeš privući manje pažnje. I opet ponavljam, o ovome ni-ko ne treba da zna."

154

Stiv Beri

Treća tajna

155

BUKUREŠT, RUMUNIJA

21:40

Vaiendrea je otkopčao sigurnosni pojas kad se avion spustio iz oblačnog neba i dodirnuo pistu na aerodromu Otopeni. Mlažnjak je bio vlasništvo velike italijanske kompanije, poslovno veoma povezane sa porodicom Vaiendrea u Toskani, i Valcn-drca ga je redovno koristio za kratka putovanja van Rima.

Otac Ambrozi ga je čekao, obučen u civilno odelo, a tam-no-braon kaput je prikrivao njegovu sitnu građu.

„Dobro došli, Visosti.“

Noći u Rumuniji su hladne, i Valendrei je bilo drago što je obukao debeli vuneni kaput. Kao i Ambrozi, i on je nosio običnu odeću.

Ovo nije bila zvanična peseta i poslednja stvar koju je želeo, bila je da ga neko prepozna. Preuzeo je veliki rizik time što je došao, ali morao je lično da proceni ozbiljnost pratnje-•

„Šta je sa carinom?“, upitao je.

„Sređeno! Vatikanski pasoš ovde mnogo znači/“

Ušli su u auto. Vaiendrea je seo na zadnje sedišta jer je Ambrozi vozio. Uputili su se prema severu, izvan Bukurešta, prema planinama i vozili se raznim putevima. Ovo je bio Va-lendrein prvi dolazak u Rumuniju. Znao je za Klementovu želju da se ovde dođe u zvaničnu posetu, ali bilo koja papina misija u vezi sa ovom napaćenom zemljom moraće da seačeka, dok on ne postane papa.

„Odlazi tamo svake subote u veće da se moli,“ rekao je Ambrozi sa prednjeg sedišta. „I po hladnoći, i po žezi! Bez razlike! Tako već godinama.“

Klimnuo je glavom, stavljajući mu do znanja da je razumeo.

Ambrozi je kao i uvek bio detaljan.

Vozili su se u tišini skoro ceo sat. Teren se sve više uzdizao, i sada je put krivudao po obodu strmog, šumovitog obronka. Pri samom vrhu Amrozi je usporio, zaustavio kola pored dotrajale bankine i ugasio motor.

„To je ovde, niz stazu,“ rekao je Ambrozi. pokazujući kroz

zamagljene prozore na mračnu stazu između drveća.

Pod svetlošću farova, Vaiendrea je primetio ispred njih još jedan parkirani aulo: „Zašto dolazi?”

„Prema onome što su mi rekli, on misli da je to mesto sveto. U srednjem veku staru crkvu je koristilo lokalno stanovništvo. Kada su Turci osvojili ovu oblast, u crkvi su, žive, spalili sve meštane. Izgleda da on crpi snagu iz njihovog mučeništva.”

„Postoji nešto što moraš da znaš,” rekao je Ambroziju. Njegov pomoćnik je još uvek sedeo na prednjem sedištu i, ne pomerajući se, gledao kroz staklo ispred sebe.

„Moramo da prekoračimo dozvoljenu liniju, apsolutno je neophodno da ovo uradimo. Mnogo toga je slavljeno na kocku. Ne bih to tražio od tebe da nije od izuzetne važnosti za crkvu.”

„Nema potrebe da mi objašnjavate,” tiho je rekao Ambrozi, „dovoljno je što vi kažete da je tako.”

„Tvoja vera je zavidljujuća. Ali, ti si božji vojnik, a ratnik treba da zna zbog čega se bori. Zato mi dopusti da ti kažem ono što znam.” Izašli su iz automobila. Nebo se činilo somotno plavo i po njemu se razlivala bleđa svetlost skoro punog meseca. Ambrozi je prvi krenuo kroz šumu; na pedeset metara ispred njih pojavili su se tamni obrisi crkve. Dok su se približavali, Vaiendrea je ugledao prastare rozete, zvonik i kamenu fasadu na kojoj se više nisu primećivali sastavi, kao da je bila od jednog komada. Iznutra nije dopirala nikakva svetlost.

„Oče Tibor!”, doviknuo je Vaiendrea na engleskom.

Crna silueta se pojavila na vratima: „Ko je to?”

„Ja sam kardinal Alberto Vaiendrea. Došao sam iz Rima da sa vama razgovaram.”

/56

Stiv Beri

Treća tajna

Tibor je izašao iz crkve: „Prvo papin sekretar! Sada državni sekretar. Kakva čast za jednog običnog svećenika.”

Nije mogao da praćeni da li je u njegovom tonu bilo više sarkazma ili poštovanja. Ispružio je ruku s dlanom okrenutim nadole i Ti bor je kleknuo ispred njega i poljubio prsten koji je nosio od kada ga je Jovan Pavle II načinio kardinalom. Cenio je sveštenikovu pokornost.

„ Ustanite, oče, molim vas! Moramo da razgovaramo.”

Ti bor se podigao: „Da li je moja poruka stigla do Klemen-la?”

„Jeste, i papa se zahvaljuje. Ali, mene je poslao da još nešto saznam.”

„Visosti, bojim se da ne mogu da kažem više od onoga što sam već rekao. Dovoljno mi je i to što sam prekršio zakletvu dalu Jovanu XXIII.”

Svidelo mu se to što je čuo: „Znači, vi o ovome niste razgovarali ni sa kim ranije? Ni vašem ispovedniku niste ništa rekli?”

„Nisam, Visosti! Nikome nisam rekao to što znam. sem Kleraentu,”

„Zar papin sekretar nije dolazio ovde juče?” „Jeste, ali sam njemu samo nagovestio istinu. On ništa ne zna. Pretpostavljam da ste videli moju pisanu poruku?” „Video sam je,” slagao je. „Onda znate da sam i u njoj malo toga rekao.” „Šta vas je navelo da reprodukujete poruku sestra Lucije?” „Teško je objasniti. Kada sam se tog dana vratio posle obavljenog posla za papu Jovana, primetio sam otisak u notesu. Otišao sam da se pomolim i nešto mi je reklo da obojim tu siranu i vidim reci.”

„Zašto ste ih čuvali sve ove godine?” „I ja sam sebi mnogo puta postavljao isto pitanje. Ne znam zašto, znam samo da jesam.”

„I zašto ste konačno odlučili da stupite u kontakt sa Kle-mentom?”

„ Zato što nije pravedno kako se crkva odnosi prema trećoj tajni. Nije iskrena prema svom narodu. Neki unutrašnji glas mi je

naredio da progovorim, i nisam to mogao da ignorišem."

Valendrea je na trenutak uhvatio Ambrozijev pogled, prime-tivši kako mu blagim pokretom glave daje znak da krenu desno.

Onudal

„Hajde da prošetamo, oče!“, rekao je nežno, uzimajući Ti-bora pod ruku. „Kažite mi zašto dolazite na ovo mesto?“ „Ja sam se upravo pitao, Visosti, kako ste me našli?“ „Vaša posvećenost molitvi je dobro poznata. Moj pomoćnik se samo raspitao i rekli su mu da je to vaš nedeljni ritual.“

„Ovo je sveto mesto. Katolici ovde dolaze da se mole već pet stotina godina. Ja tu nalazim mir i utehu.“ Tibor je zastao: „Takođe, dolazim i zbog bogorodice.“

Hodali su uzanom stazom, predvođeni Ambrozijem: „Objasnite mi to, oče!“

„Bogorodica je rekla deci u Fatimi da treba da odlaze na Svetu tajnu pričešća sveke prve subote u mesecu. Ja dolazim ovde svake nedelje da se molim i ispovedim.“ „Zašta se molile?“

„Da u svetu bude mir koji je bogorodica predvidela.“ „I ja se molim za isti cilj. Kao i Sveti otac.“ Staza se završavala na kraju litice. Ispred njih se pružao pogled na planine i gustu šumu, obasjane bledom, sivo-plavom svetlošću. Poneko svetio se naziralo tu i tamo, a u daljini je neko palio vatru. Nad južnim horizontom se video svetao krug, označavajući u daljini svetla Bukurešta.

„Kakva lepota,“ rekao je Valendrea, „ veličanstven pogled!“ „Ovde često dolazim posle molitve,“ rekao je Tibor. Govorio je skoro šapatom: „To vam sigurno pomaže da podnesete strašnu situaciju u sirotištu.“

Tibor je potvrdno klimnuo glavom: „ Ovde sam našao mir.“ „Tako i treba.“

Dao je znak Ambroziju, koji je izvadio oštro sečivo. Prišao je Tiboru iza leđa i prerezao inu grkljan. Sveštenikove oči su se

Stiv Beri

iskolačile dok se gušio u krvi. Ambrozi je ispustio nož, uhvatio Tibora i bacio ga preko ivice.

Starčevo telo je nestalo u tmuni.

Trenutak kasnije začuo se udarac, pa još jedan, i onda tišina.

Valendrea je stajao mirno pored Ambrozija. Pogled mu je i dalje bio prikovan na klisuru ispod njih: „Da li tu ima stena?“, upitao je staloženim glasom.

„Mnogo, a dole je i jedna brza rcka. Trebace im nekoliko dana da pronađu telo.“

„Bilo li je teško da ga ubiješ?“, zaista je želeo to da zna.

„Moralo je da se uradi.“

Gledao je neko vreme kroz pomrčinu u svog dragog prijatelja, a onda je stavio krš t na njegovo čelo, usne i srce: „Opraštam ti, u ime Oca, Sina i Svetoga Duha.“

Ambrozi je sagnuo glavu u znak zahvalnosti.

„Svaki religiozni pokret mora imati svoje mučenike. Mi smo to upravo napravili od ovog sveštenika.“ Kleknuo je na zemlju: „Dođi, pridruži mi se u molitvi za dušu oca Tibora!“

26.

ZAMAK GANDOLFO

NEDELJA, 12. NOVEMBAR

12:00

Mičener je stajao pored klementa u papinom vozilu dok je ono napuštalo teritoriju zamka i kretalo se prema gradu. Specijalno napravljen auto, varijanta mercedes-benz karavana u kome su dvoje ljudi mogli da stoje, bio je obložen prozirnim neprobojnim štitom. Vozilo se uvek koristilo kada bi papa prolazio kroz veliku gužvu.

•i

Treća tajna

159

Klement se složio da poseta bude u nedelju. Samo tri hiljade ljudi je živelo u selu koje se graničilo sa ograđenim prostorom papskog kompleksa, ali su svi bili neobično odani papi. Stoga je, ovakvim izlascima, papa želeo da im se na svoj način zahvali.

Posle njihovog razgovora juče poslepodne, Mičener nije video papu. Bilo je jutro. Iako je iskreno voleo ljude i uživao u razgovora s njima, Klement XV je još uvek bio Jakob Folkner, usamljeni čovek koji je veoma ceirio svoju privatnost. Zato i nije bilo čudno što je Klement veče proveo sam u molitvi i čitanju, i rano se povukao na spavanje.

Pre jedan sat Mičener je sastavio papino pismo u kome se naređuje jednom od videoca da zapiše, takozvanu, deset tu tajnu, i odneo ga Klementu, koji je potpisao dokument. Mičeneru se nikako nije išlo na to putovanje po Bosni. Mogao se samo nadati da će kratko trajati.

Trebalo im je tek nekoliko minuta da se dovezu do grada. Seoski trg je bio pun i masa je pozdravljala dok se vozilo približavalo. Klementa su uživo prikazivali na velikom platnu i papa je mahao, a onima koje je prepoznao upućivao je posebne pozdrave.

„Lepo što vole svog papu," rekao je Klement tiho na ne-mačkom, dok mu je pažnja i dalje bila usredsređena na okupljeni svet, a prstima je čvrsto stezao ručku od nerđajućeg čelika.

„Niste im dali ni jedan razlog da vas ne vole," rekao je Mičener.

„To bi trebalo da bude cilj svima koji nose ovu odeždu."

Kola su kružila oko trga.

„Reci vozaču da stane," zatražio je papa.

Mičener je kucnuo dva puta po prozora. Vozilo se zaustavilo i Klement je otvorio staklena vrata. Sišao je na kaldrmu, a četvorica iz obezbeđenja stajali su pored kola i budno motrili na okolinu.

»Mislite li da je ovo pametno?«, upitao je Mičener.

Klement ga je pogledao: „Veoma pametno."

160

Stiv Be,

'n

Treća tajna

161

Protokol je papi nalagao da nikada ne izlazi iz kola. Iako je ova poseta dogovorena tek juče, uz malo reci u javnosti, ipak je prošlo dovoljno vremena i opasnost se nije smela zanemariti.

Ispruženih ruku Klement je prišao ljudima. Deca su prihvatila njegove usahle ruke, a on ih je grlio. Mičener je znao da je veliko razočarenje u Klementovom životu to što nije mogao da bude otac. Deca su mu bila dragocena.

Obezbedenje je okružilo papu, ali su i ljudi pomogli tako što su sa puno poštovanja stajali dok se Klement šetao ispred njih. Mnogi su uzvikivali tradicionalno - Viva Viva! što su pape slušale vekovima.

Mičener je stajao i gledao. Klement XV je radio ono što su pape radile pre dve hiljade godina; Ti si Petar i na ovom brdu ću podići crkvu. Vrata pakla neće stajati nasuprot nje. Daću ti ključeve Nebeskog kraljevstva; što god vežeš na zemlji biće vezano na nebu; šta god izgubiš na zemlji, biće izgubljeno na nebu. Dve stotine i šezdeset sedam ljudi je izabrano da budu karike u tom jedinstvenom lancu, počev od Petra do Klementa XV. Pred njim je stajao savršen primer pastira među njegovim stadom. Deo treće tajne Fatime proleteo mu je kroz glavul Sveti otac je prošao kroz napola razrušen veliki grad, nekako drhteći i zastajajući, pogođen bolom i tugom. Molio se za dušu leševa koje je video na svom putu. Kad je stigao na vrh planine i kleknuo ispred velikog krstu, ubila ga je grupa vojnika koji su pucali u njega i gađali ga stre lama. Možda je najava takve opasnosti razlog što su Jovan Pavle XXIII i njegovi naslednici odlučili da ne govore o toj poruci. Ali, atentator koga su Rusi unajmili ipak je pokušao da ubije Jovana Pavla II 1981.

Ubrzo nakon toga, dok se oporavljao, Jovan Pavle je prvi put pročitao treću tajnu Fatime. Zašto je čekao devetnaest godina da konačno svetu prenese bogorodičine reci? Dobro pitanje Još jedno koje se može dodati sve dužem spisku pitanja bez odgovora. Odlučio je da ne misli više o tome. Umesto toga, koncentrisao se na Klementa koji je uživao među svetom, i svi su njegovi strahovi nestali.

Nekako je znao da tog dana nikakvo zlo ne može zadesiti njegovog dragog prijatelja.

Bilo je dva sata posle podne kad su se vratili u vilu. Čekao ih je lagani ručak u solarijumu i Klement je pozvao Miče-nera da mu se pridruži. Ručali su u tišini, uživajući u cveću i divnom novembarskom poslepodnevju. Bazen, koji se nalazio na imanju, odmah iza staklenog zida, bio je prazan. Jedna od šest luksuznih stvari na kojima je Jovan Pavle insistirao, govoreći Kuriji kada su se žalili na troškove, da je to mnogo jeftinije, nego da biraju novog papu.

Ručak se sastojao od goveđe supe pune povrća, onog koje je Klement voleo, i crnog hleba. Hleb ga je podsetio na Kate-rinu. Često su delili parče uz kalu ili večeru. Pita se gde je sada i zašto je zaželela da bez pozdrava ode iz Bukurešta. Nadao se da će je ponovo videti jednog dana, možda kad se njegov boravak u Vatikanu završi, u nekom mestu gde ljudi poput Al-berta Valendrea ne postoje, gde nikoga neće interesovati ko je on i šta radi, gde će možda moći da sledi svoje srce.

„Pričaj mi o njoj," rekao je Klement.

„Kako ste znali da razmišljam o njoj?"

„Nije bilo teško pogoditi."

U stvari, želeo je da razgovara o njoj: „Ona je drugačija. Iako je dobro poznajem, teško mogu da je opišem."

Klement je pijuckao vino.

„Ne mogu, a da ne mislim," rekao je Mičener, „da bih bio bolji

sveštenik, bolji čovek, da nisam morao da potisnem svoja osećanja."

Papa je spustio čašu: „Tvoja zbunjenost je razumljiva. Ce-Kbat je pogrešan."

Prestao je da jede: „Nadam se da takav zaključak niste nig-de javno izrekli."

„Ako sa tobom ne mogu da budem iskren, s kim mogu?"

„Kada ste došli do tog zaključka?"

162

Stiv Beri

„Savet u Trentu je održan pre mnogo godina. Pa, ipak, evo nas u dvadeset prvom veku, a pridržavamo se načela usvojenih u šesnaestom,"

„Takva je suština katoličanstva." „Savet u Trentu je sazvan da bi se odlučilo kako se suprotstaviti protestantskim reformama. Izgubili smo bitku, Koline !Protestanti će opstati."

Razumeo je šta je Klement hteo da kaže. Savet u Trentu je potvrdio da je celibat neophodan zbog jevanđelja, ali su priznali da nije božanskog porekla, što je značilo da bi se to moglo promeniti kad bi crkva htela. Jedinii saveti posle Trenta, Vatikan I i Vatikan II odbili su da o tome raspravljaju. A sada papa, čovek koji je ipak mogao nešto da uradi, ispituje svoju odluku da ništa ne preduzme.

„O čemu vi to pričate?"

„Ni o čemu! Samo razgovaram sa starim prijateljem. Zašto sveštenici ne mogu da se žene? Zašto moraju da ostanu čedni? Ako je ženidba prihvatljiva za druge, zašto nije i za sveštenstvo?"

„Lično se slažem sa vama. Ali, mislim da Kuriija ima drugačije gledište."

Klement se pomerio malo napred, odmaknuvši praznu činiju od supe u stranu: „To i jeste problem. Kuriija se uvek protivila svemu što ugrožava njen opstanak. Da li znaš šta mi je pre neki dan rekao

jedan od njih?" Mičener je odmahnuo glavom.

„Rekao je da celibat mora da se zadrži zato što bi u suprotnom troškovi plaćanja sveštenika naglo porasli. Morali bismo da odvojimo desetine miliona više za plate sveštenika zato što bi u tom slučaju oni imali da izdržavaju žene i decu. Možeš li to da zamisliš? To je logika koju crkva koristi.”

Složio se, ali je osećao potrebu da doda: „Kad biste samo i pomenuli takvu promenu, dali biste Valendrei priliku koju bi sa kardinalima iskoristio. Oni bi se otvoreno pobunili.”

freća

163

„Ali, zato je važno biti papa! Ja govorim nepogrešivo po pitanju doktrine. Moja reč je poslednja. Meni ne treba dozvola i

^ i __...• _ __::_ _„ë,d',^.:«,,, »^

uprava

ne može glasati o mojim predlozima.”

„Nepogrešivost je takode uvela crkva,” podsetio ga je, „i kad dođe sledeći papa, to se može promeniti zajedno sa svim ostalim stvarima, koje ste uradili „.

Papa je štipkao ruku. Bili su to nervozni pokreti koje je Mičener i ranije primetio: „Imao sam viziju, Koline!”

Trebalo mu je nekoliko trenutaka da shvati te reci, izgovorene skoro šapatom.

„Molim?”

„Bogorodica je razgovarala sa mnom.”

„Kada?”

„Pre nekoliko nedelja, neposredno posle prvog pisma oca Tibora. Zato sam i otišao u Riznicu. Ona me je poslala.”

Papa je najpre govorio o odbacivanju dogme koja je vladala pet vekova. Sada je tvrdio da je video bogorodieu. Mičener je shvatio da za ovaj razgovor ne sme niko da zna, samo su biljke svedoci, ali onda se selio Klementovih reci iz Torina. Zar si i na trenutak

pomislio da mi imamo imalo privatnosti kad smo u Vatikanu?

„Da li je pametno da o ovome pričamo?“, nadao se da njegov ton ima prizvuk upozorenja. Ali, Klement kao da ga nije čuo.

„Juče se pojavila u mojoj kapeli. Pogledao sam i video kako lebdi ispred mene, obavijena plavim i zlatnim svetlom. a oreol je okružio njenu blistavost,“ papa je zastao. ..Rekla mi je ^ je njeno srce obavijeno trnjem kojim je probadaju ljudi svojim bogohuljenjem i nezahvalnošću.“

»Sigurni ste da je to rekla?“, upitao je.

Klement je klimuno glavom: „Izgovorila je reci sasvim jasno.“

Čvrsto je stegao prste: „Nisam senilan, Koline! Javila mi Se> u to sam sasvim siguran.“ Papa je na trenutak ućutao, a za-tlm dodao:

„Jovan Pavle II je takode imao sličnu viziju.“

Znao je za to, ali nije komentarisao.

»Mi ljudi smo budale,“ rekao je Klement.

164

tajna

165

Sve više je govorio u zagonetkama.

„Bogorodica mi je rekla da treba otići u Međugorje.“

„I /ato me šaljete tamo?‘1

Klement je potvrdio: „Sve će se onda razjasniti, rekla je“

Neko vreme su ćutali. Nije znao šta da kaže. Teško je bi lo raspravljati se s nebom.

„Dozvolio sam Valendrei da pročita ono šta se nalazi u Fa-timinoj kutiji“, prošaputao je Klement.

Bio je zbunjen: „Šta se nalazi tamo?“

„Deo teksta koji mi je otac Tibor poslao.“

„Hoćete li mi reći šta je to?“

„Ne mogu!“

„Zašto ste mu dozvolili da ga pročita?“

„Da bih video njegovu reakciju. Pokušao je da zastraši arhivara ne

bi li mu ovaj dozvolio da vidi šta je unutra. Sada zna isto ono što i ja."

Upravo je hteo još jednom da ga pita šta je to što oni znaju, kad su začuli lagano kucanje na vratima solarijuma. Ušao je sobar, noseći presavijani list hartije: „Ovo je pre nekoliko minuta stiglo faksom iz Rima, za monsinjera Mičenera. Rečeno je da vam se odmah preda."

Uzeo je hartiju i zahvalio se sobaru, koji je odmah izašao. Otvorio je list i pričitao. Kad je završio, pogledao je u Klemen-ta{ rekao: „Pre izvesnog vremena telefonirao je nuncije iz Bukurešta. Otac Tibor je mrtav. Njegovo telo su našli jutros, kada ga je reka izbacila severno od grada. Grkljan mu je bio prerezan i očigledno je bačen sa litice iznad reke. Pronašli su njegova kola parkirana blizu crkve koju je često posećivao. Policija sumnja na lopove. Ima ih mnogo u tom kraju. Pomenuli su mene, jer je kaluđerica iz sirotišta rekla nunciju da sam ga ja po-setio. Pita se zašto sam išao tamo nenajavljen."

Klementovo lice je bilo potpuno belo. Papa je rukom napravio pokret u obliku krsta, a zatim sklopio ruke da se moli. Mi čener je posmatrao kako čvrsto steže kapke i govori u sebi. A onda su suze potekle niz njegove obraze.

27. 16:00

Mičener je celo poslepodne razmišljao o ocu Tiboru. Šetao je baštom i pokušavao da izbacila iz glave sliku okrvavljenog te-la Bugarina, koga je voda izbacila. Na kraju je otišao u kapelu gde su pape i kardinali vekovima stajali ispred oltara. Prošlo je više od decenije od kako nije služio misu. Bio je suviše zauzet služeći druge, ali je sada osetio potrebu da održi pogrebnu misu u čast starog sveštenika.

U tišini je obukao odeždu. Izabrao je crni epitrahilj, stavio ga oko vrata i otišao do oltara. Uobičajeno bi bilo da preminuli leži ispred oltara, a rodbina i prijatelji da sede u crkvenim klupama. Svrha je

da se istakne spajanje sa Hristom i zajednica sa svecima, u kojoj preminuli sada uživa. Najzad, na Sudnji dan, svi će se ujediniti i otići da zauvek žive u božjoj kući.

Bar je tako crkva tvrdila.

Ali, dok je izgovarao molitve, neprestano se pitao da li je sve ovo ipak uzalud. Da li zaista postoji svemoguće biće koje nas čeka i koje nam nudi večno spasenje? I da li se ta nagrada može zaslužiti samo radeći ono što crkva kaže? Da li se mnogobrojna loša dela koja ste počinili u životu mogu oprostiti samo zbog nekoliko trenutaka pokajanja? Zar bog ne očekuje više od toga? Zar on ne želi žrtvovanje tokom celog života? Niko nije savršen, oduvek se grešilo, ali da bi se dobilo spasenje, sigurno je potrebno učiniti nešto više od nekoliko činova pokajanja.

Nije bio siguran kada je počeo da sumnja. Možda posle svih tih godina provedenih sa Katerinom. Možda je na njega uticalo to što je bio okružen ambicioznim prelatima koji su javno govorili o ljubavi prema Bogu, a u privatnom životu bili opsednu-ti pohlepom i ambicijom. Kakva je svrha čina da kleknete i poljubite papin prsten? Hrist nikad nije odobravao takvo ponašanje. Zašto se onda Njegovoj deci dozvoljava takva čast?

166

Stiv Beri

Možda njegove sumnje proističu samo iz činjenice da je došlo drugačije doba?

Današnji svet se razlikuje od onog koji je postojao pre sto godina. Sve je nekako povezano. Informacije proždiru jedna drugu. Bog se u to ne „uklapa“. Možda se mi jednostavno rađamo, živimo i umiremo, a naše telo se raspada i vraća u zemlju. Pepeo pepelu, kako piše u Bibliji! Ništa više! Ali, kad bi to bilo istina, onda bi za ono što uradite u životu jedina nagrada koju primite bilo - sećanje na vaše postojanje. To bi bio vaš jedini spas.

Proučavao je Rimsku katoličku crkvu dovoljno temeljno da bi

razumeo da se većina njenog učenja mnogo više dovodi u vezu sa sopstvenim interesom nego sa interesima njenih podanika. Vreme je sigurno zamaglilo sve granice između praktičnog i božanskog. Ono što su nekada ljudi proklamovali, pretvorilo se u nebeske zakone. Sveštenici su za celibate, zato što je to Bog naredio. Sveštenici su muškarci, zato što je Hrist bio muškarac. Adam i Eva su bili muškarac i žena pa tako ljubav može da postoji samo između različitih polova. Odakle dolaze takva načela? Zašto opstaju?

Zašto sada sumnja u sve?

Pokušao je da ne misli na to i da se koncentriše na nešto drugo, ali nije uspeo. Možda je ponovni susret sa Katerinom ponovo pokrenuo sumnje. Možda je ova besmislena smrt starca u Rumuniji usmcrila njegovu pažnju na činjenicu da ima četrdeset sedam godina, i da je malo toga postigao u životu, ako se izuzme to što je zahvaljujući nemačkom biskupu stigao do apostolske palate.

Osećao je potrebu da uradi još nešto. Nešto produktivno! Nešto što će koristiti još nekom, a ne samo njemu samom!

Čuo je da neko dolazi i kad se okrenuo video je da Klement laganim hodom ulazi u kapelu. Otišao je do jedne klupe i kleknuo. „Molim te, završi. Ja takode imam potrebu“, rekao je papa, sagnuo glavu i počeo da se moli.

Treća tajna

167

Mičener je nastavio sa misom i pripremio je pričest. Poneo je samo jednu hostiju, pa je zato prepolovio parče beskvasnog hleba.

Prišao je Klementu.

Starac je podigao glavu. Oči su mu bile crvene od plača, neizmerna tuga mu se očitavala na licu. Pitao se kakva je to tuga što je toliko obuzela Jabova Folknera. Smrt oca Tibora ga je duboko potresla.

Ponudio mu je hostiju i papa je otvorio usta.

„Telo Hrisla“, prošaputao je i položio pričest na Klementov jezik.

Klement se prekrstio, a zatim ponovo pognuo glavu i vratio se molitvi. Mičener je otišao do oltara da nastavi misu,

Ali, bilo je teško da je privede kraju.

Jecaji Klementa XV odjekivali su kapelom i prodirali u njegovo srce.

28. RIM, 20:30

Katerina je mrzela sebe što je opet sa Tomom Kelijem, ali otkako se sinoć vratila u Rim, čekala je da joj se kardinal Va-lendrea javi.

Rekao joj je da ga ona ne zove i to joj je odgovaralo, pošto i nije imala šta da mu saopšti, sem onoga što je Ambrozi već znao.

Pročitala je u novinama da je papa oputovao u zamak Gan-dolfo na vikend, pa je pretpostavila da je i Mičener tamo. Ke-H je sinoć pokazao skoro perverzno zadovoljstvo dok joj se rugao govoreći o njenom rumunskom prepadu, stalno implicirajući da su se tu desile stvari koje ona nije htela da prizna. Ona mu namerno nije poverila sve što im je otac Tibor rekao. Mičener je bio u pravu u vezi s Kelijem. Njemu se nije moglo verati. Zato mu je i ispričala skraćenu verziju, onoliko koliko je

168

Stiv Beri

Treća tajna

169

mislila da je dovoljno da on zna, a da posle u razgovoru s njim sazna u šta se to Mičener upetljao.

Sedela je sa Kelijem u prijatnom restoranu. Keli je imao na sebi svetio odelo sa kravatom, i očigledno se već privikao na to da u javnosti ne nosi sveštenu odeću.

„Ne razumem u čemu je čela stvar!“, rekao je. „Kaloločka crkva je napravila od bogorodičnih tajni instituciju. Šla to treću tajnu

Fatime čini toliko važnom?"

Keli je nasuo iz flaše skupo vino: „Ima u njoj nečeg fasci-nalnog, čak i za crkvu. To je, navodno, poruka direktno sa neba, pa ipak nekoliko papa je držalo u tajnosti njen sadržaj, sve dok Jovan Pavle II konačno nije 2000. godine otkrio svetu njenu poruku „.

Promcšala je supu i čekala da objasni to što je rekao.

„Crkva je zvanično izjavila da Bogorodičino pojavljivanje u Falimi može da se proglasi dostojnom verovanja 1930. godine. To je značilo da katolici, ako žele, mogu verovati u ono što se desilo," nasmejao se. „ Tipičan licemerni stav. Rim kaže jednu stvar, a radi drugu. Nije im smetalo da narod pojuri u Fatimu i ponudi milione kao donaciju crkvi, ali nisu želeli javno da priznaju da se događaj zaista desio, a svakako nisu želeli da vcr-nici saznaju sve što je bogorodica možda rekla."

„Ali, zašto bi želeli to da sakriju?"

Pijuckao je burgundac, prelazeći prstom po postolju čaše: „Da li je Vatikan ikad bio razuman? Ti tipovi misle da su još u petnaestom veku, kada je sve što su oni govorili prihvatano bez pogovora. Ako bi se neko usprotivio, isključivali bi ga iz crkve. Ali, danas je novo doba, i ljudi više nisu tako pokorni." Keli je pozvao kelnera i zatražio još hleba: „Seti se, papa govori nepogrešivo kada se radi o pitanjima vere i morala. Vatikan I je proklamovao takav biser od načela 1870. Na trenutak samo pomisli, šta da je bogorodica rekla nešto što je suprotno crkvenom učenju? Zar to ne bi bilo opasno?", Keli je izgledao jako zadovoljan ovim što je rekao. „Možda mi o tome treba da napišemo knjigu? Sve o trećoj tajni Fatime. Možemo da razot-

krijemo licemerstvo, i izbliza prikažemo neke pape i kardinale.

Možda čak i samog Valendreu."

„Šta je sa tobom? Tvoj položaj ti više nije važan?"

„Ne misliš valjda ozbiljno da imam ikakve šanse da me ne izbace?"

„Možda će se zadovoljiti time da ti samo izreknu opomenu. Možda žele da te zadrže pod svojim okriljem kako bi te kon-trolisali, s tim da možeš da ostaneš sveštenik.“
Nasmejao se: „Izgleda da ti je jako stalo do toga da me ne izbace. Neobično za jednog ateistu.“

„Jebi se, Tome!“, definitivno je ovom čoveku ispričala previše o sebi.

„O, tako si hrabra! Sviđa mi se ta tvoja osobina,“ otpio je još jedan gutljaj vina sa uživanjem. „CNN me pozvao juče. Žele da ih ja izveštavam sa sledeće konklave.“

„Drago mi je zbog tebe. To je zaista divno,“ pitala se gde je njeno mesto u svemu tome.

„Ne brini, ja i dalje hoću da napišemo tu knjigu. Moj zastupnik razgovara sa izdavačima o toj knjizi i o jednom romanu. Ti i ja ćemo biti odličan tandem.“

U trenutku je shvatila da će ona doneti drugačiju odluku, i iznenadila se kako je do tog zaključka brzo došla. Pa ipak, to je bila jedna od onih odluka za koju odmah znate da je ispravna. Neće biti nikakvog tima. Ono što je počelo kao budućnost koja obećava, postalo je nakaradno.

Na sreću, ostalo joj je nekoliko hiljada evra od novca koji joj je dao Valendrea, dovoljno da se vrati u Francusku ili Ne-mačku gde bi mogla da radi za neke novine. I ovog puta će paziti kako se ponaša - igraće prema pravilima!

„Katerina, gde si odlutala?“

Ponovo je usredsredila pažnju na njega.

„Izgledalo je da si negde miljama daleko.“

„Ä bila sam. Mislim da mi nećemo napisati nikakvu knjigu. Tome, sutra odlazim iz Rima. Moraćeš da nađeš drugog pisca.“

Konobar je doneo korpu vrućeg hleba.

770

Stiv Beri

„To neće biti nikakav problem;“ želeo je da joj to jasno stavi do znanja.

„Nisam ni sumnjala.“

Pružio je ruku i uzeo parče hleba: „Da sam na tvom mestu ja se još ne bih odvajao od mene. Stići ću ja na razna mesta.“

Ustala je od stola: „Reći ću ti jedno mesto do kog nećeš stići.“

„Ti ga još voliš, zar ne?“

„Ne volim ja nikoga, samo si mi se ti smučio. Moj tala mi je jednom rekao da, što se više cirkuski majmun penje uz stub, više mu se dupe vidi. Zapamti to.“

Okrenula se i otišla, pomislivši kako se već nedeljama nije tako dobro osećala.

29.

ZAMAK GANDOLFO

PONEDELJAK, 13. NOVEMBAR

6:00

Mičener se probudio. Nikad mu nije trebao alarm, kao da je imao ugrađen hronometar koji ga je uvek budio tačno u vreme, koje bi pre spavanja odredio. Jakob Folkner, dok je bio biskup i kasnije kardinal, putovao je po svetu i služio po raznim zajednicama, i uvek se oslanjao na Mičenerovu sposobnost da nikad ne kasni. A tačnost nije spadala u priznate vrline Klementa XV.

Kao i u Rimu, i ovde je Mičener imao sobu na istom spratu kao i Klement, odmah niz hodnik, a bili su povezani i direktnom telefonskom linijom. Planirano je da se za dva sata vrate u Rim helikopterom. Tako bi papa imao dovoljno vremena da obavi svoju jutarnju molitvu, doručkuje i pregleda obaveze kojima mora odmah da se posveti, jer je dva dana bio odsutan. Nekoliko beleški je već stiglo sinoć faksom i Mičener se spre-

Treća tajna

171

„, da o njima porazgovaraju posle doručka. Znao je da će statak

dana bili pun obaveza, s obzirom na mnoge prijeme zakazane za to posle podne i veče. Čak je i kardinal Valendrea tražio da papa odvoji jedan sat pre podne da razgovaraju o spoljnim poslovima. Još uvek je osećao uznemirenost zbog pogrebne mise. Pre nego što je napustio kapelu, Klement je proveo pola sata plačući. Nisu uopšte razgovarali. Šta god da ga je tištalo, nije bio spreman da o tome razgovara. Možda će kasnije biti vremena. Možda će mu povratak u Rim i svakodnevni posao skrenuti pažnju sa problema koji ga je mučio.

Ali, bilo je uznemiravajuće gledati takav izliv emocija.

Polako se istuširao, obukao je čistu crnu mantiju i izašao iz sobe. Odšetao se do kraja hodnika gde su bile papine sobe. Glavni dvorski sobar je stajao ispred vrata zajedno sa jednom od kaluđerica, zaduženom za vođenje domaćinstva. Mičener je pogledao na sat. Šest i četrdeset pet! Pokazao je na vrata: „Još nije ustao?“

Službenik je odmahnuo glavom: „Ništa se nije čulo iznutra.“

Znao je da svakog jutra osoblje čeka dok se ne čuje da je Klement ustao, obično između šest i pola sedam. Kada bi se začulo da hoda po sobi, tiho bi pokucali na vrata, zatim bi usle-dile uobičajene jutarnje aktivnosti, kao što su tuširanje, brijanje i oblačenje.

Klement nije voleo da mu neko pomaže dok se ku-pa. To je radio sam. Za to vreme glavni sobar bi mu spremio odeću. Posao kaluđerice je bio da pospremi sobu i donese doručak.

„Možda se uspavao,“ rekao je Mičener. „ Čak i pape mogu ponekad da se izležavaju.“

Drugo dvoje se nasmešilo.

„Vratiću se u svoju sobu. Javite mi kad čujete da se probudio.“

Pola sata kasnije začuo je kucanje. Glavni sobar je stajao ispred vrata.

>«J

/72

Stiv Beri

„I dalje se iz sobe ništa ne čuje, monsinjor," rekao je, a na licu mu se očitavala zabrinutost.

Znao je da, bez Klementove dozvole, niko sem njega ne sine da ude u papinu spavaću sobu. Smatralo se da je to je bio prostor gde pape imaju pravo na apsolutnu privatnost. Ali, bližilo se sedam i trideset, i on je shvatio šta glavni sobar očekuje da uradi.

„U redu," rekao je, „ idem kod njega."

Pošao je do mesta gde je kaluđerica čuvala stražu. Pokazala je na sobu i rekla da se unutra i dalje ništa ne čuje. Pokucao je lagano na vrata i sačekao. Pokucao je ponovo, ovog puta malo jače. I dalje ništa! Uhvatio je i okrenuo ručku. Vrata su se otvorila. Ušao je unutra i zatvorio vrata za sobom.

Spavaća soba je bila prostrana i na jednom kraju je izlazila na balkon, koji je gledao u baštu. Nameštaj je bio starinski. Za razliku od apartmana u apostolskoj palati, koji se renovirao svaki put kad bi se izabrao novi papa, i to na način koji se njemu dopadao, u ovim sobama se ništa nije menjalo, kako bi se zadržao duh starih vremena da ih podseća na doba kada su pape bili kraljevi-ratnici. Ni jedno svetlo nije bilo upaljeno, ali se kroz navučenc za-veše probijalo jutarnje sunce, obasjavajući sobu nekom bledom, zamagljenom svellošću.

Klement je ležao postrance ispod pokrivača. Mičener je prišao i tiho rekao: „Sveti oče!"

Klement nije odgovorio.

„Jakobe!"

I dalje ništa.

Papino lice nije bilo okrenuto prema njemu, a čaršav i će-be su napola prekrivali telo. Pružio je ruku i lagano ga prodr-mao. U tom trenutku je osetio da mu je telo hladno. Prešao je na drugu stranu kreveta i zagledao se u Klementovo lice. Koža je bila opuštena i imala je pepeljastu boju, usta su mu bila otvorena, a na

čaršavu ispod glave video se skoreli ispljuvak. Okre-
173

, je papu na leđa i povukao prekrivač. Obe ruke su mu beživotno visile pored tela, grudi se nisu pomeralc.

Proverio je puls.

Nije ga bilo.

Pomislio je da potraži pomoć ili da mu da veštačko disanje. Prošao je kroz obuku, kao i celokupno osoblje, ali je znao da je to beskorisno.

Klement XV je bio mrtav.

Zatvorio mu je oči i očitao molitvu, dok ga je bol eelog obuzimao. Bio je to osećaj kao kad ponovo izgubite majku ili oca. Molio se za dušu svog dragog prijatelja, a onda se potrudio da se pribere.

Mnogo toga je sada trebalo uraditi. Pravila ceremonijala se moraju poštovati. Bdenje, opraštanje, i upravo je bila njegova dužnost da sve organizuje i da proveriti da li se sprovodi po protokolu,

Ali, nešto mu je privuklo pažnju!

Na noćnom stočiću nalazila se flašica braon boje. Pre nekoliko meseci, papin lekar je prepisao lek koji je trebalo da mu pomogne da zaspi. Mičener je lično odneo bočicu u papino kupatilo. Bilo je trideset tableta i kad ih je poslednji put prebro-jao, pre nekoliko dana, i dalje ih je bilo trideset. Klement je prezirao lekove. Bilo je teško naterali ga i aspirin da popije, tako da je bočica pored kreveta veoma iznenadila Mičenera.

Pogledao je šta je u njoj.

Bila je prazna.

U čaši vode koja je stajala pored bočice, bilo je samo nekoliko kapi. Misao, koja mu se nametnula - Šta bi to možda moglo da značil - naterala ga je da se prekrsti.

Zagledao se u Jakoba Folknera i razmišljao o duši svog dragog prijatelja. Ako postoji mesto koje se zove nebo, svim svojim bićem se nadao da je ona našla svoj put do njega. Svešte-nik u njemu je

želeo da mu oprostí ono što je očigledno ura-dio, ali sada, ako postoji, samo Bog to može.

174

Stiv Beri

Pape su umirale od batina, davili su ih, trovali, ostavljali da umru od gladi i ubijali, kafl bi ih razljućeni muževi uhvatili u preljubi.

Ali, nikad ni jedan nije sebi oduzeo život.

Do sada!

30. 9:00

Mičener je sa prozora papine spavaće sobe video kad je helikopter sleleo. Klementa nije napuštao, od kako ga je našao, a sa kardinalom Ngovijcm je razgovarao koristeći telefon koji se nalazio pored papinog kreveta.

Afrikanac je bio komornik, sada prvi čovek Rimokatoličke crkve i morao je najpre njega da obavesti o papinoj smrti. Po kanonskom zakonu, on upravlja crkvom kad nastupe dani sede va-cante - upmžnjenog prestola, sve do novog izbora poglavara Svete stolice, čije je imenovanje sada bio glavni zadatak vaticanske vlade. U međuvremenu, naredne dve nedclje, Ngovi će zajedno sa Kologijumom kadinala upravljati Vatikanom i za to vreme će se obaviti pripreme za sahranu i organizovati predstojeća konkla-va. Kao komornik, Ngovi nije predstavljao papu, ali, njegova ovlašćenja su bila sasvim jasna. I to je Mičeneru potpuno odgovaralo. Neko je morao da drži Alberta Valendreu pod kontrolom. Čim su se elise zaustavile, otvorila su se vrata kabine helikoptera. Prvi je izašao Ngovi, za njim Valendrea, koji je po svojoj funkciji morao biti prisutan, zatim dva biskupa i za njima i papin lekar, koga je Mičener posebno pozvao da dođe. Ngoviju nije pomenuo nikakve detalje u vezi sa papinom smrću, niti je bilo šta rekao osoblju vile, sem što je kaluđerici i prefektu papinog domaćinstva naložio da nikome ne dozvole ulazak u papine odaje.

Treća tajna

Tn minuta kasnije, vrata spavaće sobe su se širom otvorila, šla su dvojica kardinala i lekar. Ngovi je zatvorio vrata za sobom i zaključa° ih. Doktor je prišao krevetu i pregledao Klementa. Mičener nije ništa dirao, sve je stajalo tačno tamo gde je zatekao, uključujuću i lap top kompjuter, još uvek uključen i povezan sa telefonskom linijom; na ekranu se videla tijara preko koje su se ukrštala dva ključa, slika koja je kao skrin sejver na kompjuteru dizajnirana specijalno za papu.

„Kažite mi šta se dogodilo,“ upitao je Ngovi, spuštajući ma-iu crnu tašnu na krevet.

Mičener je ispričao kako ga je našao, zatim je pokazao na sto: „Nijedan od dvojice kardinala nije primetio bočicu sa pi-lulama.Prazna je.“

„Hoćete da kažete da je papa izvršio samoubistvo?“, upitao je Valendrea.

Nije bio raspoložen za raspravu: „Ne iznosim ja nikakvo mišljenje, već samo kažem da je u flašici bilo trideset pilula.“

Valendrea se okrenuo prema doktoru: „Šta vi kažete, doktore?“

„Mrtav je već neko vreme. Pet ili šest sati, možda i više. Nema nikakvih znakova povreda, ništa što bi spolja gledano ukazivalo na srčane smetnje. Nema krvarenja niti modrica. Na prvi pogled, izgleda da je umro u snu.“

„Da li su pilule mogle biti uzrok smrti?“, upitao je Ngovi.

„To se može ustanoviti samo obdukcijom.“

„To ne dolazi u obzir,“ odmah je rekao Valendrea.

Mičener je pogledao državnog sekretara: „Moramo da saznamo.“

»Ne moramo ništa da saznamo,“ rekao je Valendrea povišenim tonom. „U stvari, bolje je ako ništa ne znamo. Bacite fla-sicu s Jekovima. Možete li da zamislite kakve bi to posledice mialo za crkvu kad bi se saznalo da je papa sebi oduzeo život?

ama mogućnost da se to možda desilo, izazvala bi nepopravljivu štetu."

176

Stiv Beri

-[veća tajna

177

I Mičener je na to pomislio, ali je bio odlučan u nameri da se sve okolnosti ispituju, a ne kao u slučaju smrti pape Jovana Pavla I, koji je umro samo trideset dana nakon izbora. Glasine koje su usledile i razne nelačne informacije - smišljene samo zato da bi se prikrija činjenica da je telo otkrila kaluderic, a ne sveštenik - podsticale su priče zagovornika teorije da je papa ubijen.

„Slažem se," priznao je Mičener. „Ne možemo javno reći da je u pitanju samoubistvo. Ali, mi treba da znamo istinu."

„Da bismo onda mogli da lažemo?", rekao je Valendrea. „Ovako je bolje, jer ne znamo ništa."

Zanimljivo da je Valendrea bio zabrinut zbog laganja, ali Mičener to nije hteo da komentari se.

Ngovi je upitao doktora: „Da li je dovoljan uzorak krvi?"

Lekar je potvrdno klimnuo glavom:

„Uzmite ga."

„Vi nemate ovlašćenja da tako nešto naredite," viknuo je Valendrea. „Ovo je u nadležnosti Kolegijuma kardinala. Vi niste papa."

Na Ngovijevom licu ništa se nije moglo primetiti: „Ja prvi hoću da znam kako je ovaj čovek umro. Brinem se za besmrtnost njegove duše." Ngovi je pogledao doktora. „Uradite sami test, a zatim uništite uzorak. Rezultat recite samo meni. Jasno?"

Čovek je klimnuo glavom.

„Vi prekoračujete vaša ovlašćenja, Ngovi," rekao je Valendrea.

„Iznesite to pred Kolegijum kardinala!"

Valendrea i nije imao baš neki izbor. Nije mogao da spreči Ngovu,

a nije mogao, iz očiglednih razloga, ni da iznese problem pred kardinale. Zato je mudro učutao. Mičener je pomislio da je ovim možda hteo da pruži Ngoviju priliku da se sam dis-kredituje. Ngovi je otvorio crnu tašnu koju je poneo sa sobom i izvadio srebrni čekić, a zatim prišao krevetu. Mičener je shvatio da se on sprema da izvede ritual koji se u ovakvim slučajevima očekuje od komoraika, ma koliko taj zadatak izgledao besmislen. Ngovi je lagano udario čekićem po Klementovom čelu i postavio pitanje koje se mrtvom papi postavlja vekovima: „Jakobc Folkneru, da li ste mrtvi?"

Ceo minut su stajali ćuteći. Ngovi je ponovo postavio isto pitanje. Još jedan minut tišine. Onda je upitao i treći put. Ngovi je zatim izjavio: „Papa je mrtav." Polom se sagnuo, uzeo Klementovu desnu ruku i podigao je. Na Klementovom domalom prstu ugledao je ribarski prsten. „Čudno," Ngovi je rekao, „Klement ga je retko nosio." I Mičener je to znao. Glomazni zlatni prsten više je služio kao pečat, nego kao komad nakita. Na njemu je u obliku kruga bilo ispisano Klementovo ime i datum kad je ugravirano, a u samom krugu je bio naslikan Sv. Petar ribar. Nakon posled-nje konklave tadašnji komornik mu je stavio prsten na ruku, i ovaj je služio kao pečat za papina pisma. Retko ga je nosio i znali su da ga Klement ne voli.

„Možda je očekivao da ćemo ga tražiti," prokomentarisao je Valendrea.

Sasvim moguće, pomislio je Mičener. Očigledno, papa je izvršio određene pripreme. To je tako ličilo na Jakoba Folknera.

Ngovi je skinuo prsten i stavio ga u crnu tašnu od antilopa. Kasnije, kada se okupe svi kardinali, uzeće čekić i polomiti i prsten i papin olovni pečat. Čime se osigurava da niko drugi ne može da ih koristi i simbolično obeležava kraj papine vladavine.

„Gotovo," rekao je Ngovi.

Mičener je shvatio da je u tom trenutku obavljen prenos vlasti.

Završila su se trideset četiri meseca vladavine Klementa XV, dvesta šezdeset sedam, naslednika Sv. Petra, prvog Nemca za devet stotina godina. Od ovog trenutka, on više nije papin sekretar. Od sada je samo običan „monsinjur“, na privremenoj dužnosti u službi komoraika Svete rimske crkve.

178

Stiv Beri

Treća, tajna

179

Katerina je žurila kroz aerodrom Leonardo da Vinči prema šalteru Lufthanze, Imala je avionsku kartu za Frankfurt za jedan sat. Nije bila sigurna gde će odatle da ide, ali o tome će misliti sutra ili prekosutra.

Ono što je bilo važno, jeste činjenica da Tom Keli i Kolin Mičencr pripadaju prošlosti, i da je došlo vreme da uradi nešto za sebe. Užasno se osećala što je obmanula Mičenera, ali s obzirom na to da joj se Valendrea nije javio i da Ambroziju nije rekla ono malo važnih stvari koje je saznala, moglo bi joj se i oprostiti.

S drage strane, bila je zadovoljna što je ostavila Toma Ke-lija. Sumnjala je da će on uopšte nekad i pomisliti na nju. Išao je uzlaznom linijom i nije mu trebao niko na koga će se oslanjati, a ona je osećala da mu je do sada za to služila. Doduše, biće mu potreban neko ko će obaviti posao, za koji će zasluge sebi da pripiše, ali bila je sigurna da će naći drugu ženu koja će zauzeti njeno mesto.

U gužvi na terminalu pažnju su joj privukle gomile svela koji se tiskao oko brojnih televizora u velikom holu. Primelila je da žene plaču.

Najzad je pogledala prema jednom visoko uzdignutom ekranu. Trg Sv. Petra se video iz vazduha. Prišla je bliže monitoru i čula da „vlada duboka tuga.“ Smrt Klementa XV je pogodila sve koji su voleli papu. Svima će nedostajati."

„Papa je umro?“, glasno je upitala ljude oko sebe. Covek u vunenom kaputu joj je odgovorio: „Umro je u snu, sinoć u zamku Gandolfo. Neka mu je laka duša.“

Zaprepastila se! Umro je eovek koga je godinama mrzela. Nikad ga zapravo nije sreala.

Mičener je jednom hteo da ih upozna, ali je ona odbila. U to vreme, Jakob Folkner je bio nadbiskup Kelna i predstavljao je sve što je prezirala, a što je bilo u vezi sa organizovanom religi-

;;,ID - da i ne pominje onu bolnu temu, koja je pckla Mičenero-vu savcst. Izgubila je tu bitku i od tada je osećala odbojnost prema Folkneru. Ne zbog stvari koje je uradio ili propustio da uradi, već zbog onog što je predstavljao.

Sada je bio mrtav. Mičener mora da je očajan.

Jedan deo njenog bića govorio joj je da produži k šalteru i otputuje za Nemačku. Mičener će se snaći. I do sada se snalazio. Ali, uskoro će izabrati novog papu. Biće novih postavljenja. Mnogo novih sveštenika, biskupa i kardinala će doći u Rim. Znala je dovoljno o politici Vatikana da bi mogla da shvati šla će desiti sa ljudima koji su bili uz Klementa. Njihova karijera je završena.

Ništa od toga ne bi trebalo da je zanima. Pa ipak, jedan deo njenog bića je brinuo. Teško se čovek odvikava od starih navika.

Okrenula se, sa prtljagom u rukama, i uputila k izlazu s aerodroma.

31. ZAMAK GANDOLFO, 14:30

Valendrea je gledao okupljene kardinale. U naptjoj atmosferi.

Mnogi su hodali tamo-amo po sobi, ispoljavajući neuobičajenu uznemirenost. U salonu vile bilo je ukupno četrnaest, uglavnom kardinala, koji su radili za Kuriju, ili onih koji su službovali blizu Rima, i koji su pre tri sata primili vest, poslatu svim članovima Kolegijuma kardinala, a njih je bilo sto šezdeset: KLEMENT XV JE UMRO. DOĐITE ODMAH U RIM! Onima koji su živeli na

području do 150 kilometara od Vatikana, po-slato je dodatno obaveštenje da dođu u zamak Gandolfo u dva sata posle podne. Papska praznina je počela; period između smrti jednog pa-pe i izbora drugog, vreme neizvesnosti, kada niko ne drži uzde

180
Stiv Beri

papske moći. Proteklih vekova, kardinali su preuzimali kontrol i kupovali glasove /a konklavu, ili obećanjima, ili pretnjama1 Valendrei se dopadalo to doba. Najjači treba da pobeđi! Slabima nije mesto na vrhu. Ali, moderni izbori za papu su mnoeo pitomiji. Sada se vode bitke kako da pridobijete televiziju i javno mnjenje. Smatra se da je važnije izabrati popularnog, ne<*o kompetentnog papu. Valendrea je time često objašnjavao razlo» uspona Jakoba Folknera. Bio je zadovoljan brojem prisutnih. Skoro svi koji su došli bili su na njegovoj strani.

Prema poslednjem prebrojavanju, još uvek mu je nedostajalo dve trećine, plus jedan glas da bi pobeđio u prvom krugu. Ali, uz pomoć Ambrozija i magnetofona obezbediće potrebnu podršku. Nije bio siguran u to šta će Ngovi da kaže. Njih dvojica nisu razgovarali od susreta u Klementovoj sobi, koji se zbio nešto ranije.

Nadao se da će Afrikanac pravilno prosuditi. Ngovi je stajao na kraju dugačke sobe ispred luksuzno sazidanog belog mer-mernog kamina. I ostali prinčevi vere su stajali.

„Visosti," rekao je Ngovi, „kasnije u toku dana podeliću vam zaduženja kako biste svojim angažovanjem pomogli u planiranju pogreba i konklave. Ljudi su ga voleli, i treba im omogućiti da se s njim oprostite kako doliči. Kasnije, u toku večeri, svi zajedno ćemo pratiti telo nazad do Rima. Održaće se misa u crvi Sv.Petra."

Klimanjem glave svi kardinali su odobrili predloge.

„Da li se zna kako je Sveti otac umro?", upitao je jedan od kardinala.

Ngovi se okrenuo prema čoveku koji je postavio pitanje:

„To se upravo utvrđuje“

„Zar postoji neki problem?“, upitao je drugi.

Ngovi je i dalje stajao mirno: „Izgleda da je umro u snu. Ali, ja nisam doktor. Njegov lekar će utvrditi uzrok smrti. Svi mi smo svedoci činjenice da je Svetom ocu popuštalo zdrav J , pa tako njegova smrt nije sasvim neočekivana.“

odgovor se dopao Valendrei. Ipak, nije bio sasvim iran. Ngovi je sada imao vlast, i činilo se da u tome uživa. Već je više puta u proteklih nekoliko sati izdavao naredbe članovima uprava, koje su preuzimale upravljanje Svetom stolicom za vreme papske praznine,

Osim toga, uzurpirao je zamak Gandolfo, tako što je naredio stražarima da ne puštaju unutra nikoga bez njegovog odobrenja, čak ni kardinale, a naredio je i da se zapečati ulaz u papinu spavaću sobu.

On je, pak, razgovarao s novinarskim odcljenjem u Vatikanu, dogovorio se s njima da objave izjavu o Klementovoj smrti, spremljenu za štampu i delegirao je tri kardinala koji će lično kontaktirati sa medijima. Svima ostalima je bilo naređeno da ne daju intervju.

Diplomatske službe po svetu su takode upozorene da ne odgovaraju na novinarska pitanja, ali im je rečeno da je poželjno da stupe u kontakt sa predsednicima država u kojima su bili na dužnosti. Saučešća su već stigla iz Sjedinjenih Država, Britanije, Francuske i Španije.

Sve što je Ngovi preduzco do sada, u suštini su bile dužnosti komornika, pa tako Valendrea nije mogao ništa da prigovori. Ali, nikako nije želeo da Ngovi impresionira kardinale svojom moralnom snagom.

Samo dvojica komornika do sada bili su izabrani za papu, tako da taj položaj nije bio odskočna daska za mesto pape. Naša-1^ost, nije

ni položaj državnog sekretara.

>,Da li će konklava početi na vreme?", upitao je kardinal iz Venecije.

»Za petnaest dana?", Ngovi je rekao, „bićemo spremni."

Valendrea je znao da je, prema pravilima objavljenim u apostolskom ustavu Jovana Pavla II, to najraniji mogući termin da cne konklava. Vreme za pripremu je skraćeno od kada je safer¹ en Dom Sv. Marte, prostrani objekat koji je ličio na hotel. On se obično koristio za seminare. Nije više bilo potrebe da

182
Stiv Beri

se svaka niša pretvara u improvizovane stambene prostorije i Valendrei je bilo drago da su se stvari u tom pogledu promenile. U novom objektu je bilo udobno. Prvi put je upotrebljen za vreme Klementove konklave. Ngovi je već naredio da se tamo sve pripremi za sto trinaest kardinala mladih od osamdeset godina, koji će tu odsesti tokom glasanja.

„Kardinale Ngovi," upitao ga je Valendrea, „kada će se izdati umrlica?" Nadao se da će jedino Ngovi razumeti pravo značenje ovog pitanja.

„Zamolio sam papinog šefa ceremonije, sveštenike prelate, članove i sekretara apostolske sobe da dođu večeras u Vatikan. Rečeno mi je da će uzrok smrti do tada biti utvrđen." „Da li se vrši obdukcija?", upitao je jedan kardinal. Valendrea je znao da je ovo krajnje osetljivo pitanje. Samo je jedan papa do sada podvrgnut obdukciji i to zato da bi se utvrdilo da li ga je Napoleon otrovao. Bilo je razgovora i o obdukciji Jovana Pavla I zbog iznenadne smrti, ali kardinali su osujetili takav pokušaj. Međutim, ova situacija je bila drugačija. U prethodnim slučajevima, jedan papa je umro pod sumnjivim okolnostima, drugi iznenada. Klementova smrt nije bila neočekivana. Imao je sedamdeset četiri godine kad su ga izabrali i, na kraju, većina kardinala je glasala za njega zato što

nisu ni očekivali da će dugo živeti.

„Neće biti obdukcije," odgovorio je Ngovi odsečno. Ton kojim je to rekao nije ostavljao prostor za diskusiju. U drugoj situaciji, Valendrei se ne bi dopao ovakav autoritativan nastup, ali sada mu nije smetao. Odahnuo je! Očigledno da je njegov protivnik odlučio da odigra igru do kraja i, na njegovo zadovoljstvo, ni drugi kardinali nisu osporili tu odluku. Nekolicina je pogledala ka njemu, očekujući da on nešto kaže. Njegovo ćutanje je bio znak da je zadovoljan odlukom.

Zbog teoloških implikacija nije želeo da se govori o papinom samoubistvu, ali Valendrei nije priličilo da pokazuje veliko sao-sećanje sa Klementom, s obzirom na to da su svi znali da njih dvojica nisu bili u dobrim odnosima. Ljubopilljivi novinari mogli

Treća tajna

183

hi da postavljaju razna pitanja, a državni sekretar nije želeo da neko kaže kako je on oterao papu u smrt. Kardinali, koji su stre-peli za svoju karijeru mogli bi se opredeliti za drugog čoveka, kao Ngovija, koji bi sigurno Valendreu lišio svake vlasti - bez obzira na snimljene trake! Naučio je u toku poslednje konklave da nikad ne potcenjuje moć koalicije. Na sreću, Ngovi je očigledno procenio da je dobrobit crkve važnija od ove sjajne mogućnosti da svog glavnog protivnika izbaci iz sedla, i Valendrea je ose-ćao zadovoljstvo što se takav čovek pokazao slabim. On takvu popustljivost ne bi ispoljio da su uloge bile obrnute.

„Imam, doduše, jednu reč upozorenja," rekao je Ngovi.

Valendrea je i dalje ćutao. Primetio je da biskup iz Najro-bija izgleda uživa u tome što se on namerno uzdržava od komentara.

„Pozivam se na vašu zakletvu da ne razgovarate o predstojećoj konklavi pre nego što uđemo u Sikstinsku kapelu. Ne srne da bude nikakve kampanje, nikakvih intervjuja za štampu, nikakvog javnog izjašnjavanja. Mogući kandidati se ne smeju pomi-njati."

„Ne treba da me opominjete“, prokomentarisao je jedan kardinal.

„Možda ne vas. Ali ima onih koje treba.“

Nakon tih reci, Ngovi je izašao iz sobe.

32. 15:00

Mičener je sedeo za radnim stolom i posmatrao dve kaluđerice kako kupaju Klementovo telo. Pre nekoliko sati lekar je završio pregled i vratio se u Rim sa uzorkom krvi. Prethodno, kardinal Ngovi je odlučio da neće biti obdukcije i pošto je za-

184

Stiv Be,-

mak Gandolfo, kao deo Vatikana, suverena teritorija nezavis države, niko neće pokretati pitanje ispravnosti te odluke (V nekoliko dragocenih izuzetaka, ovde je vladao kanonski a n italijanski zakon.

Bilo je čudno da gleda u nago mrtvo telo čoveka koga je poznavao više od četvrt veka. Sećao se vremena koje su proveli zajedno. Klement mu je pomogao da razume činjenicu da je njegov pravi otac više brinuo o sebi, nego o svom detetu, objašnjavajući mu irsko društvo i pritisak kome bi njegova rođena majka, kao neudata žena, sigurno bila izložena. Kako je možeš kriviti"! pitao ga je Folkner. I on se složio. Nije mogao da je krivi. Ogorčenost bi samo zamaglila požrtvovanost roditelja koji su ga usvojili. Tako se konačno oslobodio svog besa i oprostio majci i ocu, koje nikada nije upoznao.

Sada je zurio u beživotno telo čoveka koji mu je pomogao da razume i oprost. Bio je tu zato što je protokol nalagao da jedan sveštenik bude prisutan. Obično je tu dužnost obavljao papin šef ceremonije, ali tog monsinjora nisu mogli da pronađu. Tako je Ngovi naredio da ga on zameni.

Ustao je sa stolice i šetao se pored balkonskih vrata. Kad su kaluđerice završile kupanje, ušli su tehničari iz pogrebnog zavoda. Oni su bili deo najveće Rimske mrtvačnice i balsaraova-li su pape

još od Pavla VI. Nosili su šest boca ružičastog rastvora i posude su polako stavili na pod.

Jedan tehničar mu je prišao: „Možda biste, oče, voleli da sačekate napolju? Ovo nije baš prijatan prizor za nekoga ko nije naviknut." Izašao je u hol i ugledao kardinala Ngovija kako ide prema svojoj sobi.

„Da li su došli?", upitao je Ngovi.

„Italijanski zakon nalaže da se sačeka dvadeset četiri sata pre nego što počne balsamovanje. Vi to znate. Ovo jeste teritorija Vatikana, ali prolazili smo kroz ovakve rasprave i ranije. Italijani bi zahtevali da sačekamo."

Treću tajna

185

Maovi je klimnuo glavom: „Znam, ali zvao je lekar iz Ri-1/Jakobovom uzorku tavi nalazi se velika koncentracija leta'On se ubio, Koline! Nema sumnje. Ne mogu da dozvolim da ostane dokaz o tome. Doktor je uništio uzorak. On neće ništa reći."

„A kardinali?"

„Njima ćemo reći da je umro od srca. To će pisati i na umrlici."

Video je kako to s naporom izgovara. Očigledno mu laganje nije baš išlo:

„Nemamo izbora, Koline! Mora biti balsamovan. Ne mogu da vodim računa o italijanskom zakonu."

Mičener je prošao rukom kroz kosu. Ovo je bio dugačak dan, a još se nije završio: „Znao sam da ga nešto muči, ali ništa nije ukazivalo na to da mu je tako teško. Kako mu je bilo dok sam bio odsutan?"

„Vratio se u Riznicu. Rečeno mi je da je i Valendrea bio s njim."

„Znam," ispričao je Ngovi ono što je saznao od Klementa, „pokazao je Valendrei to što mu je otac Tibor poslao. Šta je to bilo, nije hteo da kaže." Zatim je ispričao ono što je znao o Ti-boru, i kako je papa reagovao kada je čuo za Bugarinovu smrt.

Ngovi je odmahnuo glavom: „Nisam zamišljao da će papa ovako da završi.“

„Moramo sačuvati uspomenu na njega.“

„Hoćemo! U tome će čak i Valendrea biti uz nas.“ Pokazao je prema vratima. „Sumnjam da će neko postaviti pitanje zašto je balsamovan tako brzo. Samo četiri čoveka znaju istinu, a uskoro neće biti ni dokaza, ukoliko neko i resi da nešto o tome kaže. Ali, malo je verovatno da će se to dogoditi. Doktor je vezan lekarskom zakletvom, vi i ja smo voleli čoveka, a Valendrea ima svoje razloge. Tajna je sigurna.“ v Vrata papine spavaće sobe su se otvorila i jedan od tehničara je izašao: „Mi smo skoro gotovi.“

»Urušićete tečnost iz papinog tela?“

186

Stiv Beri

„Oduvek je bila takva praksa. Naše preduzeće je ponosno što Sveta stolica računa na naše usluge. Možete se osloniti na nas.“

Ngovi je zahvalio čoveku koji se vratio u sobu.

„Šta sada?“, upitao je Mičener.

„Doneli su papsku odeću iz Rima. Vi i ja ćemo ga obuci za sahranu.“

Razumeo je značaj tog gesta i rekao: „ Mislim da bi mu se to dopalo.“

• freća

187

Povorka automobila se polako kretala po kiši prema Vatikanu. Trebalo im je skoro sat vremena da pređu 29 kilometara od zamka Gandolfo putem, duž koga su stajale hiljade ožalošćenih. Mičener se vozio s Ngovijem u trećim kolima, ostali kardinali iza njih u mnogobrojnim automobilima koje su, za tu priliku, hitno dovezli iz Vatikana. Mrtvačka kola su bila na čelu kolone i u njima je ležalo Klementovo telo, obučeno u odoru, s mitrom na glavi, osvetijeno tako da su ga vernici mogli videti. Sada je bilo šest sati i činilo se da

je ceo Rim izašao na ulice, a policija je kolima obezbeđivala prolaz. Trg Sv. Petra je bio prepun, ali kroz more kišobrana između kolonada napravljen je vijugavi prolaz prema bazilici. I dok su automobili prolazili, čuli su se jecaji i plač. Mnogi su bacali cveće na haubu, i tog cveća se toliko nakupilo da se jedva moglo nešto videti kroz staklo. Neko iz obezbeđenja je konačno izašao iz kola i zbacio cveće, ali je drugo ubrzo počelo da pravi novu gomilu. Kada su kola prošla ispod zvonika, iza njih je ostala gomila sveta. Na Trgu mučenika povorka je napravila krug oko sakristije Sv. Petra i uputila se prema zadnjem ulazu bazilike. Tu će, sigurno smešteno između zidova, Klementovo telo moći da bude izloženo, kako bi narod mogao da se oprostí od svog pape.

Sitna kiša je kao penasta izmaglica zaodenula baštu. Sijalice pored staza su gorele nekim prigušenim svetlom, poput sunčevih zraka koji se probijaju kroz oblake.

Mičener je pokušao da zamisli šta se dešava u zgradama oko njega. U radionici su napravili trostruki sanduk - unutrašnji od bronzé, drugi od kcdra, a spoljašni od čempresa. U crkvi Sv. Petra je već bio postavljen odar i upaljenja jedna sveca da sačeka mrtvo telo pored kojeg će narednih dana goreti.

Dok su se polako kretali preko trga, Mičener je primetio televizijske ekipe kako postavljaju kamere po balustradama; oni koji su se prvi prijavili mogli su da izaberu najbolja mesta između sto šezdeset dvc statue. Sobe za novinare u Vatikanu već su bile pod opsadom. Pomagao im je za vreme sahrane prethodnog pape, i mogao je da zamisli hiljade telefonskih poziva koji će uslediti narednih dana. Uskoro će početi da dolaze državnici iz celog sveta, moraće da odrede izaslanike da im budu na usluzi. Sveta stolica se ponosila time što poštuje protokol, Čak i u situaciji neopisivog bola, a ovaj staloženi čovek koji je se-deo do njega imao je zadatak da sve uspešno organizuje.

Automobili su se zaustavili i kardinali su počeli da se okupljaju

oko mrtvačkih kola. Sveštenici su prinčevima držali kišobrane. Kardinali su nosili crne mantije ukrašene crvenim pojasom, kako je i propisano, Švajcarska počasna garda u ceremonijalnoj uniformi stajala je ispred ulaza u baziliku, i ostaće tu pored Klementa narednih nekoliko dana. Četvorica gardista, s nosilima za mrtvo telo na ramenima, uputili su se prema mrtvačkim kolima. Papin šef ceremonije stajao je u blizini. Bio je to holandski sveštenik, bradatog lica i zdepastog tela. Istupio je i rekao: „Odar je spreman!” Ngovi je potvrdio.

Šef ceremonije je prišao kolima i pomogao tehničkom osoblju da iznesu Klementovo telo. Kada su ga smestili na nosila, Holanđanin je polako namestio njegovu odeću, pažljivo ispravljajući svaki nabor. Dva sveštenika su držala kišobrane iznad tela. Još jedan mladi sveštenik je prišao držeći palium. Uzanu, telu vunenu traku krasilo je šest ružičastih krstova, koji su označavali papsku službu. Šef ceremonije je omotao traku oko Klementovog vrata, a zatim rasporedio krstove na grudima, rame-

186

Stiv Beri

Treća Ôr

187

„Oduvek je bila takva praksa. Naše preduzeće je ponosno vt Sveta stolica računa na naše usluge. Možete se osloniti na nas”

Ngovi je zahvalio čoveku koji se vratio u sobu.

„Šta sada?”, upitao je Mičener.

„Doneli su papsku odeću iz Rima. Vi i ja ćemo ga obući za sahranu/”

Razumeo je značaj tog gesta i rekao: „ Mislím da bi mu se to dopalo.”

Povorka automobila se polako kretala po kiši prema Vatikanu. Trebalo im je skoro sat vremena da pređu 29 kilometara od zamka Gandolfo putem, duž koga su stajale hiljade ožalošćenih. Mičener

se vozio s Ngovijcm u trećim kolima, ostali kardinali iza njih u mnogobrojnim automobilima koje su, za tu priliku, hitno dovezli iz Vatikana. Mrtvačka kola su bila na čelu kolone i u njima je ležalo Klementovo telo, obučeno u odoru, s mitrom na glavi, osvetljeno tako da su ga vernici mogli videti. Sada je bilo šest sati i činilo se da je ceo Rim izašao na ulice, a policija je kolima obezbeđivala prolaz. Trg Sv. Petra je bio prepun, ali kroz more kišobrana između kolonada napravljen je vijugavi prolaz prema bazilici. I dok su automobili prolazili, čuli su se jecaji i plač. Mnogi su bacali cveće na haubu, i tog cveća se toliko nakupilo da se jedva moglo nešto videti kroz staklo. Neko iz obezbeđenja je konačno izašao iz kola i zbacio cveće, ali je drugo ubrzo počelo da pravi novu gomilu. Kada su kola prošla ispod zvonika, iza njih je ostala gomila sveta. Na Trgu mučenika povorka je napravila krug oko sakristije Sv. Petra i uputila se prema zadnjem ulazu bazilike. Tu će, sigurno smešteno između zidova, Klementovo telo moći da bude izloženo, kako bi narod mogao da se oprostí od svog pape. Sitna kiša je kao penasta izmaglica zaodenuła baštu. Sijalice pored staza su gorele nekim prigušenim svetlom, poput sunčevih zraka koji se probijaju kroz oblake.

'licener je pokušao da zamisli šta se dešava u zgradama a U radionici su napravili trostruki sanduk - unutrašnji 'T bronze, drugi od kedra, a spoljašni od čempresa. U crkvi Sv Petra je već bio postavljen odar i upaljenja jedna sveca da sačeka mrtvo telo pored kojeg će narednih dana goreti.

Dok su se polako kretali preko trga, Mičener je primetio televizijske ekipe kako postavljaju kamere po balustradama; oni koji su se prvi prijavili mogli su da izaberu najbolja mesta između sto šezdeset dvc statue. Sobe za novinare u Vatikanu već su bile pod opsadom. Pomagao im je za vreme sahrane prethodnog pape, i mogao je da zamisli hiljade telefonskih poziva koji će uslediti

narednih dana. Uskoro će početi da dolaze državnici iz celog sveta, moraće da odrede izaslanike da im budu na usluzi. Sveta stolica se ponosila time što poštuje protokol, čak i u situaciji neopisivog bola, a ovaj staloženi čovek koji je se-deo do njega imao je zadatak da sve uspešno organizuje.

Automobili su se zaustavili i kardinali su počeli da se okupljaju oko mrtvačkih kola. Sveštenici su prinčevima držali kišobrane. Kardinali su nosili crne mantije ukrašene crvenim pojasom, kako je i propisano. Švajcarska počasna garda u ceremonijalnoj uniformi stajala je ispred ulaza u baziliku, i ostaće tu pored Klementa narednih nekoliko dana. Četvorica gardista, s nosilima za mrtvo telo na ramenima, uputili su se prema mrtvačkim kolima. Papin šef ceremonije stajao je u blizini. Bio je to holandski sveštenik, bradatog lica i zdepastog tela. Istupio je i rekao: „Odar je spreman.“

Ngovi je potvrdio.

Šef ceremonije je prišao kolima i pomogao tehničkom osoblju da iznesu Klementovo telo. Kada su ga smestili na nosila,

anđanin je polako namestio njegovu odeću, pažljivo isprajajući svaki nabor. Dva sveštenika su držala kišobrane iznad

• Još jedan mladi sveštenik je prišao držeći palium. Uzanu.

- vunenu traku krasilo je šest ružičastih krstova, koji su označavaju papsku službu. Šef ceremonije je omotao traku oko Klementovih

°g vrata, a zatim rasporedio krstove na grudima, ramenima i stomaku.

Stiv Beri

189

Potom je još malo popravio deo na ramenima i podigao glavu. Onda je kleknuo i time stavio svima do zna nja da je završio.

Ngovi je blago dao znak glavom stražarima da podignu nosila.

Sveštenici koji su nosili kišobrane, sklonili su se u stranu Kardinali

su stali u red iza nosila.

Mičener se nije pridružio povorci. On nije bio princ vere i neće učestvovati u onome što sledi. Od njega se očekivalo da do sutra napusti apartman u palati, koji će biti zaključan do kon-klave. I iz kancelarije će morati da uzme stvari. Njegov patronat se završio Klementovom smrću. Oni koji su nekada bili u milosti, skloniće se da ustupe mesto drugima koji će uskoro do-speti u milost.

Mičener je sačekao kraj povorke koja je išla u baziliku i stao na začelje. Pre nego što joj se priključio, kardinal se okrenuo prema njemu i prošaputao: „Želim da odete u papin apartman i uzmete njegove stvari. Klement sigurno ne bi voleo da se neko drugi brine o njegovim stvarima. Rekao sam stražarima da vas puste. Idite odmah“!

Stražar je pustio Mičenera u apartman i zatvorio vrata za njim. Kad je ostao unutra sam, obuzelo ga je čudno osećanje. Daskora je tako voleo da bude tu, a sada se osećao kao uljez.

Sve je izgledalo isto kao u subotu ujutru, kad je Klement otišao. Krevet je bio pospremljen, zavese napola navučene, papine rezervne naočari još uvek na noćnom stočiću. Biblija u kožnom povezu, koja se tu obično takode nalazila, ostala je u zamku Gandolfo, na stolu pored Klementovog lap top kompjutera, i obe stvari će uskoro biti vraćene u Rim.

Nekoliko hartija je ležalo pored kompjutera na radnom stolu. Pomislio je da je najbolje da počne odatle, pa je uključio mašinu da proven fajlove. Znao je da se redovno dopisivao nekoliko rođaka i kardinala, ali od tih i-mejlava ništa nije bilo sačuvano. U adresaru je našao dvadestak imena. Iskopirao je

- > • .-e na disk. Većina se odnosila na izveštaje kurijinih ode-.. •

Koristeći poseban program, izbrisao je sve foldcre, tako da ne ostane nikakav trag u kompjuteru, a zatim ga je isključio. Njega će ubuduće koristiti novi papa.

Osvrnuo se po sobi. Trebalo bi da nade kutije da u njih stavi

Klementove lične stvari, ali za početak će sve stavili na sredinu sobe. Nije bilo mnogo toga. Klement je vodio jednostavan život. Poneki komad nameštaja, nekoliko knjiga i par porodičnih stvari, bilo je sve što je posedovao.

Iznenada mu je škljocanje ključa u bravi privuklo pažnju. Vrata su se otvorila i na njima se pojavio Paolo Ambrozi. „Sačekajte napolju,“ Ambrozi je rekao stražaru dok je ulazio, a zatim je zatvorio vrata.

Mičener ga je pogleda: „Šta vi radite ovde?“ Mršavi sveštenik mu se približi: „Isto što i vi, raščišćavam stvari iz apartmana.“

„Kardinal Ngovi je mene odredio da to uradim.“ „Kardinal Valendrea je rekao da bi vam možda trebala pomoć.“

Očigledno je državni sekretar želeo da sve drži pod kontrolom, ali on nije bio raspoložen da mu to dopusti: „Izađite napolje!“

Sveštenik se nije pomerio. Mičener je bio za glavu viši i mnogo teži, ali Ambrozi nije izgledao zaplašen: „Vaše vreme je prošlo, Mičeneru.“

„Možda! Ali, u kraju odakle ja dolazim, može se čuli izreka: Kokoška ne kokodače dok ne snese jaje.“

Ambrozi se nasmejao: „Nedostajace mi vaš američki humor.“ nmetio je kako Ambrozijeve zmijske oči snimaju situaciju PO sobi.

J J j j
ali N ° S3m Vam da izadete- Možda ja nisam niko i ništa, šov' je komornik. Valendrea nije iznad njega.“ »Još ne.“

190

S ti v Be r

Treća tajna

191

„Odlazite, ili ću prekinuti misu i tražiti dodatna uputstva od Ngovija.“

Shvatio je da Valendrea sigurno ne želi neprijatnu scenu pred kardinalima. Njegove pristalice bi se mogle upitati zašto je naredio

svom pomoćniku da ode u papin apartman, kada je jasno da ta dužnost pripada papinom sekretaru. Ali, Ambrozi se nije pomerio. Zato je zaobišao svog posetioca i krenuo prema vratima: „Kao što ste rekli, Ambrozi, moje vreme je prošlo. Ja nemam šla da izgubim.“

Uhvatio se za kvaku.

„Stanite,“ rekao je Ambrozi, „ostaviću vas da radite.“ Glas mu je bio veoma tih, a izraz na licu potpuno bezosećajan. Pitao se kako je ovakav čovek mogao postati sveštenik.

Mičener je otvorio vrata. Stražari su stajali preko puta i on je znao da njegov posetilac neće reći ništa što bi probudilo njihovu radoznalost. Nekako se nasmešio i rekao: „Prijatno večer, oče!“

Dok je izlazio, Ambrozi se malo očešao o njega, a Mičener je naredio stražarima da više nikoga ne puštaju i zalupio vrata.

Prišao je radnom stolu. Trebalo je da završi započeti posao. Tugu koju je osećao što napušta Vatikan, ublažavala je pomisao da više neće imati posla s ljudima kao što je Paolo Ambrozi. Pretražio je fioke u stolu. Unutra se uglavnom nalazio kancelarijski materijal, nekoliko diskova, olovke i knjige. Nije bilo ničeg važnog, sve dok nije stigao do poslednje fioke, gde je našao Klementov testament. Pape su po tradiciji, svojeručno, izražavale svoje poslednje želje i nade za budućnost. Mičener je odmotao jedan jedini list hartije i prvo što je primetio bio je datum, 10. oktobar, pre nešto malo više od mesec dana:

Ja, Jakob Folkner, sasvim pri čistoj svesti i u numeri da il-razim svoju poslednju želju i sastavim testament, ovim zavešta-vam Kalinu Mičenem sve što posedujem u trenutku smrti. Moji roditelji su umrli pre mnogo godina, a moja braća i sestre nešto kasnije.

Kolin me je služio dugo i odano. On mi je najbliži

.., win koje na ovom svetu ostavljani. Molim da on preuzme moje stvari i s njima uradi ono što smatra da je najbolje, jer sam tokom života naučio da verujem u njegovu mudrost i rasuđivanje. Zeleo

bih da moja sahrana bude jednostavna i, ako je moguće da budem sahranjen u Bambergu, u katedrali gde sam proveo mladost, ali ću razumeti ako crkvu odluči drugačije. Kada sam prihvatio da obučem mantiju Sv. Petra, prihvatio sam se i obaveza, uključujući i tu da ostanem da ležim ispod bazilike s mojom braćom. Unapred tražim oprostaj od svih koje sam možda uvredio recima ili postupkom. Ali, posebno tražim oprostaj od gospoda i spasitelja zbog nedostataka koje sam za života pokazao, i neka se bog smiluje mojoj duši.

Niz Mičenerovo lice su se slivale suze. I on se takođe nadao da će se bog smilovati duši njegovog prijatelja. Katoličko učenje je jasno. Čovek može upravljati svojim životom, ali ne i posedovati ono što mu je Svevišnji podario. Samoubistvo se kosi s ljubavlju prema sebi i ljubavi prema bogu. Ono raskida vezu sa porodicom i nacijom. Jednom rečju, to je greh. Ali, oni koji su sebi oduzeli život, nisu sasvim izgubili mogućnost več-nog spasenja. Crkva kaže da se mogućnost za pokajanjem može dobiti, ali kako, zna samo Bog! Nadao se da će je on dobiti.

Ako raj zaista postoji, Jakob Folkner je zaslužio mesto u njemu. Sta god da ga je nateralo na ovaj čin, ne treba zbog toga da mu duša bude predala večnom prokletstvu.

Spustio je tcstamenl i pokušao da više ne misli o večnosti.

U poslednje vreme je često razmišljao o svojoj smrtnosti.

Približavao se pedesetoj, nije bio baš star, ali život se više nije činio tako beskonačan. Zamišljao je sebe u vremenu kada njegovo telo ili um više neće moći da funkcionišu onako kako je navikao. Koliko će još živeti? Dvadeset? Trideset? Četrdeset? Mement je još bio vitalan na pragu osamdesete, skoro stalno je radio šesnaest sati dnevno. Mogao se samo nadati da će i on takvu energiju. Pa ipak, život se mora završiti. Pitao se da

li su lišavanje i žrtvovanje, koje zahtevaju crkva i njegov Bog vredni toga. Da li će posle života za to biti nagrađen? Ili neće? Pepeo pepelu!

Ponovo je pažnju usredsredio na svoju dužnost.

Testament koji je ležao pred njim mora biti predat vatikanskoj pres-službi. Bio je običaj da se on objavi, ali to komornik treba da odobri, pa je zato hartiju stavio u mantiju. Odlučio je da anonimno pokloni namešljaj nekoj dobrotvornoj ustanovi. Kao uspomenu na čoveka koga je volco, zadržao je knjige i neke lične stvari. Naspram njega, prislonjen uz zid, nalazio se drveni kovčeg koji je Klement uvek nosio sa sobom. Znao je da je izrezbaren u Oberamergau, gradu u podnožju Alpa u Bavarskoj, poznatom po svojim duborescima. Spoljašni deo je bio u boji drveta i ukrašen portretima apostola, svetaca i bogorodice.

Za sve ove godine koje su proveli zajedno, nije saznao šta je u njemu držao. Sada je sanduk bio njegov. Prišao mu je i probao da podigne poklopac. Zaključano!

Nigde u stanu nije video ključ, a nije želeo ni da ošteti bravu tako što će je na silu otvoriti. Odlučio je da kovčeg negde smesti i kasnije se pobrine za njegov sadržaj.

Vratio se radnom stolu da završi rasporemanje ostalih fioka. U poslednjoj je našao trošio jnu harliju, koja pripada papinom kancelarijskom materijalu. Na njoj je bilo ispisano rukom: Ja, Klement XV, na ovaj dan uzdižem na položaj kardinala, prečasnog oca Kalina Mičenera.

Jedva je mogao da poveruje u to što je pročitao. Klement je upotrebio svoje pravo da imenuje kardinala in petto- u tajnosti. Obično su kardinali dobijali obaveštenje o svom uzdizanju tako što bi im se uručio sertifikat, koji je potpisao papa i koji se objavljivao, a zatim bi ih papa uveo u dužnost, detaljno izlažući njihove obaveze. Tajna imenovanja su bila praksa u komunističkim zemljama ili u mestima gde je diktatorski režim mogao da ugrozi

naimenovanog. Pravila za in petto imenovanja

Treća tajna

193

asno su utvrđivala da viši položaj važi od dana imenovanja, ne od dana objavljivanja ali, bilo je još jedno pravilo zbog koga se rastužio. Ukoliko papa umre pre nego se in petto imenovanje objavi, imenovanje ne važi.

Gledao je hartiju. Potpisana je pre dva meseca.

Bio je tako blizu crvene birete.

Alberto Valendrea bi lako mogao biti sledeći stanar u ovom apartmanu. Malo je verovatno da bi on potvrdio in petto imenovanje koje je potpisao Klement XV. Ali, jednim svojim delom nije žalio. Kad se uzme u obzir sve što se desilo u poslednjih osamnaest sati... sada se setio oca Tibora! Možda bi trebalo da se vrati u Zlatnu i sirotište, i završi ono što je Bugarin počeo. Nekako je osećao da bi to bila pravilna odluka. Ako se crkva ne složi, oteraće ih sve do đavola, počevši od Alberta Valendre.

Ti želiš da budeš kardinal? Da to postigneš, moraš shvatiti granicu te odgovornosti. Kuko očekuješ da te ja uzdignem, kad ti nisi u stanju da vidiš ono što je tako jasno?

To su bile Klementove reci, koje mu je uputio prošlog utorka u Torinu. Često se čudio njihovoj oštrini. Sada, kada je saznao da ga je njegov mentor već bio imenovao, začudio se još više.

Kako očekuješ da te ja uzdignem kad ti nisi u stanju da vidiš ono što je tako jasno?

Šta da vidi? Stavio je papir u džep zajedno sa testamentom.

Niko neće saznati šta je Klement uradio. To više nije ni bilo važno. Ono što jeste bilo važno, to je činjenica da ga je prijatelj smatrao dostojnim, i to mu je bilo dovoljno.

33. 20:30

Mičener je završio sa pakovanjem i sve je stavio u pet kutija koje su mu dali švajcarski stražari. Veliki orman, toaletni sto i stočići

pored kreveta su sada bili prazni. Nameštaj su rad-
194

Stiv Beri

nici odneli u podrumске slovarište, i tu će ostati dok on ne razmisli kome da ga pokloni.

Stajao je u hodniku dok su se vrata zatvarala, i stavljao olovni pečat. Po svoj prilici, više nikad neće ući u papin apartman. Malo njih iz same crkve je moglo dotle da dođe, a još manje da se ponovo vrati. Ambrozi je bio u pravu. Njegovo vreme je završeno. Sobe se neće otvarati dok novi papa ne stane pred njihova vrata i pečat se polomi. Stresao se od pomisli da bi to mogao biti Alberto Valendrea.

Kardinali su i dalje bili okupljeni u crkvi Sv, Petra, gđc se pred telom Klementa XV održavala pogrebna misa, jedna od mnogih u narednih devet dana. Ostalo mu je da za to vreme obavi još jedan zadatak, pre nego što se njegova dužnost zvanično završi.

Sišao je na treći sprat.

Kao i u Klementovom apartmanu, i u Mičenerovoj kancelariji je bilo malo stvari koje će se izneti. Sav nameštaj je pripadao Vatikanu. Slike na zidovima, uključujući i Klementov portret, bile su vlasništvo Svete stolice. Sve što je posedovao moći će da stane u jednu kutiju, a sastojalo se od pisaćeg pribora, sata iz Bavarske i tri slike njegovih roditelja. Gde god je službovao sa KJcmentom, imao je sve što mu je trebalo. Osim odeće i lap top kompjutera, nije posedovao ništa. Svih ovih godina uspevao je da uštedi veći deo plate, i pošto je poslušao razumne savete kako dobro da uloži novac, imao je nekoliko stotina hiljada dolara na računu u Ženevi. novac koji će mu trebati kad ode u penziju, s obzirom na to da crkva bedno plaća bivše sveštenike. O reformi penzijskog fonda odavno se pričalo, i Klement je bio za to da se nešto konačno i uradi, ali će rešenjem tog problema morati da se bavi novi papa. Seo je za sto i poslednji put uključio kompjuter. Morao je da

proveri da li je u elektronskoj pošti bilo nekih poruka i da pripremi uputstva za svog naslednika. Poslednje nedelje njegovi zamenici su obavili sve poslove, video je da sve poruke mogu da sačekaju završetak konklave. U zavisnosti od toga ko bude

Treća tajna

195

i/ abran, možda će biti potrebe da ostane još nedelju ili dve, kako bi se olakšala primopredaja. Ali, ukoliko Valendrea postane papa, Paolo Ambrozi će skoro sigurno bili sledeći papin setae-tar, a Mičenerova vatikanska akreditacija odmah opozvana i njegove usluge nikom neće biti potrebne, što mu je u krajnjem slučaju odgovaralo. Ništa ne bi uradio da pomogne Ambroziju.

Nastavio je da pregleda listu poruka; svaku je proverio, a zatim izbrisao. Nekoliko ih je ostavio, dodajući kratke poruke za osoblje. Bilo je nekoliko izjava saučešća od biskupa koji su mu bili prijatelji, i njima je poslao kratak odgovor. Možda nekome od njih treba njegova pomoć? Odbacio je tu ideju. Neće ponovo kroz sve ovo da prolazi. Sta mu je Katerina rekla u Bukureštu? Hoćeš li ti celog života služiti druge? Možda bi duša Klementa XV mogla da nade spasenje, ako bi se posvetio nekom cilju poput onog koji je otac Tibor smatrao važnim. Svojom žrtvom bi okajao nedostatke svog prijatelja.

Odjednom, posle ovakvih misli, osećao se bolje.

Na ekranu se pojavio papin plan obaveza za Božić. Raspored je prebačen u zamak Gandolfo na pro veru, i Klement ga je odobrio i potpisao. Trebalo je da papa održi tradicionalnu bo-žićnu misu u crkvi Sv.Petra, a zatim da narednog dana sa svog balkona pošalje božićnu poruku. Mičener je obratio pažnju na vreme kad je poruka poslala nazad: subota, deset i petnaest uju-tra. To je otprilike bilo vreme kad se vratio u Rim iz Bukurešta, mnogo pre njihovog prvog razgovora. I mnogo pre nego što je saznao za ubistvo oca Tibora. Bilo je čudno da se papa, koji namerava da izvrši

samoubistvo, bavi rasporedom planiranih obaveza koje nema nameru da izvrši.

Mičener je prošao sve poruke i kad je stigao do poslednje, primetio je da nije bilo identifikacije od koga je. Povremeno je primao anonimne poruke od ljudi koji su nekako nabavili njegovu veb-adresu. Većinom su to bili vernici koji su hteli da pokažu papi kako brinu o njemu.

Otvorio je poruku i video da je poslala sinoć iz zamka Gandolfo. Primio je u jedanaest i pcdeset šest, uveče.

196

Stiv Beri

Do sada si, Kaline, već shvatio šta sam uradio. Ne očekujem da ruziimeš. Želim samo da znaš da se bogorodica sinoć vratila i rekla mi da je moje vreme došlo. Otac Tibor je bio sa njom. Čekao sam da me povede, ali rekla mi je da moram svoj Život sam da okončam. Otac Tibor je rekao da mi je to dužnost, kazna za neposlušnost, i da će kasnije sve biti jasnije. Pitao sam kako će se onda gledati na moju dušu, ali ona je rekla da ine Bog čeka. Suviše dugo sam ignorisao poruke s neba. Neću ovoga puta. Stalno si me pitao štu me tišti. Sada ću ti reći! Valen-drea je uzeo iz. Riznice deo bogorodičine treće poruke iz. Futi-me, 1978. godine. Samo pet ljudi zna šta se prvobitno nalazilo u kutiji. Četvoro njih - sestra Lucija, Jovan XXIII, Pavle VI i otac Tibor su mrtvi. Samo je Valendrea ostao. Naravno, on će sve poreći, i ovo što sada čitaš, okarakterisaće kao naklapanja starca koji se ubio. Ali, znaj da Jovan Pavle, kad je pročitao treću tajnu i pustio je u javnost, nije znao sadržinu cele poruke. Na tebi je da ispraviš nepravdu. Idi u Međugorje! To je od ključne važnosti. Ne samo z.a mene nego i za crkvu. Smatraj to kao poslednju želju tvog prijatelja. Siguran sam da se crkva sprema z.a moju sahranu. Ngovi će naravno dobro obaviti svoju dužnost, a s mojim telom uradite šta god želite. Ljudi ne postaju pobožni zbog pompe i ceremonije. Sto

se mene tiče, voleo bih da počivam u svetom me-stu Bumberg, tom divnom gradu pored reke, u katedrali koju sam voleo. Jedino žalim što nisam još jednom mogao da vidim njenu lepotu.

Međutim, možda bi moja zaostavština ipak mogla biti tamo. Ali, prepustiću drugima da dođu do tog zaključka. Neka je bog s tobom, Kaline, i znaj da sam te voleo mnogo, kao otac sina!

Oproštajno pismo, jasno i jednostavno, koje je napisao uznemiren čovek, očigledno poremećenog uma! Vrhovni poglavar Rimokatoličke crkve je pisao da mu je bogorodica rekla da se
197

ubije! Zainteresovao ga je dco o Valendrei i trećoj tajni. Da li je mogao da veruje tom podatku? Razmišljao je da li o tome treba da obavesti Ngovija, ali je zaključio da šio manje ljudi zna

0 ovoj poruci, to bolje. Klemenlovo telo je već balsamovano, tečnost uništena i uzrok smrti se nikad neće saznati. Recu koje je gledao na ekranu, samo su bile potvrda da je pokojni papa bio mentalno bolestan.

Ili, opsednut, pomislio je!

Klement je opel tražio od njega da ide u Bosnu. Nije na-meravao da ispuni tu njegovu molbu. Kakva bi bila svrha? Još uvek je kod sebe imao pismo koje je Klement potpisao za vi-deoce, ali sada bi takvo naređenje trebalo da potpiše komomik

1 Kolegijum kardinala. Ne postoji nikakva mogućnost da mu Valendrea dozvoli da ode na izlet u Bosnu i tamo¹ potraži

Bogo-rodicine tajne. To bi značilo da udovoljava papi koga je otvoreno mrzeo. Sem toga, kada bi tražio zvaničnu dozvolu za bilo koji put, morao bi da ispriča kardinalima o ocu Tiboru, papinim priviđenjima i opsednutošću trećom tajnom Fatime. Sigurno bi, nakon takvog otkrića, usledila bezbrojna pitanja. Klementov ugled mu je bio suviše važan da bi preuzeo takav rizik. Dovoljno je što četvorica već znaju da se ubio. On sigurno neće biti taj koji će uprljali uspomenu na tog velikog čoveka. Pa ipak, možda bi Ngovi

trebalo da pročita poslednje Klementove reci. Setio se šla mu je Klement rekao u Torinu-MflMnq/e Ngovi je noj najbliži prijatelj i može ti se naći u vremenu koje dolazi. Zapamti to.

Odštampao je pismo.

Žalim je obrisao fajl i isključio mašinu.

198

S ti v Beri

/99

34.

PONEDELJAK, 27 NOVEMBAR 11:00

Mičener je ušao u Vatikan sa Trga Sv. Petra, zajedno sa gomilom posetilaca koji su izašli iz autobusa. Ispraznio je svoj apartman u apostolskoj palati pre deset dana, neposredno pre Klementove sahrane. Još uvck je imao propusnicu ali, kad obavi i ovu poslednju administrativnu stvar, njegova dužnost što se tiče Svete stolice, biće završena. Ngovi ga je zamolio da ostane u Rimu dok se ne sazove konklava. Čak je predložio da se pridruži njegovom odeljcnju - Kongregaciji za katoličko obrazovanje, ali nije mogao da mu obeća mesto posle konklave. Ngovijeva dužnost u Vatikanu takoda se završavala Klemento-vom smrću, i Ngovi je već izjavio da će se, ukoliko Valendrea bude izabran za papu, vratiti u Afriku. Klementova sahrana je prošla bez velike ceremonije, održala se napolju na trgu, ispred restaurirane fasade bazilike Sv. Petra. Okupilo se milion ljudi, plamen jedne svece je goreo pored kovčega, često se lelujući na povetarcu. Mičener nije sedeo sa prinčevima vere, u čijem je društvu mogao biti, da su se stvari dingači je razvijale. Umesto toga, zauzeo je svoje mesto medu osobljem koje je vcrno služilo papu trideset i četiri meseca. Više od stotinu državnika je prisustvovalo pogrebu, a sahranu su uživo prenosili i radio i televizija iz celog sveta.

Liturgijom nije upravljao Ngovi. Tu čast, da čitaju molitve i poruke, pružio je drugim kardinalima. Mudra odluka, zapravo potez

kojim će sigurno zadobiti naklonost onih kojima je pove-rio taj zadatak. Možda mu on neće osigurati dovoljno glasova da bude izabran na konklavi, ali sigurno će mu pomoći da ga ti ljudi rado i pažljivo slušaju.

Nije bilo iznenađujuće što Valendrea nije dobio nikakvo zaduženje, i bilo je lako opravdati takvu odluku. Državni sekretar se usredsredio na spoljašne poslove Svete stolice za vreme pap-
freća tajna

<skc praznine. Sva njegova pažnja bila je tamo usmerena, a za-
data** da pohvale Klemenla i da se od njega oprostite, prepustio ;6
drugima. Valcndrei se jako dopala ta dužnost i pošto je u protekle
dve nedelje bio na meti novinara, stalno je davao intervjue
olavnim novinskim agencijama u svetu, ali je pritom vrlo brižljivo
birao šta će izjaviti.

Kada se ceremonija završila, njih dvanaestorica su proneli kovčeg
kroz vrata smrti, dole u kriptu bazilike. Sarkofag, koji su
kamenoresci na brzinu spremili, imao je urezanu sliku Kle-
menta II, nemačkog pape iz jedanaestog veka kome se Jakob Folkner
toliko divio, i papski amblem Klemcmta XV. Grobno mesto je bilo
blizu Jovana XXXIII, što bi se papi takođe dopalo. Bio je u grobnici
sa sto četrdeset osmoro braće.

„Koline!”

Iznenadilo ga je da čuje svoje ime i okrenuo se. Katerim se
probijala kroz gužvu na trgu. Nisu se videli od Bukurešta, skoro tri
nedelje.

„Vratila si se u Rim.?” upitao je.

Bila je obučena drugačije nego obično. Imala je na sebi tamno
braon kožnu suknju i blejzer. Nekako modernije nego što je bio
njen ukus, ali mu se dopalo!

„Nisam ni odlazila.”

„Ovde si došla direktno iz Bukurešta?1’

Klimnula je glavom. Njena crna kosa se vijorila na vetru i ona je

stalno sklanjala pramenove sa lica: „Upravo sam se spremala da otputujem, kada sam čula za Klementovu smrt. I onda sam ostala.“

„Šta si radila?“

„Dočepala sam se nekoliko tezgji da izveštavam sa pogreba.“

„Video sam Kelija na CNN-u. Sveštenik se poslednje nede-ye redovno pojavljivao na televiziji, pružajući gledaocima jedan Pristrasan uvid u predstojeću konklavu.“

„I ja sam ga gledala. Ali, nisam videla Toma od dana kad Je Klement umro. Bio si u pravu. Zaslužujem ja bolje.“

200

Stiv Beri

„Uradila si pravu stvar. Slušao sam tu budalu na televiziji On ima svoje mišljenje o svemu i uglavnom je pogrešno.“ „Možda je CNN trebalo tebe da angažuje?“ Nasmejao se: „Samo mi je to trebalo.“

„Šta e'eš sada da radiš, Koline?“

„Došao sam da kažem kardinalu Ngoviju da odlazim za Ru-muniju.“

„Da ponovo vidiš oca Tibora?“ „Ti ne znaš?“

Iznenadeno ga je pogledala. Ispričao joj je o Ti borovom ubi-stvu.

„Jadan čovek! Nije to zaslužio. A ona deca. On je bio sve što su imali.“

„Baš zato i idem. Bila si u pravu. Vreme je da i ja nešto uradim.“ Prešao je pogledom po trgu kojim se nekada šetao kao papin sekretar. Sada se osec'ao kao stranac: „Vreme je da krenem dalje.“

„Nećeš ostali kod nekog drugog u službi?“

„Ne više. To sirotište u Zlatni biće neko vreme moj dom.“

„Prošli smo dug put. I evo nas kako mirno razgovaramo.

Bez prepirki. Bez ljutnje. Konačno kao prijatelji.“

„Samo da ne ponovimo istu grešku. To je jedino što svako od nas može poželeti.“ Video je da se i ona slaže. Bilo mu je drago što su se ponovo videli. Ali, Ngovi ga je čekao: „Čuvaj se, Kejt!“ „Ti takode!“ Okrenuo se i otišao, jedva se uzdržavajući da

se ne okrene

i ponovo je pogleda.

Našao je Ngovija u njegovoj kancelariji u Kongregaciji za katoličko obrazovanje. U mnogobrojnim prostorijama okolo sve je vrvelo od posla. S obzirom na to da je konklava počinjala ujutru, svako se žurio da obavi svoj deo.

Treća tajna

201

„Lí zaista vcrujem da smo spremni," rekao je Ngovi.

Zatvorio je vrata rekavši osoblju da ih ne uznemiravaju. Mi-ćener je očekivao da će mu ponudili neki posao, jer je Ngovi inicirao sastanak.

„Čekao sam trenutak da s vama porazgovaram o ovome, Koline! Sutra ću biti zaključan u Sikstinskoj kapeli," ispravio se u svojoj stolici. „Želeo bih da odete u Bosnu!"

Molba ga je veoma iznenadila: „Zbog čega? I vi i ja smo se složili da je ćela ideja smešna."

„Ta stvar mi ne da mira. Klement je nešto ćvrsto naumio i ja želim da ispunim njegovu želju. To bi bila dužnost svakog komomika.

Želeo je da sazna deset u tajnu. Želim i ja!"

Do tada nije pomenuo Ngoviju Klementovu poslednju i-mejl poruku. Zavukao je ruku u džep i izvukao hartiju: „Treb a ovo da vidile."

Kardinal je stavio naoeare i pažljivo proćitao kopiju poruke.

„To je poslao te nedelje, baš pred ponoć. Mauricije, on je nešto umislio. Ako ja krenem da tumaram po Bosni, samo ćemo privući pažnju. Okanimo se toga."

Ngovi je skinuo naoćare: „Sada lek, više nego ikada, želim da odete!"

„Govorite kao Jakob. Šta vas je spopalo?"

„To ne znam. Ali znam da je ovo važno i da treba da uradimo ono što je od nas tražio. Ovaj novi podatak, da je Valen-drea uzeo deo

treće tajne, čini se veoma važnim i zato treba da istražimo." Nije ga time ubedio: „Do sada, Mauricije, niko nije postavljao pitanja u vezi sa Klementovom smrću. Želite li da reski-rate?" „Uzeo sam i to u obzir. Ali, sumnjam da će novinare inte-resovati gde vi idete. Biće zauzeti zbivanjima u konklavi. Želim da odete! Imate li još uvek njegovo pismo za videoce?" „Imam."

202

„Daću vam jedno sa mojim potpisom. To bi trebalo da bude dovoljno."

Rekao je Ngoviju da je nameravao da ode u Rumuniju: „Zar ne može neko drugi da se pozabavi ovim?"

Ngovi je odmahnuo glavom: „I sami znate odgovor na to pitanje." Primctio je da je Ngovi zabrinutiji nego inače.

„Ima još nešto što treba da znate, Kolinc." pokazao je rukom na i-mejj poruku, „a odnosi se na ovo; rekli ste mi da je Valendrea otišao u Riznicu zajedno sa Klementom. Proverio sam. Njihova poseta je registrovana u petak, noć uoči Klemen-tove smrti. Ono što niste znali jeste podatak da je Valendrea napustio Vatikan u subotu uveče. Put nije bio planiran. U stvari, otkazao je sve sastanke kako bi mogao da ode. Vratio se u ne-delju ujutru."

Bio je zadivljen obaveštajnom mrežom koju je Ngovi imao: „Nisam znao da ga lako pomno pratite." „Valendrea nije jedini koji ima špijune." Setio se onog čudnog osećanja u restoranu, dok su on i Ka-terina razgovarali sa ocem Ti borom. Da li je Valendrea znao za Tibora? Da li su ga pratili? „Tibor je umro u subotu uveče.

Ma-uricije, šta to pokušavale da mi kažete?"

Ngovi je podigao ruku kao da je hteo da spreči nova pitanja dok ne objasni: „Samo iznosim činjenice. U Riznici, u petak, Klement je pokazao Valendrei šta mu je otac Tibor poslao. Sveštenik je ubijen sledeće noći. Ne znam da li je Valendrein put povezan sa Tiborovim ubistvom. Ali, ipak mi se čini da je čudna podudarnost tog puta sa vremenom kada je sveštenik otišao s ovog sveta, zar

ne?"

„I mislite da se odgovor na to pitanje nalazi u Bosni?" „Klement je bio uveren."

Sada je razumeo Ngovijeve motive. Ali, želeo je još i ovo da zna: „Šta je sa kardinalima? Zar ne bi trebalo da budu oba-vešteni o ovome? Šta ja radim?"

Treću tajnu

203

^Vi niste na zvaničnom zadatku. Ovo je između vas i mene znak poštovanja prema našem preminulom prijatelju. Osim to^a, bićemo zaključani u konklavi od sledeceg jutra -i niko neće znati." Sada je razumeo zašto Ngovi nije ranije s njim razgovarao o ovome. Setio se i Klementovog upozorenja u vezi s Valendream, i kako malo šta ostaje tajna. Pogledao je zidove koji su podignuti još u vreme američke revolucije. Da li je moguće da neko prisluškuje? Procenio je da lo u stvari i nije važno: „U redu! Otići ću tamo. Zato šio vi lo od mene tražile i što je Jakob to želeo. Posle toga, odlazim."

Nadao se da je i Valendrea lo čuo.

35. 16:30

Vallendra je bio oduševljen obiljem informacija koje je pribavio preko prislušnih uređaja. Protekle dve nedelje Ambrozi je radio svake noći, preslušavao trake, brisao nevažne podatke i ostavljao one dragocene. Skraćene verzije, koje mu je presnimio na kasete, otkrile su mu stavove mnogih kardinala, i bilo mu je drago što znatan broj misli da bi on trebalo da bude papa, čak i neki koje tek treba sasvim da ubedi da ga podrže.

Njegovo uzdržano ponašanje je dalo rezultat. Ovoga puta, za razliku od Klementove konklave, pokazao je poštovanje koje dolikuje princu katoličke crkve. I komentatori su ga već uvrstili u najuži izbor kandidata, zajedno sa Mauricijem Ngovijem i četiri draga kardinala.

Neformalno prebrojavanje glasova, koje je sinoć obavljeno

Pokazalo je da on ima četrdeset osam glasova. Treba mu sedamdeset šest da bi pobedio u prvom krugu, pod uslovom da svih sto trinaest kardinala, koji imaju pravo glasanja, dođu u Rim, što bi trebalo i očekivati, sem ako neko ne bude sprečen zbog bolesti. Na sreću, reforme Jovana Pavla II dozvoljavale su procedure posle tri dana glasanja. Ako se ne izabere na pa do tada, sledi serija uzastopnih glasanja, a zatim dan za molitvu i razgovor. Posle punih dvanaest dana konklave, ako još nema saglasnosti oko pape, on će biti izabran prostom većinom kardinala. To znači da vreme ide njemu u prilog, s obzirom na očiglednu većinu koja je za njega. Osim toga, ima i više nego dovoljno glasova da spreči raniji izbor nekog drugog. Tako može, ako bude potrebno, da vrši opstrukciju pod uslovom, naravno, da svoj blok glasova održi neokrnjen tokom dvanaest dana. Nekoliko kardinala je pričinjavalo problem. Oni su mu očigledno rekli jedno dok su bili nasamo, a javno su govorili drugo. Saznao je da je Ambrozi prikupio nekoliko zanimljivih informacija o pojedinim izdajnicima - više nego dovoljno da ih ubedi da takvim ponašanjem prave grešku - i planirao je da pre jutra svakom od njih pošalje svog pomoćnika.

Posle toga, biće teško vršiti pritisak. Može da ih ohrabri u odluci. Ali, u samoj konklavi, prostor je suviše skučen, privatnosti skoro da i nema, a i sam osećaj da su u Sikstinskoj kapeli nekako utiče na kardinale. Jedni to zovu uticajem Svetog duha, drugi ambicijom. Zato je znao da se glasovi moraju osigurati sada, i da sastanak ujutru treba da osigura da će se oni do kraja držati onoga što su se dogovorili.

Naravno, učenom će osigurati samo onoliko glasova koliko mu je potrebno. Većina onih koji su ga podržavali bili su uz njega, zbog onog što je predstavljao u crkvi i zbog njegovog porekla, i zato su ga i smatrali najboljim izborom između kandidata. Bio je ponosan na sebe što proteklih dana nije uradio ništa što bi navelo ove

prirodne saveznike da promene svoje mišljenje.

Još uvek je bio nekako ošamućen zbog Klementovog samo-ubistva. Nikad ne bi ni pomislio da Nemač može da uradi nešto što će njegovu dušu izložiti opasnosti. Ali, i dalje mu je lo u glavi ono što mu je pre tri nedelje papa rekao u svo

205

Ja se zapravo nadam da ćete me vi naslediti. Usta-nv da je lo u mnogome drugačije od onog što ste zami-"Hali. Možda ste vi pravi čovek. Takođe se sećao i onoga što mu je rekao u petak uveče, kada su izašli iz Riznice. Žele o sam da mate šta vas čeka. I zašto ga Klement nije sprččio da spali prevod? Videćetel

„Proklet bio, Jakobe," promrmljao je.

Začuo je kucanje na vratima kancelarije. Zatim je Ambrozi ušao i prišao radnom stolu. Držao je u ruci džepni magnetofon: „Slušajte ovo! Upravo sam presnimio - razgovor između Miče-nera i Ngovija u njegovoj kancelariji, pre četiri sata."

Razgovor je trajao oko deset minuta. Valendrea je isključio aparat:

„Prvo Rumunija! Sada Bosna! Oni baš neće da se zaustave."

„Očigledno je Klement ostavio oproštajnu i-mejl poruku Mičeneru."

Ambrozi je znao za Klementovo samoubistvo jer mu je Valendrea rekao. Dok su bili u Rumuniji, Valendrea mu je ispričao i mnoge drage stvari, uključujući i ono što se desilo kad je bio sa

Klementom u Riznici: „Moram da pročitam šta je u toj poruci."

Ambrozi je stajao uspravno ispred stola: „Ne vidim kako možemo do nje da dođemo."

„Možemo ponovo da unajmimo njegovu devojk,"

„To je i meni palo na pamet. Ali, zašto je to više važno? K-onklava sutra počinje. Bićete papa do izlaska sunca. Najkasnije sledećeg dana."

Moguće. Ali može se desiti da dođe do tesnog glasanja:

» no što me zabrinjava jeste činjenica da naš afrički prijatelj

a oc'gledno svoje izvore informacija. Nisam znao da mi pri-
aJe tako veliku važnost." Takođe ga je brinulo što je Ngovi ta-
0 teko povezao njegov odlazak u Rumuniju sa Tiborovim ubi-
ro. Tu bi mogao nastati problem. „Želim da nađeš Katerinu
206

Stiv Beri

Nije je pozvao od kako se vratila iz Rumunije, zato što nije bilo
potrebe. Zahvaljujući Klementu, saznao je sve što je že-leo da zna.
Ipak, brinulo ga je to što Ngovi šalje izaslanika na tajni zadatak.
Naročito zbog toga što je i sam upleten u ćelu priču. Međutim, nije
mogao ništa da uradi u vezi sa tim. jer bi u suprotnom rizikovao
da Kolegijum kardinala sve sazna. Bilo bi previše pitanja, a on ima
premalo odgovora. To bi Ngoviju takode dalo priliku da pokrene
pitanje njegovog puta u Rumu-niju, a on nije imao nameru da mu
tu priliku pruži.

Od svih, koji su znali šta je Bogorodica rekla, samo je on još živ. Tri
pape su umile. Već je uništio deo proklete Tiboro-vc kopije,
oslobodio se i samog Tibora, i bacio originalni tekst sestre Lucije u
kanalizaciju. Ostala je još kopija prevoda, koja se nalazi u Riznici.
Niko neće moći da pročita šta tamo piše. Da bi tamo ušao, moraš
biti papa. Ponovo je pogledao Ambrozija.

„Nažalost, Paolo, moraš ostati ovde narednih dana. Možeš mi
zatrebati. Ali, moramo da znamo šta Mičener radi u Bosni, a ona je
naš najbolji izvor. Zato, pronadi Katerinu Lev i ponovo je
angažuj!"

36. 18:15

Reportažna kola CNN-a ispred kolonade na ivici Trga Sv. Petra
privukla su Katerininu pažnju. Na pločniku je videla Toma Kelija
ispod jake svetlosti reflektora i ispred tri kamere. Bilo je mnogo
improvizovanih televizijskih studija na trgu, hiljade stolica i
barikada, postavljenih za Klementovu sahranu. Zatim su
uklonjene, a njihovo mesto su zauzeli ulični prodavci suvenira,

protestanti, hodočasnici i novinari, koji su doputovali u Rim da se pripreme za izveštavanje sa konklavc. Ona počinje

Treća tajna

207

sutra ujutru. Postavljali su kamere lako, kako bi najbolje mogli da snime visoki dimnjak Sikstinske kapele, gde će pojava belog dima označiti da je papa izabran.

Približila se grupi radoznalih posmalrača koji su se sakupili oko podijuma CNN-a, gde je pred kamerama govorio Keli. Nosio je crnu vunenu mantiju i okovratnik, izgledajući baš onako kako sveštenik treba da izgleda. I nije se osećao nimalo neudobno u svojoj odeći, iako je imao lako malo poštovanja prema svojoj profesiji.

„... Ranije, glasački listići bi se posle svakog glasanja prosio spalili zajedno sa vlažnom ili suvom slamom kako bi se pojavio beli ili crni dim. Sada se dodaju posebne hemikalije, koje stvaraju te boje. Na poslednjih nekoliko konklava, bilo je raznih rasprava u vezi s dimom. Očigledno je da čak i Katolička crkva može povremeno da koristi nauku, da bi sebi olakšala posao.”

„Kakve su glasine o sutrašnjem sastanku?”, upitala je novinarka koja je sedela pored Kelija.

Keli se okrenuo prema kameri: „ Ja mislim da ima dva kandidata - kardinali Ngovi i Valendrea! Ngovi bi bio drugi afrički papa, izabran posle mnogo vekova, i mogao bi dosta da uradi za svoj kontinent. Pogledajte šta je papa Jovan Pavle II uradio za Poljsku i istočnu Evropu! Afrika bi takode imala koristi od svog pape.”

„Ali, da li su katolici spremni za obojenog papu?”

Keli je slegnuo ramenima: „Kakve to danas ima veze? Većina katolika živi u Latinskoj i Sevemoj Americi, i Aziji. Više ne dominiraju evropski kardinali. To je zasluga svih papa, osim Jovana XXIII, zato što su širili sastav Kolegijuma kardinala članovima koji nisu Italijani. Za crkvu bi bilo mnogo bolje da bude

izabran Ngovi, a ne Valendrea."

Nasmejala se. Keli se očigledno svetio pravdoljubivom kardinalu Valendrei. Zanimljivo je kako se situacija preokrenula. Pre devetnaest dana, izložen Valendreinim ozbiljnim optužbama, li je bio na putu da bude izopšten iz crkve. Za vreme pap-

208
Stiv Beri

skc praznine rad tribunala kao i ostalih službi, privremeno se obustavlja. I, evo sada optuženog, kako na televiziji, koju gleda ceo svet, nipodaštava svog glavnog tužitelja, koji je ujedno i glavni kandidat za papu.

„Zašto mislite da bi za crkvu bilo bolje da bude izabran Ngovi?“, upitao je reporter.

„Valendrea je Italijan. Crkva se godinama polako udaljava od italijanske dominacije. U tora pogledu, njegov izbor bi bio korak nazad. On je takođe suviše konzervativan za katolike dvadeset i prvog veka.“

„Ima onih koji misle da bi vraćanje tradicionalnim koreni-ma bilo korisno.“

Keli je odmahnuo glavom: „Od Vatikana II je prošlo četrdeset godina u pokušajima da se stvari modernizuju - mnogo je učinjeno na tome da crkva postane svetska institucija - i zar sad sve to da bacimo pod noge? Papa nije više samo biskup Rima. On je poglavar mili ona vernika, a ogromna većina njih nisu Ita-lijani, ni Evropljani pa čak ni belci. Bilo bi pravo samoubistvo izabrati Valendreu. Pogotovo ne ako možete da izaberete ljude kao što je Ngovi, koji ima sve kvalitete i mnogo je prihvatljiviji za svet.“

Katerina se uplašila kad je po ramenu dotakla nečija ruka. Brzo se okrenula i ugledala crne oči oca Paola Ambrozija. Dosadni mali sveštenik stajao je na samo nekoliko centimetara od njenog lica. Osetila je kako je obuzima užasan bes, ali se na-pregla da ostane mirna.

„Izgleda da ne voli kardinala Valendreu," prošaputao je sveštenik.
„Sklonite ruku sa mog ramena."

Na ivicama njegovih usta pojavio se jedva primetan osmeh, i on povuče ruku: „Pomislio sam da ćete možda biti tu," pokazao je rukom na Kelija. „s vašim ljubavnikom."

U stomaku je osetila muku i gađenje, ali je prisilila sebe da ne pokaže strah:

„Šta hoćete?"

Treća tajna

209

„Sigurno ne želite da ovde razgovaramo? Ukoliko se vaš partner okrene, mogao bi se upitati kako to da vi razgovarate sa nekim tako bliskim kardinalu, koga on mrzi. Mogao bi postati ljubomorani i razbesneli se."

„Kad ste vi u pitanju, mislim da nema zašto da brine. Ja piškim sedeći, tako da ne verujem da sam vaš tip."

Ambrozi na ovo nije ništa odgovorio, a ona je pomislila da je on možda u pravu. Šta god da je hteo da joj kaže, bolje da joj kaže nasamo. Zato ga je povelala kroz kolonade, pored redova kioska? na kojima su su prodavale marke i novčići.

„Ovo je odvratno," rekao je Ambrozi pokazujući rukom na kapitaliste, „ misle da je ovo karneval. Ništa drugo, do prilika da zarade novac."

„A vi ste sigurno, posle Klementove smrti, iz crkve Sv. Petra, sklonili sve kutije u koje se stavlja prilog?" „Baš ste pametni."

„Zašto? Istina boli?"

Izašli su iz Vatikana na rimske ulice i krenuli niz jednu od njih, punu modernih apartmana.

Srce joj je lupalo, bila je na ivici nerava. Zaustavila se i upitala ga:

„Šta hoćete?"

„Kolin Mičener ide u Bosnu. Njegova visost želi da idete s njim i da nas izveštavate šta radi."

„Nije vas interesovalo ni ono iz Rumunije. Do sada se niste uopšte pojavili.“

„Zato što to više nije važno. Ovo jeste.“ „Nisam zainteresovana. Osim toga, Kolin ide u Rumuniju.“ „Ne odmah. Ide prvo u Bosnu, da poseti svetište u Međugorju.“

Bila je zbunjena. Zašto bi Kolin oseeao potrebu da ide na takvo jedno hodočašće, posebno ako se uzmu u obzir njegovi raniji komentari?

„Njegova visost me je zamolila da vam ponovo kažem da u Vatikanu imate prijatelja. A da i ne pominjem deset hiljada ste dobili.“

„On je rekao da je novac moj. Ima li još pitanja?“ „Zanimljivo. Očigledno je da vi niste jeftina kurva.“ ; Ošamarila ga je. Nije izgledao iznenađen njenim postupkom Samo je buljio u nju svojim prodornim očima: „Da se niste usudili da me ponovo udarile,“ glas mu je zvučao zastrašujuće nervozno i nikako joj se nije dopao.

„Nisam više zainteresovana da budem vaš špijun.“ „Vi ste bezobrazna kučka. Moja jedina nada je da će Njegova visost uskoro prestati da se zanima za vas. Onda ću vas ja, možda, ponovo posetiti.“

Ustuknula je: „Zašto Kolin ide u Bosnu?“ „Da pronade jednog od videocaca koji živi u Međugorju.“ „Kakva je to priča o videocima i bogorodici?“ „Vidim da ste upoznati s njenim pojavljivanjima u Bosni.“ „To su gluposti. Nećete mi valjda reći da vcrujete da se, svakog dana svih tih godina, bogorodica pojavljivala toj deci i da se jednom od njih još pojavljuje?“

„Crkva nije potvrdila verodostojnost tih pojavljivanja.“ „I kad to učini, onda će ona postati stvarna.“ „Vaš sarkazam me zamara.“ „I vi mene.“

Ali, njeno interesovanje je već bilo probuđeno. Ništa nije želela da uradi za Ambrozija i Valendreu, ali je u Rimu ostala samo zbog Mičenera. Saznala je da se iselio iz Vatikana - Ke-li je to pomenuo u

okviru svoje analize situacije posle papine smrti - ali se nije potrudila da sazna gde je. U stvari, od kako su se rastali, zabavljala se mišlju da pode za njim u Rumuniju. Sada se, međutim, otvarala druga mogućnost.

„Kada odlazi?“, upitala je, mrzeći sebe što pokazuje toliku zainteresovanost.

Ambrozijeve oči su zasvetlele od zadovoljstva: „Ne znam, zavukao je ruku u mantiju i izvukao parče hartije, „ovo je adresa njegovog stana. Nije daleko odavde. Mogli biste da ga e-šite. Njegovog mentora više nema, život mu je u haosu. Njega neprijatelj će uskoro postati papa...”

Treća tajna

211

„Valendrea je vrlo samouveren.“ „U čemu je problem?”

Vi mislite da je Kolin tako ranjiv? Da će se meni povcri-ti - da će mi čak dozvoliti da idem sa njim?” „Upravo to mislimo.“ „Nije on tako slab.“ Ambrozi se nasmejao: „Kladim se da jeste.”

37. RIM, 19:00

Mičener je polako išao ulicom Doto, prema svom stanu. Četvrt u kojoj se nalazio, postala je sabirno mesto za ljude koji su išli u pozorište; duž ulice je bilo mnoštvo kafea u koje već godinama svraćaju intelektualci i radikalni političari. Znao je da je Musolimjev dolazak na vlast organizovan tu negde u blizini, ali na sreću, većina zgrada je preživela Dučeovu arhitektonsku čistku i ostala tu da odslikava duh devetnaestog veka.

Dosta je čitao o Musoliniju. Po dolasku u apostolsku pala-tu, proučio je nekoliko njegovih biografija. Musolini je bio ambiciozan čovek koji je sanjao o tome da Italijani nose uniforme 1 da se sve stare, kamene rimske kuće, sa terakota krovovima, zamene sjajnim mermemim fasadama i da se podignu spomenici koji će podsećati na njegove velike vojne pobede. Ali, Duče Je završio sa metkom u glavi, a zatim je obešen za noge da ga svi vide. Ništa nije ostalo od

njegovog grandioznog plana. Mi-ener je pomislio da bi crkvu pod Valendream, kao papom, mogla zadesiti slična sudbina.

Megalomanija je duševna bolest pomešana sa arogancijom.

Valendrea je sasvim sigurno od nje patio. Njegovo protivljenje atikanu Ö i Svim kasnijim crkvenim reformama bilo je

°glraa Poznato. Brz izbor mogao bi Valendrei dati mandat da

2/2

Stiv Beri

Treća tajna

213

sprovede radikalne promene. Najgora stvar je to što bi on lako mogao vladati dvadeset ili više godina. To znači da bi potpuno promenio Kolegijum kardinala, onoliko koliko je i papa Jovan Pavle uspeo za vreme svoje dugogodišnje vladavine. Ali, Jovan Pavle je bio pitom vladar, čovek s vizijom. A Valendrea je demon, i samo Bog može pomoći njegovim neprijateljima. To je bio još jedan razlog što je Mičener želeo da nestane u Karpatskim planinama. S verom u boga ili bez nje, s nebom ili bez njega, toj deei je bio potreban.

Došao je do svoje zgrade i laganim korakom se popeo do trećeg sprata. Jedan od biskupa, koji je pripadao papinoj sviti, ponudio mu je da u ovom nameštenom dvosobnom stanu besplatno provede nekoliko nedelja, i on je bio zahvalan na toj ponudi. Pre nekoliko dana je poslao Klementov nameštaj. U stan je smestio pet kutija svojih ličnih stvari i Klementov drveni kovčeg. Planirao je da ih ponese sa sobom u Rumuniju. Prvobitno, nameravao je da napusti Rim krajem nedelje. A sada, eto, leti sutra u Bosnu jer mu je Ngovi obezbedio kartu. Tek sledeće nedelje će u Rumuniji započeti nov život.

Jednim svojim delom bio je ogorčen na Klementa zbog onoga što je uradio. Istorija je bila puna papa, koji su izabrani samo zato što se očekivalo da će brzo umreli, ali mnogi su sve prevarili, tako što su

poživeli celu deeniju ili čak duže. Jakob Folkner je mogao biti jedan od njih. Istina, on je bio potpuno drugačiji. Pa ipak, pokopao je sve nade poslavši sebe u večni san.

Mičener se i sam osećao kao da spava. Proteklih nekoliko nedelja, koje su počele tim strašnim ponedeljkom, činile su mu se kao san. Njegov život, u kome je doskora sve bilo organizo-vano, sada je proticao bez ikakve kontrole.

Trebalo bi da uvede neki red.

Na odmorištu trećeg sprata je zastao, i u trenutku shvatio da ga očekuje još veći haos. Na stepeništu ispred stana, sedela je Katerina Lev.

„Uopšte nisam iznenađen što si me opet pronašla," rekao je. „Kako si to izvela ovog puta?"

„Sve se tajne saznaju."

Ustala je i obrisala prašinu sa odeće. Bila je obučena kao jutros, i dalje je izgledala dražesne.

Otvorio je vrata stana.

„Još uvek si rešen da ideš u Rumuniju?"

Bacio je ključ na sto: „Hoćeš li sa mnom?"

„Mogla bih."

„Nemoj još da rezervišiš kartu.1'

Ispričao joj je o putu u Međugorje i o onome, što ga je Ngovi zamolio da uradi, ali je izostavio detalje iz Klementove i-mejl poruke. Nimalo se nije radovao tom putu i to joj je rekao.

„Pa rat je lamo završen," rekla je,, i godinama je već mirno."

„Zahvaljujući američkim i NATO trupama! Nije to mesto koje bi čovek izabrao kao svoje opredeljenje."

„Zašto onda ideš?"

„Dugujem to Klementu i Ngovi ju," rekao je.

„Zar ne misliš da si sve dugove već otplatio?"

„Znam šta hoćeš da kažeš. Ali, razmišljao sam o tome da ostavim sveštenstvo. Sad više ništa nema svrhe."

Na licu joj se čitalo iznenađenje: „Zašto?”

„Dosta mi je svega. Nije stvar u bogu, dobrom životu ili večnoj sreći. Problem je u ambiciji, politici, pohlepi. Svaki put kad pomislim gde sam rođen, pripadne mi muka. Kako je neko °d njih tamo mogao misliti da radi pravednu stvar? Bilo je mnogo boljih načina da se pomogne lim majkama, pa ipak niko nije ni pokušao. Jednostavno su nas samo slali dalje." Malo se pomerio, i zagledao u pod: „A ta deca u Rumuniji? Na njih je i bog zaboravio."

„Nikad te nisam videla takvog."

Prišao je prozoru: „Velika je verovatnoća da će Valendrea Postati novi papa. Biće mnogo promena. Možda je Tom Keli zaista u pravu."

214

Stiv Beri

„Tom kretenu nemoj da odaješ nikakvo priznanje."

Primctio je da joj je ton postao oštiji: „Sve vreme pričamo o meni. Šta si ti radila od kada si se vratila iz Bukurešta?"

„Kao što sam ti već rekla, pisala sam o pogrebu za jedan poljski časopis. Pripremala sam i materijal o konklavi. Angažo-ovali su me da snimim film."

„Kako onda možeš da ideš u Rumuniju?"

Kao da se odjednom rastužila: „Ne mogu! Sarno maštam! Ali, bar znam gde mogu da le nađem."

I njemu je ta pomisao prijala. Znao je da će biti tužan ako je nikada više ne vidi. Setio se vremena kad su poslednji put bili zajedno, pre toliko godina. Bilo je to u Minhenu, malo pre nego što će da diplomira i vrati se u službu Jakoba Folknera. Izgledala je skoro isto ovako, kosa joj je bila malo duža, lice samo malo svežije, ali osmeh podjednako lep. Dve godine je ži-veo voleći je, iako je znao da će doći dan kad će morati da izabere. Sad je shvatio kakvu je grešku napravio. Setio se reci koje je izgovorio tog jutra na trgu. Samo da ne ponovimo istu grešku. To je jedino što svako od nas

može poželeti.

Sasvim tačno!

Prešao je preko sobe i zagrlio je. Nije se opirala.

Mičener je otvorio oči i pokušao da, na satu koji je stajao pored kreveta, vidi koliko je sati. Deset i četrdeset tri. Katerina je ležala pored njega. Spavali su skoro dva sata. Nije osećao krivicu zbog onog što se desilo. Voleo ju je, i ako bogu to smeta, neka. Nije mu više bilo važno.

„Šta radiš budan?“, upitala je, ne paleći svetio.

Mislio je da spava: „Nisam naviknut da se budim pored nekoga u krevetu.“

Naslonila je glavu na njegove grudi: „Da li bi mogao da se navikneš?“

„I ja sam se upravo to pitao.“

Treća tajna

215

„Él želim da opet odem, Koline.“

Poljubio ju je u glavu: „Ko kaže da ćeš morati?“ Želim da idem s tobom u Bosnu!“

„A šta ćeš s obavezama koje imaš prema časopisu?“

„Lagala sam. Nemam nikakve obaveze. Ovde sam, u Rimu, samo zbog tebe.“

Nije više imao nikakvih sumnji u to šta treba da uradi: „Onda će nam odmor u Bosni dobro doći.“

Prešao je iz života u Apostolskoj palati u neki drugi svet, u kome je samo on postojao. Kičmeni XV je ležao u trostrukom sanduku ispod crkve Sv. Petra, a on je bio nag u krevetu s ženom koju voli.

Da li je to bilo pogrešno, nije znao.

Ali je znao da je zadovoljan.

38.

MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA

UTORAK, 28. NOVEMBAR

13:00

Mičener je gledao kroz prozor autobusa. Vozili su se duž kamenite obale. Zbog jakog vetra koji je duvao, more je bilo veoma uzburkano. U Split su on i Katerina doleteli avionom iz Rima. Na izlazu iz aerodroma bili su poredani turistički autobusi, čiji su vozači glasno pozivali putnike za Međugorje. Jedan od njih im je objasnio da u ovo doba godine nema gužve. Leti, kad je vreme lepo, dolazi na hiljade hodočasnika dnevno, ali se od novembra do marta taj broj smanji na nekoliko stotina.

U proteklih dva sata, putnici u autobusu su od vodiča saznali da se Međugorje nalazi na jugoistoku Hercegovine, blizu

0 ale i da planinski zid na severu odvaja ovu oblast od drugih,

1 klimatski i politički. Takođe, i da ime Međugorje znači zemlja

2/6

Stiv Beri

među brdima. U mestu najviše ima Hrvata i katoličanstvo je HI boko ukorenjeno, Ranih devedesetih godina, kad je pao komu nizam, Hrvati su odmah tražili nezavisnost, ali Srbi - pravi no si oči vlasti u bivšoj Jugoslaviji - zauzeli su njihovu teritoriju u želji da stvore veliku Srbiju. Krvavi građanski rat trajao je godinama. Dve stotine hiljada ljudi je izgubilo život, dok međunarodna zajednica nije konačno zaustavila genocid. Buknuo je zatim rat između Muslimana i Hrvata, ali se završio odmah po dolasku mirovnih snaga UN.

U samom Međugorju nije bilo okršaja. Većina borbi odvijala se severno i zapadno od njega. U tom području zapravo živi samo pet stotina porodica, ali ogromna crkva u gradu može da primi dve hiljade ljudi, a infrastruktura hotela, odmarališta, restorana i radnji sa suvenirima pretvorila je ovo mesto u religioznu Meku.

Dvadeset miliona ljudi iz celog sveta do sada je posetilo ovo mesto. Poslednji put kada su prebrojavali, došli su do broja od dve stotine bogorodičnih javljanja, što je jedinstveno u svetu.

„Da li ti išta od ovog veruješ?“, šapatom je upitala Kateri-na.
„Zvuči zaista neverovatno da bogorodica silazi na zemlju svakog dana, da bi u bosanskom selu razgovarala sa nekom ženom.“
„Videoci vcruju, i Klcmnt je verovao. Samo pazi i slušaj, važi?“
„Trudim se. Ali kog videoca treba da nađemo?“

I on je o tome razmišljao. Zato se o njima raspitao kod vodiča i saznao da je jedna od žena, koja sada ima oko trideset pet godina, udata i da sa sinom živi u Italiji. Druga, koja ima trideset šest, takođe je udata i ima tri sina i živi u Međugorju, ali veoma povučeno, i retko prima hodočasnike. Jedan od muškaraca, sada tridesetogodišnjak, dva puta je pokušao da pos a ne sveštenik, ali nije uspeo, mada se nada da će se jednog na zaređiti. Mnogo putuje, šireći poruke Međugorja po sve Drugi muškarac, najmlađi od njih šestoro, živi sa ženom i je dece i retko razgovara sa posetiocima. Treća žena, ima

2/7

četrdeset godina, udala se i odselila i ne živi više u Bosni. Poslednja žena je ona kojoj se bogorodica i dalje pojavljuje. Zo-,e Se Jasna, ima trideset i dve godine i živi sama u Međugorju Hiljade ljudi .je svedočilo o svakodnevnim pojavljivanjima Bogorodice u crkvi. Vodič je objasnio da je Jasna povučena žena da malo govori, ali da hoće da odvoji vreme za posetioce koji žele da je vide.

Pogledao je Katerinu i rekao: „Izgleda da nam i nije baš veliki izbor. Poćećemo od nje.“

„Jasna, međutim, ne zna svih deset tajni koje je Bogorodica poverila drugima,“ objašnjava vodič ispred autobusa i Miće-ner je ponovo obratio pažnju na reci vodiča.

„Ostalih petoro znaju desetu tajnu. Rećeno je da će pojavljivanja prestati kada je svih šestoro budu znali, a bogorodica će ostaviti neki vidljiv znak, koji će uveriti ateiste.“

Ali, vernici ne smeju da čekaju laj znak pa da se preobrate. Sada je

vreme milosti. Vreme da se produbi naša veru. Vreme za preobraćanje. Jer, kad se znak pojavi, biće prekasno za mnoge. To su bile bogorodičine reci. Predviđanje naše budućnosti."

„I šta ćemo sada da radimo?", prošaputala mu je Katerina u uvo.

„Ipak, idemo da je vidimo. Ako ni zbog čega drugog, onda iz radoznalosti. Sigurno može da mi da odgovore na hiljadu pitanja koja imam."

Kroz prozor, vodič je pokazivao brdo gde se bogorodica pojavljivala:

„Ovde se prvi put pojavila pred dvoje videocca, juna 1981. - jedna blistava svetlosna lopta u kojoj je stajala prelepa žena 1 držala dete u naručju. Sutradan, dvoje dece se vratilo s četvo-svojih drugova i žena se ponovo pojavila, ovog puta u biser-o sivoj haljini sa krunom od dvanaest zvezda. Njima je izgledalo kao da je zaodenula sunce."

Ruka vodiča je pokazivala strmu stazu koja je od sela Pod-0 vodila do mesta na kome je stajao krst. Čak i sada, ispod t J

niskih oblaka, koji su u talasima dolazili s mora, bilo je hodočasnika koji su se polako penjali.

Nekoliko trenutaka kasnije, na samo kilometar i po udaljenosti, pojavila se i Krst planina, čiji se zaobljeni vrh visine pet stotina metara uzdizao iznad Međugorja.

„Krst na vrhu je podigao 1930-ih godina lokalni sveštenik i nema nikakve veze sa bogorodičnim pojavljivanjima, osim što su neki hodočasnici pričali da su na njemu i oko njega videli svetlosne znake. Zbog toga je ovo mesto postalo deo duhovno" doživljaja. Pokušajte da se popnete do vrha."

Autobus je usporio pri ulasku u Međugorje. Selo nije ličilo na mnoštvo drugih nerazvijenih mesta kroz koja su prolazili na putu od Splita. Uraeslo niskih kamenih zgrada okrečenih u razne nijanse ružičaste, zelene ili žute boje, ugledali su nešto više zgrade

- hotele, kako je vođič objasnio, otvorene nedavno da bi mnogobrojni hodočasnici imali gde da se smeste, zajedno sa djuti fri prodavnicama, putnićkim agencijama i onim za iznajmljivanje automobila. Sjajni mercedesi, taksiji, bili su poredani pored transportnih kamiona.

Autobus se zaustavio kod crkve Sv. Jakob, koja je imala dva istovetna tornja. Plakat ispred nje obavestavao je posetioce da se preko celog dana drži misa na raznim jezicima. Sa prednje strane je bio betonski trg, mesto na kome su se, po recima vođića, vernici noću okupljali. Mićener je razmišljao da li će se okupiti i noćas, s obzirom na grmljavinu koja se čula u daljini. Vojnićka patrola je prošla trgom. „Oni su deo španskih mirovnih snaga koje su ovamo poslale i od koristi su,“ objašnjavao je vođić.

Uzeli su svoj prtljag i izašli iz autobusa. Mićener je prišao vođiću: „Izvinite, gde možemo da nađemo Jasnu?“

Vođić je pokazao niz jednu od ulica: „Živi u kući četiri bloka dalje u tom pravcu. Ali, u crkvu dolazi svakog dana u tri sata, ponekad i u veće, da se moli. Uskoro će stići.“ „A pojavljivanja, gde se ona dešavaju?“

Irce«

tajna

219

, vec<inj slućajeva ovde u crkvi. Zato i dolazi! Moram vas da verovatno neće hteti da razgovara s vama ako se

110 "shvatio je poruku. Verovatno svaki hodočasnik želi da se ozna s jednom od videoca. Vođić je pokazao turistićki centar preko puta ulice.

Oni mogu da ugovore sastanak. Obićeno se zakazuje za posledne.

Razgovarajte s njima o Jasni. Od njih ćete više saznati. Imaju razumevanja za vaše potrebe."

' Zahvalio se i krenuo sa Katerinom: „Moramo od negde da počnemo, a ova Jasna je najbliža. Nemam naročitu želju da sa njom razgovaram ovde, i nemam nikakve potrebe, za koje se traži razumevanje. Zato, hajde da sami nađemo tu ženu."

39. VATIKAN, 14:00

Povorka kardinala je izašla iz kapele Paolina, pevajući refren iz Veni Creator Spiritus. Ruke su im bile sklopljene za molitvu, glave pognute. Valendrea je išao za Ngovijem, koji je predvodio grupu ka Sikstinskoj kapeli. Sve je bilo spremno. Valendrea je poslednji sat vremena proveo u nadgledanju završnih poslova, kada su iz Gamerelijeve radnje doneli pet kutija, u koji-ma su se nalazile bele lanene mantije, neporubljene, nedovršenih leđa i rukava, crvene svilene papuče, pamučne čarape i kape različitih veličina. Gamareli će, lično, izvršiti prepravke čim se pa-Pa izabere, pripremiće ga za njegovo prvo pojavljivanje na balkonu crkve Sv. Petra. Pod izgovorom da hoće sve da pregleda, Valendrea je želeo da se u veri da postoji i komplet odeće, koja ne bi morala mnogo da se prepravlja; sa merama 42-44 preko i, 38 u struku i papuče broj 10. Kasnije će naručiti od Ga-

tajna

221

merelija novu tradicionalnu belu, lanenu odeću, zajedno sa nekoliko novih detalja, o kojima je razmišljao poslednjih godina. Na-meravao je da bude jedan od najbolje odevcnih papa u istoriji. Sto trinaest kardinala je došlo u Rim. Svi su obukli crvene mantije i imali mocete preko ramena, nosili crvene birete i srebrno zlatni krst na grudima. Dok su polako išli jedan za drugim prema visokim vratima crkve, televizijske kamere su beležile trenutak, koji će videti milioni ljudi širom sveta. Valendrea je zapazio da su svi veoma ozbiljni. Možda su kardinali razmišljali o propovedi koju je Ngovi održao posle podnevne mise, u kojoj je molio svakog od njih, da zaboravi na sve ovozemaljske obzire kad uđu u

Sikstinsku kapelu, i da uz pomoć Svetog duha izaberu sposobnog sveštenika za njihovu majku crkvu.

Ta reč, sveštenik, je zaista predstavljala problem. Malo je bilo papa u dvedesetom veku koji su bili sveštenid. Većinom su to bili intelektualci, koji su gradili akademsku karijeru, ili su bili u diplomatskoj službi Vatikana. Proteklih nekoliko dana u novinskim komentarima se moglo pročitati da bi Kolegijum kardinala trebalo da uzme u obzir sveštениčko iskustvo kao nešto važno. Jer, izgleda da je sveštenik-kardinal, koji je godine proveo radeći s vernicima, pametniji izbor od profesionalnog birokrate. Pre-slušavajući trake, čuo je da mnogi kardinali lakode razmišljaju na sličan način, da kandidat za papu, koji je umeo uspešno da vodi dijecezu, svakako ima prednost. Nažalost, njega je stvorila Kurija, rođeni je administrator, nema nikakvo sveštениčko iskustvo -za razliku od Ngovija, koji se uzdizao od sveštenika misionara, do biskupa i kardinala. Mrzeo ga je što je to pomenuo u govoru, i to je smatrao direktnim napadom na njegovu kandidaturu -lukav potez, koji je predstavljao dokaz više da bi Ngovi mogao biti opasan protivnik u borbi koja predstoji. Zaustavili su se ispred kapele. Iznutra se čuo hor kako peva. Ngovi je zastao pred vratima, a onda je ušao. Fotografi obično slikaju Sikstinsku kapelu tako da ona izgleda velika iznutra, ali taj prostor je zapravo mali da se tu sffl {j inaest kardinala. Sagrađena je pre pet stotina godina kao kapela za potrebe pape, zidova oblikovanih u elegantne pilaste-e j prekrivenih freskama od kojih svaka priča po jednu priču. Sieve strane to je život Mojsija, sa desne život Hrista. Prvi je oslobodio Izraelce, drugi ćelu ljudsku rasu. Stvaranje svela na tavanici predstavlja ljudsku sudbinu, a zatim predskazuje neiz-bežnu propast. Strašni sud iznad oltara je užasna vizija božan-skoa gneva, slika kojoj se Valendreu oduvek divio.

Dva reda izdignutog podijuma postavljena su duž centralnog rolaza. Pločice sa imenima kardinala obeležavale su raesla za

sedenje, čiji se raspored pravio prema starosti kardinala. Stolice su imale uspravne naslone i Valendrei se nimalo nije dopadala pomisao da će na takvoj stolici morati dugo da sedi. Ispred svake se nalazio stočić sa priborom za pisanje i jednim glasačkim listićem.

Svi su polako krenuli prema mestima koja su im određena. Niko do sada nije ni reč progovorio. Hor je i dalje pevao.

Valendrein pogled se zaustavio na dimnjaku, koji se nalazio u najudaljenijem uglu, odignut od poda u mozaiku metalnim skelama. Dimnjak se visoko uzdizao, a zatim se pri vrhu sužavao i izlazio napolje kroz prozore. Kada iz njega pokulja dim, po boji će znati da li je papa izabran ili nije. Nadao se da se vatra neće paliti mnogo puta. Što bude više glasanja, šanse za pobjedu će biti sve manje.

U prednjem delu katedrale, raku prekrštenih ispod mantije, stajao je Ngovi. Valendrea je zapazio strog izraz na licu Afrikanca, i pomislio je da sigurno uživa u ovom trenutku. »Extra omnes," Ngovi je glasno rekao, „Svi izađite!" Hor, poslužitelji i televizijske ekipe krenuli su polako k iz-azu. Ostaće samo kardinali i trideset dva sveštenika, kaluđerica i službena lica.

i; Prostoriji je vladala neka neprijatna tišina dok su dva nad-lagano išla duž centralnog prolaza. Njihov zadatak je bio cKontrolišu da li u kapeli ima prislušnih uređaja. Kada su 0 Svo?-dene pregrade, signalizirali su da je sve u redu.

222

Stiv Beri

Valendrea je klimnuo glavom i oni su se povukli. Postupak c'e se ponavljati pre i posle svakog glasanja.

Ngovi se uputio od oltara prema bočnoj lađi crkve gde su bili kardinali. Zaustavio se kod bronzanih vrata, koje su čuvari upravo zatvarali. Zavladao je potpuna tišina. Do malopre se čula muzika i bat koraka po ćilimima, postavljenim da bi se očuvao mozaik na

podu, ali sada je sve utihnulo. Kapelom je samo odjeknuo zvuk ključa, koji se okretao u bravi sa spoljašne strane vrata.

Ngovi je proverio bravu iznutra. Zaključano.

„Extra omnes," glasno je rekao.

Niko nije odgovorio. Nije ni trebalo. Tišina je bila znak da je konklava počela. Valendrea je znao da su spolja postavljali olovni pečat, da bi simbolično osigurali tajnost njihovog rada. Postojao je još jedan put da se u kapelu uđe ili izađe - onaj, kojim su svakodnevno išli u Dom Svete Marte - ali na ulazna vrata se tradicionalno stavljao pečat da bi se označio početak izbornog sastanka. Ngovi se vratio do oltara, pogledao kardinale i izgovorio reci koje je pre trideset i četiri meseca, na istom rae-stu, Valendrea čuo od tadašnjeg komomika.

„Neka vas bog sve blagoslovi! Možemo da počnemo."

40. MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA

14:30

Mičener je zagledao jednospratnu kamenu kuću, obfaslu mahovinom. Iznad senice je vijugala zapuštena vinova loza. Jedino su drveni saloni na prozorima unosili neku veselost u prizor. Deo dvorišta, zasađen povrćem, vapio je za kišom koja se približavala. U daljini su se nazirale planine.

_____223

Kuću su pronašli, tek kada su im dvoje ljudi pokazali pra-• out4 äö. dok im Mičener nije rekao da je sveštenik i da mora da razgovara s Jasnom, nisu bili voljni da im pomognu.

Došao je sa Katerinom do ulaznih vrata i pokucao. Vrata je otvorila visoia žena, tamnog tena i crne kose. Bila je tanka kao mladica drveta, prijatnih crta lica i očiju boje lešnika. Odmera-vala ih je ozbiljnim pogledom, zbog koga se osećao neprijatno. Imala je možda trideset godina, oko vrata je nosila brojanicu.

„Sad nemam vremena, jer upravo treba da krenem u crkvu. Biće mi drago da razgovaramo posle službe," rekla je na engleskom.

„Nismo došli zbog onog što mislite," rekao je Mičener. Ispričao joj je ko je i zašto su tu.

U počel ku uopšte nije reagovala, kao da joj vaticanski izaslanici dolare svaki dan. Ipak, pozvala ih je da uđu u kuću.

U sobi nije bilo mnogo nameštaja, ali je bio raznih boja. Sunce je prodiralo kroz napola otvorene prozore, na kojima su mnoga stakla bila naprsila. Iznad kamina je visio portret bogo-rodice, oko koga je Irepereo plamen sveca,. U jednom uglu sobe stajao je kip bogorodice. Beli veo prekrivao joj je lice i osvetljeni uvojal; crne kose. Plave oči su joj bile izražajne i tople. Masa bogorodica iz Fatime, ako se dobro sećao. „Zašto iz Fatime'?", upitao je pokazujući duborez. »To mi je poklonio jedan hodočasnik. Dopada mi se. Izgleda kao živ^ "

rrimeti <Q je da j0j desno oko neznatno zadrhtalo, a pomalo & Je brinulo njeno bezizražajno lice i učtiv glas. Pitao se šta li J°J Je na u^u.

»vi vi<Še ne verujete, zar ne?", tiho je upitala. pask^ ga je zatekla nesprennog: „Zar je to tako važno?" OŠ*ed je usmerila prema Katerini: „Ona vas zbunjuje." "Zašt° to mislite?" ." yest^nici ovamo retko dolaze u pratnji žene. Naročito sveštenik bez oko vratnika."

224

Stiv Beri

Nije imao nameru da joj odgovori. I dalje su stajali, jer ih domaćica nije ponudila da sednu, i sve u svemu, loše je počelo.

Jasna se obratila Katerini: „A vi ne verujete uopšte. I to odavno. Kako vaša duša mora da pati."

„Da li možda ova vaša vidovitost treba da nas impresionira?", Ako je Jasnin komentar i uznemirio Katerinu, ona očigledno nije želela da Jasna to sazna.

„Vama je," nastavila je Jasna, „stvarno samo ono što možete da

dodirnete. Ali, postoji mnogo više od toga. Toliko, da ne možete ni da zamislite. Iako ga ne možete dodirnuti, ipak je stvarno."

„Ovde smo zato što nas je poslao papa," rekao je.

„Klement je sa Bogorodicom."

„I ja se tome nadam."

„Ali, ne činite mu uslugu time što ne verujete."

„Jasna, poslali su me da saznam desetu tajnu. Klement i ko-momik su vam pismeno naložili da mi je saopštite."

Okrenula im je leđa: „Ne znam je! I ne želim da je saznam! Kada se to desi, Bogorodica će prestati da dolazi. A njene poruke su važne. Svet zavisi od njih."

Bile su mu poznate poruke iz Međugorja koje su faksom svakodnevno slate širom sveta. Većinom, to su bile samo usrdne molbe da se veraje i da u svetu vlada mir, pozivale su na post i molitvu kao sredstva da se postignu obe stvari. Najnovije je pročitao juče u vatikanskoj biblioteci. Troškovi prenošenja božanskih poruka preko internet adrese, rutinski su naplaćivani i zbog toga je sumnjao u Jasnine motive. Ali, videši jednostavnost njenog doma i prostu odeću na njoj, shvatio je da ona to ne radi zbog zarade: „Poznato nam je, vi ne znate tajnu, ali nam možete reći s kim od videoca treba da razgovaramo da bismo je saznali."

„Dok ih Bogorodica ne oslobodi obaveze ćutanja, niko od njih vam neće ništa reći."

„Zar nije dovoljan ni autoritet Svetog oca?" „Sveti otac je umro."

Treća tajna

225

Njeno ponašanje ga je nerviralo: „Zašto morate tako da komplikujete stvari?"

„I nebo je postavilo isto pitanje."

Ovo mu je mnogo ličilo na Klmcenlovo jadikovanje nekoliko nedelja pred smrt.

„Molila sam se za papu," rekla je. „Njegovoj duši su potrebne naše

molitve."

Upravo je hteo da je upita na šta to misli ali, pre nego što je izgovorio ijednu reč. ona je otišla do statue u uglu. Njen pogled je odjednom postao dalek i ukočen. Čuteći je klekla na prostirku. „Šta to radi?", prošaputala je Katerina.

Slgnuo je ramenima.

Zvono u daljim se tri puta oglasilo i on se setio da se, navodno, bogorodica pojavljuje Jasni svakog dana u tri sata posle podne.

Jednom rukom je uhvatila kronicu koja joj je visila oko vrata.

Slegla je zrnice i počela da mrmlja reci koje nije razumeo. Sagnuo se i pogledao u pravcu u kom je ona gledala, prema skulpturi, ali nije video ništa, sem mirnog drvenog lica Device Marije.

Setio se da su svedoci u Fatimi govorili da za vrerae bogo-rodičinog javljanja čuju neko zujanje i osećaju toplolu, ali je on to smatrao delom masovne histerije koja je obuzimala nepismene duše, očajnički željne da veruju. Pitao se da li je i on stvarno bio svedok bogorodičinog javljanja, ili pak samoobmane jedne žene!

Prišao je još bliže.

Njen pogled je bio prikovan za nešto na zidu. Uopšte nije bila svesna njegovog prisustva i nastavila je da mrmlja. Za trenutak mu se učinilo da je video zračak svetlosti u ženici njenog oka - dva kratka bljeska nekakvog odraza - vihor plavog i zlatnog. Nagnuo je glavu na desno, pokušavajući da pronađe izvor svetlosti, ali nije video ništa. Šta god da se dešavalo, očigledno je bilo namenjeno samo Jasni.

Najzad je oborila glavu i rekla: „Bogorodica je otišla."

226

Stiv Beri

Ustala je i prišla stolu da bi nešto napisala u notesu. Kada je završila, pružila mu je list hartije.

Deco moju, velika je Božju ljubav. Ne zatvarajte oči, ne

za-pušavajte uši. Velika je Njegova ljubav. Prihvatite moj poziv i moju molbu koju vam upućujem. Posvetite vaše srce i primite u njega Gospoda. Neka tu ostane zauvek. Moje oči i moje srce će biti ovde, čak i kada prestanem da vam se javljam. Ponašajte se onako kako vam kažem jer vas vodim Gospodu. Ne odbacite Boga od sebe, da ne biste vi bili odbačeni. Prihvatite moje molbe, da biste bili prihvaćeni. Vreme je odluke, deco moja. Budite pravednog i čistog srca da bih mogla da vas vodim vašem ocu. Moj dolazak ovde je znak njegove ljubavi.

„To mi je Bogorodica poručila," rekla je Jasna. Pročitao je poruku ponovo: „Da li je ovo upućeno meni?" „To samo vi možete da procenite." Pružio je hartiju Katerini: „Još uvek niste odgovorili na moje pitanje. Ko nam može reci desetu tajnu?" „Niko ne može." „Drugih pet videoca zna tajnu. Neko od njih nam može reći." „Neće, dok im Bogorodica ne dozvoli, a ja sam jedina kojoj se svakodnevno javlja. Drugi moraju da čekaju dok ne dobiju dozvolu."

„Ali vi ne znate tajnu", rekla je Katerina, „tako da to nema značaja. Nama ne treba Bogorodica, nama treba deseta tajna."

„To ide jedno sa drugim", rekla je Jasna.

Nije mogao da proceni da li ima posla s religioznim fanatikom ili s nekim koga je nebo stvarno blagosloвило. Njeno drsko ponašanje je samo odmagalo. I zbog toga je postao još sumnjičaviji. Odlučio je da ostanu u gradu i da pokušaju da razgovaraju sa drugim videocima koji žive u blizini. Ako ništa n uspe da sazna, vratiće se u Italiju i probati da nade ženu koj tamo živi.

Treća tajna

227

Zahvalio se Jasni i krenuo prema vratima. Katerina je pošla za njim.

Njihova domaćica je ostala prikovana za stolicu, lica bez ikakvog izraza, kao kad su došli: „Ne zaboravite Bamberg", rekla

je Jasna.

Osetio je da mu žmarci prolaze niz kičmu. Stao je i ponovo se okrenuo. Da li je dobro čuo? „Zašto ste mi to rekli?”

„Tako mi je rečeno.”

„Šta vi znate o Bambergu?”

„Ništa. Ne znam čak ni šta je to.”

„Pa zašto ste onda rekli?”

„Ja ne postavljam pitanja. Samo radim ono što mi se kaže. Možda zato Bogorodica i razgovara sa mnom. Postoji nešto što treba reći vernom sluzi.”

41. VATIKAN, 17:00

Valendrea je postajao sve nestrpljiviji. Njegova zabrinutost zbog stolica ravnog naslona pokazala se opravdanom, jer je sa mukom proveo dva sata sedeći mirno u Sikstinskoj kapeli. Za to vreme, kardinali su jedan po jedan dolazili pred oltar da se zakunu Ngoviju i Bogu, da neće podržavati nikakvo mešanje sekular-m« vlasti u izbor i da će, ukoliko budu izabrani, biti minus pe-tnum - sveštenik univerzalne crkve - i da će braniti duhovna i svetovna prava Svete stolice. I on je stajao pred Afrikancem, či-Je su ga oči pomno gledale dok je ponavljao reci zakletve.

"roteklo je još pola sata dok su se na čuvanje tajne zakle-pomocni službenici, koji prisustvuju konklavi. Zatim su se sva rata zatvorila.

Ngovi se obratio skupu i upitao:

"Da H želite sada da glasate?"

228

Stiv Beri

Treća tajna

229

Apostolski ustav, koji je doneo Jovan Pavle II, predviđao je mogućnost da se prvi put glasa odmah na početku, ako konkla-va tako odluči. Jedan francuski kardinal je ustao i rekao da bi on želeo. Valendrea je bio zadovoljan. Taj Francuz je bio njegov čovek.

„Ako neko ima nešto protiv, neka sada kaže," rekao je Ngo-vi. Niko se nije javio. U neka ranija vremena, u ovakvom trenutku, papa bi bio izabran aklamacijom, što je navodno bio rezultat direktnog uticaja Svetog duha. Neko bi spontano izgovorio jedno ime, i svi bi se složili da on bude papa. Ali, Jovan Pavle II je ukinuo ovaj način izbora.

„Dobro," rekao je Ngovi, „počec'emo!"

Najmlađi kardinal-đakon, debeo, crnjomanast čovek iz Brazila, izašao je gegajući se i izvukao tri imena iz srebrnog pehara.

Izabrani su dobili ulogu kontrolora glasova. Njihov zadatak je bio da izbroje i zapisu svaki glas. Ako se ne izabere papa, spaliće glasačke listiće u peći. Još tri imena su izvučena, za revizore.

Njihova uloga će biti da nadziru kontrolore glasova. Na kraju, još tri posrednika, ukoliko se neko od kardinala razboli. Od devetorice izabranih, samo su se četvorica mogla smatrati privrženim Valendrei. Naročito je zabrinjavao izbor kardinala-ar-h i vara za kontrolora glasova. Staro đubre bi možda moglo da mu se osveti.

Ispred svakog kardinala, pored pribora za pisanje, nalazio se i pravougaoni glasački list. Na vrhu je bilo odštampano crnim slovima: ELIGO IN SUMMUM PONTIFICEM (GLASAM ZA PAPU). Ispod toga je bilo prazno mesto, da se upiše ime. Valendrei se taj glasački listić naročito dopao, jer ga je dizajnirao njegov omiljeni Pavle VI.

Pred oltarom, ispod Mikelandelovog Strašnog suda, Ngovi je ispraznio srebrni pehar sa preostalim imenima. Biće spaljeni zajedno sa glasačkim listićima. Afrikanac se zatim obratio kardinalima, govoreći na latinskom, ponavljajući proceduru pri glasanju. Kada je završio, Ngovi je napustio oltar i zauzeo svoje mesto među kardinalima. Njegova dužnost komomika bližila se kraju i, kako vremc bude prolazilo, imaće sve manje zaduženja. Glasanje će sada voditi kontrolori glasova.

Jedan od njih, kardinal iz Argentine, je rekao: „Molim vas, napišite jedno ime na vašem glasačkom listiću! Ukoliko napiše-te više od jednog imena, glas će biti nevažeći. Kada završite, savijte glasački listić i priđite oltaru!"

Valendrea je pogledao levo i desno od sebe. Sto trinaest kardinala je stajalo, jedan pored drugog, i niko tu nije mogao da se izdvoji. Želeo je da ga brzo izaberu, da tako okonča ovu agoniju, ali je znao da se retko dešavalo da papu izaberu u prvom krugu. Obično bi na prvom glasačkom listiću birači upisivali ime nekog ko im je drag - ime omiljenog kardinala, bliskog prijatelja, osobe koja je bila iz istog kraja odakle su oni dolazili, čak i svoje ime, iako to niko nikad ne bi priznao. Bio je to način da birači prikriju svoje prave namere i povećaju ulog za kasniju podršku, jer ništa favorite ne čini tako velikodušnim kao neizvesna budućnost.

Valendrea je napisao svoje ime na listiću, vodeći računa da piše tako da niko kasnije ne bi mogao da prepozna da je rukopis njegov, zatim ga presavio dva puta i sačekao svoj red da dođe pred oltar. Redosled ubacivanja glasačkih listića određuje se prema staršinstvu.

Kardinali-biskupi pre kardinala-sveštenika i, na kraju, kardinali-đakoni, svaka grupa rangirana prema datumu imenovanja. Posmatrao je kako se najstariji kardinal-biskup, sedi Italijan iz Venecije, penje uz četiri mermerna stepenika do oltara, držeći svoj glasački list visoko iznad glave, da ga svi vide.

Kada je na njega došao red, Valendrea se uputio k oltaru. Znao je da ga ostali kardinali posmatraju, pa je na trenutak kleknuo pred oltar da se pomoli, ali bogu nije ništa rekao. Umesto toga, samo je sačekao da prođe neko vreme, zatim je ustao i ponovio naglas ono što svaki kardinal mora da kaže:

Treća tajna

231

..Pozivam za svedoka našeg gospoda, Hrista. koji će biti moj sudija,

da sam glas dao onome koga pred Bogom smatram najboljim." Spustio je svoj list na tanjir koji se presijavao, zatim je podigao tanjir, lako da sa njega list sklizne u pehar. Ovakav neuobičajen način ubaeivanja listića omogućavao je svima da vide da je svaki kardinal ubacio samo po jedan listić. Polako je spustio tanjir na sto, sklopio ruke u molitvi i vratio se na svoje meslo. Trebalo je skoro sat vremena da se završi glasanje. Kad je i poslednji list ubačen, pehar su preneli na drugi sto. Tu su najprc pretresli sadržinu, zatim su svaki glas pregledala sva trojica kontrolora. Revizori su posmatrali, ne odvajajući ni jednog trenutka pogled od stola. Posle svakog izvlačenja glasačkog lista, otvorili bi ga i pročitali ime. Ukupan broj glasova morao je biti sto trinaest; u suprotnom, listiće bi uništili a glasanje proglasili nevažećim. Kada su pročitali poslednje ime, Valendrea je mogao da prouči rezultat. Dobio je trideset dva glasa. Nije loše za prvi krug. Ali, Ngovi je sakupio dvadeset četiri. Ostalih pedeset sedam glasova bilo je raspoređeno na dvadesetak kandidata. Zagledao se u skup. Očigledno su i ostali mislili kao i on. Ovo će biti trka samo između dvojice.

42. MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA

18:30

Mičener je pronašao dve sobe u jdnom od novijih hotela. Kiša je počela da pada čim su izašli iz Jasnine kuće i jedva su uspeli da stignu do hotela, pre nego što se sručio strašan pljusak, praćen snažnom grmljavinom. Bilo je kišno doba, obavestio ih je čuvar. Provale oblaka su bile nagle, zbog toplog morskog vazduha koji se raešao sa hladnim sevcrrmm vetrom.

1

Večerali su u obližnjem restoranu, punom hodočasnika. Govorilo se na engleskom, francuskom i nemačkom jeziku. Tema je uglavnom bila - svetište! Neko je pomenuo da su nešto ranije dva videoca bila u crkvi Sv. Jakova. Jasna nije došla, iako su je očekivali, pa je jedan od hodočasnika primetio da je veoma neobično da je

ostala kod kuće, u vreme kad joj se bogo-rodica pojavljuje.
„Sutra ćemo naći to dvoje videoca," rekao je Katerini. dok su večerali. „Nadam se da će s njima biti lakše razgovarati."
„Nezgodna je, zar ne?"
„Ona je ili vesta varalica ili istinski jedinstvena."
„Zašto si se tako uznemirio kada je pomenula Bamberg? Nije nikakva tajna da je papa voleo svoje rodno mesto. Ne verujem da ne zna šta ta reč znači!"
Ispričao joj je šta je Klement napisao u svojoj poslednjoj i-mejl poruci o Bambergu, Učinite s mojim telom šta god želite. Ljudi ne postaju pobožni zbog pompe i ceremonije. Sto se mene tiče, voleo bih da počivam u svetom mestu Bamberg, tom divnom gradu pored reke, u katedrali koju sam voleo. Jedino žalim što nisam još jednom mogao da vidim njenu lepotu. Međutim, možda bi moja zaostavština ipak mogla biti tamo. Ali je izostavio poslednju rečenicu, koju je napisao papa koji se ubio. U tom trenutku se setio rečenice koju je Jasna izgovorila- Molila sam se za papu. Njegovoj duši su potrebne naše molitve. Bilo je suludo i da pomisli da ona zna istinu o Klementovoj smrti.
„Ne veruješ valjda stvarno da smo danas poslepodne bili svedoci bogorodičinog pojavljivanja?", upitala je Katerina. „Ta žena je pod uticajem neke droge."
„Ako i postoje, ja mislim da su te vizije samo za nju."
„Da li ta formulacija znači da se Bogorodica danas nije pojavila?"
„Isto koliko znači da se nije pojavila u Fatimi, Lurdu ili La Saleti."
„To me je sad podsnelo na Luci ju," rekla je Katerina. „Kada smo bili s ocem Tiborom, u Bukureštu, nisam ništa rekla.

232

Stiv Beri

Ali, sećam se podataka iz vremena od pre nekoliko godina, kad sam o tome pisala članak; da je Lucija imala porodičnih problema. Otac joj je bio alkoholičar. Nju je odgajala starija sestra. Bilo ih je

sedmoro dece, ona je bila najmlađa. Nešto malo pre nego što je bogorodica počela da joj se pojavljuje, otac je izgubio deo porodičnog imanja, nekoliko sestara se udalo, a druge sestre su našle neki posao. Ostala je s bratom, majkom i pijanim ocem." „Nešto od toga sam pročitao u crkvenim izveštajima," rekao je. „Biskup koji je vodio istraživanja, predstavio je sve to kao uobičajeno za to doba. Više me zabrinjava sličnost između Fatime i Lurda. Seoski sveštenik u Fatimi je dokazivao da su neke bogorodičine reci odatle, skoro identične onim koje je rekla u Lur-du. Vizije iz Lurda bile su poznate u Fatimi, i Lucija je znala za njih." Otpio je gutljaj piva: „Pročitao sam sve izveštaje o bogorodičnim javljanjima tokom četiri stotine godina. Ima puno sličnih detalja. Uvek se javlja deci pastira, naročito ženskoj, koja su veoma malo, ili čak nimalo, obrazovana. Vizije se javljaju u šumi. Vizije lepe žene. Tajne sa neba. Mnogo podudarnosti."

„A da i ne pominjem," dodala je Katerina, „da su svi opisi njenih javljanja pisani mnogo godina kasnije. Bilo je lako dodati detalje, kako bi izgledali uverljiviji. Čudno je da niko od videoca nije otkrio tajnu odmah pošto bi je čuo. Tek kad prođu decenije, delovi priče počinju da se obelodanjuju."

Složio se da sestra Lucija nije opširnije govorila o tome šta joj je rečeno, sve do 1925, a zatim ponovo tek 1944. Mnogi su tvrdili da je ona u poruci dodavala podatke koji su se odnosili na stvarne događaje i ljude, kao što je pominjanje pape Pija XI, Drugog svetskog rata, revolucije u Rusiji, što se sve dogodilo posle 1917. Pošto su Frančesko i Jasinta umrli, nije imao ko da ospori njeno tvrđenje.

I još jedna činjenica se vrtela po njegovom pravničkom umu. Bogorodica u Fatimi, jula 1917. godine, u delu druge tajne, govorila je o posvećenosti Rusije Njenom neokaljanom srcu. Ali, Treća tajna

Rusija je u to vreme bila pobožna hrišćanska nacija. Komunizam je došao na vlast tek nekoliko meseci kasnije. O kakvoj je posvećenosti bila reč?

„A videoci iz la Salete su totalna katastrofa," nastavila je Katerina, „dečaku Maksimu majka je umrla još dok je bio mali, a maćeha ga je tukla. Kada su ga ispitivali prvi put posle vizije, ispričao je da je video, ne Bogorodicu, već neku majku koja se žali da je sin tuče." Klimnuo je glavom: „Objavljeni izveštaji o tajni iz La Salete nalaze se u arhivi Vatikana. Maksim je pomenuo osvetoljubivu Devicu Mariju, koja je govorila o umiranju od gladi i upo-ređivala grešnike sa psima."

„Uznemireno dete može reći tako nešto o roditelju koji ga zlostavlja. Maćeha je imala običaj da ga muči glađu, za kaznu." „Na kraju je umro mlad, izmučen i ogorčen," rekao je. Jedna od ovdašnjih videoca u Bosni ima sličnu sudbinu. Ostala je bez majke nekoliko meseci pre nego što je imala prvu viziju. I drugi su imali problema."

„Sve je to halucinacija, Koline! Duševno poremećena deca koja su postala nesrećni ljudi, ubeđeni da je ono što vide istina. Crkva ne želi da se priča o životima videoca, jer ta saznanja samo podgrevaju sumnju.

Kiša je udarala po krovu restorana.

„Zašto te je Klement poslao ovamo?"

„Voleo bih da znam. Bio je opsednut trećom tajnom, a ovo mesto je na neki način povezano sa njom."

Odlučio je da joj ispriča o papinoj viziji, ali je izostavio deo u kojoj ona traži da on okonča svoj život. Pričao je šapatom.

„Ovde si zato što je bogorodica rekla Klementu da te pošalje?", upitala je.

Sačekao je da ga kelnerica primeti, i rukom joj je pokazao da im donese još dva piva.

„Čini mi se da je to Klementa veoma uznemirilo."

„Baš zato svet neće nikad saznati šta se dogodilo.“

„Možda bi trebalo da sazna.“

234

Stiv Beri

Treća tajna

235

Nije mu se dopao njen komentar: „O ovome sam razgovarao sa tobom u poverenju.“

„Znam to. Samo kažem da bi to svet možda trebalo da sazna.“

Bilo mu je jasno da nema šansi da se to ikada dogodi, s obzirom na to kako je Klement umro. Gledao je ulicu poplavljenu posle kiše.

Nešto je u tom trenutku želeo da zna: „Sta je sa nama, Kejt?“

„Znam gde nameravam da odem.“

„Šla c'eš da radiš u Ruinuniji?“

„Pomagaču toj deci. Mogla bih da pišem o tome i tako skrenem pažnju javnosti.“

„To nije baš lagodan život.“

„To je moj dom. Nisi mi rekao ništa što već ne znam.“

„Bivši sveštenici ne zarađuju mnogo.“

„Ne treba mnogo novca da bi se tamo živelo.“

Klimnuo je glavom u znak odobravanja i pozeleo da je uhvati za ruku. Ali, to ne bi bilo pametno. Ne ovde.

Kao da je osetila njegovu želju, uz osmeh je rekla: „Sačuvaj želju dok ne stignemo do hotela.“

43. VATIKAN. 19:00

„Pozivam na treći krug glasanja,“ uzviknuo je kardinal iz Holandije. On je bio nadbiskup Utrehta i jedan od Valendreinih najvernijih pristalica.

Juče se Valendrea s njim dogovorio da odmah zatraži treći krug, ako prva dva ne budu uspešna.

A Valendrea nije bio nimalo srećan. Ngovinih dvadeset četiri glasa posle prvog kruga, bili su pravo iznenađenje. Očekivao je da će

sakupiti maksimum trinaest ili četrnaest. Nije bio nezadovoljan sa svojih trideset dva, ali mnogo mu je još trebalo da dođe do sedamdeset šest neophodnih, da bi bio izabran. Rezultat drugog kruga toliko ga je šokirao, da je morao da upotrebi sve svoje diplomatske sposobnosti da savlada bes i ostane pribran. Broj Ngovinih pristalica popeo se na trideset, dok je on dogurao do bednih četrdeset jedan. Preostala četrdeset dva glasa bila su raspoređena na trojicu drugih kandidata. Konklava je bila na stanovištu da glavni favorit mora u svakom krugu da dobija sve veću podršku kardinala. Ukoliko ne uspe u tome, onda to znači da nije dovoljno dobar, a kardinali su bili skloni da napuštaju slabe kandidate. Tako su se često posle drugog kruga kao glavni kandidati za papu pojavljivali oni koji nisu smatrani favoritima. Jovan Pavle I i II su na taj način izabrani, kao i Klement XV. Valendrea nije želeo da se to ponovi.

Zamišljao je šta svi oni pametnjakovići na trgu misle o dva crna dima koja su videli. Oni iritirajući kreteni, kao Tom Keli, sigurno pričaju svetu da su kardinali podcijeni, da ni jedan kandidat nije favorit. Biće još kritika na Valendrein račun, a Keli mora da je perverzno uživao dok ga je klevetao u protekle dve nedelje, mada je, morao je da prizna, to veoma vesto radio. Nikad nije davao lične komentare. Nijednom rečju nije pomenuo da mu predstoji isključenje iz crkve. Umesto toga, jeretik je iznosio argument zasnovan na stavu- Italijani protiv ostalog sveta - koji je očigledno bio dobro prihvaćen. Trebalo je da pritisne tribunal i da ga izbace odmah. U tom slučaju bi bio bivši sveštenik sa sumnjivim kredibilitetom. Ovako, na budalu su gledali kao na disidenta, koji se bori protiv ustaljenih normi, kao na Davida protiv Golijata, a niko nikada nije navijao za diva. Posmatrao je kardinala-arhivara dok deli nove glasačke listiće; starac je ćuteći prolazio između redova i Valendrei je, pružajući mu novi listić, dobacio brz prkosan pogled. I ovaj problem je trebalo resiti mnogo ranije.

Ponovo su olovke zagreble hartiju i ponovio se ritual stavljanja glasačkih listića u srebrni pehar. Kontrolori su promešali listiće i počeli brojanje. Čuo je da se njegovo ime izgovara

256

Stiv Beri

59 puta. Ngovi je dobio četrdeset tri glasa. Preostalih H glasova su bili raspoređeni na druge.

Oni će biti odlučujući.

Treba mu još sedamnaest da bude izabran. Čak i ako svih jedanaest pripadnu njemu, trebaće mu još šest glasova pristalica Ngovija, a Afrikanac je dobijao sve više na značaju, što je bilo veoma u/nemiravajuće. Najgora varijanta bi bila da tih jedanaest kardinala, na koje nije imao uticaj, daju glas Ngoviju. A kardinali se dogovaraju posle trećeg kruga.

Sve mu se smučilo. Ustao je i rekao: „Mislim, Vaša visosti, da je bilo dovoljno glasanja za danas. Predlažem da večeramo i da se odmorimo, pa da sutra ujutru nastavimo.“

Nije to bila molba. Svaki učesnik je imao pravo da prekine glasanje. Sevao je očima po kapeli, zaustavljajući pogled na ponekom lieu, za koje je mislio da pripada izdajniku.

Nadao se da su razumeli poruku.

Crni dim koji će uskoro pokuljati iz dimnjaka, odgovarao je njegovom raspoloženju.

44. MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA

23:30

Mičener se probudio iz dubokog sna. Katerina je ležala pored njega. Osetio je neku nelagodnost, ali nije imao utisak da je ona povezana s činjenicom da je vodio ljubav sa Katerinom. Nije se kajao što je ponovo prekšio zakletvu datu Bogu, ali ga je plašilo saznanje da mu sada tako malo znači sve ono što se celog života trudio da postigne. A možda je istina samo u tome, da inu žena koja leži pored njega znači više. Proveo je dve decenije u službi

crkve i Jakoba Folknera. Njegov dragi prijatelj je mrtav, a u Sikstinskoj kapeli se bira dvesta šezdeset osmi

237

nasljednik Sv. Petra, i sada počinje neko drugo doba u kome neće biti nKsta za njega, lako je tako malo trebalo da postane kardinal, to se prosto neće desiti. Njega će sudbina očigledno odvesti nekim drugim putem.

Još jedno neobično osećanje ga je obuzimalo; čudna meša-vina napetosti i zabrinutosti. Ranije, u snovima, stalno je čuo Jasnu kako ponavlja: Ne zaboravite Bamber[^] ...Molila sam se za papu. Njegovoj duši su potrebne naše molitve. Da li je pokušavala nešto da mu kaže? Ili samo da ga ubedi? Ustao je iz kreveta.

Katerina se nije pomerila. Popila je nekoliko piva u toku večere, a alkohol ju je uvek uspavljivao.

Napolju je i dalje besnela oluja, kiša je udarala po prozorima i munje su osvetljavale sobu.

Polako se odšetao do prozora i pogledao napolje. Niz krovove kuća, preko puta, voda se slivala i tekla ulicom u potocima.

Automobili su bili parkirani duž obe kolovozne trake. Jedna usamljena figura stajala je kraj poplavljenog trotoara. Zagledao se u njeno lice. Jasna!

Glava joj je bila okrenuta u pravcu prozora. Toliko se zaprepastio kad ju je prepoznao, da je prvo pomislio da treba nešto da obuče preko golog tela, ali je brzo shvatio da ga ona nikako ne može videti. Draperije su bile samo delimično razmaknute preko čipkanih zavesa, a spoljni prozor je bio sav umrljan od kiše.

Pomakao se malo prema unutrašnjosti mračne sobe i zagledao u još mračniju noć. Četiri sprata ispod njega, na uličnom svetlu, video je Jasnu kako gleda gore. Osetio je da mora da joj se javi. Razmaknuo je draperiju.

Desnom rukom ga je pozvala da siđe. Nije znao šta da ra-!•

Ponovo mu je mahnula. Bila je obučena isto kao tog jutra, a odeća

joj se pripila uz mršavo telo. Kosa joj je bila potpuno ođár, ali činilo se da uopšte ne obraća pažnju na nevreme. Ponovo ga je pozvala pokretom rake.

238

Stiv Beri

Pogledao je prema Kejl. Da li da je probudi? Onda se opet zagledao kroz prozor. Jasna je odmahivala glavom, kao da je govorila - ne zovi je - i ponovo mu rukom dala znak da siđe Dodavola! Zar je ona znala šta on misli?

Izašao je iz hotela.

Jasna je i dalje stajala na ulici.

Munja je sevnula iznad njihovih glava i novi izlivi kiše su se sručili iz crnih oblaka. Nije imao kišobran.

„Šta radite ovde?“, upitao je.

„Ako želite da saznate desetu tajnu, pođite sa mnom.“

„Ode?“

„Morate li uvek da postavljate pitanja? Zar ništa ne možete da prihvatite kao deo vere?“

„Mi stojimo usred pljuska.“

„To je dobro za pročišćenje duše i tela.“

Imao je neki strah od ove žene. Zašto? Nije umeo da objasni.

Možda zato što se osećao primoranim da radi ono što mu ona kaže.

„Tamo su mi kola,“ rekla je.

Stari Ford Fiesta kupe, bio je parkiran malo niže niz ulicu. Pošao je za njom, ušli su u kola, onda su se izvezli iz grada i zaustavili ispod nekog mračnog nasipa na praznom parkingu. Farovi su osvetlili znak - KRST PLANINA.

„Zašto ovde?“, upitao je

„Nemam pojma.“

Poželeo je da upita: „ Pa, ko ima?“, ali je odustao. Ovo je bila njena predstava i ona je nameravala da je odigra na svoj način.

Peli su se po kiši i on je išao za njom uzanom stazom. Zemlja je bila mekana, kamenje klizavo. „Popečemo se na vrh?“, upitao je. Okrenula se prema njemu: „A gde drugo?“ Pokušao je da se seti detalja koje je u autobusu pomenuo vodič. Na vrhu brda, visokog oko pet stotina metara, lokalni

Treća

- stenik je 1930-ih godina podigao veliki krst. Iako nije bilo povezano sa bogorodičnim pojavljivanjima, penjanje na vrh se smatralo delom „međugorskog doživljaja.“ Ali, noćas se niko nije penjao. On, međutim, nije bio naročito oduševljen predlogom da se popne na visinu od pet stotina metara usred oluje i grmljavine. Izgleda da to Jasnu nije zabrinjavalo i, kao čudom, on je crpio snagu iz njene hrabrosti. Da li je to bila vera?

Penjanje su otežavali potočići vode koji su se slivali pored njih. Odeća mu je bila skroz mokra, cipele sve od blata i samo su munje osvetljavale put. Otvorio je usta i pustio da mu kiša kvasi jezik. Gromovi su tutnjali iznad njih. Kao da je samo središte oluje bilo tačno iznad njihovih glava.

Vrh se pojavio posle dvadeset minuta mukotrpnog penjanja.

Udovi su ga boleli, a u glavi mu je bubnjalo.

Ispred njih je, u tami, ugledao konture belog krsta, visokog oko dvanaest metara. Na njegovom kamenom temelju ležali su razbacani cvetni aranžmani, neke bukete je olujni vetar kovitlao.

„Dolaze iz celog sveta,“ rekla je pokazujući na cveće. „Popnu se ovde, ostave ponude i mole se bogorodici. Ipak, ona se ov-dp nije nikad pojavila. Ali, oni stalno dolaze. Njihova vera je za divljenje.“

„A moja nije?“

„Vi nemate vere. Vaša duša je u opasnosti.“ Izgovorila je to glasom kojim saopštavamo činjenice, kao sto bi žena rekla mužu da izbaci smeće. U tom trenutku se prolomio tutanj groma, podsećajući je na zvuk koji se čuje posle udarca u veliki bubanj. Čekao je neizbežni bljesak munje i nje-ne belo plave strele su zaparale nebo. Odlučio

je da se suprot-stavi njenoj tvrdnji: „U šta to čovek treba da veruje? Vi o religiji ne znate ništa."

»Ja znani za boga. Religiju su stvorili ljudi. Može se dopu-Javati, menjati ili potpuno odbaciti. Naš gospod je nešto drugo." »Ah ljudi se pozivaju na moć božju kako bi opravdali svoju religiju."

240

Stiv Beri

freća tajna

241

„To ništa ne znači. Ljudi kao vi moraju to da promene." „Šta bih ja mogao da uradim?"

„Da veru jele, da imate vere, da volite našeg gospoda i radite ono što on traži. Vaš papa je pokušao da promeni stvari. Nastavite tamo gde je on stao."

„Ja više nisam u situaciji da bilo šta uradim." „Vi ste u istoj situaciji u kojoj se i sam Hrisl nalazio, a on je sve promenio."

„Zašto smo došli ovde?"

„Noćas će se Bogorodica poslcndnji put pojaviti. Rekla mi je da dođem ovde, u ovaj čas, i da vas povedeni. Ostaviće vidljiv znak svog prisustva. To je obećala kad se prvi put pojavila i sada će ispuniti obećanje. Imajte vere u ovom trenutku, a ne posle, kad sve bude jasno."

„Ja sam sveštenik, Jasna! Niko ne treba da me preobraća." „Vi sumnjate, ali ne činite ništa da odagnate tu sumnju. Vama, više nego drugima, potrebno je preobraćanje. Ovo je vreme za molitvu. Vreme da se produbi vera. Vreme za preobraćane. To mi je danas rekla Bogorodica." „Zašto ste pomenuli Bamberg?" „Znate vi zašto."

„To nije odgovor. Kažite mi na šta ste mislili?" Kiša je počela još jače da pada, novi nalet vetra je šibao lice kišnim kapima, kao da zabada igle u kožu. Zatvorio je oči. Kad ih je ponovo otvorio, Jasna je klečala, ruke je sklopila za molitvu, na licu joj je opet bio onaj

pogled negde u daljinu, kao posle podne, uprt u mračno nebo. Kleknuo je pored nje.

Izgledala je tako ranjivo, više nije ličila nimalo na onu prkosnu ženu koja se ponaša kao da je bolja od svih. Gledao je prema nebu, ali nije video ništa osim tamnih kontura krsta. Bljesak munje ga je na trenutak jako osvetlio, zatim je opet utonuo u mrak.

„Mogu da zapamtim, znam da mogu“, govorila je nekom u toj noći.

Grom se opet razlegao nebom.

Trebalo bi da odu, ali se nije usuđivao da je prekine. Možda njemu ništa nije bilo stvarno, ali njoj jeste.

„Draga Bogorodice, zaista ne znam“, govorila je vetru.

Bljesak munje stigao je do zemlje i krst je eksplodirao, a oni su se našli u toplotnom talasu nastalom od eksplozije.

Telo mu se odiglo od zemlje i polelelo unazad.

Čudno peckanje prostrujalo mu je kroz udove. Glavom je udario u nešto tvrdo. Prvo je osetio lalas ncsvestice, a zatim užasnu mučninu. Vid mu se pomutio. Pokušao je da se koncentriše, da natera sebe da ostane budan, ali nije mogao.

Odjednom je sve utihnulo.

45.

VATIKAN

SREDA, 29. NOVEMBAR 00:30

Valendrea je zakopčao mantiju i izašao iz svoje sobe u domu.

Valendrea je zakopčao mantiju i izašao iz svoje sobe u domu Sv.

Marte. Kao državni sekretar dobio je jednu od većih prostorija, koju su obično, kao spavaonicu, koristili prelati u vreme seminara.

Slična privilegija ukazana je i komorniku, i dekanu Kolegijuma kardinala. Smeštaj nije bio ono na šta je navikao, ali je svakako predstavljao veliko poboljšanje u odnosu na vremena kada je konklava podrazumevala da će se spavati na poljskom krevetu i piškiti u kofu. Put od spavaonice do Sikstin-ske kapele vodio je

kroz niz dobro obezbeđenih prolaza. I to je bila promena u odnosu na poslednju konklavu, kada su kardinale autobusom prevozili od spavaonice do crkve. Mnogi su mr-zeli da ih neko prali i zato su odlučili da se napravi siguran put kroz vaticanske hodnike, koji su mogli da koriste samo učesni-

242

Stiv Ber

ci konklave. U toku večere, bio je vrlo izričit u svojoj želji da se kasnije sastane sa trojicom kardinala, koji su ga sada čekali u kapeli, na suprotnom kraju u odnosu na oltar, blizu mermer-nih vrata. Znao je da napolju, iza zapečaćenog ulaza, švajcarska garda stoji spremna da otvori bronzana vrata, čim ugleda da se beli dim diže prema nebu. Niko, naravno, nije očekivao da se to dogodi posle ponoći, pa je tako kapela bila sigurno mesto za poverljiv razgovor.

Prišao je trojici kardinala, ne dajući im priliku da bilo šta kažu: „Imam da vam saopštim nekoliko stvari - govorio je tihim glasom - Znam šta ste govorili proteklih dana. Ubeđivali ste me u vašu podršku, a zatim ste me izdali. Zašto, to samo vi znate! Ja želim da četvrti krug bude poslednji. U suprotnom, sledeće godine u ovo doba, nijedan od vas neće biti član ovog Kolegijuma.”

Jedan od kardinala je pokušao nešto da kaže, ali je Valcn-drea podigao ruku, dajući mu znak da ćuti.

„Ne želim da me ubeđujete da ste glasali za mene. Sva trojica ste podržali Ngovija. To se ujutru mora promeniti. Osim toga, hoću da pre narednog sastanka podstaknete druge da me podrže.

Očekujem da me izaberu u četvrtom krugu, vi treba da osigurate da se to dogodi.

„To nije realno,” rekao je jedan od njih.

„Ono što nije realno to je način na koji ste vi izbegli da vas španski pravosudni organi kazne zbog pronevere crkvenih fondova. Bilo je sasvim očigledno da veruju da ste lopov, samo im je nedostajao

dokaz. Ja imam taj dokaz, dala mi ga je ona mlada gospođica, koju vi dobro poznajete. A ni vas dvojica ne treba da budete tako samozadovoljni. Imam sličan dosije i o vama, ni jedan od podataka nije pohvalan. Vi znate šta ja hoću. Pokrenite stvari. Pozovite Svetog duha. Ne tiče me se kako se to radi, samo uradite. Moj uspeh će značiti da vi ostajete u Rimu.⁴

„A šta ako ne želimo da ostanemo u Rimu?“, upitao je jedan od njih trojice.

„Zatvor bi vam se više dopao?“

Treća tajna

243

Vatikanski posmatrači su voleli da spekulišu o tome šta se dešava iza zatvorenih vrata u konklavi. Arhive su bile pune članaka posvećenih opisima pobožnih sveštenika koji se bore sa svojom savešću. Na prethodnoj konklavi je slušao neke kardinale, koji su, pominjući da je on još uvek mlad, navodili to kao njegov nedostatak, jer crkva ne napreduje mnogo ukoliko jedan papa dugo vlada. Pet do deset godina je dovoljno. Sve duže od toga može da se pokaže lošim. I bilo je istine u tom zaključku.

Autokratija i nepogrešivost su nestabilna mešavina. Ali, mogu biti i kombinacija koja će dovesti do promena. Presto Sv. Petra je najviša predikaonica, a jak i sposoban papa se ne može ig-norisati. On je nameravao da bude takav papa i zato neće dozvoliti da ove tri budale upropaste njegove planove.

„Sve što želim da čujem jeste moje ime koje se sutra ujutru izgovara sedamdeset šest puta. Budem li morao da čekam, snosiće posledice. Danas ste iskušavali moje strpljenje. Nemojte da se to ponovi! Ako se moje nasmejano lice ne pojavi na balkonu Sv. Petra do sutra poslepodne, vaš ugled će biti uništen dok se budete vraćali u spavaonicu u Domu Sv. Marte da uzmete svoje stvari.“

Okrenuo se i otišao, ne dajući im priliku da progovore ni reč.

46. MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA

Kad je Mičener otvorio oči, vrtelo mu se u glavi i bubnja-1° u ušima, video je kao kroz maglu, u stomaku mu je sve podrhtavalo. Pokušao je da ustane, ali nije uspeo. U grlu je ose-110 grč, moć vida mu se povremeno gubila.

Još se nalazio napolju, nije više pljuštalo, sitna kiša je kva-Sl'a ionako već potpuno mokru odeću. Čula se grmljavina, kao

244

Stiv Beri

znak da nevreme još nije prošlo. Podigao je ruku da vidi koli ko je sati, ali nije mogao da razazna brojke, sve mu je igralo pred očima. Masirao je čelo, a na zadnjem delu glave napipan je čvorugu.

Pitao se šta je sa Jasnom, i baš kad je hteo da je pozove na nebu se pojavila blistava svetlost. Prvo je pomislio da c'e udariti još jedan grom. što se sigurno desilo pre nego što je iz<m-bio svest, ali ova svetlost je bila manja, okrugla i kontrolisano se kretala. Učinilo mu se da je helikopter, mada se nije čuo nikakav zvuk dok se plavo - bela mrlja približavala.

Nejasna slika je lebdela pred njim, nešto malo iznad zemlje. Glava i stomak mu još nisu dozvoljavali da ustane, i dalje je ležao na kamenitoj zemlji i zurio preda se.

Svetlost je postajala sve intenzivnija.

Osetio je toplotu i ona mu je prijala. Podigao je ruku da zaštiti oči od svetlosti i kroz proreze između prstiju ugledao je lik.

Ženski!

Nosila je sivu haljinu koja se presijavala u svetloplavo. Beli veo prebivao joj je lice i isticao uvojke kestenjaste kose. Oči su joj bile izražajne, njen lik se prelivao u bojama od bele, do plave i blede žute.

Prepoznao je lik i haljinu. Isti kao na statui, koju je video jutros u Jasninoj kući: Bogorodica iz Falime!

Intezitet svetlosti se smanjio, i mada nije mogao da usred-sredi pogled na bilo šta, nju je jasno video.

„Ustani, oče Mičener," rekla je blagim glasom.

„Po... pokušao sam... ne mogu," mucao je.

„Ustani!"

Napregao se da ustane. Više mu se nije vrtelo u glavi. Nije mu bilo muka. Pogledao je u svetlost.

„Ko ste vi?"

„Zar ne znaš?"

„Devica Marija?"

„Izgovaraš te teci kao da su laž."

„Nisam imao takvu nameru."

Treća tajna

245

'voj prkos je snažan. Vidim zašto si ti odabran."

„Za šta sam odabran?"

Odavno sam rekla deci da ču ostaviti znak za sve one koji ne veruju."

„To znači da Jasna zna desetu tajnu?," bio je besan što je postavio takvo pitanje. Nije dovoljno što halucinira, nego još i razgovara sa likom, koji je uobrazio da vidi,

„Ona je blagoslovena žena. Radila je ono što je nebo od nje tražilo. Drugi ljudi, koji tvrde da su pobožni, ne mogu time da se pohvale."

„Klement XV?"

„Da, Koline. Ja sam jedan od njih."

Glas je postao dubok i lik se preobrazio u Jakoba Folkne-ra. Stajao je pred njim, obučen kao papa - nosio je epitrahilj, pojas, mitru - onako kako su ga sahranili, a pastirski štap je držao u desnoj ruci. Prizor ga je zaprepastio. Šta se ovo događa?

„Jakobe?"

„Nemoj više da zanemaruješ poruke sa neba. Uradi ono što sam ti

rekao! Seti se, mnogo toga se može reći odanom slugi."

Isto ono što mu je i Jasna rekla. Uostalom, zašto ne bi mogao u svojim halucinacijama da čuje i ono što već zna? „Kakva je moja sudbina, Jakobe?"

Lik se sada pretvorio u oca Tibora. Sveštenik je izgledao isto onako kao kad ga je prvi put video u sirotištu: „Da budeš znak svetu. Poziv na pokajanje! Glasnik koji će svima objaviti da je bog zaista živ"

Pre nego što je uspeo nešto da kaže. ponovo je ugledao Bo-gorodičin lik.

„Uradi onako kako ti srce nalaže. U tome nema ništa loše. 'j ne odriči se svoje vere, jer to je jedino što na kraju ostavlja nviđenje se polako uzdizalo; ponovo je postalo blistava kuga koja se gubila u noći. Što se više udaljavala, bol u njegovoj glavi je bivao sve jači. Kada se svetlost potpuno izgubila, oko njega se zavrteo, a bol u stomaku ponovo rasplamsao.

246

Stiv Beri

47. VATIKAN, 7:00

Za vreme doručka, u trpezariji je vladala tmurna atmosfera. Skoro polovina kardinala je u tišini jela svoju porciju šunke sa jajima, hleb i voće. Mnogi su uzeli samo kafu ili sok, ali je Valendrea napunio svoj lanjir sa postavljenog stola. Hteo je prisutnima da pokaže da na njega ne utiče ono što se juče događalo i da ga apetit nije napustio.

Sedeo je sa grupom kardinala za stolom pored prozora. Sastav je bio raznolik; kardinali iz Australije, Venezuele, Slovačke, Libana i Meksika. Dvojica su bili njegove velike pristalice, dok su ostala trojica, verovao je, pripadala onoj jedanaestorici koji tek treba da se opredele. Ugledao je Ngovija na ulazu u trpezariju. Živo je razgovarao sa dvojicom kardinala. Možda i on želi da pokaže da nije nimalo zabrinut.

„Alberto," obratio mu se jedan od kardinala za stolom. Pogledao je Australijanca.

„Imajte danas vere! Čelo večer sam se molio i mislim da će se danas nešto dogoditi."

Uspeo je da zadrži krajnje ozbiljan izraz: „Božja volja nas vodi napred. Moja jedina nada je da će danas Sveti duh biti s nama."

„Vi ste logičan izbor," Libanac je to rekao mnogo glasnije nego što je trebalo.

„Da, svakako," složio se kardinal za drugim stolom. ^

Podigao je pogled sa lanjira i video da je to rekao Spanac sa kojim je sinoć razgovarao. Krupan, nizak čovek je ustao sa stolice.

„Uticaj crkve već neko vreme slabi," nastavio je, „trenulak je da se nešto preduzme. Sećam se kada su pape ulivale poštovanje. I kada je vladala država, sve do Moskve, bilo je važno šta Vatikan radi.

Sada ne predstavljamo ništa. Našim sveštenici-ma je zabranjeno da se bave politikom. Našim biskupima se sa-

Treća tajna

247

velu je da ne iznose svoje mišljenje. Samozadovoljne pape nas uništavaju."

Još jedan kardinal je ustao. Bio je lo bradati čovek iz Kameruna.

Valendrea ga je jedva poznavao i pretpostavljao je da je uz

Ngovija: „Ne mislim da je Klement XV izgledao samozadovoljan.

Svi u svetu su ga voleli. Za kratko vreme svoje vladavine mnogo je uradio."

Spanac je podigao ruke: „Nisam želeo da pokažem nepoštovanje.

Ovo nije ništa lično. Radi se o tome šta je najbolje za crkvu. Na

sreću, mi imamo među nama čovjeka koga cene u svetu. Kardinal

Valendrea bi bio izuzetan papa! Zašto da se zadovoljimo nekim manje sposobnim."

Valendrein pogled se zaustavio na Ngoviju. Ukoliko se komornik osetio uvređenim zbog ove primedbe, ničim to nije pokazao.

Ovo je bio trenutak koji će analitičari kasnije opisivali - kako je Sveti duh sišao i pokrenuo konklavu! Apostolski ustav zabranjuje kampanju pre saziva konklave, ali ta zabrana ne važi kada se okupe u Sikstinskoj kapeli. Zapravo, otvoren razgovor i jeste svrha tajnog okupljanja. Bio je imrcsioniran taktikom Španca. Nije verovao da je ta budala sposobna da se tako kočoperi.

„Ne mislim da je kardinal Ngovi manje sposoban," konačno je rekao kardinal iz Kameruna. „On je božji čovek. Čovek ove crkve. Njemu se ništa ne može prigovoriti. On bi takođe bio izvrstan papa."

„Zar Valendrea ne bi?", uzviknuo je Francuz ustajući.

Valendrea je uživao u prizoru: prinčevi vere, svečano ode-veni, otvoreno se suprotstavljaju jedan drugome. U svakoj drugoj prilici, oni bi popustili, samo da se izbegne konfrontacija.

„Valendrea je mlad. Crkvi je takav čovek potreban. Protokol i retorika ne čine vodu. Treba nam karakteran čovek koji će voditi vernike. A on je dokazao svoj karakter. Služio je mnoge pape..."

248

Stiv Beri

249

„Upravo to i jeste moj argument," nastavio je Kamerunac „ nikad nije služio u dijecezi. Koliko je ispovesti čuo? Koliko je parohijana savctovao? Crkvi Sv. Petra je potreban čovek sa sveštencičkim iskustvom."

Smelost Kamerunca ga je impresionirala. Nije ni znao da među kardinalima ima tako karakternih ljudi. Sasvim intuitivno, ovaj čovek je pomenuo sveštencičke sposobnosti. Morać u bu-duc'nosti da povede računa o ovom kardinalu.

„Zbog čega je to važno?", upitao je Francuz. „Papa nije sveštenik. To je uslov koji vole da dodaju učenjaci. Izgovor koji se koristi da bi se izabrao ovaj, a ne onaj čovek. To ne znači ništa. Papa mora da zna kako da upravlja. On treba da vodi ovu crkvu, a da bi to

mogao, mora da razume Kuriju, mora da zna kako ona funkcioniše. Valendrea to zna bolje od svih nas. Imali smo pape sveštenike, ja hoću vodu."

„Možda i previše zna kako ona funkcioniše," rekao je kardinal arhivar.

Valendrea se skoro trgnuo. Taj kardinal je bio najstariji član glasačkog veća. Njegovo mišljenje može biti od velikog značaja za neopredeljene.

„Objasnite šta ste time hteli da kažete?", zahtevao je Spa-nac.

Arhivar je ostao da sedi: „Kurija već ima preveliku kontrolu. Svi se žalimo na birokratiju, pa ipak ništa ne preduzimamo, Zašto? Zato što ona zadovoljava naše potrebe. Ona predstavlja zid između nas i svega što ne želimo da se desi, bez obzira sta to može biti.

Najjednostavnije je da za sve okrivimo Kuriju. Zašto bi papa, koji je tako duboko povezan sa tom institucijom, učinio bilo šta što može da je ugrozi? Da, biće promena. Sve pape nešto menjaju, ali nijedan nije rušio i ponovo gradio, o ar čeve oči su bile prikovane za Valendreu: „Moramo da se zap tamo, da li će Valendrea biti tako smeo?", zastao je. „Ja mislim da neće."

Treća tajna

Valendrea je otpio gutljaj kafe. Zatim je spustio šoljicu na to i mimo rekao arhivaru: „Očigledno je, Visosti, kome ćete vi dati glas-"

Voleo bih da moj glas može da bude odlučujući."

Odmahnuo je glavom: „To je vaše pravo, Visosti! I ja ne bih želco da utičem na vaš izbor."

Ngovi je došao do sredine prostorije: „Možda je bilo dosta diskusije. Hajde da završimo sa doručkom i vratimo se u kapelu.

Tamo možemo da nastavimo."

Niko se nije usprotivio.

Valendrea je bio uzbuđen zbog predstave koju su odigrali.

Kratak - POKAŽI ŠTA ZNAŠ - šou je dobra stvar!

48.

MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA 9:00

Katerina je počela da brine. Prošao je već ceo sat otkako se probudila, a Mičener se još nije vratio. Nevrcme je prestalo, ah je i dalje bilo oblačno, mada toplo. Prvo je pomislila da je otišao da popije kafu. Međutim, nije bio u restoranu, kad je pre nekoliko minuta sišla da proved. Pitala je recepcionara da li ga je video, ali ni on nije mogao ništa da joj kaže. Zatim je pomislila da je možda otišao do crkve, pa je i tamo proverila. Nije bio u crkvi. Uopšte nije ličilo na njega da ode i ne kaže gde ide, pogotovu što su mu putna torba, novčanik i pasoš bili u sobi.

Stajala je na trgu punom sveta, ispred crkve, i razmišljala da li da se obrati vojnicima i zamoli ih za pomoć. Već su do-lazili utobusi sa novim grupama hodočasnika. Ulice su bile pune automobila i prodavci su otvarali radnje.

Njih dvoje su proveli divno veče; uživala je u razgovoru i večeri, a u onom što se desilo kasnije, još više. Već je donela

Stiv Beri

Treća tajna

251

odluku da Albertu Valendrei ne kaže ništa. Došla je u Bosnu da bude sa Kolinom, a ne da špijunira. Neka Ambrozi i Valendrea misle o njoj šta hoće. Ona je bila srcćna što je tu. Nije joj više bila važna ni novinarska karijera. Otići će u Rumuniju i posvetili se toj deei. Njeni roditelji će biti ponosni na nju. Ona sama će biti ponosna na sebe. Prvi put u životu uradiće nešto dobro.

Sve ove godine je bila ogorčena na Mičencra, ali je konačno shvatila da je i ona pogrešila. Samo što su njeni nedostaci gori. Mičencr je voleo svog Boga i svoju crkvu. Ona je volela samo sebe. Imala je, međutim, nameru da se promeni. Potrudić se. Za vreme večere, Mičener se požalio da nikada nije spasao ni jednu dušu. Možda i nije u pravu. Možda je ona bila prva.

Prešla je ulicu i otišla do biroa za informacije da se raspita, ali niko nije video muškarca koji liči na Mičenera. Hodala je ulicom, zavirujući u radnje, nadajući se da je možda otišao da sazna gde drugi vidcoci žive. Nasumice je krenula putem kojim su juč išli. prošla je pored niza kuća otečenih u belo i sa krovovima od crvenog crepa, i stigla do Jasnine kuće. Pokucala je na vrata. Niko nije odgovorio.

Vratila se na ulicu. Saloni na prozorima su bili zatvoreni. Čekala je neko vreme, ne bi li ugledala neki znak da je Jasna u kući, ali ništa se nije čulo. Primetila je da Jasnina kola nisu tu. Krenula je nazad prema hotelu.

Iz susedne kuće istrčala je jedna žena i počela da viče na hrvatskom: „Užasno! Strašno! Bog neka nam je u pomoći.“ Strah koji je već odavno osećala, sada ju je uznemirio do krajnjih granica.

„Šta se desilo?“, upitala je na hrvatskom najbolje što je umela. Starica je zastala. U očima joj se videla prestrašenost: „Reč je o Jasni. Našli su je na planini. Grom je uništio krst, a ona je povređena.“

„Kako je?“

„Ne znam. Otišli su po nju.“

Žena je bila veoma uzbuđena, skoro histerična. Suze su joj se slivale niz obra/e. Neprestano se krstila i stezala brojanicu, mrmljajući molitvu između jecaja: „Majko božja, spasi je! Nemoj da dozvoliš da umre. Ona je blagoslovena.“

„Zar je u tako lošem stanju?“

„Jedva da je disala kad su je našli.“

Odjednom joj je palo na pamet da upita: „Da li je bila sama?“

Izgledalo je da žena nije čula pitanje, jer je nastavila da se moli, preklinjući boga da spase Jasnu.

„Da li je bila sama?“, ponovo je upitala.

Žena se prenula i shvatila da joj je postavljeno pitanje.

„Ne, nije. Neki čovek je bio sa njom. I on je takodc u lošem stanju.“

49. VATIKAN, 9:30

Valendrea se penjao stepenicama prema sikslinskoj kapeli verujući da će uskoro postati papa. Jedini problem mu je još predstavljao kardinal iz Kenije, koji je pokušavao da odbrani ne-uspelu politiku pape koji se ubio. Kad bi se on pitao, a možda će se i pitati do kraja dana, Klementovo telo bi trebalo ukloniti iz crkve Sv. Petra i poslati natrag u Nemačku. On bi čak mogao i da ostvari tako nešto, s obzirom na Klemenlovu posled-nju želju - tekst je objavljen pre nedelju dana - da bude sahranjen u Bambergu. Taj čin bi se mogao protumačiti kao odavanje priznanja mrtvom papi, i svi bi na njega gledali blagonaklono, a ipak bi se sa svetog mesla uklonio jedan slabić.

Uživao je, prisećajući se razgovora za doručkom. Sav trud, koji je Ambrozi ulagao proteklih godina, konačno je počeo da daje rezultate. Aparati za prisluškivanje su bili Paolova ideja. U
252

Stiv Beri

početku se plašio da bi ih mogli otkriti, no Ambrozije je bio u pravu. Moraće da ga nagradi. Žalio je što i njega nije doveo u konklavu, ali on je morao da ostane napolju jer je dobio izričito naređenje da ukloni magnetofon i aparate za prisluškivanje dok se izbor ne završi. Ovo je bilo idealno vreme za obavljanje takvog zadatka, s obzirom na to da se u Vatikanu sada ništa nije radilo. Sve oči i uši su bile uprte u Sikstinsku kapelu. Sligao je na vrh uzanog mermernog stepeništa. Ngovi je stajao sa strane i očigledno ga je čekao.

„Sudnji dan, Mauricije,“ rekao je kad je savladao i posled-nji slepenik.

„To je samo jedan način gledanja na stvari.“

Najbliži kardinal je bio udaljen od njih nekoliko metara, ni-ko drugi se nije penjao stepenicama. Većina ih je već ušla u kapelu. On je čekao poslednji trenutak da se pojavi.

„Vaše zagonetke mi neće nedostajali. Ni vaše, ni Kleraen-tove.“

„Mene jedino zanimaju odgovori na te zagonetke.“

„Želim vam sve najbolje u Keniji. Uživajte u vrućini.“

Krenuo je da uđe.

„Nećete pobediti,“ rekao je Ngovi.

Okrenuo se. Nije mu se dopao samozadovoljan izraz na

Afrikančevom licu, morao je da ga upita: „Zašto?“

Ngovi nije odgovorio. Samo ga je okrznuo u prolazu i ušao u kapelu.

Kardinali su zauzeli svoja mesta. Ngovi je stao ispred oltara, gotovo neprimetan ispred užasne vizije Mikelandelovog Strašnog suda.

„Pre nego što počne glasanje, želeo bih nešto da kažem.“ Svih sto trinaest kardinala okrenulo je glavu prema Ngovi-ju. Valendrea je duboko udahnuo. Ništa nije mogao da uradi. Ngovi je još uvek bio komornik.

Treća tajna

253

Izjeda da neki od vas misle da bi trebalo ja da nasledim našeg dragog pokojnog Svetog oca. lako mi vaše poverenje lasica "moram da odbijem tu čast. I ako me izaberete, neću prihvatiti. Želim da to znate, pa shodno tome, glasajte." Ngovi se udaljio od oltara i vratio među kardinale. Valendrea je shvatio da sada nijedan od četrdeset tri pristalice Ngovija neće glasati za njega; žele da budu deo pobećnič-ko^o tima. Pošto je njihov kandidat upravo izašao iz trke, svoju vernost će pokloniti drugome. S obzirom na to da je sada bilo malo izgleda da se pojavi treći kandidat, Valendrea je brzo izračunao* Samo treba da zadrži podršku svojih sadašnjih pedeset devet kardinala i sačeka da se njima pridruži deo obezglavljenog Ngovijevog bloka.

A to se lako može desiti!

Želeo je da pita Ngovija zašto je odustao. Ta odluka nije imala

nikakvog smisla. Iako je poricao da želi da bude papa. neko je ipak lobirao za njega čim je sakupio četrdeset tri glasa, a on nije verovao da Sveti duh ima udela u tome. Ovo je bitka između ljudi, oni je organizuju i sprovode. Nekoliko prisutnih su mu sigurno neprijatelji, makar i prikriveni. Kardinal arhivar mu je izgledao kao najverovatniji kolovođa, posedovao je i ugled i znanje. Biće mu potrebni odani ljudi u vremenu koje je pred njim, a disidenti će morati da nauče lekciju. To će biti Ambrozijev prvi zadatak. Svi treba da shvate da onaj ko podrži pogrešnog čoveka mora da ispašta. Ali, morao je da oda priznanje Afrikancu, koji je sedao preko puta. Nećete pobediti. Ne. Ngovi mu je prosto predao papstvo. Ali, kome je to sada bilo važno. Pobeda je pobeda. Glasanje je trajalo jedan sat. Posle iznenađujuće objave Ngovija, svima se izgleda žurilo da se konklava što pre završi. Valendrea nije zapisivao glasove, samo je u glavi sabirao, svaki put kad bi pročitali njegovo ime. Kada su ga pročitali po sedamdeset i šesti put. prestao je da sluša. Tek kada su kontrolori glasova objavili da je on izabran za papu sa slo dva glasa pogledao je prema oltaru.

Često je razmišljao o tome kako će se osećati kad dođe ovaj trenutak. Sada će on određivali u šta će milioni katolika vero-vati, u šta ne. Nijedan kardinal više neće moći da odbije da ga posluša. Zvaće ga Sveti oče, i dok je živ udovoljavaće svim njegovim željama. Pogledao je oko sebe. Jedan broj kardinala je bio veoma bučan; drugi je ćutao. Nekolicina je izašla iz kapele, ne želeći da prihvati poraz.

Shvatio je da su sve oči uprte u njega. Nije više bio kardinal Alberto Valendrea, biskup Firenze, državni sekretar Svete stolice. Bio je papa.

Ngovi je prišao oltara. Trebalo je da obavi i svoju posled-nju dužnost. Posle kratke molitve, došao je do sredine centralnog prolaza i stao ispred Valendre.

„Da li, Vaša visosti, prihvatate da budete papa, s obzirom na to da ste u izboru, sprovedenom po kanonskom zakonu, dobili najviše glasova?"

Vekovima se to pitanje postavljalo pobjedniku.

Netremice je gledao u Ngovijeve prodorne oči, pokušavajući da dokuči o čemu ovaj razmišlja. Zašto je odbio da bude kandidat kad je znao da će čovek, koga je toliko prezirao sigurno biti izabran za papu? Po svemu što mu je bilo poznato, Afrika-nac je veoma pobožan. Čovek koji bi uradio sve da zaštiti interese crkve. Nije bio kukavica. Pa ipak, odustao je od borbe koju je mogao dobiti. Odbacio je sve te zbunjujuće misli i rekao glasno: „Prihva-tam!" Prvi put posle mnogo decenija jedan Italijan je odgovorio na to pitanje.

Kardinali koji su stajali oko njega, gromoglasno su aplaudirali.

Žalost za preminulim papom zamenila je izborna radost. \

a-lendrea je zamišljao reakciju posmatrača ispred vrata kapele kada su čuli žagor, prvi znak da je možda doneta odluka. Posma-
255

Treća tajna

tra>; je jednog od kontrolora kako nosi glasačke listiće prema peci. Za nekoliko trenutaka, pojaviće se beli dim na jutarnjem nebu i trgom će se razlćići usklici radosti.

Ovacije su se stišale. Trebalo je da odgovori na još jedno pitanje.

ÄîLÍ ćete duhovno ime izabrali?", upitao je Ngovi.

U kapeli je zavládala tišina.

Izbor imena je ukazivao na politiku koju će papa voditi. Jovan Pavle I, time što je izabrao imena s-voja dva prethodnika, nagovestio je da će se truditi da objedini dobrotu Jovana i strogost Pavla. Jovan Pavle II je imao sličnu poruku, kada je odlučio da peuzme dvostruko ime svog prethodnika. Mnogo godina unazad Valendrea je razmišljao o tome koje bi ime on izabrao, kolebajući

se između popularnih - Inocenti, Benedikt, Gregori, Julije. Jakob Folkner je izabrao Klement zbog svog nemačkog pretka.

Valendrea je, međutim, želeo da nedvosmisleno poruči da se vraća vreme imperijalne papske vlasti. Petar II!

U kapeli su se čuli mnogi uzdasi iznenađanja. Izraz na Ngo-vijevom licu nije se ni za trenutak promenio. Od dvesta šezdeset sedam papa, dvadeset sedam se zvalo Jovan, šestorica Pavle, trinaest Lav, dvanaest Pije, osmorica Aleksandar, a bilo je i nekoliko drugih imena.

Ali, samo je jedan Petar! Prvi papa!

Ti si Petar i na ovom brdu ćeš sagraditi moju crkvu. Njegove kosti su ležale tek nekoliko metara ispod njih, u najvećoj hrišćanskoj kući za bogoslužjenje. Bio je prvi svetac katoličke crkve, veoma poštovan. Preko dva milenijuma, niko nije izabrao njegovo ime. Ustao je sa svoje stolice.

\ reme pretvaranja je završeno. Ceo ritual je savesno sproveden. Njegov izbor je potvrđan, on ga je zvanično prihvatio i objavio je ime, koje će službeno koristili. Sada je biskup Rima, P ntiteks maksimus, princ apostola, vrhovni poglavar koji ima

256

Stiv Beri

jurisdikciju nad celom crkvom, nadbiskup i mitropolit Rimske oblasti, nadbiskup Italije, patrijarh zapada.

Sluga božjih sluga.

Još jednom je ponovio pred kardinalima, u slučaju da neko nije dobro razume: „Izabrao sam ime Petar II.“

Niko nije ni reč progovorio.

Onda je jedan od trojice kardinala sa kojima je sinoć razgovarao, počeo da aplaudira. Drugi su se polako pridružili. Uskoro je čela kapela odjekivala od gromoglasnog aplauza. Valendrea je uživao u velikoj radosti pobeđe, koju ni jedan čovek neće moći da mu oduzme. Ipak, oduševljenje su mu kvarile dve stvari;

osmeh koji se polako pojavljivao na Ngovijevom licu i to što se pridružio onima koji su aplaudirali.

50. MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA

11:00

Kalerina je sedela pored kreveta i pazila na Mičenera. Još uvek joj je u glavi bila slika kako ga onesvešćenog unose u bolnicu; sada je znala šta bi joj značio gubitak tog čoveka.

Osećala je ogromnu grizu savesti što ga je obmanula. Name-ravala je da mu kaže istinu. Nadala se da će joj oprostiti. Pristala je na Valendrein predlog samo zato što je to bio način da ponovo bude blizu njega. Možda joj je bio potreban podsticaj, jer zbog ponosa i besa nikad ne bi uspela da s njim ponovo bude bliska. Njihov prvi susret na trgu pre tri nedelje, bio je katastrofalan. Valendreina ponuda je olakšala stvari, ali nije bila poštena.

Mičener je ponovo trepnuo.

„Koline!”

„Kejt?”, pokušavao je da vidi oko sebe.

1

Treća tajna

257

1

„Ovde sam.”

„Čujem te, ali ne mogu da te vidim. Kao da gledam ispod vode. Šta se desilo?”

„Grom. Pogodio je krst na planini. Ti i Jasna ste bili u blizini.”

Uhvatio se za čelo i protrljao ga. Prstima je napipao posekotine: „Da li je ona dobro?”

„Izgleda da jeste. Bila je napolju, kao i ti. Šta ste lamo radili?”

„Kasnije ćemo o tome.”

„Svakako! Evo, uzmi malo vode. Doktor je rekao da treba da piješ,” prinela mu je solju ustima i on je otpio nekoliko gutljaja.

„Gde sam?”

„U lokalnoj ambulanti za hodočasnike." „Da li su rekli Šta mi je?"
„Nemaš potres mozga. Bio si samo suviše blizu previsokog napona. Da ste bili još malo bliže, ne biste preživeli. Ništa nisi slomio. Ali imaš gadnu ranu i nemalom na zadnjem delu glave." Vrata su se otvorila i u sobu je ušao sredovečan čovek s bradom: „Kako je pacijent?", upitao je na engleskom. „Ja sam le-kar koji vas je lečio, oče! Kako se osećate?"

„Kao da je lavina prešla preko mene," odgovorio je Mičener.
„Razumljivo. Ipak, biće sve u redu. Imate malu posekotinu, ali nije ništa naprslo. Preporučio bih vam da se detaljno pregledate kad se vratite kući. Sve u svemu, uzimajući u obzir šta se dogodilo, odlično ste prošli."

Pošto ga je pregledao i dao mu nekoliko saveta, izašao je. „Kako je znao da sam sveštenik?" »Morala sam da te identifikujem. Na smrt si me preplašio." »Šta je sa konklavom?", upitao je, „da li si nešto čula?" „Zaista nisam iznenađena što je to prva stvar na koju si pomislio."

»Tebe ne zanima?"

258

Stiv Beri

U stvari, bila je radoznala: „Nije bilo nikakvih vesti do pre jedan sat."

Uхватила ga je za ruku. Okrenuo je glavu prema njoj i rekao: „Voleo bih da mogu da te vidim."

„Volim te, Koline," osećala se bolje sad kad mu je to rekla. .

„I ja tebe, Kejt. Trebalo je da ti to kažem pre mnogo godina."

„Da, trebalo je."

„Trebalo je mnoge stvari da uradim drugačije. Sada sam siguran samo u to da želim da ti budeš deo moje budućnosti."

„Šla je sa Rimom?"

„Uradio sam sve što sam obećao da ću uraditi. Završio sam sa tim. Želim da idem sa tobom u Rumuniju."

Oči su joj zasuzile. Bilo joj je drago što ne može da je vidi kako plače. Obrisala je suze: „Biće nam dobro tamo," rekla je, pokušavajući da ublaži podrhtavanje u svom glasu.

Još jače joj je stisnuo ruku.

A ona je uživala u tom osećanju.

51.

VATIKAN, 23:45

Kada se završio ceremonijal čestitanja i poslednji kardinal se pozdravio sa njim, Valendrea je krenuo iz Sikstinske kapele prema belo okrećenoj sobi, poznatoj kao Soba suza. Tu je, uredno poredana, stajala odeća iz kuće Gamereli, a Gamereli lično je čekao da počne prepravke.

„Gde je otae Ambrozi?", upitao je jednog od prisutnih sveštenika.

„Ovde sam, Sveti oče", rekao je Ambrozi, ulazeći u sobu. Dopalo mu se što ga njegov pomoćnik tako oslovljava.

Tajnost konklave se završila u trenutku kad je napustio kapelu.

Glavna vrata su se širom otvorila i beli dim je pokuljao i/ dimnjaka. Do sada, ime Petar II se izgovaralo svuda po pa-lati, a možda već i po Trgu Sv. Petra. Narod će se diviti njegovom izboru, a obrazovane ljude će iznenaditi njegova drskost. Možda će bar jednom ostati bez komentara.

„Ti si od sada moj sekretar," rekao je dok je skidao crvenu mantiju:

„Moja prva zapovest." Nasmejao se, jer je time ispunio obećanje koje mu je dao.

Ambrozi se poklonio u znak zahvalnosti. Pokazao je rukom na odevne predmete koje je juče video: „Ovaj komplet mi se sviđa." Krojač je uzeo odeću koju je odabrao, i pokazao mu: „San tissinw Padre - Sveti oče!"

Prihvatio je pozdrav koji se upućuje jedino papama, i gle dao kako savijaju njegovu kardinalsku odoru. Znao je da će L očistiti i odložiti u kutije, jer je običaj nalagao da se preda a starijem članu Valendreine porodice kad on umre.

Obukao je belu lanenu mantiju i pričvrstio dugmad. GamaN reli je kleknuo i počeo da prošiva šavove. Šivenje neće biti baL savršeno, ali poslužiće narednih nekoliko sati. Do tada će mu po tačnim merama, sašiti novu odeću.

Isprobavao je kako se u njoj oseća: „Malo je tesno. Popra vite." Krojač je oparao šav i počeo ispočetka. „Pobrinite se da bude čvrsto ušiveno." Samo mu je trebal da se nešto odšije.

Kada je krojač završio, seo ie na stolicu. Jedan sveštenik i

L-l l

'J

•JHa

Kleknuo i skinuo mu cipele i čarape. Već mu se dopalo to ŠK cc ubuduće tako malo stvari morati sam da uradi. Doneli su p* telih čarapa i kožnih cipela. Proverio je veličinu. Savršeno. Pk kazao je rukom da mogu da ga obuju. Ustao je.

Uodali su mu belu kapu. Nekada davno, kad su svešten^ . jali glavu, kape su služile da tokom zime zaštite lobanju. ^

260

Stiv Beri

da su bile osnovni deo odec'e visokih zvaničnika. Od osamnaestog veka, papina kapa je imala oblik osmougaonika, osam de-lova bele svile sastavljenih u celinu. Poput cara koji prihvata krunu, namestio je kapu.

Ambrozi se nasmešio u znak odobravanja.

Vreme je da ga svet vidi.

Ali, pre toga, poslednja dužnost!

l

Treća tajna

261

* * *

Izašao je iz sobe za oblačenje i vratio se u Sikstinsku kapelu.

Kardinali su stajali na svojim propisanim mestima. Ispred oltara je postavljen presto. Otišao je pravo do njega i sačekao punih deset

sekundi pre nego što je rekao: „Sedite!”

Ritual, koji je trebalo da se izvede bio je sastavni deo kanonskog izbornog postupka. Predviđao je da svaki kardinal priđe, savije koleno i zagrlji novog papu.

Pozvao je najstarijeg kardinal-biskupa, svog pristalicu, koji je ustao i pristupio pozdravljanju. Jovan Pavle II je prekinuo dugu praksu da papa sedi dok ga prinčevi pozdravljaju, već je stajao dok ga je Kolegijum kardinala pozdravljao. Ali, danas je novi dan i mogli bi odmah da počnu da se navikavaju. Zapravo, treba da su zadovoljni - proteklih vekova, kardinali su u ovoj situaciji ljubili papinu cipelu.

Ostao je da sedi, ponudivši im da poljube papski prsten.

Ngovi je prišao kad je već polovina kardinala završila pozdravljanje. Afrikanac je kleknuo i nagnuo se prema prstenu.

Valendrea je video da ustima zapravo nije ni dotakao prsten. Zatim se uspravio i krenuo dalje.

„Nećete mi čestitati?”, upitao je Valendrea.

Ngovi je zastao i okrenuo se: „Neka vaša vladavina bude jedino što ste zaslužili.”

Poželeo je da nauči pameti ovog samozadovoljnog stvora, ali ovo nije ni mesto, ni vreme. Možda je to i bila Ngovijeva namera, da ga isprovocira i navede da odmah pokaže svoju aroganciju. Zato se savladao i jednostavno rekao: „Ovim ste, pretpostavljam, hteli da mi uputile dobre želje?”

„Upravo tako.”

Kada je i poslednji kardinal prošao, ustao je: „Svima se zahvaljujem. Trudiću se da radim najbolje što mogu, brinući se o interesima crkve. Sada je vreme da se obratim narodu i pozdravim svet.”

Krenuo je duž centralnog prolaza, prošao kroz mermerna vrata glavnog ulaza u kapelu i produžio utvrđenim putem kroz baziliku i holove, pored ogromnih slika na zidovima, čiji je značaj bio

mного veći od svake vlasti, koju su pape mislile da imaju.

Ušao je u centralnu lodu.

Protekao je skoro ceo sat od kako je izabran, i do sada su glasine sigurno dostigle razmere epidemije. Mnogo različitih informacija je procurelo iz Sikstinske kapele i do sada niko nije mogao da zna ništa pouzdano. A on će se potruditi da tako radi i ubuduće.

Konfuzija je moćno oružje, pod uslovom da je on stvara. Sam izbor njegovog imena pokrenuće lavinu spekulacija. Čak ni pape -veliki ratnici, ni posvećene diplomate, koji su vladali proteklih vekova, nisu se usudili da izaberu to ime.

Stigao je do niše na balkonu. Ali, on se neće prvi pojaviti! Po protokolu, kardinal-arhivar, kao najstariji kardinal-đakon, izaći će prvi, on za njim, a zatim dekan Kolcgijuma kardinala i komoraik.

Prišao je kardinalu-arhivaru i prošaputao: „Rekao sam vam, Visosti, da ću biti strpljiv. Sada obavite svoju poslednju dužnost.“ Starčeve oči nisu ništa odavale. Sigurno je već shvatio kakva ga sudbina čeka.

Ne odgovorivši mu ništa, kardinal je izašao na balkon.

Pet stotina hiljada ljudi ga je bučno pozdravilo.

Prišao je mikrofonu i rekao: „Annuntio vabiš gaudium magnum.“ Bilo je obavezno objaviti na latinskom. Valendrea je dobro znao šta ta rečenica znači.

Imamo papu!

Treća tajna

263

Ljudi su vikali od radosti. Nije mogao da ih vidi, ali se njihovo prisustvo moglo osetiti. Kardinal-arhivar se ponovo obratio okupljenima: „Poglavar svete Rimske crkve je ... Valendrea.“

Buka je bila zaglušujuća. Italijan se vratio na presto Sv. Petra.

Povici: „Živeo, živeo!“, sve su se više čuli.

Arhivar je zastao i uputio Valendrei ledeni pogled. Očigledno mu

se nije dopalo ono što će morati da objavi. Ponovo je prišao mikrofonu: „Ime, koje je izabrao je - reci su odzvanjale kao eho - Petar II.”

Ogromnim trgom se razlegao odjek, kao da su kipovi govorili jedni sa drugima, svaki se pitajući da li je dobro čuo. Ljudi su na trenutak razmišljali o imenu, a zatim su shvatili. Uzvici su postali još jači.

Valendrea je prišao izlazu, ali je primetio da ga samo jedan kardinal prati. Okrenuo se. Ngovi se nije pomerio sa svog mesta. „Vi ne idete?” „Ne.”

„To je vaša dužnost.” „To je moja sramota.”

Valendrea se vratio korak u nazad: „Nisam reagovao na vaš bezobrazluk u kapeli. Nemojte ponovo da me izazivate.”

„Šta ćete da uradite? Zatvorićete me? Zapleniti moje stvari? Oduzeti mi titule? Nije ovo srednji vek.”

Drugi kardinal, koji je stajao u blizini, očigledno je bio veoma uznemiren. Taj čovek je bio njegov vatreni pristalica, morao je pred njim da pokaže svoju moć.

„S vama ću se obračunati kasnije, Ngovi.” „Kao što će Bog s vama.” Afrikanac se okrenuo i otišao.

Nije hteo da dopusti da mu upropaste ovaj trenutak. Pogledao je preostalog kardinala i upitao: „Hoćemo li, Visosti?”

Izašao je na suncem obasjan balkon, a ruke je ispružio kao da grli hiljade ljudi koji su mu glasno otpozdravljali.

52. MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA

12:30

Mičener se osećao bolje. Vid mu se malo povratio, glava i stomak ga nisu više onako strašno boleli. Sada je mogao da vidi da je soba ograđen prostor, okrečen u svetlo žuto. Čipkasta zavesa na prozoru je propuštala svetlo, ali se kroz prozor, koji je bio prekrečen ništa nije moglo videti.

Katerina je izašla da proveriti kako je Jasna. Nadali su se da je sve u

redu, jer im lekar ništa nije rekao.

Vrata su se otvorila i Katerina je ponovo ušla u sobu.

„Dobro je," rekla je, „očigledno je da ste bili dovoljno udaljeni da preživite. Ali, zato ima nekoliko groznih čvoruga." Stala je pored njegovog kreveta: „I još jedna vest."

Pogledao je, srećan što ponovo može da vidi njeno ljupko lice.

„Valendrea je postao papa. Videla sam na televiziji. Upravo se obraćao narodu na Trgu Sv. Petra. I zamisli ovo! Izabrao je da se zove Petar II."

„Rumunija mi sve više izgleda kao odličan izbor."

Blago se nasmešila: „Pa, reci, da li je penjanje na vrh vre-delo?"

„Na šta misliš?"

„Na ono što ste vas dvoje sinoć tražili na toj planini „.

„Ljubomorna?"

„Više radoznala."

Shvatio je da joj duguje objašnjenje: „Navodno je trebalo da mi saopšti desetu tajnu."

„Za vreme oluje?"

„Nemoj očekivati racionalno objašnjenje. Probudio sam se sred noći i video da stoji napolju i čeka me da siđem. Bilo je ekako sablasno. Ipak, osetio sam potrebu da odem s njom."

Treća tajna

265

Odlučio je da joj ništa ne kaže o halucinacijama, ali njegovo scćanje na viziju bilo je kristalno jasno, kao san koji ne možete da zaboravile. Lekar je rekao da je nekoliko sati bio u ne-svesti. Šta god da je tamo čuo ili video, to je bilo rezultat saznanja koje je gomilao u svom sećanju proteklih nekoliko me-seci; poruke su mu prenosila dvojica ljudi, koji su mu stalno bili u mislima. Ali, kako da objasni pojavu Bogorodice! Verovat-no je to samo lik koji je juče video u Jasninoj kući. A možda nije?

„Slušaj! Ne znam šta je Jasna imala na umu. Rekla mi je da moram

da pođem s njom ako hoću da saznam desetu tajnu. I ja sam pošao."

„Nije ti se to učinilo malo neobičnim." „Ćela ova stvar je neobična."

„Ona će sada doći." „Kako to misliš?"

„Jasna je rekla da će doći da te vidi. Upravo se spremala da pođe."

U tom trenutku vrata su se otvorila i u sobu je ušla starija žena gurajući ispred sebe kolica u kojima je sedela Jasna. Izgledala je tužno, čelo i desna ruka su joj bile u zavojima.

„Htela sam da vidim da li ste dobro," rekla je slabašnim glasom.

„I ja sam se brinuo za vas."

„Odvela sam vas tamo zato što je bogorodica rekla da vas dovedem. Nisam mislila ništa loše."

Prvi put mu je zvučala nekako ljudski: „Ne krivim vas ni-zašta. Ja sam odlučio da pođem."

„Rekli su mi da je krst trajno oštećen. Crni trag se prostire celom njegovom dužinom."

„Da li je to neka poruka ateistima?", upitala je Katerina ironično.

„Zaista ne znam," odgovorila je Jasna.

„Možda će Bogorodica danas, kad se javi razjasniti stvari svojim vernicima." Katerina očigledno nije htela da je ostavi na miru.

Poželeo je da joj kaže da ne izaziva, iako je znao da je uznemirena i da svoj bes iskaljuje tamo gde je to najlakše.

„Bogorodica se sinoć pojavila poslednji put." Zagledao se u lice ove žene, koja je sedela pred njim. Video je tugu. Oči su joj se suzile, izraz je bio sasvim drugačiji od onog juče. Dvadeset i više godina navodno je razgovarala sa majkom božjom. Stvarno ili ne, to iskustvo je za nju imalo veliki značaj. Sada kada se završilo, bol za gubitkom je bio očigledan. Pomislio je da se tako oseća čovek kad mu umre neko veoma drag - neko ko neće više moći da pruži utehu ili da sa-vel i čiji glas više neće moći da čuje. Kao kad izgubiš roditelje. Ili on Jakoba Folknera!

Njena tuga bila je i njegova tuga.

„Bogorodica mi je sinoć na planini otkrila desetu tajnu.“

Setio se da je kroz olujni vetar čuo da ona izgovara neke reci: Mogu da zapamtim. Znam da mogu. Draga bogorodice, zaista ne znam.

„Zapisala sam šta je rekla,“ Pružila mu je presavijeni list hartije:

„Kazala mi je da vam to predam.“

„Da li je još nešto rekla?“

„Tada je nestala.“ Jasna je pokretom rake pozvala ženu koja je stajala iza nje: „Vraćam se u svoju sobu. Ozdravite brzo.

Moliću se za vas.“

„I ja ću se moliti za vas, Jasna,“ rekao je i tako je zaista

i mislio. Izašla je. „Koline, ona je prevarant. Zar ne vidiš?“, rekla je

Katerina

povišenim glasom.

„Ne znam šta je ona. Ako i jeste prevarant, onda je veoma vesta u tome. Ona veruje u to što govori. Čak i da izmišlja, pre-vara je sada završena. Bogorodica se više neće pojavljivati.“

266

Stiv Ben

Pokazala je papir: „Zar nećeš da pročitaš šta piše? Sada nema papinog naređenja, koje ti to zabranjuje.“

Bila je u pravu. Odvio je hartiju i pokušao da usmeri pogled na reci, ali ga je glava naglo zbolela. Pružio je njoj hartiju.

„Ne mogu. Pročitaj mi ti.“

53. VATIKAN, 13:C

Valendrea je stajao u sobi za prijem i primao čestiranja od osoblja zaposlenog u državnom sekretarijatu. Ambrozije je već izrazio želju da otpusti nekoliko sveštenika i većinu sekretara koji rade za papu. Složio se. Ako je već očekivao da se Am-brozi brine za sve njegove potrebe, najmanje što može da uradi to je da mu dozvoli da sam izabere svoje pomoćnike.

Od jutros Ambrozi se od njega odvajao samo na kratko. Ponizno je

stajao iza Valendree dok se ovaj obraćao vernicima na Trgu SvPetra; pratio je izveštaje na televiziji i radiju i obavestio ga da su uglavnom bili pohvalni, naročito oni koji su se odnosili na izbor imena. Komentatori su se slagali u tome da bi on mogao postati vrlo uticajan papa, Valendrea je čak zamišljao Toma Kelija koji zastaje neku sekundu pre nego što promuca reci Petar II. Dok je on papa, neće biti sveštenika koji pišu bestselere. Sveštenici će raditi ono što im se kaže. U suprotnom, izba-ciće ih iz crkve, a prvi, koga će ta sudbina zadesiti, biće Keli. Već je rekao Ambroziju da do kraja nedelje raspopi tog idiota. Pred video je da se i druge stvari promene. Papa će ponovo nositi tiaru, organizovaće krunisanje. Trube će svirati kad on dolazi. Lepeze će se ponovo koristiti kad on služi liturgiju, pozdravljaće ga sa isukanim sabljama. Carsku stolicu će vratiti u upotrebu. Pavle VI je sve to ukinuo - nekoliko slučajnih grešaka koje je napravio čovek sjajnog rasuđivanja;

Treća tajna

267

jno/ .da se to desilo i pod uticajem društva i vremena u kome je živeo _ ali Valendrea će sve te greške sada ispraviti.

Kad su mu skoro svi čestitali, pozvao je Ambrozija i tiho mu rekao: „Treba nešto da obavim. Okončaj ovo.”

Ambrozi se obratio prisutnim: „Molim vas. Sveti otac je gladan. Ništa nije jeo od jutros, a vi svi znate kakav apetit ima naš papa.” Mnogi su se glasno nasmejali.

„Oni koji nisu sa njim do sada razgovarali, moći će to da učine kasnije, u toku dana.”

„Neka vas bog sve blagoslovi:1

Pošao je sa Ambrozijem niz hodnik do kancelarije državnog sekretara. Papin apartman je pre pola sata otpečaćen i sada su unosili njegove stvari sa trećeg sprata. Narednih dana običi će muzeje i skladišne prostorije u podrumu da nešto odabere. Već je Ambroziju dao listu stvari koje je želeo da donesu u njegov

apartman. Bio je ponosan na to kako je sve isplanirao. O većini odluka koje je doneo poslednjih sati, godinama je razmišljao jer mu je cilj bio da pokaže da papa zna šta hoće i da to radi na primeren način.

Kada su ušli u kancelariju i zatvorili vrata za sobom, okrenuo se Ambroziju i rekao: „Nadi kardinala-arhivara. Kaži mu da me čeka ispred Riznice za petnaest minuta.“

Ambrozi se poklonio i izašao.

Otišao je do kupatila koje je bilo deo kancelarijskog prostora. Još uvek je bio besan zbog Ngovijeve arogancije. Afrikanac je bio u pravu. Nije mogao skoro ništa da uradi, sem da ga pre-mesti na novu dužnost, negde daleko od Rima. Ali, to ne bi bio mudar potez. Konklava je pokazala da on ima neverovatno mnogo pristalica. Bilo bi krajnje nesmotreno da ga napadne tako brzo. Morao je malo da se strpi. Oprostiti mu svakako neće.

Umio se i obrisao lice peškirom.

Vrata su se otvorila i Ambrozi je ponovo ušao: „Arhivar vas čeka.“

Bacio je peškir na mermerni lavabo: „Odlično! Hajdemo!“

268

Stiv

Brzo su izašli iz kancelarije i sišli u prizemlje. Dok je prolazio pored švajcarske garde primetio je da su ga iznenađeno pogledali, očigledno nenaviknuti na to da papa dolazi bez prethodne najave. Ušli su u arhivu. Sobe za čitanje i okupljanje su bile prazne. Od kako je Klemeni umro, nikome nije bilo dozvoljeno da dolazi ovamo. Prošao je glavni hol čiji je pod bio urađen sav u mozaiku i došao do gvozdениh rešetki. Kardinal-arhi-var ga je čekao. Unutra nije bilo više nikoga, sem Ambrozija. Prišao je starcu: „Verovatno vam je jasno da nam vaše usluge više nisu potrebne. Da sam na vašem mestu, ja bih se pen-zionisao. Želim da odete do kraja nedelje.“ „Već sam počeo da raspričavam sto.“ „Nisam zaboravio šta ste jutros rekli za doručkom.“ „I nemojte. Kada se obojica

nađemo pred našim Gospodom, molim vas da to ponovite."
Poželeo je da ošamari ovog drskog Italijana. Uzdržao se i samo ga upitao: „Da li ste otvorili sef?" Starac je klimnuo glavom. Okrenuo se Ambroziju: „Sačekaj me ovde." Toliko vremena su Riznicu koristili drugi: Pavle VI, Jovan Pavle II, Klement XV. Čak i ovaj arhivar koji ga je toliko nervirao. Neće više!

Žustro je ušao unutra i otvorio fioku. Ugledao je drvenu kutiju. Izvadio je i odneo do stola za kojim je Pavle VI sedeo pre toliko decenija.

Povukao je šarku i otvorio poklopac. Unutra su ležala dva lista presavijene hartije. Jedan, očigledno stariji, je bio prvi deo treće tajne Fatime - pisan rukom sestre Lucijc - na čijoj je poledini bio žig Vatikana, stavljen onog dana kada su 2000. godine objavili tajnu. Dfugi, noviji, bio je prevod oca Ti bora iz 1960. godine, takođe pečatiran.

Ali trebalo bi da postoji još jedan list; nova kopija koju je poslao otac Tibor i koju je Klement lično stavio u kutiju. Gde je nestala? Došao je da jednom za svagda okonča sa tim, da zaštiti crkvu i sačuva svoj duševni mir.

Treća tajna

269

Ali, papir nije bio tu.

Istrčao je iz Riznice i ustremio se na arhivara. Zgrabio je starca snažno za odeću, drhteći od besa. Kardinal je zanemio od iznenađanja.

„Gde je?", prosiktao je.

„Ne... znam ...na štamislite?", mucao je starac.

„Nisam raspoložen za nadmudrivanje. Gde je?"

„Nisam ništa dirao. Kunem vam se pred Bogom."

Video je da govori istinu. Nije on odgovoran. Pustio ga je i kardinal je koraknuo unazad, očigledno prestrašen napadom.

„Odlazite odavde," rekao je arhivaru.

Starac je brzo izašao.

Iznenada mu je jedna misao pala na pamet. Klement! Tog petka uvečejtada mu je papa dozvolio da uništi polovinu pisma koje mu je Tibor poslao.

Želea sam da znate šta vas čeka, Alberto!

Zašto me niste sprečili da spalim hartiju?

Videćetel

A kada je tražio da vidi ostatak - Tiborov prevod.

Ne, Alberto, to ostaje u kutiji.

Trebalo je da odgurne tu matoru budalu i uradi ono što se moralo uraditi, bez obzira što je noćni čuvar bio tu.

Sada mu je sve bilo jasno.

Prokleti prevod nikada nije ni bio u kutiji. Da li je uopšte 1 postojao?

Jeste, nema sumnje. Klement je upravo to i hteo da on sazna. A sada mora da ga pronađe.

Okrenuo se Ambroziju: „Sutra moraš da ideš u Bosnu. Do-vedi mi hitno Kolina Mičenera. Nemoj da prihvatiš nikakvo odlaganje, nikakav izgovor. Hoću sutra da ga vidim ovde. Reci mu a ću, ako ne dođe, tražiti da izdaju nalog za njegovo hapšenje.”

„Za šta će da ga optuže?, upitao je Ambrozi ravnodušnim š asom.

„Da znam šta da odgovorim, ukoliko me pita.”

Razmišljao je trenutak, a onda je rekao: „Saučesništvo u ubistvu oca Tibora.”

ČETVRTI DEO

;-

54. MEĐUGORJE, BOSNA I HERCEGOVINA

18:00

Kada je ugledala Ambrozija da ulazi u bolnicu, Katerina je osetila da joj se ćela utroba prevrće. Odmah je primetila novi crveni pojas na njegovoj crnoj vunenoj mantiji, koji je znaćio da je postao monsinjor. Oćigledno, Pelar II je brzo nagradio njegovu odanost. Mićener se odmarao u svojoj sobi. Svi rezultati koje je dobio posle

obavljenih analiza bili su negativni, i lekar je rekao da će se do sutra sasvim dobro osećati. Planirali su da krenu za Rumuniju sutra oko podne. Pojava Ambrozija ovde u Bosni, mogla je da znači samo nevolju.

I Ambrozije je nju ugledao i prišao joj: „Čuo sam da je otac Mičener za malo umro.”

Nerviralo ju je što glumi zabrinutost: „Ma, nosite se, Am-brozi”, rekla je tiho, „od mene nećete ništa saznati!”

Zavrteo je glavom i napravio grimasu koja je trebala da joj pokaže njegovo gnušanje i podrugljivo je rekao: „Ljubav zaista čini čuda. Neću ništa da vas pitam. Vi nam više niste potrebni.”

Ali ona je imala njemu nešto da kaže: „Ne želim da Kolin sazna za naše susrete.”

„Uopšte ne sumnjam u to.”

„Sama ću mu sve ispričati. Da li je to jasno?”

Nije joj ništa odgovorio.

274

Stiv Beri

U džepu je držala deset tu tajnu, koju je Jasna napisala. Skoro da je poželela da izvadi hartiju i naterala ga da čuje poruku ali pomislila je da, šta god da je nebo želelo da se uradi, to se sigurno ne tiče ovog aroganlnog mamlaza. Bez obzira na to da li je poruku izmislila žena koja je bila ubeđena da ju je nebo odabralo, ili je stvarno dobila od bogorodice, što se nikad nee'e saznati. Pitala se kako će Ambrozi i Valendrea da objasne deset tu tajnu, posebno ako se ima u vidu činjenica da su prihvatili prethodnih devet.

„Gde je Mičener?”, Ambrozi je upitao bezličnim glasom.

„Šta e'e vam?”

„Meni ne treba, ali papa hoće da ga vidi.”

„Ostavite ga na miru.”

„Vidi, vidi, Lavica pokazuje kandže.”

„Odlazite odavde.”

„Ne možete vi da mi kažete šta ću da radim. A i reč papinog sekretara se ovde, pretpostavljam, više ceni nego reč nezaposlenog novinara." Krenuo je da je zaobiđe.

Brzo je stala ispred njega: „Sasvim vam ozbiljno govorim. Odlazile! Reeite Valendrei da se Kolin ne vraća u Rim."

„On je još uvek svešlcnik Rimokatoličke erkve, i mora da sluša papu. Uradiće ono što mu se kaže ili će snositi posledice."

„Šta Valendrea hoće?"

„Zašto ne odemo do Mičenera," rekao je Ambrozi, „tamo ćete sve čuti. Uveravam vas, biće zanimljivo."

Ušla je u sobu u pratnji Ambrozija. Mičener je sedeo u krevetu i kad je ugledao posetioca, lice mu se zgrčilo.

„Donosim vam pozdrav od Petra II," rekao je Ambrozi. „Čuli smo šta se dogodilo."

„I odmah ste doleteli ovamo da mi pokažete da ste zabrinuti."

Treća tajna

275

Ambrozijeve crte lica bile su kao skamenjene. Katerina se pitala da li nju Je sposobnost da kontroliše emocije bila urođena ili Je tu tehniku savladao vremenom.

„Znamo zašto ste u Bosni," Ambrozi je rekao, „došao sam da saznam da li su vam videoei nešto važno rekli?" „Apsolutno ništa." Bila je impresionirana i Mičenerovom sposobnošću da lako hladnokrvno laže.

„Trebali da idem i proveravam da li govore istinu?" „Radite slobodno šta god vam je volja." „Po gradu kruži informacija da je bogorodica rekla sinoć deset tajnu videocu Jasni, i da više neće da se pojavljuje. Sveštenici su veoma zabrinuti kako će se to na njih odraziti."

„Neće više biti turista? Nema zarade?", Katerina nije mogla da odoli, a da ne kaže.

Ambrozi se okrenuo prema njoj: „Možda bi trebalo da sačekate

napolju. Ovo se tiče crkve."

„Ona ostaje ovde," Mičener je rekao, „ neverovatno je da pored svega što ste u ova dva dana vi i Valendrea imali da uradite, još i brinete o tome šta se dešava u Bosni. Zašto?"

Ambrozi je prekrstio ruke na leđima: „Ovde ja postavljam pitanja."

„Pa, onda pitajte!"

„Sveti otac želi da se vratite u Rim." „Znate šta možete da poručite Svetom ocu!" „Kakvo nepoštovanje! Mi bar nismo javno prezirali Klemen-ta XV."

Mišići na Kolinovom licu su se zategli: „Da li to treba da me zadivi? Vi ste radili sve što ste mogli da sprečite ono što je on pokušavao da uradi."

„Pretpostavljao sam da će sa vama biti teško." Ton kojim je ovo prokomentarisao, zabrinuo je Katerinu. Činilo se da neizmerno uživa.

„Došao sam da vas obavestim da, ukoliko ne dođete dobro-°ljno, biće izdat nalog za vaše hapšenje preko italijanske vlade."

276

Stiv Beri

„Šta to brbljate," upitao je Mičener.

„Papin namesnik u Bukureštu je obavestio Njegovu svetost da ste se sreli s ocem Ti borom. Bio je uznemiren što ga ni vi ni Klement niste obavestili šta ste tamo radili. Rumunske vlasti su sada zainteresovane da razgovaraju s vama. Oni takode žele da saznaju šta je papa hteo od starog sveštenika."

Katerinino grlo se stcgllo. Ovo je krenulo opasnim putem. Ali Mičener nije izgledao uznemiren: „Ko je rekao da je Klement bio zainleresovan za oea Ti bora?"

„Vi? Kičmeni? Zar je to važno. Ono što je važno to je da ste išli da ga posetite i policija hoće da razgovara s vama. Sveta stolica može to da spreči, ili da im u tome pomogne. Šta vi više volite?"

„Meni je svejedno."

Ambrozi se okrenuo prema Katerini: „A vi? Da li je i vama svejedno?"

Shvatila je da ovo đubre igra na svoj glavni adut. Ili c'e se Mičener vratiti u Rim ili će odmah saznati kako je ona uspela tako lako da ga pronade u Bukureštu i Rimu.

„Kakve veze ona ima sa ovim?", Mičener je brzo upitao.

Ambrozi nije odmah odgovorio, i ta tišina je predstavljala pravu agoniju za nju. Tako je htela da ga ošamari kao onda u Rimu, ali nije se ni pomerila.

Ambrozi je okrenuo leđa Mičeneru: „Pitao sam se šta ona misli. Znam da je Rumunka po rođenju, da zna kakva je njihova policija. Pretpostavljam da su njihove metode ispitivanja nešto što bi čovek voleo da izbegne."

„Možete li mi reći kako to da znate tako mnogo o njoj?"

„Otac Tibor je razgovarao sa papinim nuncijem u Bukureštu.

Rekao mu je da je g-đa. Lev bila prisutna kada ste vi razgovarali s njim. Ja sam se samo raspitao o njenoj prošlosti."

Bila je impresionirana njegovim objašnjenjem. Da nije znala istinu, i sama bi poverovala.

„Ne mešajte nju u ovo," rekao je Mičener. „Hoćete li se vratiti u Rim?"

Treća tajna

„Vratiću se."

Bila je iznenađena njegovim odgovorom.

Ambrozi je klimnuo glavom u znak odobravanja: „Avion nas čeka u Splitu, Kada izlazite iz bolnice?"

„Ujutru!"

„Budite spremni u sedam sati," Ambrozi je krenuo prema vratima.

„Moliću se večeras - zastao je na trenutak - za vaše brzo ozdravljenje."

Zatim je izašao.

„Ako će se on moliiti za mene, onda sam stvarno u nevolji," rekao

je Mičener kad su se vrata zatvorila.

„Zašto si pristao da se vratiš? On blefira za Rumumju.“

Mičener se pomerio u krevetu i ona mu je pomogla da se namesti:

„Moram da razgovaram sa Ngovijem. Treba da zna šta mi je Jasna rekla.“

„Zbog čega? Ne možeš da veruješ u ono što je napisala. Ta tajna je smešna.“

„Možda jeste. Ali, to je ipak deseta tajna Međugorja, bez obzira na to da li mi u nju verajemo ili ne. Moram je predati Ngoviju.“

Popravila mu je jastuk: „Da li si čuo da postoje faks mašine?“

„Ne želim da raspravljamo o ovome. Osim toga, zanima me šta je to tako važno za Valendreu kad šalje svog kurira. Očigledno je nešto veliko u pitanju, i mislim da znam šta je to.“

„Treća tajna Fatime?“

Klimnuo je glavom.

„Ali još uvek je sve besmisleno. Svet zna tajnu.“

Selila se šta je otac Tibora napisao u poruci Klementu. Uradite ono što bogorodica traži ... koliko će još dugo nebo toleri-sati ovo nepoštovanje?

„Ništa u tome nije logično,“ rekao je Mičener.

„Da li ste ti i Ambrozi oduvek bili neprijatelji?“, htela je da zna.

278

Sliv Beri

Klimnuo je glavom: ..Pitam se kako je takav čovek postao svcštenik. Da nije Valendree, on nikad ne bi stigao u Rim. Oni savršeno odgovaraju jedan drugome - zastao je na trenutak, razmišljajući - pretpostavljam da će doći do mnogih promena,“

„To ne treba da te zanima,“ rekla je, nadajući se da se nije predomislio u vezi sa njihovim planovima za budućnost.

„Ne brini, nisam se predomislio. Samo me zanima da li su rumunske vlasti zaista zainteresovane za mene.“

„Kako to misliš?"

„Možda je to samo mamac."

Gledala ga je zbunjeno.

„Klement mi je poslao i-mejl poruku te noći kad je umro. U njoj kaže da je jedan deo originalne treće tajne, Valendrea možda uzeo i uništio pre mnogo godina, kada je radio za Pavla VI."

Slušala je s velikim inieresovanjem.

„Klement i Valendrea su zajedno otišli u Riznicu veće pre nego što je Klement umro. Valendrea je sledećeg dana otišao na neplanirani put."

Odmah je shvatila značaj te informacije: „U subotu, kad je ubijen otac Tibor?."

„Kad povežeš delove, slika počinje da dobija oblik."

Odjednom se setila Ambrozija dok je držao koleno prislonjeno na njene grudi i rukama joj stezao vrat. Da li su Valendrea i Ambrozi umešani u Tiborovo ubistvo? Htela je da kaže Mičeneru ono šta je znala, ali je shvatila da će njeno objašnjenje pokrenuti mnoga pitanja na koja ona trenutno nije bila spremna da odgovara.

Umesto toga, upitala je: „Da li bi Valendrea mogao biti umešan u ubistvo oca Tibora?"

„Teško je reći. Ali mislim da je on sposoban za tako nešto. Kao i Ambrozi. Mada i dalje mislim da Ambrozi blefira. Vatikanu svakako nimalo ne odgovara da se pominje u toj priči. Kladam se da će novi papa učiniti sve što može da ostane po strani."

Treća tajna

279

„Ali, Valendrea bi mogao da usmeri pažnju na nekog drugog-"
Mičener je shvatio šta je htela da kaže: „Kao na primer -
na mene."

Klimnula je glavom: „Ništa lakše nego da ćelu krivicu svali na bivšeg službenika."

Valendrea je obukao jednu od belih mantija koju su u kući

Gamareli sašili u toku poslepodneva. Imali su već njegove mere i mogli su brzo da završe potrebne prepravke. Šnajderi su odlično obavili posao. Voleo je kad neko radi kako treba i pribeležio je sebi u glavi da kaže Ambroziju da im se zvanično zahvali. Sa Paolom se nije čuo od kako je otišao u Bosnu. Nimalo nije sumnjao da će njegov prijatelj uspeti u svojoj misiji. Ambrozi je znao važnost toga. Sve mu je objasnio one noći u Ru-muniji. Kolin Mičener mora da se vrati u Rim. Klement XV je očigledno razmišljao unapred - morao mu je odati to priznanje - i zaključio da će ga Valendrea naslediti, pa je zato namerno sklonio Tiborov poslednji prevod, znajući da će on, čim počne svoju vladavinu želiti da ukloni tu potencijalnu pretnju koja mu stoji nad glavom. Ali gde je?

Mičener sigurno zna.

Telefon je zazvonio.

Bio je u svojoj spavaćoj sobi na trećem spratu palate. Pap-ski apartman se još sređivao.

Telefon je ponovo zazvonio.

Čudio se zašto ga uznemiravaju. Bilo je skoro osam sati uveče. Pokušavao je da se obuče za svoju prvu zvaničnu večeru koju je priređivao kao zahvalnost kardinalima, i naredio je da ga niko ne uznemirava.

Još jednom je zazvonio.

280

Sliv Beri

Treća tajna

281

Podigao je slušalicu.

„Sveti oče. olac Ambrozi zove i traži da vas spojim sa njim! Kaže da je važno.“

„U redu!“

Trenutak kasnije začuo je Ambrozijev glas: „Uradio sam ono što

ste tražili."

„I kakav je odgovor?"

„Dolazi sutra."

„Kakvo mu je zdravstveno stanje?"

„Ništa ozbiljno."

„A njegova saputnica?"

„Šarmantna kao i uvek."

„Neka za sada bude zadovoljna." Ambrozi mu je ispričao za njen napad u Rimu. U to vreme, ona im je bila glavna veza sa Mičcnerom, ali situacija se promcnila.

„Ja se neću mešati."

„Do sutra onda - rekao je - srećan put!"

55.

VATIKAN

UTORAK, 30. NOVEMBAR 13:00

Mičcner je sedeo na zadnjem sedištu automobila koji je Va-lendrea poslao po njih. Katerina je bila pored njega, Ambrozi je sedeo napred i na njegov znak pustili su ih da prođu vatikansku kapiju do dvorišta Sv. Damask. Oko njih su se uzdizale stare, visoke zgrade koje su zaklanjale prolaz sunčevim zracima, tako da je pločnik u senci bio tamno - plave boje.

Po prvi put se osetio nelagodno što je u Vatikanu. Sada su tu vladali manipulanti i njegovi neprijatelji. Morao je da bude Pnn;/ .an, da pazi šta priča, i da što prč završi s onim zbog čega su ga zvali, šta god da je u pitanju.

Kola su se zaustavila i svi su izašli.

Ambrozi ih je proveo kroz sobu za primanje sa obojenim staklima na prozorima, koja je gledala na tri strane i u kojoj su pape vekovima primale goste ispod veličanstvenih murala. Išli su za Ambrozijem kroz lavirint holova i galerija sa bezbroj svećnjaka i tapiserija i na čijim su zidovima bile slike papa dok primaju počasti od raznih kraljeva i careva.

Mičener je znao gde su se uputili i prč nego što se Ambrozi zaustavio ispred bronzanih vrata papine biblioteke, koju su posetili Gorbačev, Mandela, Karter, Jeljcin, Regan, Bus, Klin-ton, Rabin i Arafat.

„G-đa. Lev će sačekati u sobi ispred, dok vi ne završite - rekao je Ambrozi - U međuvremenu, niko vas neće uznemiravati.”

Na njegovo iznenađenje, Katerina se nije bunila što neće prisustvovati sastanku, već je krenula za Ambrozijem.

Otvorio je vrata i ušao.

Svetlost, koja se prelamala kroz zatamnjena stakla tri prozora, obasjavala je pet stotina godina stare police sa knjigama.

Valendrea je sedeo za pisaćim stolom, istim onim koji su pape stolicima koristile. Veliko platno, na kome je bila naslikana Bogorodica, krasilo je zid iza njega. Jedna tapacirana fotelja nalazila se ispred stola, ali Mičener je znao da su samo predsednici država mogli da sede ispred pape.

Valendrea je ustao i obišao oko stola. Ispružio je ruku s dlanom okrenutim na dole i Mičener je znao šta je to značilo. Zagledao se u papine oči. Ovo je značilo da očekuje pokornost. Premišljao se šta da uradi, ali je procenio da je opreznost najbolja taktika, bar dok ne sazna šta ovaj demon hoće. Kleknuo je i poljubio Prsten, i pri tom primetio da mu je juvelir već napravio novi.

„Rečeno mi je da je Klementu takođe pričinilo zadovoljstvo da isto ovo zahteva od njegove visosti, kardinala Bartola u Torinu.

Preneću dobrom kardinalu da i vi poštujete crkveni protokol.”

Mičener se uspravio: „Šta želite?” Nije dodao -Sveti očel

252

Sliv Beri

„Kako su vaše povrede?4’

„Nije valjda da vam je to važno.”

„A zašto mislile da nije.”

„Zbog toga što imam u vidu to kako ste se ponašali prema meni

ove tri godine."

Valendrea se vratio za sto: „Čini mi se da pokušavate da me provocirate kako bih vam odgovorio. Ignorisaću ovaj vaš ton."

Ponovo je upitao: „Šta želite?"

„Želim ono što je Klement uzeo iz Ri/nice."

„Ne znam da je odatle nešto nestalo."

„Nisam raspoložen za nadmudrivanje. Klement vam je sve rekao."

Setio se šta mu je Klement rekao. Dozvolio sam Valendrei da pročita šta je u kutiji ... 1978. godine Valendrea je uzeo iz Riznice deo bogorodičine treće poruke iz Fatime.

„Čini mi se da ste vi lopov."

„Vrlo drsko razgovarate sa papom. Povucite reci!"

Nije hteo da nasedne. Neka kučkin sin pogađa šta on zna.

Valendrea mu je ponovo prišao. Izgledalo je da uživa ovako obučen u belo, iako mu se kapa jedva videla na gustoj kosi: „Ja vas ne pitam, Mičencru. Ja vam naređujem da mi kažete gde je to pismo."

Osetio je prizvuk očajanja u toj naredbi, i zbog toga se opet zapitao da li je Klement pisao i-mejl kao depresivna osoba koja se sprema da umre, ili je u toj poruci ipak hteo nešto važno da mu kaže:

„Nisam ni znao da je nešto nestalo, dok sad niste pomenuli."

„I ja treba da vam verujem?"

„Verujte šta hoćete."

„Naredio sam da se pretraže papin apartman i zamak Gan-dolfo. Kod vas se nalaze papine lične stvari. Želim da se i one pretraže."

„A šta je to što tražite?"

Valendrea ga je pogledao sumnjičavo: „Ne mogu da procenim da li govorite istinu."

Treća tajna

283

Slegnuo je ramenima: "Verujte mi! Govorim." „U redu. Otac Tibor je reprodukovao treću tajnu iz Fatime koju je napisala sestra Lucija.

Poslao je kopiju i original svog prevoda Klementu. Taj prevod je nestao iz Riznice."

Mičener je polako počeo da shvata: „Znači, vi ste 1987. godine ipak uzeli iz Riznice deo treće tajne."

„Ja samo hoću da vidim šta je taj sveštenik izmislio. Gde su Klementove stvari?"

„Nameštaj sam poklonio, a ostalo je kod mene." „Da li ste pregledali šta je u njima?" Slagao je: „Naravno!"

„I niste našli ništa što je otac Tibor poslao?" „Da li biste mi verovali ako vam odgovorim?" „Zašto bih?"

„Zato što sam ja dobar momak." „Šta ste saznali u Bosni?"

Primetio je da je promenio temu: „Da ne treba da se penjem na planinu za vreme kišne oluje."

„Vidim zašto vas je Klement cenio. Snalažljivost u kombinaciji sa oštroumnim intelektom - zastao je - a sada mi odgovorite na pitanje!"

Zavukao je ruku u džep, izvukao Jasninu belešku i pružio mu je:

„Ovo je deseta tajna iz Međugorja."

Valendrea je uzeo hartiju i pročitao. Duboko je uzdahnuo, a pogled mu se često zaustavljao čas na pismu, čas na Mičenerovom licu. Onda je tiho zaječao, a zatim je bez ikakvog upozorenja skočio prema Mičeneru i uhvatio ga za crnu mantiju, još uvek držeći hartiju u ruci: „Gde je Tiborov prevod?"

Bio je apsolutno šokiran napadom, ali je uspeo da ostane pribran:

„Jasnine reci mi izgledaju besmislene. Zašto su vas uznemirile?" bora.

„Njene žvrljoline mi ništa ne znače. Ja hoću kopiju oca Ti-a..."

„Ako reci nemaju smisla, zašto me onda napadate?"

284

Stiv Beri

Valendrea je izgleda shvatio situaciju i popustio je stisak. „Tiborov prevod je vlasništvo crkve. Želim da se vrati."

„Onda morate da angažujete švajcarske stražare da je nadu.“

„Imate četrdeset osam časova da je donesete, ili ću tražiti da se izda nalog za vaše hašenje.“ „Kako će glasiti optužba?“

„Da ste ukrali nešto što je vlasništvo Vatikana. Takođe ću se obratiti rumunskoj policiji. Žele da znaju zašto ste posetili oca Ti bora,“ govorio je vrlo autoritativno.

„Siguran sam da će žele ti da saznaju i zašto ste ga vi posetili?“

„Kad sam ga ja posetio?“

Želeo je da Valendrea misli da on zna više nego što je zaista znao:

„Otputovali ste iz Vatikana onog dana kada je Ti bor ubijen.“

„Pa kad ste tako dobro obavješteni, kažite mi gdc sam išao?“

„Znam dovoljno.“

„Zar zaista mislite da ćete moći da prođete sa takvim ble-firanjem? Da papu upletete u priču o ubistvu? Sa tim nećete daleko dogurati.“

Probao je sa još jednim blefom: „Niste išli sami.“ „Zaista? Hajde, pričajte mi još?“ „Sačekaću da ispričam policiji kad me budu ispitivali. Ru-muni će biti oduševljeni. To vam garantujem.“

Valendreino lice se zacrvenelo: „Vi nemate pojma koliko je ovo opasno! To je važnije nego što ćete ikad moći da shvatite.“

„Govorite kao Klement.“

„U tome je bio u pravu,“ Valendrea se za trenutak zagledao negde u daljinu, zatim je ponovo pogledao Mičcnera: „Je li vam Klement rekao da je samo gledao kad sam zapalio deo pisma koji mu je Tibor poslao? Stajao je mirno u Riznici i dozvolio mi je da ga uništim. A hteo je i da poverujem da je drugi deo Tiborovog pisma, prevod kompletne Lucijine poruke, ta-kođe tamo u kutiji. Ali, sada je nestao. Klement nije želeo da se to izgubi. U to sam siguran. Zato je to dao vama.“

Treću tajna

285

„Zašto je taj prevod tako važan?“

„Nemam nameru da vam objašnjavam. Samo želim da se taj dokument vrati.“

„Kako znate da je uopšte bio tamo?“

„Ne znam. Ali niko se nije vraćao u arhivu posle tog petka, a Klement je umro dva dana kasnije.“

„Zajedno sa ocem Tiborom.“

„Šta laj komentara treba da znači?“

„Šta god vi želite!“

„Neću birati sredstva da dođem do tog dokumenta,“ rekao je to ljuti to i preteći.

„Sasvim sam ubeden u to. Mogu li da idem?“

„Odlazite! Samo, ako mi se ne javite za dva dana, imajte u vidu da ću poslati drugog kurira, koji vam se nimalo neće dopasti.“

Pitao se šta je lime hteo da kaže. Poslaće policiju? Nekog drugog? Ko zna šta je smislio.

„Jeste li se ikad upitali kako vas je gđa. Lev našla u Ru-muniji?, upitao ga je Valendrea neočekivano kad je stigao već do vrata. Da li je dobro čuo? Kako je on znao za Katerinu? Zastao je, okrenuo se i pogledao ga.“

„Bila je sa vama žalo što sam joj platio da sazna šta tamo radite.“

Bio je šokiran, ali se uzdržao od bilo kakvog komentara.

„I u Bosni, takođe! Otišla je da motri na vas. Rekao sam joj da iskoristi svoje čari i pridobije vaše poverenje, što joj je očigledno uspelo.“

Pojurio je prema Valendrei, ali je ovaj brzo izvadio mali crni daljinski upravljač i rekao: „Jedan pritisak na ovo dugme i straža će uleteti u sobu. Napad na papu je ozbiljan zločin.“

Zaustavio se i savladao bes: „Niste vi jedini muškarac koga je žena prevarila. Ona je pametna. A ja vam ovo pričam da bih vas upozorio. Vodite računa o lome kome ćete verovati. Mnogo toga je u igri. Možda još ne shvatale, ali može da se

1

286

Stiv Beri

Treća tajna

287

desi da vam ja ostanem jedini prijatelj, koga ćete imati kad se sve ovo završi."

56.

Mičener je izašao iz biblioteke. Ambrozi je stajao ispred, ali nije pošao za njim; samo mu je rekao da ga kola čekaju i da će ga šofer odvesti gde god želi. Katerina je sedela sama na malom pozlaćenom divanu. Pokušao je da razume motiv koji ju je naveo da ga obmane. Tačno je da se čudio kako ga je našla, i u Rumuniji, i u Rimu. Želeo je da veruje da je sve što se dogodilo među njima bilo iskreno i sada nije mogao na to da gleda kao na glumu, smišljenu da pokrene njegove emocije i oslabi njegovu odbranu. Plašio se osoblja i prislušnih uređaja. Ali, ispalo je da je jedina osoba kojoj je verovao, zapravo saradnik njegovog najvećeg neprijatelja.

U Torinu, Klement ga je upozorilo - Ti nemaš pojma kakav je čovek Alberto Valendrea. Ti misliš da možeš da se nosiš sa Valendream. Ne, Koline! Ti mu nisi ravan. Ti si suviše pristojan. Suviše veniješ.

Grlo mu se steglo dok joj je prilazio. Njegov napeti izraz lica otkrio je njegove misli.

„Rekao ti je za mene, zar ne?“, upitala je tužnim glasom.

„Očekivala si?“

„Ambrozi je to zamalo još juče uradio. Pretpostavila sam da će ti sada Valendrea ispričali. Više im nisam potrebna.“

Užasno se osećao.

„Nisam im ništa rekla, Koline! Apsolutno ništa! Uzela sam novac od Valendree i otišla u Rumuniju i Bosnu. To je tačno. Ali, zato što

sam želela da idem, a ne zato što su to oni tražili od mene. Iskoristila sam ih na isti način na koji su oni koristili mene." Obrazloženje je zvučalo dobro, ali nije bilo dovoljno da ublaži njegov bol: „Zar tebi istina nije važna?", mirno je upitao. Ugrizla sa za usnu. Video je da joj desna ruka podrhtava. Nije primetio da je besna, što je bila njena uobičajena reakcija kad bi se konfrotirala sa nekim. Pošto ništa nije odgovorila, rekao je: „Verovao sam ti! Rekao sam ti stvari koje nikome ne bih ispričao." „Ali ja nisam izneverila to poverenje." „Kako sad da ti verujem?", mada je znao da bi to želeo. „Šta ti je Valendrea rekao?" „Dovoljno da sada moramo da vodimo ovaj razgovor." Osetio je da mu se osećanja umrtvljuju. Izgubio je roditelje, kao i Jakoba Folknera. Sada ga je i Katerina izdala. Prvi put u životu je bio sasvim sam i iznenada ga je preplavilo osećanje da je bio neželjeno dete, rođen u nekoj dobrotvornoj ustanovi i otrgnut od majke, Na razne načine se osećao izgubljenim, nije imao nikog svog. Od kako je Klemenl umro, mislio je da će ova žena, koja je sada stajala pred njim biti njegova budućnost. Bio je čak spreman da odbaci pola svog života, da bi opet imao priliku da je voli i da mu ta ljubav bude uzvraćena.

Kako to sada uopšte može da se ostvari?

Stajali su tako u napetoj tišini, neprijatnoj za oboje.

„U redu, Koline," najzad je rekla, „shvatila sam poruku. Otići ću." Okrenula se i pošla.

Njene potpetice su odzvanjale po mermernom podu. Želeo je da joj kaže da je razume. Nemoj da ideš! Stanil Ali, nije mogao sebe da natera da izgovori te reci.

Krenuo je u suprotnom pravcu, u prizemlje! Nije imao na-meru da koristi kola koja mu je Ambrozi ponudio. Ništa mu odavde nije trebalo, sem da ga ostave na miru.

Stiv Beri

Nalazio se unutar Vatikana bez dozvole ili pratnje, ali svi su ga toliko poznavali da niko od stražara nije pitao šta tu radi. Stigao je do kraja dugačkog prolaza. Ispred njega, na vratima na suprotnoj sirani, stajao je Mauricije Ngovi.

„Čuo sam da ste ovde," rekao je Ngovi približavajući se, „ a čuo sam i šta se desilo u Bosni. Da li ste dobro?"

Klimnuo je glavom: „Nameravao sam da vas kasnije pozovem."

„Trebalo da razgovaramo." „Gde?"

Ngovi mu je rukom dao znak da pode za njim. Krenuli su prema arhivi, ne govoreći ništa usput. Sobe za čitanje ponovo su bile pune studenata, isloričara i novinara. Ngovi je našao

kar-dinala-arhivara i sva trojica su se uputila k jednoj od soba za čitanje. Kad su ušli i zatvorili vrata, Ngovi je rekao: „Pretpostavljam da je ovde relativno sigurno."

Mičner se okrenuo arhivaru: „Mislio sam da ste već izgubili posao."

„Naređeno mi je da odem do nedelje. Moja zamena stiže prekosutra."

Znao je koliko je taj čovek voleo ovaj posao: „Žao mi je! Ali, mislim da c'ete se osećati bolje kad odete odavde."

„Zašto vas je papa zvao?", upitao je Ngovi.

Mičner se sručio na jednu od stolica: „On misli da je kod mene dokument koji je navodno bio u Riznici. Nešto što je otac Ti bor poslao Klementu, a odnosi se na treću tajnu Fatime. Kopija nekog prevoda. Nemam pojma o čemu se radi."

Ngovi je zagonetno pogledao u arhivara.

„Ima nešto što ne znam?", upitao je Mičner.

Ngovi mu je ispričao o jučerašnjoj Valendreinoj poseti Riznici: „Bio je van sebe," rekao je arhivar, „ stalno je ponavljao da je nešto nestalo iz kutije. Zaista me je uplašio. Bože, sačuvaj crkvu!"

„Da li je Valendrea rekao još nešto?", upitao je Ngovi.

Prepričao im je razgovor sa Valendream.

Treća tajna

289

„Tog petka uveče," rekao je arhivar, „kada su Klement i Valendrea bili u Riznici, nešto je zapaljeno. Našli smo pepeo na podu."

„Klement vam ništa nije rekao o tome?", upitao je Mičener.

Arhivar je odmahnuo glavom: „Ni reč." Kockice su polako počele da se slažu, ali još uvek nije sve razumeo. Rekao je: „Ćela stvar je potpuno bizarna. Sestra Lu-cija je lično posvedočila 2000. godine autentičnost treće tajne." Ngovi je potvrdio: „Ja sam bio prisutan. Uzeli su originalni zapisnik iz kutije koja je bila u Riznici i odneli ga u Portu-• galiju, a ona je potvrdila da je to isti dokumenal koji je ona napisala 1944. Ali Koline, u kutiji su se nalazila samo dva lista hartije. Lično sam bio prisutan kad su kutiju otvorili. Unutra je bio samo originalni rukopis i prevod. Ništa više."

„Ako poruka nije bila kompletna, zašto ona nije ništa rekla?", upitao je Mičener.

„Bila je stara i slaba," rekao je Ngovi, „sećam se da je jedva pogledala u papir i klimnula glavom. Objasnili su mi da slabo vidi i da uopšte ne čuje."

„Mauricije mi je rekao da nešto proverim," dodao je arhivar, „Valendrea i Pavle VI otišli su u Riznicu 18. maja 1978. Valendrea se vratio jedan sat kasnije, po naređenju pape, i ostao je unutra petnaest minuta, potpuno sam."

Ngovi je klimnuo glavom: „Izgleda da je to, što je otac Ti-bor poslao Klementu, otvorilo vrata za koja je Valendrea mislio da su odavno zaključana."

„I zbog toga je možda Tibor ubijen." Razmišljao je o ovome što je saznao: „ To što je izgubljeno, Valendrea naziva kopijom prevoda. A šta je prevođeno?"

„Koline," rekao je Ngovi, „ očigledno je da treća tajna Fatime

sadrži više nego što mi znamo."

„A Valendrea misli da je to kod mene." „Pa, da li je kod vas?, upitao je Ngovi. Odmahnuo je glavom: „Da jeste, dao bih mu prokletu stvar. Smučilo mi se sve ovo i samo želim da me više ne gnjave."

290

Stiv Beri

„Da li vam pada na pamet šta je Klement mogao da uradi sa Tiborovim pismom?"

On o tome uopšte nije razmišljao: „Nemam pojma.! Nikad ne bih pomislio da bi Klement nešto ukrao." Ni da bi se ubio, ali to je oćutao, jer arhivar nije znao ništa o njegovoj smrti i nije smeo to da pominje. Izraz na licu Ngovija govorio je da je i on isto pomislio.

„Šta je s Bosnom?", upitao je Ngovi.

Pokazao im je Jasninu poruku. Valendrei je dao kopiju, a zadržao original.

„ Ovome ne možemo mnogo verovati „, rekao je Ngovi, pokazujući na tekst: „To što se dešavalo u Međugorju nije se smatralo pravim religioznim iskustvom, i bilo je od drugorazrednog značaja. Deseta tajna bi jednostavno mogla biti videoćeva mašta, i iskreno rećeno, kad pomislim koliko dugo to traje, sumnjam da je nešto drugo u pitanju."

„I ja isto mislim," rekao je Mićener, „ Jasna je sebe ubedi-la da su pojavljivanja stvarna i postala je ųrtva svog uverenja. Ipak, Valendrea je burno reagovao kad je proćitao poruku." Preprićao im je taj trenutak.

„Tako se ponašao i u Riznici „, rekao je arhivar, „kao lućak!"

Mićener se zagledao u Ngovija: „O ćemu se ovde radi, Ma-uricije?"

„Nisam sasvim siguran. Pre mnogo godina, dok sam bio biskup, zajedno s nekolicinom drugih, na zahtev Jovana Pavla, tri meseca sam proućavao treću tajnu .Ta poruka se u mnogome razlikovala od prve dve. One su bile precizne i detaljne, dok je treća tajna bila

više parabola. Njegova svetost je tražila da crkva pomogne u dešifrovanju poruke. I ja sam se složio. Ali, nikad nismo pomislili da je poruka nekompletna."

Ngovi je pokazao debelu knjigu velikog formata koja je ležala na stolu. Bili su to prastari rukopisi, stranice tako stare da su izgledale kao ugljenisane. Prednja strana je bila izvrljana recima na latinskom i raznobojnim crtežima koji bi trebalo da pred-

Treća tajna

291

javljmju pape i kardinale. Recí LIGNUM VITAE (drvo života), napisane izbledelim crvenim mastilom, jedva su se videle.

isfoovi je seo u jednu od stolica pored stola i upitao Miče-nera: „Šta znate o Sv. Malakaju?"

„Dovoljno da sumnjam da je čovek bio stvaran."

„Uveravam vas da su njegova proročanstva istinita. Ovu knjigu ovde štampao je 1595. dominikanski istoričar Arnold Vion, i ona sadrži tačna objašnjenja onoga što je Sv. Malakaj sam zapisivao posle svojih vizija."

„Mauricije, te vizije su se desile sredinom dvanaestog vc-ka. Četiri stotine godina je prošlo prč nego što je Vion počeo sve to da zapisuje. Čuo sam te priče. Ko zna šta je Malakaj rekao, ako je uopšte nešto i rekao. Njegove reci nisu sačuvane."

„Al, njegov rukopis je bio ovde 1595," rekao je arhivar, „naši zapisi to potvrđuju. Vion je imao mogućnosti da ih vidi."

„Ako je Vionova knjiga sačuvana, zašto nije Malakajjev rukopis?"

Ngovi je pokazao na knjigu: „Pa čak i da je Vionov tekst falsifikat, da su to njegova proročanstva, a ne Malakajeva, ne-verovatno je koliko su precizna. Kad pomislim šta se dešavalo proteklih nekoliko dana, sve sam više uveren u njihovu istinitost."

Ngovi je izvadio tri otkucane stranice. Mičener je brzo pogledao listove i video da je to prozni tekst.

Malakaj je bio Irac, rođen 1094. U dvadeset četvrtoj godini postao

je sveštenik, a u tridesetoj biskup. Irsku je napustio 1139. i došao u Rim, gde je Papi Inocentiju II podneo izveštaj o svojoj dijecezi. Dok je bio tamo, dozi veo je čudnu viziju budućnosti, video je dugačku listu ljudi koji će vladati crkvom. Za-pisao je vizije na pergamentu i dao ih papi. Pošto ih je proči-tao^papa ih je sklonio u arhivu i tu su ostali do 1595. kada ih je Vion našao i ponovo napisao listu papa, koju je Malakaj vi-60 u sv^ojoj viziji, zajedno sa proročkim predviđanjima, počev o Celestina II, 1143. godine i narednih sto jedanaest papa, ko-J1 će vladati posle njega, zaključno sa poslednjim papom.

292

Stiv Beri

„Nema nikakvog dokaza da je Malakaj zaista imao te vizije," rekao je Mičener. „Koliko se ja sec'am, čela ta priča je sastavljena krajem devetnaestog veka, na osnovu drugorazrednih izvora."

„Pročitajte neka od tih proročanstava?", mirno je rekao Ngo-vi. Ponovo je pogledao stranice koje je držao u ruci. Bilo je prorečeno da će osamdeset prvi papa biti Ljiljan i Ruža. Urban VIII, koji je vladao u to doba, bio je poreklom iz Firence, koja je kao svoj simbol koristila crveni ljiljan. On je takode bio biskup Spolete, koja je kao simbol imala ružu. Za devedeset četvrtog papu je rečeno da će biti Ruža Umbrije. Klement XIII, pre nego što je postao papa, bio je guverner Umbrije. Za devedeset šestog papu je rečeno da će biti Apostolska lutalica. Pije VI će svoje poslednje dane proživeti lutajući, kao zarobljenik Francuske revolucije. Lav XIII je bio 102. papa. Njega je video kao Svetlost na nebu. Na grbu pape Lava bila je slika komete. Jovan XXIII je opisan kao Pastir i mornar. On jeste sebe često opisivao kao pastira, a na znački Vatikana II, čije je zasedanje on inicirao, bili su krst i brod. Takode, pre nego što je postao papa, bio je patrijarh Venecije, stare pomorske pre-stonice. Mičener je podigao pogled i prokomentarisao: „Zanimljivo, ali kakve to veze ima sa svim ovim?"

„Klement je bio sto prvi papa. Malakaj je njega opisao kao Slava masline. Da li se sećate Jevanđela po Mateju, 24. poglavlje, u kome se pominju znaci kraja sveta?"

Sećao se. Hrist je izašao iz hrama, a njegovi učenici su počeli da se dive građevini. Reći ću vam istinu - rekao je - ni kamen na kamenu neće ovde ostati; sve će se srušiti. Kasnije, na Maslinskoj gori, učenici su ga preklinjali da im kaže kada će se to desiti i koji će biti predznak smaka sveta.

„Hrist je u tom pasusu predskazao drugi povratak na zemlju. Ali, Mauricije, ne verujete li valjda ozbiljno da nam se bliži smak sveta?"

Treća tajna

293

„Možda ne treba očekivati baš takvu kataklizmu, ali kraj jedne i početak druge epohe - sigurno! Predskazao je da će se to desiti posle Klementa. I još nešto. Poslednji od sto dvanaest papa, za koje je Malakaj naveo da će vladati od 1143. godine, je sadašnji papa. Malakaj je 1138. godine predvideo da će se on zvati Petrus Romanus."

Petar Rimljanin.

„To je sve zabluda," rekao je Mičener. „, neki kažu da Malakaj nikad nije pomenuo da će to biti Petar, već je to dopisano u devetnaestom vcku kada su štampali njegova predskazanja."

„Voleo bih da je to tačno," rekao je Ngovi i, navukavši par pamučnih rukavica, pažljivo je otvorio glomaznu knjigu. Stari pergament je šuštao pod njegovim rakama: „Pročitajte ovo!"

Pogledao je reci, ispisane na latinskom:

U periodu poslednjeg progona Svete rimske crkve vladace Petar Rimljanin, koji će svom stadu doneti mnogo patnje, posle kojeg će u gradu na sedam brda strašni sudija suditi svim ljudima.

„Valendrca je sam izabrao ime Petar," rekao je Ngovi, „da li sada vidite zašto sam zabrinut? To su bile Vionove reci, navodno i

Malakajeve, napisane pre mnogo vekova. Ko smo mi da to osporavamo? Možda je Klement bio u pravu. Mnogo se raspitujemo i zatim radimo ono šta nam se sviđa, a ne ono šta bi trebalo."

„Kako objašnjavate to," upitao je kardinal-arhivar, „da je ova knjiga nastala pre pet stotina godina i da su predskazanja koja se odnose na pape odavno napisana. Da je samo deset ili dvadeset tačm'h, bila bi to slučajnost. Kada je devedest odsto tačno, onda je to nešto drugo, i mi o tome razgovaramo. Čini se da samo oko deset odsto onoga što je rekao, nije ni sa čim povezano. Ogromna većina je veoma precizna. Poslednji, Petar, tačno je sto dvanaesti. Stresao sam se kad sam čuo da je Va-lendrea odabrao to ime."

294

Stiv Beri

Sve se vrlo brzo odvijalo. Prvo ono što je otkrio o Kateri-ni. Zatim mogućnost da se bliži kraj sveta - Posle kojeg će ö gradu na sedam brda strašni sitdija suditi svim ljudima. Rim je poznat kao grad na sedam brda. Pogledao je u Ngovija. Na njegovom licu se ogledala velika zabrinutost:

„Koline, morate nac'i taj Tiborov prevod! Ako Valendrea misli da je taj dokument tako važan, onda bi trebalo da i mi tako mislimo. Vi ste Jakoba najbolje poznavali. Razmislite koje je mesto mogao da izabere i da ga sakrije!" Ngovi je zatvorio knjigu: „Ovo je možda poslednji dan da možemo da uđemo u athivu. Sada će početi opsada. Valendrea će oterati sve disidente. Želeo sam da ovo vidite iz prve ruke; da razumete ozbiljnost situacije. Možemo raspravljati o tome šta je videoc iz Međugorja napisala, ali ono što je sestra Lucija napisala, i što je otac Tibor preveo, to je nešto sasvim drugo."

„Zaista ne znam gde bi taj dokumenat mogao biti. Ne mogu čak ni da pretpostavim kako ga je Jakob izneo iz Vatikana."

„Jedina osoba koja zna šifru za otvaranje sefa, to sam ja," rekao je

kardinal-arhivar, „ i otvarao sam ga samo Klementu."

Pomislio je ponovo na Katerininu izdaju i osećaj praznine ga je trenutno ispunio. Možda je dobro da se koncentriše na nešto drugo, makar na kratko: „Videću šta mogu da uradim. Ali, ne znam ni odakle da počnem."

Ngovijevo lice je i dalje bilo ozbiljn: „Koline, ne želim da dramatižujem stvari više nego što je potrebno, ali u vašim rukama je možda sudbina crkve."

Treća tajna

295

57. 15:30

Valendrea se izvinio mnoštvu ljudi koji su se okupili u sali za prijem da bi mu čestitali, što mora da ide. Grupa iz Firence je došla da mu poželi sreću i pre nego što je izašao, obećao im je da će prvo putovanje, na koje bude krenuo, biti za Toskanu.

Ambrozi ga je čekao na četvrtom spratu. Bio je radoznao da sazna razlog zbog kojeg je njegov sekretar pre pola sata izašao iz sale.

„Sveti oče," rekao je Ambrozi, „ Mičener se, po izlasku iz vaše kancelarije, sreo sa Ngovijem i kardinalom - arhivarom."

Sada je razumeo hitnost: „O čemu su razgovarali?"

„Pričali su iza zatvorenih vrata u jednoj od soba za čitanje.

Sveštenik koji me izveštava o događajima u arhivi, nije mogao ništa da sazna, sem da su čitali jednu staru knjigu, koju može da uzima samo arhivar."

„Koju?"

„Lignum Vitae."

„Malakajeva predskazanja? Mora biti da se šališ. To je budalaština. Ipak, šteta što ne znamo o čemu su razgovarali."

„Upravo postavljam ponovo prislušne uređaje. Samo, to će još potrajati."

„Kada Ngovi treba da otputuje?"

„Kancelarija mu je već raščišćena. Čuo sam da kreće za Afriku kroz nekoliko dana. Za sada je u svom apartmanu.“

I još uvek je komornik. Valendrea je tek trebalo da odluči ko će da ga zameni. Dvoumio se između tri kardinala koji mu w u jednom trenutku za vreme konklave nisu uskratili podršku:

„Razmišljao sam o Klementovim ličnim stvarima. Tiborov prevod mora da je među njima. Klement sigurno nije očekivao da ih iko, sem Mičenera, pregleda,“

È šta ste zaključili, Sveti oče?“

296

Stiv Beri

„Siguran sam da nam Mičener neće ništa doneti. On nas prezire. I zbog toga će dokument odneti Ngoviju. A to ne smem da dozvolim.“

Posmatrao je Ambrozija i čekao da vidi kakva će biti njegova reakcija. Stari prijatelj ga nije razočarao: „Želite da odmah nešto preduzmemo?“, upitao je njegov sekretar.

„Moramo da pokažemo Mičeneru da smo ozbiljni. Ali, ovog puta nećeš ići ti lično. Pozovi naše prijatelje i od njih zatraži pomoć.“

Mičener se vratio u stan koji je koristio od klementove smrti.

Proteklih nekoliko sati proveo je šetajući ulicama Rima. Glava je počela da ga boli pre pola sata; lekar u Bosni ga je upozorio da će mu se to dešavati, zato je otišao u kupatilo i popio dva aspirina.

Lekar mu je takode savetovao da se po povratku u Rim kompletno pregleda, ali sada nema vremena za to.

Otkopčao je mantiju i bacio je na krevet. Sat na noćnom stočiću pokazivao je tačno 18:30. Još mu je u s vežem sećanju bio

Valendrein nasrtaj na njega. Samo bog može da pomogne

katoličkoj crkvi. Čovek koji se ničega ne plaši je veoma opasan.

Neograničena vlast mu je dala odrešene ruke da radi šta hoće. I on se neće obazirati ni na šta. Razmišljao je i o navodnim Malakajevim predskazanjima. Znao je da ne treba da obraća pažnju na te

gluposti. Ali, neki strah se uvukao u njega. Pred-osećao je nevolju. U to je bio sasvim siguran.

Obukao je farmerke i košulju, pa se polako uputio u prednju sobu i seo na sofu. Namerno nije upalio nijedno svetlo.

Da li je pre deset godina Valendrea zaista uzeo nešto iz Riznice? Da li je Klement nedavno uradio isto to? Šta se to dešava? Kao da se sve okrenulo naopako! Kao da niko oko njega nije ostao neukaljan. A povrh svega, irski biskup koji je živeo pre devet stotina godina predvideo je propast sveta kad na vlast dođe papa po imenu Petar.

Treća tajna _____ 297

plasirao je slepoočnice pokušavajući tako da ublaži bol. Rasuti zraci blagog uličnog svetla probijali su se kroz prozor u sobu. U senci ispod prozora, stajao je hrastov kovčeg Jakoba Folk-nera. Setio se da je bio zaključan kada ga je prenosio iz Vatikana. Svakako je izgledao kao pravo mesto gde bi Klement mogao da sakrije nešto važno. Niko se nikad ne bi usudio da to pretresa. Prišao je kovčegu.

Upalio je jednu lampu i zagledao se u bravu. Nije želeo da je polomi i tako ošteti sanduk. Ponovo je seo da bi razmislio šta je najbolje da uradi. Pogled mu je pao na kartonsku kutiju koju je, dan posle Klementove smrti, doneo iz papinog apartmana. Tu se nalazilo sve što je ostalo od Klementa. Privukao je kutiju i počeo da razgleda predmete koji su nekada krasili papin apartman. Mnogi su prizivali neke uspomene - sat, specijalna penkala, uramljena slika Klementovih roditelja.

U svojoj papirnoj kesi nalazila se Klementova lična Biblija. Na dan sahrane su je poslali iz zamka Gandolfo. Nije otvarao knjigu, samo je doneo u stan i stavio u kutiju.

Divio se belom kožnom povezu čije su pozlaćene ivice bile malo oštećene, usled dugogodišnjeg korišćenja. Sa puno poštovanja je otvorio prvu stranu. Na nemačkom je bilo napisano - NA DAN

KADA SI POSTAO SVEŠTENIK, OD TVOJIH RODITELJA, KOJI TE MNOGO VOLE.

Klement je često pommjao svoje roditelje. Folknerovi su Pripadali bavarskoj aristokratiji, u vreme Ludviga I, porodica je bila protivnik nacizma. Nikad nisu podržali Hitlera, čak ni pred rat kada je bio na vrhuncu slave. Ali, bili su veoma oprezni i sv^oje neslaganje nisu nikad javno ispoljavali, trudeći se da Je-Vrejima u Bambergu pomognu, koliko su mogli. Životne uštede-Vln[^] dve lokalne jevrejske porodice Folknerov otac je preuzeo na čuvanje dok se rat ne završi. Nažalost, niko nije došao po [^]J novac. Zato je celokupan iznos poslao u Izrael. Poklon iz Pr^oslosti, kao залог budućnosti.

Odjednom se setio vizije koju je imao sinoć;

298

Stiv Beri

lice Jakoba Folknera!

Nemoj više da zanemaruješ poruke sa neba. Uradi ono što sam ti rekao. Seti se, mnogo toga se može reći odanom slugi.

Kakva je moja sudbina, Jakobe?

Ali, odgovorio mu je lik oca Ti bora:

da budeš znak svetu, poziv na pokajanje, glasnik koji će svima objaviti da je bog zaista živ.

Sta je sve lo značilo? Da li je bilo stvarno? Ili samo obmana uma, koga je udarac groma pomutio?

Polako je prelistavao Bibliju. Listovi su bili tanki i meki, kao tkanina. Na nekim mestima rečenice su bile podvučene. Po-negde su na marginama bile zabeleške. Obratio je pažnju na obeležene delove.

Glava 5:29. Važnije je slušati boga, nego čoveka.

Jakov 1: 27 Cista, neiskvarena veru pred bogom i ocem znači sledeće: pomagati sirotima i udovicama u njihovim nevoljama, i sačuvati sebe neokaljana od sveta!

Mateja 15:3-6 Zašto kršite božje zapovesti u ime svojih običaja? Na taj način običaji čine božje reci bezvrednim.

Mateja 5:19 Covek koji se ne pridržava čak i najmanje važne zapovesti i navodi druge da se slično ponašaju, nazvaće se najmanjim u Carstvu nebeskom.

Danilo 4:23 Sačuvaćeš mesto u tom carstvu samo ako shvatiš da Svevišnji vlada svetom.

Jovan 8:28 Ja ništa ne činim po svome, već govorim onako kako me je Otac naučio.

Zanimljiv izbor! Nove poruke uznemirenog pape? Ili samo slučajno odabrane rečenice?

Četiri končića obojene svile, koja su izvirivala iz donje ivice knjige, bila su gurnuta među stranice. Uhvatio je konciće i otvorio knjigu na obeleženom mestu.

Na njihovom kraju nalazio se mali srebrni ključ. Da li ga je Klement tu namerno ostavio? Biblija je stajala na noćnom stočiću u njegovoj spavaćoj sobi u zamku Gandol-

Treća tajna

299

u. Papa je mogao pretpostaviti da niko, sem Mičenera, neće u/imati knjigu.

Znao je od čega to može biti ključ. Odvezao ga je i gurnuo u bravu na kovčegu. Brava je škljocnula i poklopac se otvorio.

Unutra su bile kovertе. Stotinak ili više, sve pisane ženskom rukom i adresovane na Klementa. Adrese su bile različite - Min-hen, Kcln, Dablin, Kairo. Kejplaun, Varšava. Rim. Sve mesta u kojima je Klement službovao. Povratna adresa na svakom pismu bila je ista. Znao je ko ih je poslao, jer je četvrt veka brinuo o njegovoj korespondenciji. Njeno ime je bilo Irma Ran, prijateljica iz detinjstva. Nikad se nije mnogo raspitivao o njoj, a Klement mu je samo rekao da su zajedno odrasli u Bambergu.

Klement se redovno dopisivao sa nekoliko dugogodišnjih prijatelja.

Ali ova pisma su sva bila od Irme. Zašto ih je Klement čuvao? Zašto ih nije bacao? Neko je lako mogao pogrešno da protumači njihovu sadržinu, naročito neko nedobroname-ran kao Valendrea. Ali, očigledno da je Klement smatrao da su ona dovoljno vredna da preuzme takav rizik.

Pošto su sada bile njegovo vlasništvo, otvorio je jednu kovertu, izvadio pismo i počeo da čita.

58.

Jakobe,

Srce me je bolelo dok sam slušala vesti iz Varšave. Čula mm da su rekli da .si i ti bio u gomili ljudi kad je pobuna izbila. Komunistima bi se najviše dopalo da ti zajedno s drugim biskupima budeš žrtva. Laknulo mi je kad sam primila tvoje pismo i srećna sam što znam da nisi povređen. Volela bih da te Njegova svetost premesti u Rim, gde ćeš biti bezbedan. Znam da ti nećeš nikad da ga moliš za takvu uslugu, ali ju se molim

300

Stiv Ber

bogu da se to desi. Nadam se da ćeš moći da dođeš za Božić. Bilo bi lepo da praznike provedem pored tebe. Ako postoji šansa, javi mi. Kao i uvek, čekaću tvoje sledeće pismo i znaj, moj dragi Jakobe, da te mnogo volim!

* * *

Jakobe,

J uče sam pose ti la grob tvojih roditelja. Pokosila sam travu i očistila spomenik. Ostavila sam svežanj ljiljana sa tvojim imenom na njima. Kakva šteta da nisu požive li da vide šta si postao! Nadbiskup crkve, možda jednog dana i kardinal! Bili bi tako ponosni. Svakog dana se molim da se Nemačka preda. Možda će pomoću dobrih ljudi, kao što si ti, naša zaostavština postati nešto dobro. Nadam se da si dobrog zdravlja. Ja jesam. Bog mi je podario snažnu gradu. Možda ću doći u Minhen kroz tri nedelje. Ako

dođem, javiću ti se. Moje srce čezne da te opet vidi. A dušu mi greju one divne reci koje si mi u poslednjem pismu napisao. Čuvaj se, dragi Jakobe! Volim te uvek i zauvek.

t- *

Jakobe,

Uzvišeni kardinalu! Titula koju si zaslužio! Neka je blago-sloven Jovan Pavle što te je uzdigao! Još jednom ti hvala što si mi dopustio da prisustvujem konzistoriju. Naravno da niko nije ni znao ko sam. Sedela sam su strane i ćutala. Tvoj Kolin Mičener, koji je bio tamo, izgledao je tako ponosan. Zaista je onakav kako si ga opisao, zgodan mladi čovek. Neka ti bude kao sin koga smo oduvek želeli. Pomozi mu da uspe kao što su tvoji roditelji tebi pomagali. Neka on bude tvoja zaostavština. Nema ničeg lošeg u tome; nijedan zavet koji si dao crkvi ili bogu to ne zabranjuje. Još uvek mi oči zasuze kad se se tim kako

Treća tajna

301

- -(, „apa stavio crvenu kapu. Nikad se u životu nisam osećala tako ponosnom. Volim te, Jakobe, i nadam se da snagu koju imamo crpimo iz ove naše veze.

Čuvaj se, dragi moj, i piši ň! uskoro!

* * *

Jakobe,

Karl Hajgl je umro pre nekoliko dana. Za vreme pogreba setila sam se vremena kad smo nas troje bili decu i igrali se na reci jednog toplog letnjeg dana. On je bio tako nežan čovek, i da nije bilo tebe, možda bih se u njega zaljubila. Pretpostavljam da to i sam znaš. Žena mu je umrla pre nekoliko goodi-na i Uveo je sam. Deca su mu nezahvalna i sebična. Sta se desilo s našim mladima? Zar ne cene svoje poreklo? Mnogo puta bih mu odnela večeru i onda bismo sedeli i razgovarali. Mnogo ti se divio. Mali, mršavi Jakob, postao kardinal katoličke crkve! Sada je državni sekretar. Samo

jedan korak pa da postane papa. Želeo je da te ponovo vidi, i šteta da mu se želja nije ostvarila. Bamberg nije zaboravio svog biskupa i ja znam da ni biskup nije zaboravio grad svoje mladosti. Redovno sam se molila prethodnih dana za tebe, Jakobe. Papi nije dobro. Uskoro će birati novog papu. Molila sam boga da pazi nu tebe. Možda će uslišiti molbu jedne starice koja duboko voli i svog Boga i svog kardinala. Čuvaj se!

* * *

Jakobe,

Gledala sam na televiziji kad si se pojavio na balkonu crkve Sv. Petra. Ne mogu ni da ti opišem količinu ljubavi i ponosa koju sam osećala. Moj Jakob je sada Klement. Tako si mudro izabrao ime. Kad sam ga već pomenula, selila sam se kad smo nas dvoje išli u katedralu da posetimo njegov grob. Sećam

302

Stiv Beri

se kuko si zamišljao Klementa II. Namac koji je postao papa! Još tada sam u tvojim očima videla da imaš viziju. Nekako je on bio deo tebe. Sada, kao Klement XV, ti si papa! Budi mudar, dragi Jakobe, ali budi hrabar. Crkva je u tvojim rukama, i možeš je izgrađivati ili uništiti. Neka se sa ponosom sećaju Klementa XV. Bilo bi divno kada bi posetio Bamberg. Pokušaj da to jednog dana organizuješ! Nisam te tako dugo videla. Bila bih srećna da te vidim, makar na kratko, čak i samo u javnosti. U međuvremenu, neka ovo što imamo greje naša srca i hrani dušu. Vladaj čvrstom rukom i dostojanstveno, i nikad ne zaboravi da je moje srce sa tobom!

59. 9:00

Katerina je došla do zgrade u kojoj je stanovao Mičener. U mračnoj ulici nije bilo prolaznika, samo mnoštvo parkiranih automobila. Kroz otvorene prozore stanova mogla je čuti razgovore njihovih ukućana, viku dece i muziku. Iz pravca bulevara koji se nalazio nedaleko iza nje, dopirala je buka saobraćaja.

U Mičenerovom apartmanu je gorelo svetio. Sakrila se u ulazu zgrade preko puta njegove, i odatle, iz zaklona, gledala u sobe na trećem spratu.

Bilo je neophodno da razgovaraju. Moraće da razume. Zna da je izgubila njegovo poverenje, ali nije ga izdala. Valendrei nije ništa rekla. Nije bio toliko ljut koliko je očekivala da će biti, i zbog toga se još gore osećala. Da li će se ona ikad prizvati pameti? Zašto stalno pravi iste greške? Zar ne može bar jednom nešto da uradi kako treba? Čini se da je stalno nešto sprečava da bude bolja nego što jeste, iako ona oseća da je za to sposobna.

Treća tajnu

303

Stajala je u mraku, usamljena i tužna, ali rešena da uradi ono što je naumila. Nije videla Mičenera da se kreće po apartmanu i pitala se da li je on uopšte tu!

Sakupljala je hrabrost da prede ulicu kad je ugledala automobil kako skreća sa bulevara i ide prema njegovoj zgradi. Farovi su osvetljavali put i ona se pribila uza zid i povukla još dublje u senku.

Kola su se zaustavila i farovi se ugasili.

Crni mercedes karavan.

Zadnja vrata su se otvorila i jedan mršavi čovek je izašao. Na svetlosti koja je dolazila iz unutrašnjosti kola mogla je da vidi da je visok, uskog lica i velikog oštrog nosa. Nosio je komotno sivo odelo i nije joj se dopao njegov pogled. Viđala je takve ljude i ranije. U kolima su bila još dvojica; jedan je vozio, a dragi je sedeo pozadi. Bilo je jasno da je Kolin u opasnosti. Sigurno ih je Ambrozi poslao. Visoki čovek je ušao u Mičenerovu zgradu.

Merceds je produžio dalje niz ulicu. Svetio u Mičenerovom stanu i dalje je gorelo.

Izašla je iz svog zaklona i požurila preko ulice.

* * *

Mičener je završio čitanje poslednjeg pisma i razgledao je kovertu razbacane svuda okolo. U protekla dva sata pročitao je svaku reč koju je Irma Ran napisala. Sigurno je da u kovčegu nisu bila sva pisma koja mu je poslala, jer je njihova korespondencija trajala decenijama. Možda je Folkner sačuvao samo ona koja su mu bila posebno draga. Poslednje je nosilo datum od pre dva meseca - još jedno dirljivo pismo u kome je izražavala brigu za njegovo zdravlje, zabrinutost zbog onoga što je videla na televiziji i molila ga da vodi računa o sebi.

Vratio se u prošlost i tek sada shvatio značenje nekih njegovih reci, naročito komentara kada su razgovarali o Katerim;

304

Stiv Beri

Ti misliš da si jedini sveštenik koji je podlegao iskušenju! I da li je to uopšte bilo pogrešno? Da li si ti osećao da si p<>-g resio? Da li je tvoje srce reklo da je to pogrešno?

I neposredno pre nego što će umreti. Čudna rečenica koju je izgovorio kad se raspitivao o Katerini i tribunalu. U redu je što brineš, Koline! Ona je deo tvoje prošlosti. Deo koji ne treba da zaboraviš.

Mislio je da ga njegov prijatelj samo teši. Sada je razumeo da je u tim recima bilo još nečega.

Ali, to ne znači da ne možete da budete prijatelji. Podelite svoje živote kroz reci i osećanja. Iskusite bliskost koju neko ko zaista voli mole da pruži. Sigurno nam Bog ne zabranjuje takvo zadovoljstvo. Setio se pitanja koje mu je Klement postavio u zamku Gan-dolfo, samo nekoliko sati pred smrt: Zašto sveštenici ne smeju da se žene? Zašto moraju da ostanu čedni? Ako je ženidba prihvatljiva za druge, zašto nije i za sveštenstvo?

Nije mogao, a da se ne zapita, koliko daleko su oni otišli u svojoj vezi. Da li je papa prekršio svoj zavet na celibat? Da li je uradio isto to što i Tomas Keli, kome su zbog toga sudili? Ništa u pismima nije

ukazivalo na tako nešto, ali to samo po sebi nije ništa značilo. Na kraju krajeva, ko bi pisao o tim stvarima?

Naslonio se na naslon sofe i protrljao oči.

Nije našao prevod oca Tibora u kovčegu. Pregledao je svaki koverat, pročitao sva pisma, za slučaj da je Klement doku-mcnat sakrio u nekom od njih. U stvari, nigde ni jednom rečju se nije pominjala Fatima. Sav ovaj trud nije dao nikakav rezultat. I dalje se nalazio na samom početku, sem što je saznao za Irmu Ran.

Ne zaboravite Bamberg!

To mu je Jasna poručila. To mu je i Klement napisao u poslednjoj poruci - Voleo bih da počivam u svetom mestu Bamberg, tom divnom gradu pored reke, u katedrali koju sam voleo. Jedino žalim što nisam još jednom mogao da vidim njenu lepotu. Međutim, možda bi moja zaostavština ipak mogla biti tamo.

Treća tajna

305

Setio se poslepodneva u solarijumu zamka Gandolfo, i ono-aa što mu je Klement prošaputao;

Dozvolio sam Valendrei da pročita ono što se nalazilo u kutiji. ^

Šta je bilo unutra?

Deo pisma koje mi je otac Tibor poslao.

„Deo?“, tek sada je razumeo šta je time hteo da kaže.

I put u Torino mu je proleteo kroz glavu, kao i Klemento-va žestina dok je govorio o njegovoj odanosti i sposobnostima. I koverat! Hoćeš li ovo da pošalješ, molim te? Bilo je to pismo za limu Ran. Nije na to obraćao pažnju. Poslao je bezbroj pisama proteklih godina. Ali, bila je čudna molba da pismo pošalje odande, uz naglašavanje da to uradi lično.

Noć pre toga, Klement je bio u Riznici. On i Ngovi su čekali ispred, dok je papa proučavao sadržaj kutije. Tada je mogao da uzme dokumenat. Ali, to znači da, kada su papa i Valendrea otišli u Riznicu nekoliko dana kasnije, prevod više nije bio tamo. Šta je on

pitao jutros Valendreu?

Kako znate da je bio tamo?

Ne znam! Ali niko se nije vraćao u arhivu posle tog petka, a Klement je umro dva dana kasnije.

Vrata apartmana su se širom otvorila.

U sobi je gorela samo jedna lampa, i u polumraku je video da ulazi visok, mršav čovek koji je odmah nasrnuo na njega. Podigao ga je sa kreveta i pesnicom snažno udario u stomak.

Ostao je bez vazduha.

Napadač ga je još jednom udario u grudi i on je posrćući poleteo prema spavaćoj sobi. Toliko je bio zatečen celom situacijom, da se prosto paralisao. Nikad ranije se nije tukao. Znao je da bi trebalo da podigne ruku da bi se zaštitio, ali usledio je novi udarac u stomak i on se sručio na krevet.

Teško je disao, i pogledavši u tamnu priliku, zapitao se šta ga sledeće čeka. Čovek je izvadio nešto iz džepa. Crni pravougaoni predmet, dugačak oko petnaest santimetara, iz koga su vi-

306

Stiv Beri

mila dva sjajna metalna šiljka kao klešta. Iznenada, i/ među šiljka-ka bljesnula je jaka svetlost. Pištolj za uspavlivanje!

Svajcarska garda ih je nosila, umeslo klasičnog pištolja s mecima, kao sredstvo za zaštitu pape. Njemu i Klementu su pokazali to oružje i objasnili da baterija od devet volti može da proizvede dve stotine hiljada volti, koje trenutno imobilisu čoveka. Gledao je kako plavo-bela struja protiče sa jedne elektrode na drugu, i čuo da vazduh pucketa.

Tanke usne njegovog napadača razvukle su se u osmeh: „Sada ćemo malo da se zabavljamo," rekao je na italijanskom. Mičener je sakupio snagu i nogom udario njegovu ispruženu ruku. Pištolj za uspavlivanje mu je ispao i otkotrljao se prema otvorenim vratima. Napadač je bio sasvim iznenađen ovakvom reakcijom, ali se brzo

pribrao i udario Mičenera posred lica, koji je usled siline udarca pao na bevel.

Čovek je zavukao ruku u drugi džep. Začulo se škljocanje i ugledao je nož. Držeći čvrsto sečivo, čovek je podigao ruku i nagnuo se prema njemu. Mičener se pri digao i pomislio kako će se osećati kad ga ubode.

Ali ništa nije osetio.

Umesto toga, čuo je pucketanje elektriciteta i video da se čovek trgnuo. Zatim je zakolutao očima, a rake su mu mlitavo pale niz telo, koje je počelo da se grči. Nož mu je ispao iz ruke čiji su mišici omlitaveli, i on se srušio na pod.

Mičener se uspravio i seo.

Iza napadača je stajala Katerina. Bacila je pištolj za uspavljivanje i prišla mu: „Da li si dobro?“

Držao se za stomak, boreći se za vazduh.

„Koline, da li je sve u redu?“

„Ko je ...dođavola ...ovaj čovek?“

„Nemamo vremena za razgovor. Dole su još dvojica;“

„Šta je to što ti znaš...a ja ne znam?“

„Objasniću ti kasnije. Moramo da odemo odavde.“

Treća tajna

307

Shvatio je da mora brzo da razmišlja: „Uzmi moju putnu torbu.

Eno tamo je ...nisam se raspakovao po povratku iz Bosne.“

„Putuješ negde?“

Nije želeo da joj odgovori, i činilo se da je razumela njegovo ćutanje.

„Nećeš da mi kažeš,“ rekla je.

„Otkud to da si ti ovde?“

„Došla sam da razgovaramo. Da pokušam da ti objasnim. Ali videla sam ovog čovka kad se dovezao sa još dvojicom.“

Pokušao je da ustane sa kreveta, ali je osetio oštar bol i ponovo je

seo.

„Povredeni si," rekla je.

Trudio se da udahne vazduh: „Da li si znala da ovaj tip dolazi ovamo?"

„Ne mogu da verujem da me ovako nešto pitaš."

„Odgovori mi!"

„Došla sam da razgovaramo i čula pucketanje struje. Čula sam kad si mu ovo čudo udarcem izbio iz ruke i videla da je tip izvukao nož. Zgrabila sam stvar sa poda i uradila ono što sam mogla. Mislila sam da ćeš mi biti zahvalan."

„Jesam. Kaži mi šta znaš!"

„Ambrozi me je napao one noći kad smo bili sa Tiborom u Bukureštu. Sasvim jasno mi je stavio do znanja da me čeka pakao ako ne budem sarađivala sa njima." Pokazala je tipa na podu.

„Sigurna sam da ga je on poslao. Jedino ne znam šta hoće od tebe."

„Pretpostavljam da Valendrca nije bio zadovoljan današnjim razgovorom, pa je resio da me natera na poslušnost."

„Moramo odmah da idemo," ponovo je rekla.

Otišao je do putne torbe i stavio unutra par lakih cipela. Bol u stomaku je bio toliko jak da su mu se oči napunile suzama.

„Volim te, Koline! Znam da sam pogrešila, ali uradila sam to sa dobrom namerom," reci su joj brzo nadolazile, kao da je jedva čekala da ih izgovori.

M ^Ł

ë

308

Stiv Beri

Pogledao je i rekao: „Teško da mogu da protivurečim nekome ko mi je upravo spasao život."

„Ja ne želim da se raspravljamo."

Nije ni on želeo. Možda ne treba da bude tako pravdoljubiv. Ni on nije bio sasvim iskren prema njoj. Sagnuo se i pro-verio puls svog

napadača: „Biće sigurno veoma besan kad se probudi. Ne želim da budem tada u njegovoj blizini.“

Pošao je ka ulaznim vratima i ugledao razbacana pisma po podu. Morao je da ih uništi. Počeo je da ih sakuplja.

„Koline, moramo da odemo odavde pre nego što se druga dvojica pojave.“

„Moram ovo da uzmem...“ čuo je korake u prizemlju.

„Koline, mora da požurimo!“

Zgrabio je pisma i trpao ih u torbu, ali bilo je nemoguće da ih sve pokupi. Polovina je ostala na podu. S mukom se ispravio i za Katerinom brzo izašao iz apartmana. Pokazao je prstom na gore, popeli su se na gornji sprat, a zvuk koraka dvojice muškaraca koji su se penjali, bivao je sve glasniji. Bol mu je otežavao kretanje, ali adrenalin mu je dao snage da produži.

„Kako ćemo da izađemo odavde?“, prošaputala je.

„Postoji još jedno stepenište u zadnjem delu zgrade, koje vodi u dvorište. Idi za mnom.“

Tiho su prošli niz hodnik koji se nalazio na suprotnoj strani zgrade. Našao je sporedne stepenice upravo u trenutku kada su se dva tipa pojavila tridesetak metara iza njih.

Silazio je po tri stepenika odjednom, ne obazirući se na užasan bol u stomaku. Putna torba, puna pisama, udarala ga je o bokove i otežavala kretanje. Stigli su do prizemlja i istrčali iz zgrade.

Dvorište je bilo puno automobila i morali su da trče između njih. Izašli su na ulicu u kojoj je saobraćaj bio veoma živ. Automobili su jurili pored njih, trotoari su bili puni prolaznika. Hvala bogu da u Rimu ljudi kasno izlaze.

Ugledao je taksi kako nedaleko od njih staje uz ivičnjak.

Treća tajna

309

i

je Katerinu i povukao je prema prljavom vozilu. BacioSje pogled

unazad i video dvojicu kako izlaze iz dvorišta.

I oni su njega ugledali i pojurili u njegovom pravcu.

Stigao je do taksija i naglo otvorio zadnja vrata. Uleteli su unutra: "Brzo, krenite!", viknuo je šoferu.

Kola su naglo krenula. Kroz zadnji prozor video je da su ona dvojica stali i obustavili poteru.

„Gde idemo?", upitala je Katerina.

„Imaš li pasoš kod sebe?"

„U tašni mi je."

„Na aerodrom," viknuo je vozaču.

60.

23:40

Valendrea je kleknuo pred oltar u kapeli koja je sagrađena na lični zahtev njegovog omiljenog Pavla VI. Klement nije voleo da je koristi; više mu se dopadala manja kapela, koja se nalazila na dnu hodnika, ali Valendrea je želeo da se jutarnja misa održi u ovom bogato ukrašenom prostora, jer će doći oko četrdeset specijalnih gostiju da u svečanosti učestvuju zajedno sa svojim papom. Posle toga, kratko vreme koje bude proveo sa njima, kao i zajednička fotografija, učvrstiće njihovu lojalnost. Klement nikad nije koristio zvaničnu odeću - jedna od mnogih njegovih grešaka - ali Valendrea je nameravao da uživa u svemu što mu je kao papi pripadalo, i za šta su se njegovi prethodnici izborili.

Osooblje se povuklo na spavanje, a Ambrozi je otišao da se poštara za Mičenera. Bilo mu je potrebno da neko vreme bude sam, jer je želeo da se moli bogu, koji će ga sigurno saslušati.

Razmišljao je da li da mu se obrati uobičajenim - Oče naš, ŕ nekom drugom molitvom, ali je zaključio da će iskreni raž-

310

Stiv Beri

govor biti najbolje rešenje. Pa, sada je vrhovni poglavar božje apostolske crkve. Ako on nema prava da otvoreno razgovara sa

bogom, ko ima?

Došao je do zaključka da je ono što se jutros odigralo sa Mičenerom - koji mu je dao da pročita desetu tajnu Međugorja - znak sa neba! Zbog nekog razloga baš njemu je omogućeno da sazna tajne i Fatime i Međugorja. Očigledno, ubistvo oca Tibora je bilo opravdano. Iako jedna od zapovesti zabranjuje ubijanje, pape su tokom vekova potamanile milione ljudi. Savrsc-meno doba nije ništa drugačije. A prclnja Rimokatoličkoj crkvi je bila sasvim realna. Iako je Klement XV umro, ostao je njegov štićenik i Klemcntova zaostavština se nalazila negde kod njega. Nije smeo da dozvoli da se crkva izloži još većoj opasnosti od one u kojoj je trenutno. Situacija je zahtevala da se problem definitivno resi. Kao i u slučaju oca Tibora, lako će se pozabaviti i Kolinom Mičenerom. Sklopio je ruke i pogledao uvis u izmučeno lice razapetog Hrista. Pobožno je molio božjeg sina da mu pokaže pravi put. Sigurno je postao papa zato što to zaslužuje. I nema sumnje da je bio podstaknut da uzme ime Petar. Do ovog popodneva je mislio da je sve to rezultat njegove ambicije. Sada je, međutim, shvatio. On je bio izabran, Petar II. Za njega je postojao samo jedan put, i zahvalio se Gospodu što mu je dao snagu da uradi ono što je potrebno:

„Sveti oče!”

Prekrstio se i ustao. Na vratima slabo osvetljene kapele stajao je Ambrozi, na čijem se licu ogledala zabrinutost: „Šta je sa Mičenerom?”

„Pobegao je. Zajedno sa gospodom Lev. Ali, nešto smo pronašli.” Valendrea je pregledao tajna pisma; bio je veoma iznenađen otkrićem da je Klement XV imao ljubavnicu. Iako u pismima nije bilo konkretnog priznanja da je počinjen smrtni greh - a za

Treća tajna

311

.veštenika je kršenje zavela na celibat svakako bio smrtni greh _

njihov sadržaj je nedvosmisleno upućivao na takav zaključak.

„Nikad kraja iznenađenjima." rekao je Ambroziju, podigavši pogled sa pisama.

Sedeli su u biblioteci, istoj onoj u kojoj je primio Mičene-ra. Setio se reci koje je Klement izgovorio pre mesec dana, kada je saznao da Keli nije ostavio tribunalu neku drugu mogućnost, sem da ga kazne. Možda jednostavno treba da saslušamo suprotno gledište.

Sada je razumeo zašto je Klement bio za la-kav pristup. On, očigledno, nije celibat shvatao ozbiljno. Pogledao je Ambrozija: „Ovo je isto tako ozbiljno, kao i njegovo sa-moubistvo. Nisam znao da je Klement bio tako složena ličnost." „I očigledno veoma dovrtljiv," rekao je Ambrozi, „uzeo je Tiborovo pismo iz Riznice, jer je znao šta ćete vi s njim da uradile."

Nije mu se dopalo da ga Ambrozi podseća na to kako je on predvidljiv, ali nije ništa rekao. Uraesto komentara, naredio je:

„Uništi sve ovo!"

„Zar ne bi trebalo da ih zadržimo?" „Ne mogu nam biti ni od kakve koristi, iako bih voleo da ih upotrebim. Uspomena na Klementa se mora očuvati. Ako njega diskreditujemo, diskreditovaćemo i samu službu božju, a to ne mogu da dozvolim. Prljajući uspomenu na njega, sebi bismo naneli štetu. Iscepaj ih!" Konačno je upitao ono što mu je bilo važno da sazna: „Gde su otišli Mičener i gđa. Lev?"

„Naši prijatelji proveravaju taksije. Uskoro ćemo saznati." Njemu je i ranije palo na pamet da je Klement možda pismo sakrio u kovčegu. Međutim, imajući u vidu ovo što je saznao o ličnosti svog bivšeg neprijatelja, zaključio je da je Klement očigledno bio mnogo pametniji. Uzeo je jedan koverat i pročitao adresu pošiljaoca - Irma Ran, Hinterholz 19, Bamberg, Nemačka.

Mobilni telefon je tiho zazvonio i Ambrozi ga je izvukao iz mantije. Posle kratkog razgovora, prekinuo je vezu.

Stiv Beri

Treća tajna

313

Valendrea je i dalje gledao u koverat: „Dozvoli mi da pogađam. Otišli su na aerodrom.“

Ambrozi je klimnuo glavom.

Pružio mu je koverat: „Nadi ovu ženu, Paolo, i nac'i ćeš to što tražimo! Mičener i gđa. Lev će takode biti tamo. Oni su sigurno već na putu za Bamberg.“

„Zašto ste tako sigurni?“

„Čovek nikad ne može biti sasvim siguran, ali to je sasvim logičan zaključak. Ovog puta, /adalak obavi lično.“

„Zar nije malo riskantno?“

„Moramo preuzeti taj rizik. Siguran sam da ćeš uspeti da obaviš posao, a da te niko ne vidi.“

„Naravno, Sveti oče!“

„Želim da Tiborov prevod uništiš onog momenta kada ga pronađeš. Ne zanima me kako, samo ga nađi! Oslanjam se na tebe da ćeš znati šta treba da radiš. Ako bilo ko - doslovno bilo ko - ta Klementova žena, Mičener, Katerina, ili neko treći -pročita tekst i sazna njegov sadržaj, ubij ga! Nemoj da oklevaš, odmah ga ukloni!“

Mišići na licu njegovog sekretara nisu se ni za trenutak po-merili. Njegove oči, kao u ptice grabljivice, netremice su i prodorno gledale u papu. Valendrea je znao koliko je duboko bilo neprijateljstvo između Ambrozija i Mičenera - on ga je čak i podslrekavao, jer ništa ne obezbeđuje veću lojalnost od mržnje. Tako bi naredni sati mogli doneti veliko zadovoljstvo njegovom prijatelju.

„Neću vas razočarati, Sveti oče," rekao je tiho Ambrozi.

„Ne treba da brineš o tome da li ćeš mene da razočaraš. Mi smo na zadatku koji nam je Bog odredio, i mnogo toga je stavljeno na

kocku. Veoma mnogo."

61.

BAMBERG, NEMAČKA

PETAK, 1. DECEMBAR

10:00

Nakon kraće šetnje kaldrmisanim ulicama Bamberga, Mičener je razumeo ljubav koju je Jakob Folkner osećao prema ovom meslu. Prvi put je ovde. Folkner je dolazio nekoliko puta, ali uvek sam. Planirali su da papa, u sklopu mnogobrojnih hodočašća na koje je nameravao da ide, dođe i u Bamberg. Folkner mu je rekao da želi da poseti grob roditelja, da održi misu u katedrali i da vidi stare prijatelje. I zato ga je njegovo samou-bistvo još v'se zbunilo, jer je planiranje tog radosnog događaja bilo u punom jeku.

Bamberg je smešten na ušću dveju reka: brze Regnic i kri-vudave Majne. Deo grada koji je pripadao crkvi nalazio se na brdu; šumoviti vrh je nekada bilo dom prinčeva-biskupa i na njemu su sagrađeni - kraljevska palata, manastir i katedrala. Na nižim padinama, naspram obale Regnica, prostirao se sekularni deo grada, u kome se razvijala trgovina i ljudi se bavili biznisom. Reka je simbolično spajala dva dela grada, i na njoj su pametni političari pre mnogo vekova podigli gradsku kuću, uglavnom od drvene građe i ukrasili je freskama veselih boja. Stajala je nasred ostrva i predstavljala centar dve klase. Kameni most je spajao obale reke; delio je zgradu na dva dela, a povezivao oba sveta.

Iz Rima je sa Katerinom otišao avionom u Minhen i prenoćili su blizu aerodroma. Jutros su iznajmili auto i krenuli na sever u centralni deo Bavarske, vozeći se kroz brda skoro dva sata. Sada su stajali na Maksplacu, trgu na kojem se nalazila živopisna pijaca. Trgovci su bili zaokupljeni pripremama za početak božićne proslave, koja je počinjala kasnije u toku dana. Hladan vetar mu je sušio usta, sunce se samo povremeno pomaljalo, a sneg je škripao pod nogama. Potpuno nepripremljeni za

Sliv Beri

ovakvu promenu temperature, on i Katerina su svratili u jednu od radnji i kupili kapute, rukavice i kožne čizme.

Crkva Sv. Martina, koja se nalazila s njegove leve strane, bacala je veliku senku preko trga punog ljudi. Mičener je mislio da može nešto da sazna ako porazgovara sa sveštenikom. Pretpostavljao je da on poznaje Irmu Ran, ispostavilo se da je bio u pravu. Vrlo predusretljiv, sveštenik im je rekao da bi mogli da je potraže u parohijskoj crkvi, koja se nalazila nekoliko blokova dalje prema severu, preko kanala.

Našli su je kako radi u jednoj od bočnih kapela, ispod razapetog Hrista, koji je tužno gledao odozgo. Vazduh je bio ispunjen mirisom tamjana i voska. Bila je to sitna žena, svetle puti i lepih crta lica. Njena lepota nije nestala sa godinama, i da nije znao da se bližila osamdesetoj, mogao se zakleti da ima oko šezdeset.

Posmalrali su je kako svaki put kad prođe ispod raspeća, pobožno savije kolena. Mičener je sam krenuo napred i prošao kroz otvorena gvozdena vrata. Iznenada ga je obuzelo čudno osećanje. Da li se on upliće u nešto što ga se ne tiče? Ali brzo je odagnao te misli. Na kraju krajeva, sam Klement ga je poslao ovamo:

„Da li ste vi Irma Ran?“, upitao je na nemačkom.

Pogledala ga je. Srebrna kosa joj je dosegala do ramena, lice žućkaste boje bez šminke, bore na obloj bradi nežne, a oči nekako duševne i saosećajne.

Prišla mu je i rekla: „Pitala sam se kada ćete se pojaviti!“

„Kako znate ko sam? Nikad se nismo sreli.“

„Ali ja vas poznajem.“

„Očekivali ste me?“

„Svakako. Jakob je rekao da ćete doći. A on je uvek bio u pravu... naročito u vezi sa vama.“

Tada je shvatio: „U svom pismu, onom koje je poslao iz Torina?“

Onda vam je pomenuo?"

Klimnula je glavom.

„Kod vas je ono što tražim, zar ne?"

Treća tajna

315

Zavisi. Da li dolazite u svoje ime ili vas je neko poslao." Čudno pitanje, ali je razmislio pre nego što je odgovorio: „Dolazim u ime moje crkve."

Ponovo se nasmešila: „Jakob je rekao da ćete lako odgovoriti.

Dobro vas je poznavao."

Pozvao je Katerinu da priđe i upoznao ih. Dok su se rukovale, starica joj je uputila topao osmeh: „Drago mi je da sam vas upoznala. Jakob je pomenuo da ćete možda i vi doći."

62. VATIKAN, 10:30

Valendrea je listao stranice Lignum vitae. Arhivar je stajao ispred njega. Naredio je starom kardinalu da dođe na četvrti sprat i ponese knjigu sa sobom. Hteo je lično da se uveri zbog čega su Mičener i Ngovi bili za nju zainteresovani.

Deo Malakajevog proročanstva, koji se odnosio na Petra Rimljanina, našao je na kraju Vionovih objašnjenja, izloženih na hiljadu osam stotina stranica.

U periodu poslednjeg progona Svete rimske crkve vladace Petar Rimljanin, koji će svom stadi doneti mnogo patnje, posle kojeg će u gradu na sedam brda strašni sudija suditi svim ljudima.

„Zaista verujete u ove gluposti?"

„Vi ste sto dvanaesti papa na Malakajevoj listi. Poslednji koji se pominje, i za koga je rekao da će uzeti to ime."

„Znači, crkva je suočena sa apokalipsom. U gradu na sedam brda strašni sudija će suditi svim ljudima. I u to verujete? Nemoguće je da ste tako neuki i naivni."

316

Stiv Beri

„Rim se nalazi na sedam brda. Predstavljaju ga tako još od antičkog doba. A vaš ton me vređa.“

„Ne zanima me šta vas vrcda. Samo želim da mi kažete o čemu ste razgovarali sa Ngovijem i Mičenerom,“

„Neću vam ništa reći.“

Pokazao je knjigu: „Onda mi kažite zašto verujete u ovo proročanstvo?“

„Kao da je važno u šta ja verujem.“

Ustao je od stola: „Naravno da je važno, Visosti! Smatrajte to svojom poslednjom obavezom prema crkvi. Čini mi se da vam je danas poslednji dan, zar ne?“

Na starčevom licu se nije videla tuga, koju je sigurno osećao. Ovaj kardinal je služio u Rimu skoro pet decenija i svakako je doživeo mnogo, i radosnih, i tužnih trenutaka. Ali za vreme konklave, on je orkestrirao podršku Ngoviju i odlično obavio posao sakupljanja glasova - juče, kada su kardinali počeli slobodno da pričaju, to je definitivno potvrđeno. Šteta što je izabrao pogrešnu stranu.

Međutim, uznemiravala ga je činjenica da je prethodnih dana i u štampi pokrenuta rasprava o Malakajevom proročanstvu.

Sumnjao je da je izvor tih priča baš kardinal, koji stoji pred njim, mada novinari nisu pomenuli ni jedno ime, već su koristili ustaljenu formulaciju - neimenovani službenik u Vatikanu. O

Malakajevim predskazanjima se i ranije razgovaralo -

konspi-ratori su odavno upozoravali na njegove reci - a novinari su sada počeli da povezuju podatke. Sto dvanaesti papa je zaista uzeo ime Petar II. Kako je kaluđer u jedanaestom ili hroničar u šesnaestom veku mogao znati da će se tako nešto dogoditi? Da li je moguće da je to samo slučajnost? Verovatno da jeste, ali je takvo objašnjenje teško prihvatiti.

Sam Valendrea se zapravo isto to pitao. Neko bi mogao pomisliti da je to ime uzeo zato što je znao šta je zabeleženo u arhivama Vatikana. Ali-on je odavno izabrao ime Petar, još za vreme

vladavine Jovana Pavla II, kada je resio da jednog dana

Treća tajna

317

postane papa. Nikome to nije pominjao, čak ni Ambroziju. A nikad nije čitao ni Malakajeva proročanstva.

Ponovo je pogledao u arhivara, očekujući da ovaj odgovori na njegovo pitanje. Kardinal je najzad rekao: „Nemam šta da izjavim.“ „A da li možda možete da pretpostavite gde bi nestali dokumentat mogao biti?“

„Ja ne znam ništa o neslalom dokumentu. Sve što je zabeleženo u evidenciji, nalazi se na svom mestu.“

„Taj dokumentat nije evidentiran. Klement ga je sam doneo u Riznicu.“

„Ne mogu biti odgovoran za stvari o kojima ništa ne znam.“

„Zaista? Pa zašto mi ne kažete to što znate. O čemu su Mi-čener i Ngovi razgovarali kad ste se sreli?“

Arhivar je ćulao.

„Pošlo nećete da odgovorite, očigledno je da su pričali o ne-stalom dokumentu i da ste vi takode umešani u njegov nestanak.“

Znao je da će mu ovom optužbom slomiti srce. Kao arhivar, imao je dužnost da čuva crkvene rukopise. Činjenica da je jedan nestao, zauvek će predstavljati mrlju na njegovoj karijeri.

„Nisam ni u šta umešan. Ja sam vrata Riznice otvarao samo po naređanju Njegove svetosti, Klementa XV.“

„Verujem vam, Visosti. Mislim da je Klement lično, bez ičijeg znanja, uzeo dokument. I jedino što ja sada želim jeste da ga ponovo nađem,“ sve je ovo rekao blagim, pomirljivim glasom, dajući tako kardinalu do znanja da je prihvatio njegovo objašnjenje.

„I ja takode želim...“, arhivar je počeo, a onda zastao, kao da se uplašio da će reći više nego što treba.

„Nastavite. Kažite mi, Visosti!“

>Ja sam, kao i vi, zaprepašćen činjenicom da je nešto nestalo. Ali, zaista ne znam kada se to dogodilo ili gde bi sada to moglo biti," rekao je to tonom koji je jasno stavljao do znanja da od te izjave neće odustali.

318

Stiv Beri

„Gde je Mičener?", bio je prilično siguran u io kakav će odgovor dobiti, ali je odlučio da ipak proved tačnosl svog zaključka, jer nije želeo da Ambrozi sledi pogrešan Irag.

„Ne znam," rekao je arhivar, dok mu je glas malo podrhtavao. A onda je pitao ono što je stvarno želeo da sazna: „A Ngo-vi? Kakav je njegov interes u svemu ovome?"

Arhivar je napravio grimasu koja je trebalo da znači da je shvatio: „Bojile ga se, zar ne?"

Nije dozvolio da ga ovakav komentar uzdrma: „ne bojim se ja nikoga, Visosti, samo se pitam zašto se kardinal interesu je za Fatimu?"

„Nikad nisam rekao da se interesuje." „Ali, o tome su razgovarali za vreme jučerašnjeg sastanka, zar ne?"

„Ni to nisam rekao."

Polako je spustio pogled na knjigu, praveći se kao da ga starčeva tvrdoglavost uopšte na pogađa: „Visosti, ja sam vas otpustio.

Mogu isto tako ponovo da vas primim u službu. Zar ne biste voleli da umrete ovde, u Vatikanu, kao kardinal-arhivar Katoličke crkve? Zar ne biste voleli da vidite da je ukradeni dokument nađen? Zar vam dužnost nije važnija od ličnih osećanja prema meni?"

Starac je ćutao, premeštajući se sa noge na nogu, kao da je razmatrao predlog.

„Šta želite da znate?", konačno je upitao.

„Kažite mi gde je otišao otac Mičener?"

„Jutros su mi rekli da je otišao u Bamberg," odgovorio je rezigniranim glasom.

„Znači, lagali ste me?"

„Vi ste pitali da li znam gde je. Ne znam. Samo kažem šta su mi rekli.“

„A koji je razlog njegovog odlaska?“

„Možda je tamo dokument koji tražite.“

Sada je želeo da sazna nešto što još ne zna: „A Ngovi?“

Treća tajna

319

„On čeka Mičenerov poziv.“

Stegao je rukama ivicu knjige. To više i ne bi trebalo da bude važno.

Do sutra će taj rukopis biti samo pepeo. Postavio je najvažnije

pitanje: „Da li Ngovi čeka da čuje šta je u tom dokumentu?“

Starac je klimnuo glavom, a to što je iskren izgleda da mu je pričinjavalo bol:

„Žele da saznaju ono što vi očigledno već znate.“

63. BAMBERG, 11:00

Mičener i Katerina su zajedno sa Irmom Ran pršli preko Maks placa i nastavili prema reci, dok nisu stigli do petosprat-ne gostionice. Na njoj je bio natpis od kovanog gvozda sa imenom Kenigshof, kao i broj 1614; godina kad je zgrada podignuta, objasnila im je Irma.

Ovo zemljište je već nekoliko generacija pripadalo njenoj porodici, i ona ga je nasledila od oca, pošto je njen brat ubijen u Drugom svetskom ratu. Ranije su se ribarske kuće nalazile sobe strane zgrade, koja je prvobitno služila kao mlin. Veliki kameni točak je uklonjen pre mnogo vekova, ali crni krov na man-sardi, gvozdeni balkoni i barokni detalji su još bili očuvani. Dogradila je tavernu i restoran, u koji ih je sada uvela. Seli su za prazan sto pored dugačkog prozora. Napolju su oblaci pomračili kasno jutarnje nebo. Činilo se da će sneg ponovo početi da pada. Irma ih je poslužila sa pivom.

„Otvaramo tek za večeru, " rekla je Irma, „onda će ovde sve biti puno. Naš kuvar je veoma poznat.“

Mičener je želeo da sazna: „Dok smo bili u crkvi, rekli ste da je Jakob pomenuo da ćemo Katerina i ja doći. Da li je zaista to napisao u pismu?“

320

Stiv Beri

Klimnula je glavom: „Rekao je da vas očekujem i da će ve-rovatno i ova ljupka dama doći s vama. Moj Jakob je imao dobru intuiciju, naročito kad ste vi u pitanju, Koline! Mogu li tako da vas zovem? Čini mi se kao da vas odavno poznajem.“ „Ne bih ni voleo da me zovete drugačije.“ „Mene zovite Katerina.“ Dopalo mu se kako im se nasmešila. „Rekao mi je za vašu dilemu. Za krizu u vašoj veri. Pošto ste ovde, pretpostavljam da ste pročitali moja pisma.“

„Nikad nisam shvatio dubinu vaše veze.“ Kroz prozor su videli šleper kako plovi ka severu. „Moj Jakob je bio divan čovek. Ceo život je posvetio drugima. Sebe je dao bogu.“

„Ali, očigledno ne sasvim,“ primetila je Katerina. Mičener je očekivao da će to pomcnuti. Sinoć je pročitala pisma koja je uspeo da ponese, i bila je zaprepašćena Folkne-rovim osećanjima.

„Ja sam ga mrzela,“ Katerina je nastavila bezbojnim glasom, „zamišljala sam ga kako požuruje Kolina da donese odluku, kako ga nagovara da crkvu stavi na prvo mesto. Ali, nisam bila u pravu! Sada shvatam da je on, više od svih ljudi, mogao da razume kako se ja osećam.“

„I jeste! Razgovarao je sa mnom o Kolinovoj patnji. Želeo je da mu kaže istinu, da mu pokaže da se to ne dešava samo njemu, ali ja mu nisam dozvolila. Nije bilo vreme za tako nešto. Nisam želela da bilo ko sazna. To se ticalo samo nas dvoje.“ Pogledala ga je:

„Želeo je da ostanete sveštenik. Da bi pro-menio neke stvari, trebala mu je vaša pomoć. Mislim da je znao, čak i tada, da ćete vi i on doneti nešto novo, da ćete se razlikovati od drugih.“

Mičener je osećao potrebu da kaže: „Pokušao je da prome-ni stvari. Ne tako što će se sukobljavati, već razumno. On je bio miroljubiv.“

„Ali iznad svega, Koline, bio je čovek," glas joj se polako izgubio pred kraj rečenice, kao da su se uspomene za trenutak

Treća tajna

321

vratile, a ona nije htela da ih tek tako pusti da prođu, „samo čovek, slab i grešan, kao i svi mi!"

Katerina je pružila ruku preko stola i obuhvatila njenu. Obc-ma su oči blistale.

„Od kada traje vaše prijateljstvo?", upitala je.

„Još od detinjstva. Već tada sam znala da ga volim, i da ću ga uvek voleti - ugrizla se za usnu - ali sam takode znala da on nikad neće biti moj! Ne sasvim! Od rane mladosti je želeo da bude sveštenik. Ali, nekako mi je bilo dovoljno što /nam da njegovo srce pripada meni."

Morao je da sazna jednu stvar. Nije bio sasvim siguran zašto mu je to bilo važno. Znao je i da to ne bi trebalo da ga se tiče, ali osećao je da se ona neće ljutiti ako je upita: „Vaša ljubav nije bila potpuna?" Nekoliko trenutaka ga je gledala u oči pre nego što se blago nasmešila i odgovorila: „Ne, Koline! Vaš Jakob nikad nije prekršio zakletvu datu crkvi. To bi i za mene i za njega bilo nezamislivo." Pogledala je u Katerinu: „Moramo o sebi suditi i u odnosu na vreme u kome živimo. Jakob i ja smo iz drugog doba. Za nas je bilo dovoljno teško i to što smo se voleli. Bilo bi nezamislivo da odemo dalje od toga."

Selio se šta mu je Jakob rekao u Torinu - Ljubav od koje se uzdržavaš nije baš prijatno osećanje. „Ovde ste sve vreme živeli sami?"

„Imam porodicu, ovaj posao, prijatelje i Boga. Imala sam i ljubav čoveka koji je sa mnom sve delio, u svakom pogledu, osim u fizičkom. Malo njih može time da se pohvali."

„Zar vam nikad nije smetalo to što niste zajedno?," upitala je Katerina, „ ne mislim seksualno, već fizički, da ste jedno pored

drugoga. Mora da vam je bilo teško."

„Volela bih da su stvari bile drugačije. Ali, nisam na to mogla uticati. Jakob je rano postao sveštenik. Nisam ništa učinila da to sprečim. Volela sam ga dovoljno da ga delim ... čak i s nebom."

322

Stiv Beri

Prišla im je jedna žena srednjih godina i rekla Irmi nešto o nabavkama na pijaci. Kroz prozor su mogli videti još jedan šleper kako prolazi mutnom rekom. Nekoliko pahulja snega pale su na prozor.

„Da li neko zna za vas i Jakoba?", upitao je kad je žena otišla. Odmahnula je glavom: „Nikada nismo o tome drugima pričali. Mnogi ovde u gradu znaju da smo Jakob i ja bili prijatelji iz detinjstva."

„Mora biti da vas je veoma pogodila njegova smrt ...", rekla je Katerina.

Duboko je uzdahnula: „Ne možete ni da zamislite. Videla sam na televiziji da loše izgleda. Bilo mi je jasno da mu se kraj približava. Oboje smo ostarili. Ali smrt je ipak došla nekako iznenada. Čini mi se da još čekam da stigne njegovo pismo, kao svih ovih godina." Glas joj je postao nežniji, pun emocija: „Mog Jakoba nema više, i vi ste prvi ljudi sa kojima razgovaram o njemu. Rekao mi je da vama mogu verovati, da će mi vaša poseta doneti spo-kojstvo. Bio je u pravu. Osećam se bolje i samim tim što mogu da razgovaram o njemu."

Pitao se šta bi ova plemenita žena mislila kad bi saznala da se Folkner ubio. Da li je imala pravo da zna? Otvorila je svoje srce pred njima, a on se umorio od laganja. Ona nec'e ugroziti uspomenu na Klementa - izvršio je samoubistvo!

Irma je dugo ćutala.

Video je kako Katerina sa nevericom zuri u njega: „Papa se ubio?" Potvrdio je: „Uzeo je pilule za spavanje. Rekao je da ga je

bogorodica uputila da sebi presudi. Da je to kazna za neposlušnost. Rekao je da je predugo ignorisao poruke sa neba. I da će ovog puta poslušati."

Irma je još uvek ćutala. Njen pogled je bio bezizražajan dok je gledala u Mičenera.

„Vi ste znali?", upitao je.

Treća tajna

323

Klimnula je glavom: „Nedavno mi se javio ... u snovima. Kaže da je sve u redu. Da mu je oprošteno. Da će uskoro da se pridruži Bogu. Nisam razumela na šta je mislio."

„Da li ste ikada budni imali vizije?", upitao je.

„Ne, samo u snovima," glas joj je bio nekako dalek. „Uskoro ću i ja biti s njim. To mi je dalo snage da istrajem. Jakob i ja ćemo u večnosti biti zajedno. To mi je rekao u snu." Pogledala je u Katcrinu: „Pitali ste me kako je to bili razdvojen. Sve ove godine odvojenog života su nevažne u poređenju sa večno-šću. Ako ništa drugo, ja sam strpljiva žena."

Bilo je vreme da je upita za ono, zbog čega su došli: „Irma, gde je to što vam je Jakob poslao?"

Pogledala je u svoje pivo: „Jakob mi je rekao da vam predam jedan koverat."

„Potreban mi je."

Irma je ustala od stola: „Nalazi se u mom stanu. Odmah se vraćam."

Lagano koračajući, starica je izašla iz restorana.

„Zašto mi nisi rekao za Klementa?", upitala je Kalerina, čim su se vrata zatvorila. Ledeni ton kojim mu se obratila, odgovarao je spol jasnoj temperaturi.

„Zar ne misliš da je odgovor sasvim očigledan?"

„Koliko njih zna?"

„Samo nekoliko."

Ustala je: „Uvek isto, zar ne? Stalno neke tajne u Vatikanu.“
Obukla je kaput i krenula prema vratima: „Čini mi se da se ti u njima lepo snalaziš.“

„Kao i ti,“ znao je da to nije trebalo da kaže.

Zastala je: „Slažem se. Zaslužila sam to! A koje je tvoje opravdanje?“

Nije ništa odgovorio, a ona se okrenula i pošla: „Kuda ćeš?“

„Da se prošetam. Sigurna sam da ti i Klementova ljubavnica imate mnogo toga da kažete jedno drugom što takođe nije za moje uši.“

324

Stiv Beri

64.

U Katerininoj glavi vladala je prava konfuzija. Mičener joj nije verovao i zato joj nije rekao da se Klement ubio. Valen-drea sigurna zna - u suprotnom, Ambrozi bi od nje tražio da sazna nešto o Klementovoj smili! Šta se to dešavalo? Nestala su dokumenta. Videoei razgovaraju sa bogorodicom. Papa, koji je tajno voleo ženu šest decenija, izvršava samoubislvo. Da čo-vck ne po veru je!

Izašla je iz restorana, zakopčala kaput i odlučila da se pro-šeta do Maks placa i oslobodi se frustriranosti. Zvona su se čula iz svih pravaca, objavljujući podne. Stresla je sa kose sneg koji je sve jače padao. Vazduh je bio hladan i suv, a vreme sumorno kao i njeno raspoloženje.

Irma joj je otvorila oči. Prč mnogo godina, ona je naterala Mičenera da donese odluku, oterala ga od sebe i na taj način oboje povredila. Ima je izabrala manje sebičan put, koji je značio ljubav, a ne posedovanje. Možda je starica bila u pravu. Fizička veza nije najvažnija; važno je da ti neko pripada duhom i srcem.

Pitala se da li su ona i Mičener mogli ostvariti sličan odnos.

Verovatno ne! Vremena su drugačija. Pa ipak, evo je ov-de, opet pored istog čoveka, na izgled na istom mučnom putu na kome je

izgubila ljubav, pa je pronašla, pa iskušavala, pa -e, sada se postavlja pravo pitanje - Šta je sledeće?

Nastavila je da hoda, stigla do glavnog trga, prešla kanal i ugledala dva tornja crkve Sv. Gangolfa.

Život je tako prokleta komplikovan!

Još joj je bio pred očima čovek koji je sinoć, s nožem u ruci, stajao iznad Mičenera. Ni za trenutak nije oklevala da ga napadne.

Kasnije je predložila Mičeneru da prijave slučaj policiji, ali je on to odbio. Sada je shvatila zašto. Nije mogao da rizikuje da se sazna za papino samoubistvo. Jakob Folkner mu je mnogo značio. Možda i previše. Sada je razumela i zašto je

Treća tajna

325

išao u Bosnu. Tražio je odgovore na pitanja koja mu je stari prijatelj ostavio sa zadatkom da te odgovore pronađe. Očigledno da se to poglavlje u njegovom životu još nije završilo, jer kraj tek treba da se napiše. Ali, nije bila sigurna ni da li će se ikad i završiti.

Nastavila je da hoda i našla se pred ulazom u crkvu Sv. Gangolfa. Topao vazduh, koji je dopirao iznutra, mamio ju je da ude.

Primetila je da su vrata na bočnoj kapeli, u kojoj su zatekli Irmu da čisti, ostala otvorena. Prošla je pored nje i našla se u drugoj kapeli.

Stigla je do statue bogorodice koja drži Hri-sta u naručju i kao ponosna majka gleda odozgo sa puno ljubavi. Svakako su prema srednjevekovnom opisu - koji su sačinili anglo-saksonski belci - izvajali lik koji je svet navikao da vidi i da mu se divi. Međutim, Marija je živela u Izraelu, u državi gde sunce prži i gde ten potamni. Njene crte bi pre trebalo da budu arapske, njena kosa crna, telo snažno. Ali, evropski katolici nikad nisu prihvatili takvu realnost. Tako se stvorio ovaj ženski lik koji svi znamo - i koji crkva odobrava.

A da li je bila devica? Sveti Duh je u njenu matericu spustio sina božjeg. Čak da je to i istina, odluka da se porodi bila je njena. Ona

je morala da pristane na tu trudnoću. Zašto je onda crkva toliko protiv abortusa? Kad je žena izgubila pravo da odlučuje o tome da li želi da rodi dete? Zar Marija nije ustanovila to pravo? Šta bi bilo da je ona odbila? Da li bi od nje tražili da ipak iznese trudnoću? Umorila se od toga da traži odgovore na sva ta zbunjujuća pitanja, a mnogo ih je bilo bez odgovora. Okrenula se sa name-rom da izađe.

Na nekoliko koraka udaljenosti, stajao je Ambrozi.

Zaprepastila se kad ga je ugledala.

Bacio se na nju, okrenuo je i gurnuo nazad u kapelu. Držeći joj ruku uvijenu pozadi na leđima, tresnuo je o zid. Drugom rukom ju je brzo uhvatio za vrat, a lice joj prislonio o ra-pav zid:

326

Stiv Beri

„Baš sam razmišljao kako da vas odvojim od Mičenera. Ali eto, vi ste sami resili moju dilemu.”

Još jače joj je stegao ruku. Otvorila je usta da vikne:

„Bolje da ne pokušavate! Osim toga, ovde vas niko neće čuti.”

Probala je da se odupre nogama i tako oslobodi stiska.

„Budite mirni! Izdaje me strpljenje sa vama.”

Sakupila je svu snagu da ga odgurne.

Ambrozi ju je naglo odmakao od zida i rukama joj stegao vrat.

Iznenada je oselila kako joj se dušnik suzio. Pokušala je da se oslobodi pritiska, zabadajući nokte u njegovu kožu, ali zbog nedostatka kiseonika sve pred njom je počelo da treperi. Hlela je da vrisne, ali više nije imala vazduha ni reč da izusti.

Zakolutila je očima. Poslednje što je videla bio je tužan pogled Bogorodice, ali statua joj nije pružala nikakvu utehu za nesreću koja ju je snašla.

65.

Mičener je posmatrao Irmu dok je kroz prozor gledala u reku.

Vratila se ubrzo posle Katerininog odlaska. Prepoznao je plavi

koverat koji je donela i spustila na sto.

„Moj Jakob se ubio.“ prošaputala je kao da sama sa sobom razgovara, „To je tako tužno.“ Pogledala je u njega: „Pa ipak, sahranjen je u crkvi Sv. Petra. Na svetom zemljištu.“

„Nikome nismo rekli šta se dogodilo.“

„Kad je crkva u pitanju, jedna od stvari na koju se uvek žalio, bilo je upravo to, što se istina tako retko saopšivala. Prava je ironija da njegova zaostavština sada zavisi od laži.“

Njemu to nije izgledalo neobično. Kao i u slučaju Jakoba Folknera, čela Mičenerova karijera počivala je na laži. Čudno

Treća tajna

327

kako se ispostavilo da među njima ima toliko sličnosti: „Da li vas je uvek volco?“

„Pitate me da li je bilo i drugih žena! Ne, Kolinc, voleo je samo mene.“

„Čovek bi pomislio da ste posle nekog vremena sigurno po-želeli da nešto promenile u životu.. Zar niste želeli muža, decu?“

„Da, decu sam svakako želela. Jedino sam za tim žalila. Ali, od detinjstva sam znala da za mene postoji samo Jakob, i on je isto oscćao prema meni. Sigurna sam da sic shvatili da sic mu vi bili kao sin, u svakom pogledu.“

Oči su mu zasuzile.

„Pročitala sam da ste vi pronašli njegovo telo. Mora biti da vam je bilo veoma teško.“

Nije hteo da se priseća Klementovog tela na krevetu i prizora dok su ga kaluđerice pripremale za sahranu: „Bio je izuzetan čovek. Ali, sada osećam kao da ga nisam poznavao.“

„Nema razloga da tako mislite. Jedino što je deo njega pripadao samo njemu. Sigurna sam da u vašem životu postoje stvari za koje on nije znao.“

Kako istinito!

Pokazala je na koverat: „Nisam mogla da pročitam to što mi je poslao,"

„Pokušali ste?"

Klimnula je glavom: „Otvorila sam koverat. Bila sam radoznala. Ali, tek kada je Jakob umro. Međutim, napisano je na nekom drugom jeziku."

„Na italijanskom."

„Kažite mi šta je to!"

Dok je pričao, ona je sa zaprepašćenjem slušala. Ali, morao je da joj kaže i to da niko od ljudi, koji su znali šta je zapravo napisano u tom dokumentu, nije više živ sem Alberta Ya-lendre.

„Znala sam da nešto muči Jakoba. Njegova pisma posled-njih nekoliko meseci bila su depresivna, pomalo čak i cinična.

328

Stiv Beri

Treća tajna

329

On ranije nije bio takav. Međutim, nije hteo da mi prizna da postoji neki razlog."

„I ja sam mnogo puta pokušavao da saznam, ali nije hteo da mi kaže."

„Da, umeo je da bude tajanstven."

Čuo je da su se prednja vrata otvorila, a zatim sa freskom zatvorila. Koraci su odzvanjali po daskama na podu. Restoran se nalazio na kraju, iza malog hola sa stepenicama koje su vodile na gornje spratove. Prepostavio je da se to Katerina vratila.

„Mogu li da vam pomognem?", upitala je Irma.

Trenutak pre toga pogledao je prema reci, a kada se ponovo okrenuo, ugledao je Ambrozija na nekoliko koraka od njih. Imao je na sebi komotne crne farmerke i tamnu košulju. Sivi kaput dopirao mu je do kolena, a maramu kestenjaste boje vezao je oko vrata.

Ustao je: „Gde je Katerina?”

Ambrozi nije odgovorio. Samozadovoljan izraz na licu tog odvratnog stvora Mičeneru se nije ni malo dopao. Krenuo je prema njemu, ali je Ambrozi mirno izvadio pištolj iz džepa. Mičener je stao.

„Ko je ovo?”, upitala je Irma.

„Nevolja.”

„Ja sam otac Paolo Ambrozi. Vi ste sigurno Irma Ran.”

„Kako znate moje ime?”

Mičener je stao između njih, nadajući se da Ambrozi neće videti plavi koverat na stolu: „Pročitao je vaša pisma. Nisam mogao sve da ih pokupim pre nego što sam napustio Rim.”

Stavila je ruku preko usta i jauknula: „Papa zna!”

Mičener je pokazao na Ambrozija: „Ako ovo đubre zna, onda zna i Valendrea.”

Prekrstila se!

Pogledao je Ambrozija i shvatio šta se dogodilo: „Gde je Katerina?”

Pištolj je i dalje bio uperen u njega: „Za sada je dobro. Ali, vi znate šta ja želim.”

„Kako znate da je to kod mene?”

„Imate ga, ili vi, ili ova žena.”

„Mislio sam da je Valendrea meni rekao da ga pronađem,” nadao se da Irma neće ništa reći.

„A vi biste to sigurno predali kardinalu Ngoviju.”

„Ne znam šta bih uradio.”

„Pretpostavljam da sada znate.”

Tako je želeo da ga udari i skloni mu taj arogantni izraz sa lica, ali nije mogao da zanemari pištolj u njegovoj ruci.

„Zar je Katerina u opasnosti?”, upitala je Irma.

„Dobro je,” rekao je Ambrozi.

Mičener se obratio Ambroziju: „Iskreno rečeno, Katerina je vaš problem. Ona je bila vaš špijun, i ni malo me više ne zanima.”

„Siguran sam da bi joj srce prepuklo da to čuje."

Slegnuo je ramenima: „Sama je sebe uvalila u sve ovo, pa sad neka se sama i vadi." Pitao se da li je na ovaj način izlaže opasnosti, ali znao je da bi za njega bilo fatalno kad bi pokazao bilo kakav znak slabosti.

„Želim da mi date Tiborov prevod," rekao je Ambrozi.

„Nije kod mene."

„Ali, Klement ga je poslao ovamo, zar ne?"

„To ...još ne znam - morao je da dobije na vremenu - ali ću saznat!!, još nešto," pokazao je na Irmu: „kad saznam, ne želim da ovu gospođu ni na koji način uznemiravate. Ona nema veze sa ovim."

„Nju je Klement uvukao u priču, nisam ja."

„Ako želite prevod, to je moj uslov. U suprotnom, daću ga novinarima."

Za trenutak mu je mišić na licu zaigrao, i skoro da se na-smešio. Mičener je pravilno pretpostavio. Valendrea ga je poslao da uništi dokumenat, a ne da ga vrati.

„Može da ostane po stran," rekao je Ambrozi, „ pod uslo-vom da ga nije pročitala."

„Ona ne zna italijanski."

330

Stiv Beri

Treća tajnu

331

„Ali, vi znate. Žalo nemojte zaboraviti šta smo vam rekli. Sasvim ćete mi suziti i/bor ukoliko resite da ignorišete moje upozorenje."

„Kako ćete znati da li sam pročitao?"

„Pretpostavljam da je poruka takve prirode da ćete teško sakriti ukoliko je saznate. Pape su drhtale dok su je čitale. Zato, ostavite se toga, Mičeneru! To se vas više ne tiče."

„Čudno je kako sam se našao usred nečega što me se ne tiče. Čak ste sinoć poslali neke tipove da me posete.'4

„Ne znam ništa o tome.“

„Da, i ja bih isto rekao da sam na vašem mestu.“

„Šta je sa Klementom?4', pitala je Irma, a u glasu joj se osećala molba. Ona je očigledno još uvek razmišljala o pismima.

Ambrozi je slegnuo ramenima: „Uspomena na njega je u vašim rukama. Ja ne želim da štampa išta sazna. Ali, ako se to dogodi, spremni smo da obelodanimo neke činjenice koje će, najblaže rečeno, imati poguban uticaj na uspomenu na njega ... i vas!“

„Reći ćete svetu kako je umro?“, upitala je.

Ambrozi je pogledao u Mičenera: „Ona zna?“

Potvrdio je: „Očigledno, kao i vi!“

„Dobro. To olakšava stvari. Da, ispričali bismo i to. Ali, ne direktno. Glasine mogu naneti mnogo veću štetu. Ljudi i dalje misle da je sveti Jovan Pavle I ubijen. Zamislite šta će pisati o Klementu. A da i ne pominjem o vezi sa vama. Dovoljno je ovih nekoliko pisama koje imamo. Ako vam je stalo do njega, a verujem da jeste, sarađujte s nama, i nikad se ništa neće saznati.“

Irma nije ništa odgovorila, samo su joj se suze slivale niz obraze.

„Nemojte da plaćete,“ rekao je Ambrozi, „otac Mičener će postupiti ispravno. Kao i uvek.4' Ambrozi je polako unatraske pošao prema vratima, a onda zastao: „Rečeno mi je da večeras u Bambergu počinje čuveno kruženje oko Hristove kolevke. Sve crkve će prikazivati scene Kristovog rađanja. Misa se drži u katedrali. Počinje u osam. Sigurno će biti mnogo sveta. Hajde da izoegnemo gužvu i razmenimo ono što imamo u sedam! U katedrali.“ Pokazao je prema prozoru, na građevinu koja se nalazila na brdu, na drugoj strani reke: „Sasvim javno mesto, tamo ćemo se svi bolje osećati. Ili, ako više volite, možemo primopredaju da izvršimo i sada.“

„U sedam sati, u katedrali. A sada se gubite odavde.“

„Ne zaboravite šta sam vam rekao. Ostavite pismo zapečaćeno.“

Učinite uslugu sebi, gdi. Lev i g-di. Ran.“

Zatim je izašao.

Irma je ostala da sedi za stolom; ćutala je i jecala, a posle izvesnog vremena najzad je rekla: „Taj čovek je zao.“

„I on i naš novi papa.“

„On je povezan sa Petrom?“

„Da, on je papin sekretar.“

„Ali, Koline, o čemu se ovde radi?4‘

„Da bih vam odgovorio na to pitanje, moram prvo da pročitam to što je u koverti,“ Želeo je i nju da zaštiti od mogućih nevolja:

„Treba da odete. Ne želim da saznate više nego što je potrebno.“

„Zašto hoćete da ga otvorite?“

Uzeo je koverat: „Moram da saznam šta je to tako važno.“

„Čovek vam je jasno rekao da ne smete da ga pročitate.“

„Dodavola s njim.“ I sam se iznenadio sa kakvom je oštrinom to rekao.

Činilo se kao da za trenutak Irma razmatra situaciju u kojoj se našao, a onda je rekla: „Pobrinuću se da vas niko ne uz-nemirava.“

Izašla je i zatvorila vrata za sobom. Šarke su neznatno za-škripale i podsetile ga na zvuk koji je onog kišnog jutra, pre skoro mesec dana čuo u arhivi dok ga je neko posmatrao.

Sigurno Paolo Ambrozi.

Stajao je te tišine i gledao u reku. Prvo je čuo prigušeni zvuk sirene u daljini, a zatim zvona, koja su objavljivala jedan sat.

332

Stiv Beri

Seo je i otvorio koverat.

Unutra su bila dva lista hartije, jedan plavi i jedan tamniji. Prvo je pročitao plavi, ispisan Klemenlovom rukom;

Koline, do sada si sigurno shvatio da je bogorodica rekla više nego što se zna. Njene reci poveravam tebi. Mudro odluči šta ćeš s njima.

Ruke su mu drhtale dok je spuštao plavu hartiju. Klement je

očigledno verovao da će on na kraju uspeti nekako da stigne do Bamberga, i da će pročitati ono što je u koverti.

Otvorio je drugi list.

Mastilo je bilo svetlo - plavo, hartija čvrsta i nova. Prvo je preletco pogledom po tekstu i video da je to italijanski prevod. Zatim je obratio pažnju na prefinjenost jezika. Kada je najzad sve pročitao, saznao je šta je sestra Lucija napisala 1944. - ostatak poruke koju joj je bogorodica rekla u trećoj tajni - i šta je otac Tibor preveo 1960; Pre nego što je otišla, bogorodica je rekla da ima još jednu poruku, ali da bog želi da nju čujemo samo Jasinta i ja. Rekla nam je da je ona majka božja i zamolila nas da tu poruku, kad za to dođe vreme, prenesemo celom svetu. Rekla nam je da će se mnogi tome protiviti. Slušajte dobro i obratite pažnju, bila je njena zapovest. Muškarci moraju da se poprave. OGREŠILI SU SE O DAR KOJI IM JE DAT. Dete moje - rekla je - brak je bla-gosloveno spajanje. Za njega ne postoje ograničenja. Sve što srce oseća mora se prihvatiti kao istinsko osećanje, bez obzira prema kome i zbog čega, jer Bog nije odredio granice, niti rekao šta se smatra prihvatljivim brakom. Znajte da je sreća jedini pravi ispit ljubavi. Znajte takode da ,isto toliko žena pripada crkvi koliko i muškarac. Ne polažu samo muškarci pravo na to da služe Bogu i crkvi. Sveštenicima ne treba braniti da vole i da se žene, i da spoznaju ljubav koju donose potomci. Služenje bogu ne znači da treba da se odreknu svog srca. Svešteni-

Treća tajna

333

ci treba da budu darežljivi u svakom pogledu, I na kraju - rekla je - znaj da tvoje telo pripada tebi. Kao što je Bog meni poverio njegovog sina, tako i tebi i svim ženama poverava još nerođenu decii. Na vama je da odlučite šta je za vas najbolje. Idite sada moje malene i pronesite svetom slavu ovih reci. Da biste to postigle, ja ću uvek bili uz vas.

Ruke su mu drhtale. Ne zbog reći sestre Luci je, ma kako da su bile provokativne, već zbog nečeg drugog.

Zavukao je ruku u džep i izvadio poruku koju je Jasna napisala pre dva dana. Reći koje je bogorodica izgovorila na vrhu planine!

Desetu tajnu Međugorja. Otvorio je hartiju i ponovo pročitao poruku:

Nemoj da se plašiš. Ja sam majka božja koja razgovara sa tobom i moli te da preneseš ovu poruku celom svetu. Mnogi će se tome protiviti. Slušaj dobro i obrati pažnju na ono što ću ti reći.

Muškarci moraju da se poprave. Moraju ponizno da se mole da bi im se oprostili gresi koje su počinili i oni koje će počiniti. Objavi u moje ime da će čovečanstvo biti oštro kažnjeno; ne danas, ne sutra, ali uskoro, ako ne bude verovalo mojim recima. Već sam ovo rekla blagoslovenoj deci u IM Saleti i Fatimi i danas ponavljam tebi, jer se čovečanstvo ogrešilo o dar koji im je bog dao. Svet će se suočiti sa svojim krajem ako se ljudi ne preobrate; ako sve ostane ovako kako je ili, što je još gore, ako se stanje pogorša, veliki i moćni će stradati zajedno sa malim i slabim.

Vodite računa o mojim recima. Zašto se proganjaju muškarci ili žene koji vole drugačije od ostalih! Bog ne odobrava takav progon. Brak mogu da sklapaju svi, bez izuzetka. Svaka zabrana je glupost, koju je izmislio čovek, a ne reč božja. Bog veoma ceni žene. Njima nije dozvoljeno da vrše službu božju, i ta zabrana ljuti boga.

Hristovi sveštenici treba da budu srećni i darežljivi. Nikad im se ne srne uskratiti radost ljubavi i potomstva i bilo bi dobro kad bi Sveti otac to shvatio. Moje posled-

334

Stiv Beri

nje reći su najvažnije. Znajte da je moj izbor bio da postanem majka bolja. Odi l tiku da li će da rodi dete donosi isključivo majka, i muškarci ne treba da se mesa ju u tu odluku. Idi sada i prenesi svetu moju poruku, i reći im kako je bog dobar; i zapamti, uvek ću

biti uz tebe!

Skli/nuo je sa stolice i kleknuo. Implikacije su bile jasne. Dve poruke. Jednu je napisala portugalska kaluđerica 1944. -žena bez velikog obrazovanja i temeljnog poznavanja jezika - i koju je preveo sveštenik 1960. - kao objašnjenje onoga što je rečeno 13 jula 1917, kada se navodno bogorodica pojavila. Drugu je pre dva dana napisala žena, koja tvrdi da je doživela stotine bogorodičnih javljanja - u pismu je objasnila šta joj je te olujne noći na planini rekla deviea Marija, koja joj se tada po-slcdnji put ukazala.

Skoro sto godina deli ta dva događaja.

Prva poruka je bila zapečaćena u Vatikanu, čitali su je jedino pape i bugarski prevodilac, niko od njih nije poznao osobu, koja je prenela drugu poruku i koja nije imala nikakve mogućnosti da sazna sadržinu prve poruke. Pa ipak, dve poruke su bile skoro identične po svojoj sadržini - a zajednički im je lik, koji je poruku saopštio.

Marija, majka božja!

Dve hiljade godina su ljudi želeli potvrdu da bog postoji. Nešto opipljivo, što će bez ikakve sumnje pokazati da je On stvaran, da zna za naš svet, da je živ u svakom pogledu; da nije parabola ili metafora, već gospodar neba, koji je stvorio svet i čovčka.

Mičeneru je pred očima iskrsla njegova vizija bogo-rodice;

Koja je moja sudbina, pitao je.

Da budeš znak svetu. Poziv na pokajanje! Glasnik koji će svima objaviti da je bog zaista živ.

Mislio je da je to halucinacija. Sada je znao da je sve bilo stvarno.

Treća tajnu

335

Prekrstio se i po prvi put se pomolio znajući da ga bog sluša. Molio ga je da crkvi i ljudima oprostí njihove gluposti, naročito njemu samome. Ako je Klement bio u pravu, a sada više nije imao nikakvog razloga da sumnja, Valendrea je 1987. godine uklonio

deo treće tajne, koji je upravo pročitao. Zamislio je šta mora da je Valendrea mislio kad je prvi put pročitao ove reci. Jedno nepismeno dete iz Portugalije poništava dve hiljade godina crkvenog učenja! Da žene budu sveštenici? Da se sveštenici žene i imaju decu? Da homoseksualnost nije grch? Da žene imaju pravo na abortus? Znači da je Valendrea, čim je pročitao poruku iz Međugorja, odmah shvatio ono što Mičener sada zna.

Sve su to reci božje.

Ponovo se setio bogorodičnih reci: Ne odriči se svoje vere, jer to je jedino što na kraju ostaje!

Zažmurio je. Klement je bio u pravu. Ljudi su stvarno budale.

Nebo je pokušalo da pokaže svetu pravi put, ali budalasti su ignorisali svaki pokušaj. Razmišljao je o nestalim porukama iz La Salette. Da li je pre jednog veka možda nekom drugom papi uspelo ono što je Valendrea sada pokušao? Tako bi se mogla objasniti činjenica da se bogorodica ponovo pojavila, ovog puta u Fatimi i Međugorju, da još jednom pokuša. Ali, uništivši zapis, Valendrea je sprečio mogućnost da se tajna objavi. Klement je bar pokušao. Bogorodica se sinoć vratila i rekla mi da je moje vreme došlo. Otac Tibor je bio sa njom. Čekao sam da me povede, ali rekla mi je da moram svoj život sam da okončam. Otac Tibor je rekao da mi je to dužnost, kazna za neposlušnost, i da će kasnije sve biti jasnije. Pitao sam kako će se onda gledati na moju dušu, ali Ona je rekla da me bog čeka. Suviše dugo sam ignorisao poruke sa neba. Neću ovoga puta.

Nisu te reci bile lupetanje izlapelog starca, niti oproštajno pismo čoveka poremećenog uma. Sada je razumeo zašto Valendrea nije mogao da dozvoli da se Tiborov prevod uporedi sa Jasninom porukom.

336

Stiv Beri

Posledice bi bile nesagledive.

Ne polažu samo muškarci pravo na to da služe bogu i crkvi. Crkva je oduvek imala izričit stav da žene ne mogu biti sveštenici. Još od rimskog doba pape su sazivali savete koji su imali za cilj da potvrde tu tradiciju. Hrist je bio muškarac, znači da sveštenici mogu biti samo muškarci.

Hristovi sveštenici treba da budu srećni i darežljivi. Nikad im se ne srne uskratiti radost ljubavi i potomstva. Koncept celibata smislili su ljudi i strogo ga primcnjivali. Mislili su da je Hrist bio za celibat. Znači, moraju biti i svešlcnici.

Zašto se proganjaju muškarci ili žene koji vole drugačije od ostalih? Postanje opisuje da muškarac i žena zajedno predstavljaju jedno telo, koje treba da začne novi život, pa je crkva odavno usvojila učenje da je grešno svako spajanje koje ne može dati novi život. Kao što je bog meni poverio svog sina, tako i tebi i svim Ženama poverava još nerođenu decu. Na vama je da odlučite štci je za vas najbolje. Crkva apsolutno zabranjuje kontrolu rađanja u bilo kojem obliku. Pape su se odavno složile sa tim da embrion ima dušu, da je to biće koje zaslužuje da živi, i da se život mora sačuvati, čak i po cenu majčinog zdravlja.

Covekova predstava o tome šta su božje želje, očigledno je drugačija u odnosu na stvarne božje reci. Da stvar bude još gora, vekovima se na ove kategoričke stavove, koje je crkva pro-klamovala, stavljao žig papine nepogrešivosti, što se sada pokazuje kao netačno po definiciji, s obzirom na to da nijedan papa nije uradio ono što je nebo tražilo. Šta je Klement rekao? Mi smo samo ljudi, Koline. Ništa više. Ja nisam ništa manje nepogrešiv nego ti. Pa ipak, sebe proglašavamo prinčevima crkve. Izdajemo sa za odano sveštenstvo koje samo želi da ugodi bogu, a, u stvari, samo ugađamo sebi.

Bio je u pravu. Neka je blagoslovena njegova duša, bio je u pravu. Pročitavši ove jednostavne reci koje su ispisale dve blago-slovene žene, shvatio je kakve je velike religiozne greške crkva

Treća tajna

337

pravila dve hiljade godina. Ponovo se molio, ovog puta da se zahvali bogu na njegovom strpljenju. Molio ga je da oprostí svim ljudima, a Klcmenta je molio da bdi nad njim narednih sati.

Nije dolazilo u obzir da Ambroziju preda Tiborov prevod.

Bogorodica je Mičeneru rekla da je on znak svetu. Svetionik koji treba da ih podseti da se pokaju. Glasnik koji će da objavi da je bog živ. Da bi to ispunio, mora da kompletira treću tajnu Fa-time.

Ljudi od znanja treba da prouče tekst i donesu zaključak.

Samo što je zadržavanje prevoda u ovom trenutku značilo da će Katerinu izložiti životnoj opasnosti.

Zato se ponovo molio, da mu se pokaže pravi put.

66. 16:30

Katerina je pokušavala da nekako oslobodi ruke i noge vezane debelim kanapom. Ležala je ispružena, ruku prekrštenih na leđima, na tvrdom dušekú preko koga je bio prostrt šušćav jorgan koji je mirisao na farbu. Kroz jedini prozor u prostoriji mogla je videti da se smrkava. Trudila se da ostane pribrana i da polako diše kroz nos, iako su joj usta bila zapašena lepljivom trakom.

Uopšte nije znala kako je tu dospela. Sećala se jedino da je

Ambrozi guši i da gubi svest. Bila je budna možda oko dva sata, ali nije čula ništa sem povremenih glasova sa ulice. Činilo joj se da se nalazi na nekom od gornjih spratova, možda u jednoj od onih baroknih zgrada koje su u nizu krasile stare ulice Bamberga, blizu crkve Sv. Gangoli'a, jer Ambrozi nikako nije mogao da je nosi daleko. Zbog hladnog vazduha nosnice su joj bile suve i bila mu je zahvalna što joj nije skinuo kaput.

Tamo, u crkvi, mislila je da će umreti. Očigledno, važnija mu je bila živa - verovatno da bi je iskoristio i naterao Miče-nera da mu da to što traži.

338

Stiv Ben

Što se tiče Valendre, Tom Keli je bio u pravu, ali je po-grešio kad je predvideo da će ona moći sama da se nosi s njima. Strast ovih ljudi je uveliko prevazilazila sve njene procene i saznanja. U tribunalu Valendrea je rekao Keliju da je očigledno na strani đavola. Ako je to tačno, onda su Keli i Valendrea u istom društvu.

Čula je da se spoljnja vrata otvora ju i zatvaraju. Nečiji koraci su se približavali. Zatim su se otvorila i vrata u sobi u kojoj je ležala i ušao je Ambrozi; skinuo je rukavice i upitao: „Je li ti udobno?" Očima je pratila njegove pokrete. Bacio je kaput preko stolice, a zatim seo na krevet: „Pretpostavljam da si tamo u crkvi pomislila da ćeš umreti. Život je veliki dar, zar ne? Naravno, ne možeš da odgovoriš, ali nema veze! Ja volim da sam odgovaram na svoja pitanja."

Izgledao je zadovoljan samim sobom. „Život je zaista dar, i ja sam ti ga poklonio. Mogao sam da te ubijem i tako se resim problema, koje ti predstavljaš."

Ležala je savršeno mirno. On je pogledom odmeravao njeno telo. „Mičener je spavao sa tobom, zar ne? Siguran sam da je uživao. Šta si mi ono rekla u Rimu? Ti piškiš sedeći, pa ja neću biti zainteresovan. Misliš da ja ne žudim za ženskim telom? Misliš da ja ne bih znao šta treba da radim? Zato što sam sve-štenik? Ili zato što sam nastran?"

Pitala se da li je ova predstava zbog nje ili njega! „Tvoj ljubavnik je rekao da ga se uopšte ne tiče šta će biti sa tobom," glas mu je odzvanjao od zadovoljstva. „Nazvao te je mojim špijunom. Rekao je da si ti moj problem, ne njegov. Možda je u pravu. Na kraju krajeva, ja sam te i angažovao." Trudila se da joj pogled ostane smiren. „Ti misliš da te je njegova svetost unajmila da nam pomog-neš. Ne, ja sam saznao za tebe i Mičenera. Ja sam predložio tu mogućnost. Petar ne bi ništa znao da nije bilo mene."

Treća tajna

Iznenada je povukao traku i strgao je sa njenih usta. Pre nego što je mogla i reč da izusti, privukao je sebi i spustio usne na njene.

Dodir njegovog jezika bio je odvratn, pokušala je da se izmigolji, ali on je čvrsto držao. Savio joj je glavu u siranu i uhvatio za kosu, usisavajući vazduh iz njenih pluća. Dah mu je mirisao na pivo.

Najzad je zubima ugrizla njegov jezik. Trgnuo se, a ona se nagla napred i ugrizla ga za donju usnu, ras-krvavivši je pri tom.

„Prokleta kučko“, viknuo je i lako je udario da je ponovo pala na krevet.

Ispljunula je njegovu pljuvačku, kao da isteraje đavola. Nagnuo se prema njoj i snažno je ošamario spoljnim delom ruke. Prvo je osetila užasno pečenje, a zatim i krv. Udario je još jednom, i od siline udarca lupila je glavom o ivicu kreveta. Soba je počela da joj se okreće. „Trebala da te ubijem,“ promrljao je. „Proklet da si,“ uspela je da kaže dok je pokušavala da legne na leđa, u glavi je još uvek osećala vrtoglavicu. Rukavom od košulje obrisao je usnu koja je krvarila. Krv je curila i iz njenih usta. Nagla je glavu na stranu prema jorganu. Crvena mrlja je obojila tkaninu: „Bolje me ubij! Jer, ako to ne uradiš, ja ću ubiti tebe čim mi se ukaže prilika.“ „Nećeš imati priliku.“

Shvatila je da joj se ništa neće dogoditi dok on ne dobije to što traži. Kolin je pravilno postupio što je naveo ovog idiota da pomisli da mu ona nije važna.

Ponovo je prišao krevetu i obrisao usnu: „Nadam da će tvoj ljubavnik ignorisati moje upozorenje. Uživacu dok gledam kako oboje umirete.“

„Velike reci malog čoveka.“

Bacio se na nju, položio je na leđa i opkoračio. Znala je da je neće ubiti. Bar ne još neko vreme.

„Šta je, Ambrozi, ne znaš šta dalje da radiš?“

Drhtao je od besa. Izazivala ga je, ali neka ide do vraga.

„Posle Rumunije rekao sam Petru da te više ne angažuje.“

340

Stiv Beri

„Znači da me zato njegov pas čuvar sada tuče.“

„Budi srećna dok ti samo to radim.“

„Možda će Valendrca biti ljubomoran. Možda ovo treba da ostane između nas.“

To podrugivanje je imalo za posledicu da je opet uhvati za vrat. Stisak joj nije sasvim blokirao disanje, ali je stavio do znanja da treba da ućuti.

„Siledžija si sa ženom kojoj su vezane i ruke i noge. Od-vcži me, pa da vidimo koliko si hrabar.“

Ambrozi se odvojio od nje: „Nije vredno truda. Imamo samo još nekoliko sati. Idem da večeram pre nego što završim s vama.“

Zagledao se u nju: „Zauvek!“

67. VATIKAN, 18:30

Valendrea je šetao po bašti i uživao u neobično blagoj de-eembarskoj večeri. Imao je puno posla ove prve subote od kako je postao papa. Jutros je prisustvovao misi, zatim se sreo sa mnoštvom ljudi koji su doputovali u Rim da mu čestitaju. Poslepod-ne je počelo okupljanjem kardinala. Oko osamdeset ih je ostalo u gradu, i on je proveo sa njima tri sata, kako bi ih informisao o svojim planovima. Postavljali su uobičajena pitanja, a on je iskoristio priliku da im saopšti da će svi koje je Klement imenovao ostati na svojim radnim mestima još nedelju dana. Jedini izuzetak je kardinal-arhivar koji mu je, objasnio je, uručio svoju ostavku iz zdravstvenih razloga. Novi arhivar će biti belgijski kardinal koji se vratio kući, ali ponovo je na putu za Rim. Osim ove, druge odluke nije donosio i neće do sledeće nedeije. Video je da ga na sastanku mnogi posmatraju, očekujući da potvrdi obećanja koja im je dao pre konklave ali, posle ove izjave niko nije postavio ni jedno pitanje. I to mu se dopalo.

Treća tajna

341

Pred njim je stajao kardinal Bartolo, sa kojim se dogovorio da ga sačeka na ugovorenom mestu posle sastanka sa kardinalima, jer je prefekt iz Torina insistirao da danas razgovaraju. Znao je da je Bartolu obećao meslo državnog sekretara i sada je, očigledno, kardinal želeo da se to obećanje ispuni. Zapravo, Ambrozi mu je to obećao, ali kasnije Paolo je savetovao da se to imenovanje odloži što je duže moguće. Najzad, Bartolo nije bio jedini koji mu je pomogao da bude izabran. Što se tiče onih koji nisu bili za njega, moraće da pronađe razloge za njihovu eliminaciju - dovoljno ubedljive da ne izazovu ogorčenost i da spreče osvetu. Svakako će nekima ponuditi alternativne dužnosti, ali znao je da mesto državnog sekretara želi više kardinala.

Bartolo je stajao blizu prolaza di Borgo. Srednjevkovni hodnik je vodio u obližnje utvrđenje koje je nekad služilo papama kao zaštita od osvajača.

„Visosti," Valendrea ga je pozdravio kad se približio.

Bartolo je pognuo glavu: „Sveli oče," stariji čovek se na-smešio,

„dopada vam se kad čujete da vas tako zovu, zar ne, Alberto?"

„Da, zvuči nekako moćno."

„Izbegavate me."

Odmahnuo je rukom na tu primedbu: „Nikako!"

„Dobro vas poznajem. Znam da nisam jedini kome ste obećali mesto državnog sekretara."

„Bilo je teško pribaviti glasove. Morali smo da uradimo sve što je potrebno." Trudio se da mu glas ne zvuči suviše ozbiljno, ali znao je da Bartolo nije naivan.

„Ja sam direktno zaslužan za najmanje dvanaest glasova koje ste dobili."

„I za koje se ispostavilo da nisu bili potrebni."

Mišići na Bartolovom licu su se zategli: „Samo zato što se Ngovi

povukao. Pretpostavljam da bi ti glasovi bili od ključnog značaja da se borba nastavila."

Povišeni ton kojim je izgovorio ove reci, nekako im je oduzeo snagu i pretvorio ih u molbu. Valendrea je odlučio da na-

342

Stiv Beri

stupi otvoreno: „Gustavo, ti si prcstar da budeš državni sekretar. To je vrlo zahtevno mesto. Mora mnogo da se putuje."

Bartolo ga je ozbiljno pogledao. Neće mu biti lako da ovog svog saveznika zadovolji nekom drugom ponudom. Tačno je da je prikupio glasove. U to se uverio i preko prislušnih uređaja, i povrh toga, bio je uz njega od samog početka. Ali, Bartola je pratila reputacija zabušanta i osrednje obrazovanog čoveka bez diplomatskog iskustva. Njegov izbor na bilo koje mesto, a pogotovo na lako važnu funkciju kao što je državni sekretar, izazvao bi ogovaranja. Još trojica kardinala su naporno radila da mu pomognu, a njihove biografije služe za primer i oni imaju mnogo veći uticaj u Kolegijumu kardinala. Ipak, Bartolo je ponudio ono, što drugi nisu: безусловnu poslušnost! Moralo se nešto i na tu temu reći.

„Gustavo, ako resim tebe da izaberem, postoje uslovi koje moraš da prihvatiš;" stavljao ga je na probu, da vidi šta može od njega da očekuje.

„Slušam."

„Nameravam da lično vodim spoljnu politiku. Sve odluke ću ja donositi, ne ti. Morao bi da radiš tačno ono što ti ja kažem."

„Vi ste papa."

Odgovor je došao brzo, što je značilo da je spreman na uslove:

„Neću tolerisati neposlušnost ili postupke koje nisam odobrio."

„Alberto, ja sam skoro pedeset godina sveštenik i uvek sam radio onako kako mi pape kažu. Čak sam kleknuo i poljubio prsten Jakoba Folknera, čoveka koga sam prezirao. Ne razumem kako

možete da sumnjate u moju lojalnost."

Dozvolio je sebi da se čak i malo nasmeje: „Nije bitno u šta ja sumnjam. Ja samo želim da se znaju pravila."

Usporio je korak, Bartolo takođe. Pokazao je uvis i rekao: „Pape su nekad bežale kroz ovaj prolaz. Sakrivale se kao deca koja se boje mraka. Muka mi je kad pomislim na to."

„Vojske više ne osvajaju Vatikan."

Treća tajnu

343

„Nema vojski, ali ima raznih drugih osvajača. Danas se ne-vernici pojavljuju u ličnostima reportera i pisara. Donose svoje kamere i beležnice i pokušavaju da poljuljaju temelje crkve, a pomažu im liberali i disidenti. Ponekad je, Gustavo, i sam papa njihov saveznik, kao što je bio slučaj sa Klementom."

„Pravi je blagoslov što je umro."

Svidelo mu se sve što je čuo, a to nisu bile otrcane fraze.

„Nameravam da povratim slavu papstva. Milioni ljudi slušaju papu kad se negde u svetu pojavi. Vlade treba da se plaše takvog potencijala. I želim da putujem mnogo više nego moji prethodnici."

„A da to ostvarite, trebaće vam stalna pomoć državnog sekretara."

Napravili su još nekoliko koraka: „Upravo tako, Gustavo!"

Valendrca je ponovo pogledao u prolaz, i na trenutak zamislio poslednjeg papu, koji je pobjegao iz Vatikana dok su nemački najamnici jurišali na Rim. Znao je tačan datum - 6 maj, 1527. Tog dana je poginulo sto četrdeset i sedam švajcarskih gardista, braneći svog papu koji je ovim hodnikom jedva uspeo da pobjegne, zbacivši sa sebe belu odeću da ga ne bi prepoznali.

„Ja nikad neću pobeći iz Vatikana," i to je rekao da bi ga čuo ne samo Bartolo, već i ovi zidovi pred njim. Odjednom je podlegao osećaju trenutka i odlučio da zanemari savet koji mu je dao

Ambrozi: „U redu, Gustavo, u ponedeljak ću objaviti da ćeš ti biti

državni sekretar. Verno me služi!"

Starčevo lice se ozarilo: „Biću vam apsolutno odan."

Te reci su ga podsetile na najvernijeg saveznika.

Ambrozi se javio pre dva sata i saopštio mu da će imati Ti-borov prevod u sedam sati uveče. Do sada nije bilo ni nagoveštaja da ga je neko pročitao i Valendrea je bio veoma zadovoljan takvim izveštajem.

Pogledao je u sat. 18:50.

„Trebalo negde da idete, Sveti oče?"

„Ne, Visosti. Samo sam razmišljao o jednoj drugoj stvari, koja se u ovom trenutku rešava."

344

Stiv Beri

68. BAMBERG, 18:50

Mičener se popeo strmom stazom do katedrale Svetih Petra i Đorda gde se našao na dugačkom platou koji se spuštao uko-so. Ispod njega, mogli su se videti crveni tovovi i kamene kule koje su se uzdizale iznad grada, osvećenog bezbrojnim sijalicama. Iz mračnog neba ravnomerno je padao sitan sneg, ali to nije sprječilo gomilu sveta da se uputi prema crkvi, čije su četiri šiljate kule, pod snegom, blistale belo-plavim sjajem.

Više od četiri stotine godina se u crkvama i na trgovima Bamberga slavio dolazak Hrista tako što se ceremonijalno predstavljalo Hristovo rađanje. Od Irme Ran je saznao da kružna šetnja uvek počinje u katedrali i da se svi, nakon biskupovog blagoslova, razilaze na razne strane da vide šta je za tu godinu pripremljeno. Dolazili su iz mnogih krajeva Bavarske; Irma ga je upozorila da će ulice biti zakrčene i bučne. Pogledao je na sat. Nije još bilo sedam. Osmotrio je oko sebe i zagledao se na kratko u porodice koje su paradno išle prema ulazu u katedralu, dok su deca neprestano pričala o snegu, Božicu i Sv. Nikoli. Sa njegove desne strane, jedna grupa ljudi se okupila oko žene koja je na sebi imala ogroman

vuneni kaput. Stajala je na zidu, visine do kole-na, i govorila o katedrali i Bambergu. Verovatno neka organi-zovana grupa. Pitao se šta bi ljudi mislili da znaju ono što on zna - da boga nije izmislio čovek već. kao što su lo teolozi i sveci govorili. On je bio tu od samog postanka sveta, posmatrao nas, nekad sigurno zadovoljan, nekad razočaran, a ponekad ljut. Čini se da je najbolji savet onaj najstariji: služite mu odano!

I dalje se brinuo o tome kakvo ga čeka ispaštanje za sop-stvene grehe. Možda je ovaj zadatak deo njegove kazne. Osetio je neko olakšanje što se njegova ljubav prema Katerini, bar prema nebeskim merilima. nije smatrala grchom. Koliko je samo

Treća tajna

345

sveštenika napustilo crkvu iz sličnih razloga? I koliko je dobrih ljudi umrlo u uvercnju da su grešni?

Upravo je krenuo da zaobiđe okupljenu grupu, kad mu pažnju privukoše ženine reci:grad na sedam brda." Sledio se!

„Tako su od davnina zvali Bamberg, zbog sedam nasipa koji okružuju reku. Sada, istina, ne mogu da se vide. Ali, postoji sedam vidnih uzvišenja i svako od njih je proteklih vekova bilo u vlasništvu ili princa ili biskupa ili crkve. Za vrcme Hajn-riha II, kada je Bamberg bio glavni grad Svete rimske imperije, ovaj politički centar je po analogiji povezan sa religioznim centrom u Rimu, koji je bio drugi grad, poznat pod imenom grad na sedam brda."

U periodu poslednjeg progona Svete rimske crkve vladace Petar Rimljanin, koji će svom .stadu doneti mnogo patnje, posle kojeg će u gradu na .sedam brda strašni sudija suditi svim ljudima. To je navodno Sv. Malakaj predvidco u jedanaestom vc-ku. Mičener je mislio da reci grad na sedam brda upućuju na Rim. Nikad nije čuo da sličan epitet ima i Bamberg.

Sklopio je oči i ponovo se pomolio. Da li je ovo još jedan važan

podatak? Značajan za ono što upravo treba da se dogodi?

Pogledao je prema ulazu u katedralu. Osvetljeni limpanon iznad vrata prikazivao je Hrista na dan strašnog suda. Marija i Jovan, ispod njegovih nogu, molili su se za duše onih koji su izlazili iz mrtvačkih sanduka; oni blagosloveni su hrlili prema raju koji je bio iza Marije, a proklete je iskeženi đavo vukao u pakao. Zar je posle dve hiljade godina arogancije hrišćanstvo noćas stiglo do ove, do ovog grada - do kojeg je, pre skoro hiljadu godina sveti irski sveštenik predvidco da će čovečanstvo stići.

Udahnuo je duboko ledeni vazduh, ohrabrio sebe i probio se do crkve. Unutrašnjost se kupala u blagim nijansama svetlo-sti.

Obratio je pažnju na detalje na dugačkim rebrastim svodovima i velikim masivnim sluhovima; na vajarske radove i visoke prozore. Na jednom kraju se nalazio visoko postavljeni po-dijum za hor; na drugom oltar. Pored oltara nalazio se grob ime-

346

Sriv Beri

njaka Jakoba Folknera, Klementa II, jedinog pape koji je sahranjen na nemačkom tlu.

Zaustavio se kod mermerne krstionice i /amočio prst u svetu vodu. Prekrstio se i još jednom pomolio, ovog puta zbog onoga što se upravo spremao da uradi. Orgulje su lagano zasvirale. Pogledao je oko sebe: ljudi su zauzimali svoja mesta u crkvenim klupama. Sveštenici u odorama užurbano su pripremali svetilišle. Visoko iznad njega, sa leve strane, ispred kamene balustrade, stajala je Katerina. Pored nje je bio Ambro/i, u istom kaputu i sa maramom oko vrata, kao jutros! I levo i desno od ograde, simetrično su se pele stepenice, prepune ljudi. Između stepenica nalazio se carski grob. Klement ga je takođe pominjao - bogat, prefinjen duborez koji opisuje Hajnriha II i njegovu kraljicu; njihova tela leže tu već pola milenijuma.

Video je pištolj uperen u Katerinu, ali nije verovao da će Ambrozi

preduzimati bilo šta dok su ovde. Pitao se jedino da li se u ovoj gomili krije neko od njegovih pomagača. Stajao je nepomično dok su ljudi prolazili.

Ambrozi mu je rukom pokazao da se popne uz stepenice sa njegove leve strane. Nije se ni pomerio. Ambrozi ga je opet pozvao. Odmahnuo je glavom. Ambrozi ga je oštro pogledao.

Izvukao je koverat iz džepa i pokazao svom protivniku. Izraz na licu papinog sekretara jasno je pokazivao da je prepoznao koverat koji je video na stolu u restoranu. Ponovo je odmahnuo glavom. Iznenada se selio Kalerininih reci da je Ambrozi čitao s njenih usana, kad ga je opsovala na Trgu Sv. Petra. Nosi se, Ambrozi, izgovorio je. Video je da je sveštenik razumeo. Vratio je koverat u džep i uputio se prema izlazu, nadajući se da neće zažaliti zbog odluke, koju je doneo, i onog, što će se upravo dogoditi.

Treća tajna

Katerina je videla da je Mičncr nešto izgovorio, a zatim se okrenuo sa namerom da pode. Uopšte se nije opirala dok su dolazili u katedralu jer joj je Ambrozi rekao da nije sam i da će, ako se ne pojave tamo u sedam, ubiti Mičenera. Sumnjala je da ima saučesnika, ali je svakako mislila da su joj najbolje šanse da se spase u crkvi, gde treba da sačeka priliku da pobegne. Tako je, onog trenutka kad je Ambrozi shvatio da ga je Mičener prevario, zanemarila pištolj koji joj je bio prislonjen u leđa, i potpeticu je snažno zarila u Ambrozijevu nogu. Odgurnula ga je u stranu i izbila mu pištolj iz ruke; čula je da je oružje udarilo o popločan pod.

Skočila je da dohvati pištolj, a žena pored nje je vrisnula. Iskoristila je metež da zgrabi pištolj i pojuri niz stepenice. Bacila je pogled prema Ambroziju i videla da ustaje sa poda.

Na stepenicama je bilo puno sveta pa je najpre pokušala da se probije, a onda je odlučila da preko ograde skoči na carsku grobnicu. Pala je na sliku u kamenu koja je prikazivala ženu i

muškarca u odori kako zajedno leže, a zatim je brzo ustala, još uvek držeći pištolj u ruci. Čula je povišene glasove oko sebe. Crkvom je zavladala panika. Probila se kroz gužvu ka izlazu i izašla u ledenu noć.

Štipala je pištolj u džep, očima potražila Mičenera i ugledala ga na stazi koja vodi ka centra grada. Komešanje iza nje bilo je znak da se i Ambrozi probio do izlaza.

Potrčala je.

Mičenera se učinilo da je video Katrinu u trenutku kad je počeo da se spušta niz krivudavu stazu. Ali, nije mogao da se zaustavi.

Morao je da nastavi dalje. Ako ga je Kejt pratila, onda će i Ambrozi poći za njom, pa je nastavio ravnomernim ho-

348

Sliv Beri

Treća tajna

349

dom dalje niz uzanu slažu, mimoilazeći se sa ljudima koji su se penjali.

Stigao je do kraja i krenuo prema mostu koji je vodio ka gradskoj većnici. Prešao je na drugu stranu rčke, kroz kapiju koja je delila klimavu drvenu građevinu na dva dela i našao se na Maks placu.

Usporio je, morao je da se okrene i pogleda.

Katerina je bila na oko pedeset metara iza njega.

Katerina je želela da dozove Mičenera i kaže mu da je sačeka, ali on je išao vrlo odlučnim korakom prema centru Bam-berga. Pištolj joj je još uvek bio u džepu; iza nje Ambrozi se brzo približavao.

Pogledom je tražila policajca, bilo koje službeno lice, ali u ovoj radosnoj noći, vladini službenici su izgleda bili na odmoru. Nije videla nikog u uniformi.

Morala je da veruje da Mičener zna šta radi. Paradirao je pred Ambrozijem. očigledno igrajući na kartu da njen napadač neće ništa preduzimati na javnom mestu. Šta god da je prevod oca Ti

bora sadržao, mora da je to bilo suviše važno da bi ga dao Ambroziju ili Valendrei. Ali, pitala se, zar je bilo toliko važno u poređenju sa onim što je stavio kao ulog u ovoj igri visokog rizika? Ispred nje, Mičener se izgubio u gomili sveta koja je razgledala tezge sa božičnom robom. Pijaeu su osvetljavala jaka ulična svetla, pa je izgledalo kao da su još uvek na dnevnoj sve-llosti. Vazduh je mirisao na kobasice sa roštilja i pivo.

* * *

Mičener se gurao kroz gomilu, ali ne prebrzo, da ne bi privukao pažnju. Pijaca se pružala nekih stotinak metara niz vijugavu kaldrmisanu ulicu. Kuće pretežno drvene grade nizale su se duž obe sirane ulice, pa su tako tezge i ljudi bili sabijeni na uzanom prostora.

Najzad je stigao i do poslednje tezge, i lu se masa proredi-la. Ponovo je ubrzao hod i sada. kada se udaljio od pijačne gungule, čulo se kako njegovi gumeni donovi udaraju o kaldrmu. Uputio se ka kanalu, prešao kameni most i stigao u mirni deo grada.

Iza sebe je čuo bat tuđih koraka. Ispred je ugledao crkvu Sv. Gangolfa. Čela proslava se odvijala na Maks placu i s druge strane rekc u okolini katedrale, pa je računao da će biti sam bar narednih nekoliko minuta.

Iskreno se nadao da sudbinu nije previše iskušavao.

Katerina je videla da je Mičener ušao u crkvu Sv. Gangol-fa. Zašlo tamo? To je izgledalo glupo. Ambrozi joj je i dalje bio za petama, a Kolin je namemo išao pravo u crkvu. Sigurno je video da ona ide za njim i pretpostavio je da će i njen napadač krenuti za njima. Pogledala je zgrade oko sebe. Samo poncgde se videlo svetio u prozorima, a ulica ispred nje je bila pusta. Trčala je do ulaza u crkvu, brzo otvorila vrata i uletela unutra. Bila je silno zadihana. „Koline?”

Nije bilo odgovora.

Ponovo je viknula, ali se on nije odazivao. Pošla je duž centralnog prolaza prema oltaru, prolazeći pored redova praznih crkvenih klupa koje su stvarale senku u pomrčini. Unutrašnjost je osvetljavalo samo nekoliko sijalica. Ova crkva očigledno nije bila deo ovogodišnje proslave.

„Koline!”

U glasu joj se već osećao očaj. Gde je? Zašto se ne javlja? Da nije izašao na draga vrata? Možda je ovde upala u klopku? Vrata iza nje su se otvorila.

350

Stiv Beri

Uletela je u jedan red klupa i sagla se skoro do zemlje, a onda pokušala da sklizne preko kamenog poda do drugog dela crkve. Čula je korake i stala.

Mičener je video da je jedan čovek ušao u crkvu. Pod snopom svetla ugledao je lice Paola Ambozija. Nekoliko trenutaka ranije čuo je da je i Katerina ušla i da ga je zvala, ali narne-r-no joj nije odgovorio. Sada je bila šćućurena negde između redova.

„Brzo hodate, Ambrozi,” doviknuo mu je.

Zvuk njegovog glasa se odbijao od zidova a eho je onemogućio lociranje njegovog položaja. Gledao je kako Ambrozi ide desnom stranom, prema ispovedaonici i pri tom okreće glavu le-vo, desno, ne bi li procenio odakle dolazi glas. Nadao se da nije video gde se Katerina sakrila.

„Zašto otežavate stvari, Mičeneru?,” rekao je Ambrozi : „ Vi znate šta ja želim.”

„Rekli ste mi jutros da će mi stvari izgledati drugačije ako pročitam pismo. Bar jednom ste, eto, bili u <pravu.”

„Zašto me niste poslušali?”

„A otac Tibor? Da li vas je on poslušao?”

Ambrozi se približavao oltaru. Hodao je oprezno, i dalje pokušavajući da otkrije gde se Mičener nalazi.

„Nikad nisam razgovarao sa Tiborom.“

„Naravno da jeste.“

Odozgo, sa predikaonice Mičener je posmatrao Ambrozija.

„Izađite, Mičeneru. Hajde da završimo sa tim/“

U trenutku kad mu je Ambrozi okrenuo leđa, Mičener je skočio na njega. Obojica su pali na pod, i prevrnuli se.

Ambrozi ga je odgurnuo i ustao.

Mičener se takođe podigao.

Treća tajna

351

Neko kretanje na desnoj strani privuklo im je pažnju. Video jt da Katerina juri prema njima, sa pištoljem u ruci. Ambrozi se naglo okrenuo, skočio na nju i udarivši je nogom u grudi, oborio na pod. Mičener je čuo udarac glave o kamen. Ambrozi je nestao između redova, a zatim se pojavio držeći pištolj.

Privukao je mlitavo Katerinino telo do svojih nogu i prislonio pištolj uz njen vrat: „U redu, Mičeneru! Sada je dosta.“

Nije se pomerio.

„Dajte mi Ti borov prevod.“

Mičener je načinio nekoliko koraka prema njima i izvukao koverat iz džepa: „Je li ovo to što želite?“

„Bacite ga na pod i odstupite.“

Začuo je zvuk okidača na pištolju: „Nemojte me izazivati. Ja neću oklevati da uradim to što moram, jer mi bog daje snagu.“

„A šta ako vas samo isprobava da vidi šta ćete uraditi,“

„Umuknite. Ne treba mi lekcija iz teologije.“

„Možda sam ja sada najpogodnija osoba na svetu da vam održi lekciju.“

„Zbog reci u pismu?“ Zvučao je nekako zbunjeno, kao kada se đak raspituje za svog nastavnika. „One vam daju hrabrost?“

Nešto je naslutio. „Šta je, Ambrozi? Valendrea vam nije sve rekao? Šteta! Najbolji deo je zadržao je za sebe.“

Ambrozi je još jače stegao Katerinu: „Samo bacite koverat i povucite se!"

Očajnički izraz u njegovim očima bio mu je signal da je možda spreman i da ispuni pretnju. Zato je bacio koveral na pod.

Ambrozi je pustio Katerinu i gurnuo je prema Mičeneru. Prihvatio je i video da je još ošamućena od udarca u glavu.

„Jesi li dobro?", upitao je.

Oči su joj bile staklaste, ali je klimnula glavom.

„U redu, sada imate to što ste tražili," Ambrozi je pregledao sadržaj koverta. „Kako znate da je to ono što Valendrea traži?"

352

Suv Beri

„Ne znam. Ali instrukcije koje sam dobio sasvim su jasne. Uzmi šta možeš, i otarasi se svedoka."

„Šta ako sam napravio kopiju?"

Ambrozi je slegnuo ramenima: „Taj rizik moramo da preuzmemo. Ali, srećom po nas, vi nećete biti tu da o tome svedočite." Podigao je pištolj i uperio u njih: „U ovom delu ću zaista da uživam."

Jedna prilika je izašla iz senke i polako se primakla Ambroziju.

Nikakv šum se nije čuo dok se približavala. Prilika je bila obučena u crne pantalone i komotan crni sako. Pištolj, koji je imala u ruci, prislonila je na Ambrozijevu desnu slepočnicu.

„Uveravam vas, oče," rekao je kardinal Ngovi, „da ću i ja uživati u ovom delu."

„Šta vi ovde radite?", upitao je Ambrozi.

„Došao sam da razgovaram sa vama. Zato spustite pištolj i odgovorite mi na nekoliko pitanja. Posle loga, moći ćete da odete."

„Vi želite Valendreu, zar ne?"

„To je jedini razlog što vi još dišete."

Mičener je zadržao dah čekajući da Ambrozi razmotri svoje mogućnosti. Kada je jutros telefonirao Ngoviju, računao je na Ambrozijev instinkt da se spase. I, ma koliko da je ovaj izjavljivao

da je lojalan Valendrei, Mičener je znao da se neće dvoumiti, kada dođe do toga da mora da bira koga da spašava, sebe ili papu: „Igra je završena, Ambrozi.“ Pokazao je na koverat: „Ja sam ga pročitao. Kardinal Ngovi ga je pročitao. Sada mnogo nas zna za njegovu sadržinu. Ovog puta ne možete pobediti.“

„I šta je u njemu bilo vredno svega ovoga?“, upitao je Ambrozi, tonom koji je nagoveštavao da razmatra predlog.

„Spustite pištolj i saznajte sami.“

Prošao je još jedan minut u tišini. Najzad je Ambrozi spustio ruku. Ngovi je zgrabio pištolj i povukao se korak unazad, još uvek držeći Ambrozija na nišanu.

Ambrozi je pogledao Mičenera. „Vi ste bili mamac? Cilj vam i jeste bio da me navučete da idem za vama?“

Treća tajna

353

„Tako nešto.“

Ngovi je sada stao ispred njega. „Hteli bismo da vam postavimo neka pitanja. Ako budete saradivali, nećemo zvati policiju i nećemo vas uhapsiti. Jednostavno, nestanite! Kad se sve uzme u obzir, to je dobar predlog.“

„Šta da se uzme u obzir?“

„Ubistvo oca Tibora.“

Ambrozi se nasmejao: „Blefirate. I vi to znate. Vas dvojica hoćete da smaknete Petra II.“

Mičener ga je ispravio: „Ne, to ćete vi da uradite, što u krajnjem slučaju uopšte nije važno; da je situacija obrnula, on bi to isto vama uradio.“

Nije bilo nikakve sumnje da je čovek koji je stajao pred njim umešan u ubistvo oca Tibora, najverovamije da ga je on i ubio. Ambrozi je bio dovoljno pametan da shvati da su se uloge u igri promenile.

„U redu,“ rekao je Ambrozi, „pitajte!“

Kardinal je zavukao raku u džep.

Izvadio je kasetofon.

* *

Mičener je pomogao Katerini da uđe u Kenigsfhof. Ima ih je čekala pred vratima.

„Je li sve prošlo kako treba?“, starica je upitala Mičenera. „Bila sam izbezumljena poslednjih sat vremena.“

„Dobro se završilo.“

„Hvala Bogu. Mnogo sam se plašila.“

Katerina je još uvek bila ošamućena, ali se osećala bolje.

„Odvešću je gore,“ rekao je.

Odveo ju je na drugi sprat. Čim su ušli u sobu, upitala je: „Za ime božje, šta je Ngovi radio tamo?“

„Pozvao sam ga popodne i ispričao mu šta sam saznao. Došao je avionom do Minhena i stigao ovde malo pre nego što sam krenuo u katedralu. Moj zadatak je bio da namamim Am-

354

Stiv Beri

Treća tajna

355

brozija u crkvu Sv. Gangolfa. Trebalo nara je neko mesto gde nema gužve. Irma nam je rekla da se u toj crkvi ove godine ne prika/uju scene rađanja. Ngovi je razgovarao sa sveštenikom. Naravno, nije mu rekao o čemu se radi, ali ga je zamolio da na kratko ustupi crkvu službenicima Vatikana.“ Znao je o čemu ona razmišlja. „Kejt, Ambrozi ne bi nikoga povredio pre nego što dobije Tiborov prevod. Dok ga nema u ruci, ni u šta nije mogao biti siguran. Morali smo ovako da odigramo.“ „Znači, ja sam bila mamac.“

„I ti i ja! Oboje. Morali smo da ga izazovemo da bismo bili sigurni da će odati Valendreu.“ „Ngovi je težak protivnik.“

„Odrastao je na ulicama Najrobija. Zna kako da se ponaša.“ Proveli su poslednjih pola sata s Ambrozijem, snimajući ono što im je bilo

važno za sutra. Ona je slušala, i sada je znala sve scm cele sadržine treće tajne Fatime. Izvadio je koverat iz džepa: „Ovo je pismo koje je otac Tibor poslao Klementu. Ngovi ima original, ovo je kopija koju sam poneo za Ambrozija.“

Kad je pročitala tekst, prokomentarisala je: „Pa to je vrlo slično onome što je Jasna napisala. Ti si hteo da mu daš poruku iz Međugorja.“

Odmahnuo je glavom: „To nisu Jasnine reci. To su bogoro-dičine reci iz Fatime, napisane 1944. godine, koje je otac Tibor preveo 1960.“

„Ne misliš to valjda ozbiljno? Shvataš li šta bi značilo kad bi te dve poruke bile u suštini iste?“

„Svestan sam toga još od poslepodneva,“ glas mu je bio tih i smiren, sačekao je da ona sama razmotri sav značaj otkrića. Često su razgovarali o tome da joj ne dostaje vera. Ali, nikada se nije postavljao kao sudija, s obzirom na svoje sopstvene greške; Posle kojeg će u gradu na sedam brda strašni sudija suditi svim ljudima? Možda je Katerina prva među onima koji će sebi suditi.

„Čini se da se bog vratio,“ rekao je.

„Ovo je neverovatano. A ipak, šta drugo može biti u pitanju? Kako drugačije objasniti istovetni sadržaj ovih poruka?“

„Nikako, s obzirom na to što li i ja znamo. Ali, nevernici će reći da smo mi smislili da Tiborov prevod bude sličan Jasni-noj poruci. Reći će da je sve to prevara. Originali su uništeni, a oni koji su ih pisali više nisu živi. Mi smo jedini koji znamo istinu.“

„Znači, sve je ipak stvar vere. Ti i ja znamo šta se desilo. A svi drugi će morati nama da veruju na reč,“ odmahnula je glavom.

„Čini se da je suđeno da Bog uvek ostane misterija.“

On je već razmatrao mogućnosti. Bogorodica mu je u Bosni rekla da bude znak svetu, poziv na pokajanje, glasnik koji će svima objaviti da je bog zaista živ. Ali, i ono drugo što je bogorodica rekla bilo je podjednako važno - Ne odriči se svoje vere, jer to je jedino

što na kraju ostaje!

„Jedna stvar je za utehu - rekao je - pre mnogo godina pre-korevao sam sebe što sam prekršio zakletvu. Voleo sam te, i ve-rovao da je greh to što sam osećao i što još uvek osećam. Sada znam da nije. Nije u očima boga.“

Setio se kako se Jovan XXIII, na zasedanju saveta Vatikana II, zalagao za svoju ideju. Molio je tradicionaliste i liberale da rade zajedno i složno, kako bi svet na zemlji ličio na svet na nebu gde vlada istina. Tek sada je sasvim razumeo šta je papa tada mislio. „Klement je pokušao da uradi koliko je mogao,“ rekla je, „žao mi je što sam tako mislila o njemu.“

„Verujem da bi on to razumeo.“

Nasmešila mu se: „I, šta sada?“

„Idemo nazad u Rim. Ngovi i ja imamo sutra sastanak.“

„A posle toga?“

Znao je šta je interesuje: „U Rumuniju. Ona deca nas čekaju.“

„Mislila sam da si se možda predomislio.“

Pokazao je prema nebu: „Ubeđen sam da mu to dugujemo. Slažeš se sa mnom?“

356

Stiv Beri

Treća tajna

357

69.

VATIKAN

SUBOTA, 2. DECEMBAR. 11:00

Mičener i Ngovi su išli hodnikom prema papinoj biblioteci.

Blistava sunčeva svetlost prodirala je kroz visoko postavljene prozore sa obe strane širokog hodnika. Na sebi su imali svešte-ničku odeću, Ngovi crvenu, Mičener crnu.

Nešto ranije su telefonom pozvali papinu kancelariju i Ngovi je tražio od Ambrozijevog pomoćnika da im ugovori sastanak sa

papom. Nije pominjao razlog, ali Mičener je verovao da će Valendrea razumeti zašto on i Ngovi žele da razgovaraju s njim, s obzirom na to da mu se Paolo Ambrozi nije javio. Bio je u pravu. Papa im je dozvolio ulazak u palatu i odredio petnaest minuta za razgovor.

„Možete li za to vreme da obavile posao zbog koga dolazite?“, upitao je Ambrozijev pomoćnik.

„Verujem da možemo,“ odgovorio je Ngovi.

Valendrea ih je ostavio da čekaju skoro pola sata. Sada su već stigli do biblioteke, ušli unutra i zatvorili vrata. Valendrea je stajao ispred prozora, obučen u belo, obasjan suncem.

„Moram da priznam da ste moju radoznalost podstakli kada ste zatražili prijem. Vas dvojica ste poslednje osobe na svetu od kojih bih očekivao da će se pojaviti ovde u subotu ujutru. Mislio sam da ste vi, Mauricije, u Africi, a vi, Mičener, u Nemačkoj.“

„Delimično ste u pravu,“ rekao je Ngovi, „ obojica smo bili u Nemačkoj.“

Izraz iznenađenja se pojavio na Valendreinom licu.

Mičener je odlučio da odmah prede na stvar: „Ambrozi vam se više neće javiti.“

„Kako to mislite?“

Ngovi je izvadio kasetofon iz mantije i uključio ga. Bibliotekom se razlegao Ambrozijev glas dok je pričao o ubistvu oca Tibora, prislušnim uređajima, dosijeima kardinala i ucenjivanjima, kojima se služio da bi na konklavi sakupio glasove. Valendrea je mirno slušao nabranje njegovih grehova. Ngovi je isključio aparat: „Da li vam je sada sve jasno?“

Papa je i dalje ćutao.

„Imamo kompletnu treću tajnu Falime i desetu tajnu Međugorja,“ rekao je Mičener.

„Mislio sam da ste meni dali poruku iz Međugorja.“

„Kopiju. Sada znam zašto ste onako žestoko rcagovali kada ste

pročitali Jasnine reći."

Valendrea je počeo da ispoljava nervozu. Prvi put da ovaj tvrdoglavi čovek ne kontroliše situaciju.

Mičener mu se približio: „Hteli ste da sprečite da se sazna za te poruke."

„Pa i vaš Kičmeni je to pokušao," rekao je Valendrea prkosno.

Mičener je odmahnuo glavom: „Znao je na šta ste vi spremni i zato je sklonio Tiborov prevod. On je uradio najviše. Dao je svoj život.

On je bolji od svih nas. Verovao je u Gospoda ... bez dokaza." Srce

mu je lupalo od uzbuđenja: „Jeste li znali da Bamberg zovu grad

na sedam brda'l Sećate li se Malakajevog proročanstva? Posle

kojeg će u gradit na sedam brda strašni sit-dija suditi svim

ljudima," pokazao je na Iraku. „A za vas je istina taj strašni sudija."

„Na traci su zabeležena samo naklapanja čoveka koga ste uhvatili u zamku," rekao je Valendrea, „to ništa ne dokazuje."

„Ambrozi nam je ispričao sve o vašem putu u Rumuniju i pružio više nego dovoljno podataka na osnovu kojih mogu da vas optuže i osude, naročito u bivšoj komunisličkj zemlji, gde dokazi i ne moraju biti baš tako čvrsti," rekao je Mičener.

„Blefirate."

Ngovi je izvukao jednu malu kasetu iz džepa: „Pokazali smo mu poruku iz Fatime i onu iz Međugorja. Nismo morali da mu objašnjavamo njihov značaj. Čak je i tako amoralan čovak kao što je Ambrozi shvalio kakva ga divola očekuje. Posle to-

358

Stiv Beri

ga, sve je lako priznao. Molio me je da ga ispovedim," pokazao je na kasetu. „Ali, prč toga je sve ispričao."

„On će biti dobar svedok," rekao je Mičener. „Vidite, ipak postoji autoritet veći od vašeg."

Valendrea je. koračajući po sobi, došao do police sa knjigama, nalik na životinju koja ispituje svoj kavez: „Pape su dugo

ignorisale boga. Poruke iz La Salette nestale su iz arhive još pre jednog veka. Opkladio bih se da je bogorodica njima uputila iste reci."

„Tim ljudima," rekao je Ngovi, „može se oprostiti. Oni su mislili da su to poruke videoea, a ne bogorodičine poruke. Svoj prkos su pravdali opreznošću. Nedostajao im je dokaz koji ste vi imali. Vi ste znali da su to poruke sa neba, pa ipak ste bili spremni da ubijete Mičenera i Katerinu da biste sprečili da se za njih sazna." Valendreine oči su bljesnule od gneva: „Vi, licemerni magarče. Sta je trebalo da uradim? Da dozvolim da se crkva raspadne? Zar ne shvatate do čega će dovesti ovo otkriće? Dve hiljade godina staru crkvenu dogmu proglašiće lažnom."

„Nije na nama da manipulišemo sudbinom crkve," rekao je Ngovi, „božja reč se mora poštovati, a njega je očigledno izdalo strpljenje."

Valendrea je odmahnuo glavom: „Moramo da sačuvamo crkvu. Koji će katolik slušati Rim kad sazna da smo lagali? I ne govori se tu o nevažnim stvarima. Celibat? Žene sveštenici? Abortus? Homoseksualnost? Čak i suština papine nepogrešivosti!" Njegov govor nije pokolebao Ngovija: „Ja bih više bio zabrinut kako da objasnim gospodu zašto sam ignorisao njegovu zapovest." Mičener se okrenuo Valendrei: „Kada ste se vratili u Riznicu 1978. godine, niste znali za desetu tajnu Međugorja. Ipak ste uklonili deo poruke. Kako ste znali da su reci sestre Lucije istinite?"

„Video sam strah u Pavlovim očima kad ih je pročitao. Ako se takav čovek uplašio, znao sam da je to nešto važno. Tog pet-

Treća tajna

359

ka uveče, u Riznici, kada mi je Kičmeni ispričao o Tiborovom novom prevodu, a zatim pokazao originalnu poruku, učinilo mi se kao da se đavo iznova pojavio."

„Na neki način, to se zaista i desilo," rekao je Mičener.

Valendrea ga je pogledao.

„Ako postoji bog, onda postoji i đavo.“

„Ko je od njih izazvao smrt oca Tibora? - Valendrea je izazovno upitao - bog, zato da bi se saznala istina? Ili đavo, da bi se istina saznala? Obojica su mogli imali isti razlog, zar ne?“

„Zato ste ubili oca Tibora? Da to sprečile?, upitao je Mičener.

„Svaki religiozni pokret ima svoje mučenike.“ Nije bilo ni trunke kajanja u njegovom glasu.

Ngovi je istupio napred: „To je tačno. Nama ireba još jedan.“

„Jasno mi je šta ste naumili. Hoćete da me javno optužite.“

„Ne,“ rekao je Ngovi.

Mičener je pružio Valendrei flašicu braon boje: „Očekujemo da se pridružite mučenicima.“

Valendreino čelo se nabralo od zaprepašćenja.

Mičener je nastavio: „Ovo su iste pilule za spavanje koje je Klement uzeo. Ima ih dovoljno da izazovu smrt. Ako ujutru nađu vaše telo, imaćete papsku sahranu i bićete pokopani sa svim ceremonijama u crkvi Sv. Petra. Vaša vladavina biće kratka, ali pamtiće vas isto kao i Jovana Pavla I, U suprotnom, ako sutra budete živi, Kolegijum kardinala će saznati sve što mi znamo. Vas će onda pamliti kao prvog papu u istoriji koji je izveden pred sud.“

Valendrea nije uzeo flašicu: „Hoćete da se ubijem?“

Mičener nije ni trepnuo: „Možete umreti kao veliki papa, ili doživeti sramotu jednog kriminalca. Ja, lično, više bih voleo da izaberete ovo drugo i nadam se da nećete imati hrabrosti da uradite ono što je Klement uradio.“

„Mogu da se borim protiv vas.“

360

Stiv Beri

„Izguhićete. S ob/irom na ono što znamo, kladio bih se da ih u Kolegijumu kardinala ima mnogo koji jedva čekaju priliku da vas sruše. Dokazi su neoborivi. Vaš saradnik će biti vaš glavni tužitelj.“

Ne postoji nikakva šansa da pobedite."

Valendrea i dalje nije hteo da uzme flašicu. Žalo je Miče-ner ispraznio njen sadržaj na sto, a onda ga pogledao: „Izbor je na vama. Ako volite svoju crkvu onoliko koliko tvrdile, onda žrtvujte svoj život kako biste živeli. Brzo ste se odlučili da ubijete oca Tihora. Da vidimo da li ćete tako lako doneti odluku i kad je vaš život u pitanju. Strašni sudija je presudio, a presuda je smrt."

„Tražite od mene da se ubijem," Valendrea je ponovio.

„Tražimo od vas da spasete ovu instituciju od poniženja, kome će biti izložena ako moramo da vas uklonimo na silu."

„Ja sam papa. Niko ne može da me ukloni."

„Niko, osim gospoda. A on to takoreći upravo radi."

Valendrea se okrenuo Ngoviju: „Vi ćete biti sledeći papa?"

„Skoro sigurno."

„Mogli ste da dobijete izbore na konklavi, zar ne?"

„Postojale su realne šanse."

„Zašto sle odustali?"

„Zato što mi je Klement lako rekao."

Valendrea se zbunio: „Kada?"

„Nedelju dana pre nego što je umro. Rekao mi je da ćemo na kraju vi i ja biti u trci. Ali mi je rekao da treba da pustim da vas izaberu."

„Za ime boga, zašto ste poslušali?"

Ngovi je ozbiljno odgovorio: „On je bio moj papa."

Valendrea je odmahnuo glavom.

„I bio je u pravu."

„Da li planirate da uradite to što je bogorodica tražila?"

„Ukinuću sve dogme koje su u suprotnosti sa njenom porukom."

„Mnogi će se pobuniti."

361

Treća tajna

Ngovi je slegnuo ramenima: „Oni koji se ne slažu, slobodni su da odu i stvore svoju religiju. Imaju izbor. Ja se neću protiviti. Crkva

će raditi onako kako joj se kaže."

Valendrea je bio sumnjičav: „Mislite da će to ići tako lako?

Kardinali to nikad neće dozvoliti."

Mičener se umešao: „Ovo nije demokratija." „Znači, niko neće saznati šta je stvarno u porukama?" Ngovi je odmahnuo glavom: „Neće biti potrebno. Skeptici bi tvrdili da je prevod oca Tobora sačinjen tako da se usaglasi sa porukom iz Međugorja. Samo objavljivanje poruke ne bi nam ništa dobro donelo, samo bi izazvalo kritiku. Sestra Lucija i otac Tibor su mrtvi. Nijedno od njih ne može ništa da potvrdi. Nije potrebno da svet sazna šta se dogodilo. Nas trojica znamo, i to je dovoljno. Ja ću poslušati njene reci. To će biti moja odluka, i samo moja. Ja ću na sebe preuzeti i pohvale i kritike." „Sledeći papa će sve to promeniti," promrljao je Valendrea. Ngovi je odmahnuo glavom: „Imate tako malo vere," Afri-kanac se okrenuo i pošao ka vratima. „Čekaćemo vesti. U zavisnosti od toga kakve će biti, možda ćemo se i sutra videti, a možda i nećemo."

Mičener je za trenutak zastao, pre nego što je krenuo za Ngovijem: „I samom đavolu će biti teško s vama."

Ne čekajući odgovor, izašao je iz sobe.

70. 23:30

Valendrea je gledao pilule koje su ležale na stolu. Deceni-jama je sanjao da postane papa, i ceo svoj život je posvetio ostvarenju tog cilja.

Sada je papa. Trebalo je da vlada dvadeset ili više godina, da postane papa budućnosti tako što će popraviti prošlost. Još

362

Stiv Beri

juče je razmišljao o detaljima /a svoje krunisanje, ceremoniji koju je /akazao x,a dve nedelje. Prošao je kroz vaticanske mu-xejc, lično pregledao ukrase koje su njegovi prethodnici nekada koristili i naredio da ih pripreme. Želeo je da taj trenutak, kada duhovni

voda miliona ljudi preuzima vlast, bude spektakl koji će svi katolici sa ponosom posmatrati.

Već je smislio šta će im poručiti u govoru koji će održati posle ceremonije. Hteo je da se vrati tradiciji. Da odbaci inovacije, da se povuče u svetu prošlost. Crkva bi opet morala da učestvuje u svim promenama koje svetski lideri planiraju. Niko ne bi više smeo da ignoriše crkvu i njene ideje. Naprotiv, njen uticaj bi se koristio da se ostvari nova međunarodna politika. Onu koju je nadahnjivao on, Hristov namesnik, papal

Polako je prebrojao pilule na stolu.

Dvadeset osam.

Ako ih proguta, biće zapamćen kao papa koji je vladao četiri dana. Smatraće ga neuspelim vladarom, koga je gospod prebrzo uzeo. Ali, uvek se pamte oni koji umiru iznenada. Jovan Pavlc I je bio beznačajan kardinal. Sada ga poštuju samo zato što je umro trideset tri dana posle konklave. Nekoliko ih je vladalo i kraće, mnogo više njih duže, ali niko se nije našao u situaciji u kojoj je on sada bio.

Razmišljao je o Ambrozijevoj izdaji. Nikad ne bi pomislio da će ga Paolo izneverili. Bili su zajedno mnogo godina. Možda su Ngovi i Mičener potcenili njegovog starog prijatelja. Možda će Ambrozi biti njegova zaostavština; čovek koji će se pobrinuti da Petra II nikad ne zaborave. Verovao je da je u pravu što se nada da će se Ngovi pokajali zato što je ostavio Ambrozija na slobodi.

Ponovo je pogledao pilule. Bar neće osećati nikakav bol. A Ngovi će se postarati da ne bude obdukcije. Afrikanac će i dalje biti komornik. Mogao je da zamisli tu bitangu kako stoji nad njim, lagano udara srebrnim čekićem po njegovom čelu i tri puta pita da li je papa mrtav.

Treća tajna

363

Ako se ne ubije, Ngovi će ga ujutru optužiti - bio je siguran u to.

lako do sada nijedan papa nije zbačen, znao je - kad ga jednom optuže za ubistvo, više neće moći da ostane na tom položaju.

Još jedna misao je izazivala njegovu zabrinutost. Ako uradi to što Ngovi i Mičener traže od njega, uskoro će morati da odgovara za svoje grehe. Šla će reći?

Ako bog postoji, onda postoji i nemerljiva sila zla koja zavodi ljudski duh. Čini se da se život stalno odvija između dva ekstrema. I kako će objasniti svoje grehe? Hoće li biti praštanja, ili ipak samo kazna? On je i dalje verovao, i pored svega što je znao, da samo muškarci treba da budu sveštenici. Crkvu su osnovali muškarci i dve hiljade godina se muška krv pro-livala da bi se ta institucija sačuvala. Pustiti žene tamo gde je jasno da treba da budu muškarci, čisto je svetogrđe. Žene i dc-ca bi ih samo odvlačili od crkve. A ubiti još nerođeno dete, njemu je prosto nezamislivo. Ženina dužnost je da rodi dete, bez obzira na to kako je začeto, da li ga želi ili ne. Pa onda, kako je bog mogao da kaže da je to pogrešno? Promešao je pilule po stolu.

Crkva će se promeniti. Nišla više neće biti isto. Ngovi će se postarali da krajnosti prevladaju. I na tu pomisao, stomak mu se zgrčio.

Znao je šta ga čeka. Moraće da položi račune, ali neće ustuknuti pred izazovom. Suočiće se sa Bogom i reći mu da je radio ono što je verovao da je ispravno. Ako bude progнан u pakao, imaće tamo asketsko društvo. Nije on jedini papa koji je prkosio nebu.

Napravio je nekoliko gomila, svaku sa po sedam pilula. Zahvatio je jednu i stavio je na dlan ruke.

I u poslednjim trenucima života, čovek razmišlja o nekoj perspektivi.

Njegova zaostavština među ljudima je bila osigurana. Bio je Petar II, papa Rimokatoličke crkve, i to mu niko neće moći od-

364

Sliv Beri

565

uzeti. Čak će i Ngovi i Mičener javno morati da poštuju uspomenu na njega.

I to mu je pružilo utehu.

Kao što mu je ulilo snagu.

Ubacio je pilule u usta i uzeo čašu sa vodom. Zatim je uzeo drugih sedam i njih progutao. Dok se još osećao hrabrim, progutao je i preostale pilule, a zatim popio ostatak vode.

Nadam da nećete imati hrabrosti da uradite ono što je Kle-ment uradio.

Dodavola s tobom, Mičencru!

Otišao je do pozlaćenog naslona za molitvu, koji je gledao na Hristov portret. Kleknuo je, prekrstio se i zamolio boga da mu oprosti. Proveo je klečeći deset minuta, dok nije počelo da mu se vrti u glavi. Neka se zna da ga je bog pozvao k sebi za vreme molitve.

Dremljivost ga je sve više obuzimala, i neko vreme se odupirao nagonu da joj se prepusti. Negde u sebi osećao je olakšanje što neće morati da pripada crkvi, koja će doneti odluke koje on apsolutno ne odobrava. Možda je bolje da počiva ispod bazilike kao poslednji papa crkve, kakva je nekada bila. Zamišljao je Rimljane kako se sutra okupljaju na trgu, tužni zbog gubitka voljenog Santissinw Padre. Milioni će gledati njegovu sahranu, štampa će o njemu pisati sa poštovanjem. Možda neko objavi i knjigu. Nadao se da će tradicionalisti koristiti njegove ideje da se suprostave Ngoviju. A tu je i Ambrozi. Dobri, stari Paolo! Dopadalo mu se da misli da je on još uvek tu negde.

Telo mu je žudelo za snom, više nije mogao da se odupire, prepustio se neizbežnom i srušio na pod.

Gledao je u tavanicu i čekao da pilule učine svoje. Soba se

zamračila. Više se nije opirao svom odlasku.

Umesto toga, pustio je misli da lutaju, nadajući se da je bog zaista milostiv.

±

71.

NEDELJA, 3. DECEMBAR 13:00

Mičener i Katerina su išli za svtom koji je hrlio na Trg Sv. Petra. Muškarci i žene oko njih glasno su plakali. Mnogi su držali brojanice. Čuo se sonorni zvuk zvona sa bazilike.

Vest da je Sveti otac umro u snu objavljena je pre dva sata, kao kratko saopštenje iz Vatikana. Pozvani su komornik, Ma-uricije Ngovi, i papin lekar, koji je potvrdio da je jak srčani udar uzrok papine smrti. Izveden je tradicionalni ritual sa srebrnim čekićem i zvanično je proglašeno da je počela papska praznina. Kardinali se opet pozivaju u Rim.

Mičener nije ispričao Katerini šta se sinoć dogodilo. Bolje je tako. Na neki način, on je bio ubica, mada se nije tako osećao. Umesto toga, osećao je da je pravda zadovoljena, da je otac Ti-bor osvećen. Jedna nepravda je ispravljena tako što je počinjena draga i ravnoteža je uspostavljena na nemio način, zbog čudnih okolnosti koje su proteklih nedelja do svega ovoga i dovele.

Za petnaest dana počće nova konklava i izabraće se dragi papa. Biće to dvesta šezdeset deveti papa, jedan više nego što stoji na Malakajevoj listi. Strašni sudija je presudio. Grešnici su kažnjeni. Sada je na Mamici ju Ngovi da se pobrine da se božanska volja ispuni. Nije bilo gotovo nikakve sumnje da će on biti sledeći papa. Juče, kad su napuštali palatu, Ngovi ga je zamolio da ostane u Rimu i učestvuje u onome što će uslediti. Ali, on je odbio. Odlučio je da sa Katerinom ode u Rumuniju. Zeleo je da zajedno provedu ostatak života, i Ngovi. je to ra/u-meo, Poželeo mu je mnogo sreće i obećao da će mu vrata Vatikana uvek biti otvorena.

Ljudi su i dalje navirali, popunjavajući trg između Bernini -jevih

kolonada. Nije tačno znao zbog čega je došao, kao da ga je neko zvao ali, posle dugo vremena osetio je da ga obuzima spokojstvo.

366

Stiv Beri

„Ovi ljudi ne znaju kakav je čovčak bio Valendrea," proša-putala je Katcrina.

„On je bio njihov papa. Ilalijan! I niko ih ne bi ubedio da nije bio dobar. Takva c'e i ostati uspomena na njega."

„Ti nemaš nameru da mi kažeš šta se juče dogodilo?"

Sinoć' je primetio da ga proučava. Shvatila je da se nešto veoma važno dogodilo dok su bili sa Valendrom, ali on nije dozvolio da se o lome razgovara i ona nije navaljivala.

Prč nego šio je uspeo da joj odgovori, starija žena koja je stajala blizu jedne od fontana iznenada se, u nastupu luge, srušila.

Nekoliko ljudi je pohitalo da joj pomogne, dok je ona ja-dikovala što je bog uzeo lako velikog papu. Mičener je posma-irao ženu koja je nekontrolisano jecala i dvojicu muškaraca koji su joj pomagali da se povuče u zaklon.

Ekipe novinara su kružile trgom i intervjuisale okupljene. Uskoro će njihovu pažnju ponovo zaokupiti Kolegijum kardinala i događaji u Sikstinskoj kapeli.

„Očekujem da se Tom Keli vrati," rekao je.

„I ja sam to pomislila. Covek koji ima odgovore na sva pitanja," razumeo je šta je značio osmeh koji mu je uputila.

Stigli su do bazilike i sa svetom, koji je došao da izrazi svoju lugu, zaustavili su se ispred barikada. Crkva je bila zatvorena jer su se unutra vršile pripreme za još jednu sahranu. Na balkonu crna zastava. Mičener je pogledao na desno. Saloni na papinoj spavaćoj sobi su bili spuštteni. Iza njih, pre nekoliko sati, pronašli su telo Alberla Valendre. Prema novinskim izvešta-jima, srce ga je izdalo dok se molio, jer je njegovo telo pronađeno na podu, ispod Hristovog portreta. Nasmejao se Valendre-inoj poslednjoj drskosti.

Neko ga je uhvatio za ruku. Okrenuo se.

Ispred njega je stajao bradati čovek, povijenog nosa i gusle crvenkaste kose, „Kažite mi, oče, šta treba da radimo? Zašto je gospod uzeo našeg Svelog oca? Zbog čega se ovo dešava?”

367

Mičener je pretpostavio da mu se nepoznati obratio zbog njegove crne mantije, a odgovor mu se nekako brzo ibrmulisao u glavi:

„Zašto uvck mora da postoji razlog'? Zar ne možete mirno da prihvatite to šio bog uradi bez postavljanja pitanja?”

„Trebalo je da Petar bude veliki papa. Konačno jedan Ita-lijan na prestolu. Polagali smo mnogo nade u njega.”

„Ima u crkvi mnogo njih koji mogu biti velike pape. I ne moraju biti Ilalijani.” Njegov sagovornik ga je čudno pogledao. „Ono što je važno, to je njihova posvećenost Bogu.”

Znao je da među hiljadama ljudi koji su se okupili ovde na trgu, samo on i Katerina zaista razumcju da je Bog živ, da je tamo gore, da sluša.

Skrenuo je pogled sa čoveka prema prelepoj fasadi bazilike. I pored sve njene lepote, to su samo malter i kamen. Godine i vremenske neprilike će je na kraju uništiti. Ali ono što ona simbolizuje, šio znači, večno će trajali.

Ti si PeJar i na ovom brdu ću podići crkvu, Vmla pukla neće stajati nasuprot nje. Daću ti ključeve nebeskog kraljevstva; što god vežeš na zemlji biće vezano na nebu; šta god izgubiš na zemlji biće izgubljeno na nebu!

Ponovo se okrenuo čoveku, koji mu je nešto govorio.

„Gotovo je, oče. Papa je mrtav. Sve je golovo i pre nego što je počelo.”

Sa tako nečim sigurno nije mogao da se složi, a nije želeo ni da ovaj stranac podlegne defetizmu: „Grešite! Nije gotovo -nasmeshio mu se sa puno optimizma - u stvari, ovo je tek početak.”⁴

Beleška autora

Dok sam sakupljao građu za ovaj roman, boravio sam u Italiji i Nemačkoj. Ali, sama knjiga je nastala kao rezultat mog ranog katoličkog obrazovanja i dugogodišnje fasciniranosti Fati-mom. Proteklih dve hiljade godina, fenomen bogorodičnih ja-vljanja se pomnije iznenađujuće često. U novije doba, o pojavljivanjima u La Saleti, Lurdu, Fatimi i Međugorju se najviše pričalo, ali ima bezbroj drugih, manje poznatih primera. Zeleo sam da iz podataka do kojih sam došao i koje sam uključio u priču, čitaoci nešto i saznaju i da se zabave. Ova knjiga zato ima mnogo više realnih činjenica, nego prethodne dve.

Scene iz Fatime, opisane u prologu, zasnovane su na opisima svedoka, najverovatnije same Lucije, koja je napisala i objavila svoju verziju onoga što se desilo, ali bogorodičine reci je navela kao doslovno njene. Tri tajne, kako je citirano u sedmom poglavlju, doslovno su prepisane iz tog teksta. Izmišljeno je samo ono što sam dodao u 65 poglavlju.

Ono što se desilo s Frančeskom i Jasintom, zajedno sa čudnom istorijom treće tajne - da je stajala zapečaćena u Vatikanu sve do maja 2000. godine i da su je čitale samo pape (poglavlje 7) - je istina, kao i činjenica da je crkva zabranila sestri Luciji da o tome javno govori. Iako je priča smeštena u vreme posle smrti sestre Lucije, ona zapravo još živi kao kaluđerica u manastira.¹

Pojavljivanja u La Saleti 1846. su verno prepričana - kao i biografija ta dva videoca. Posebno se to bogorodičino pojavljivanje smatra veoma čudnim, i vezano "je za razne sumnje i skan-

Sestra Lucija je umrla februara 2005. godine (prim.prev.)

370

Stiv Beri

dale. Tajne su deo vizija i prema vaticanskim zapisima dco originalnog teksta zaista nedostaje, što dodatno baea senku na sve što se desilo u tom planinskom selu.

Slična situacija je i s Međugorjem, mada se ono nekako iz-dvaja od

drugih. Zato što nije bilo samo jedno pojavljivanje, ili samo nekoliko u toku više meseci, već se spominju hiljade Bo-gorodičnih javljanja tokom više od dve decenije. Crkva još nije zauzela zvaniean stav o tome što se tamo možda događalo, mada se u to popularno bosansko selo dolazi na hodočašće. Kao što je zabeleženo u poglavlju 38, postoji deset tajni koje se vezuju za Međugorje. Nisam mogao da odolim da i to ne uključim u scenario priče, i u ono što se događa u poglavlju 65. Povezivanje desete tajne Međugorja i treće tajne Fatime preraslo je u najbolji dokaz da bog postoji. Ipak, kao što Mičener kaže u 69. poglavlju, čak i sa tim dokazom, da bi u nešto bili ube-d'eni, morate verovati.

Tačno su citirana i predskazanja koja se pripisuju Sv. Ma-lakaju u poglavlju 56. Preciznost sa kojom je opisao buduće pape jerieverovatna. Njegovo poslednje proročanstvo koje se odnosi na sto dvanaestog papu, koji će se zvati Petar II, zajedno sa tvrdnjom da će „ u gradu na sedam brda strašni sudija suditi svim ljudima," takoife je tačno. Papa Jovan Pavle II2 je 110. na Malakajevoj listi. Još dvojica treba da budu izabrana pa da se vidi da li će se njegovo proročanstvo ispuniti. Slično Rimu, i Bamberg u Nemačkoj se nekad zvao grad na sedam brda. To sam saznao dok sam bio tamo, a onda sam odlučio da to divno mesto uključim u priču.

Na žalost, porodilišta u Irskoj koja se pominju u 45. poglavlju su stvarna, kao što je svakako bio i bol koji su prouzrokovala. Hiljade beba je odvojeno od svojih majki i dato na usvajanje. Malo toga se zna o njima pojedinačno i mnogi od njih, sada odrasli ljudi, sigurno su se kao i Mičener suočavali sa pitanjem o svom poreklu. Na sreću, ti centri više ne postoje.

Š Papa Jovan Pavle II je umro aprila 2005 godine (prim, prev.)

Treća tajna

371

Podjednako je tužna sudbina i dece u rumunskim sirotišti-ma, opisana u 14. poglavlju. Tragedija koja je zadesila tu decu i dalje je

prisutna. Bolest, siromaštvo i očaj - a da ne pomislim i njihovu zloupotrebu od svetskih pcedofila - i dalje haraju među tim nedužnim stvorenjima.

Sve crkvene procedure i ceremonije su precizno prenesene, sem upotrebe drevnog srebrnog čekića posle smrti pape, koji je opisan u 30. i 31. poglavlju. Taj ritual se nekada i/vodio, ali je ukinut, mada ja nisam odoleo da ga u priči pomislim.

Takode su realne i podele između konzervativaca i liberala, Italijana i pripadnika drugih naroda, Evropljana i ostatka sveta. Crkva se bori protiv tih podela, i taj konflikt je izgledao kao prirodan milje za individualne dileme sa kojima se suočavaju Klement XV i Alberto Valendrea.

Delovi Biblije iz 57. poglavlja su naravno tačni i zanimljivi kad se čitaju u kontekstu zapleta romana. Na sličan način i reci Jovana XXIII u poglavlju 7. i 68. kada se, 1962. godine, obraća veću Vatikanu II na prvoj sednici. Njegova nada da se mogu sprovesti reforme - tako da ovozemaljski svet podseću na božanski gde vlada istina - je fascinirajuća, ako se uzme u obzir da je on zapravo prvi papa koji je pročitao treću tajnu Fatime.

Treća tajna je objavljena svetom maja 2000. Kao što su kardinali Ngovi i Valendrea razgovarali u 17. poglavlju, pominjanje mogućeg ubistva pape može biti objašnjenje što crkva nije želela da njenu sadržinu objavi ranije. Ali, sve u svemu, zagonetke i parabole koje treća poruka sadrži više su misteriozne nego preteće, zbog čega su mnogi analitičari i pominjali mogućnost da ona nije objavljena u celosti.

Katolička crkva je jedinstvena institucija. Ne samo da se održala preko dva milenijuma, već se i dalje razvija. Naravno, mnogi se pitaju kakva će biti njena sudbina u novom veku. Neki, kao Klement XV, žele da se ona temeljno promeni. Drugi, pak, kao Valendrea, žele da se crkva vrati svojim tradicionalnim korenima. Ali, Lav XIII, 1881, najbolje je to rekao: Crkvi nije potrebno ništa

drugo sem istine!

Beleška o delu

Prošao je skoro ceo vek od kako je troje male dece dobilo tajnu poruku sa Neba! Sada ta tajna preli da uništi život trojici muškarca - jedan nema hrabrosti da kaže istinu, drugi je spreman na sve samo da se tajna ne sazna, i ceo teret istine i po-verenja pašće na trećeg.

Svetski poznati autor Stiv Beri je već dva puta fascinirao čitaoce i kritičare - prvi put kada ih je poveo u potragu za izgubljenim blagom, a zatim kad je menjao slavnu istoriju najveće nacije na svetu. Sada nas vodi u najmoćniju instituciju na svetu, koja postoji već dve hiljade godina i kojoj pripada više od milijardu ljudi širom planete. Vodi nas kroz glavne odaje tog zdanja koje zadivljuje svojom lepotom, rasvetljava zamršenu političku tradiciju i ide korak dalje - spaja tajhe poruke da bi objasnio jednu krajnje zbunjujuću misteriju koju ljudi već godinama pokušavaju da objasne...

Treća tajna je fascinantan i uzbudljiv roman pun neizvesno-sti, koji na zanimljiv način istražuje istorijski događaj koji nikad u potpunosti nije rasvetljen. Okrenite stranicu i saznajte u čemu je ta tajna!

Uživajte i, molim vas, nemojte se ustručavati da nam kažete svoje mišljenje!

Stiv Beri je autor romana Cilibarska soba i Proročanstvo Romanovih. Živi sa suprugom i ćerkom u Džordžiji i radi na novom romanu.

Mark Tavani

Stiv Beri

TREĆA TAJNA

2005.

Izdaje NARODNA KNJIGA

ALFA Beograd. Šafarikova 11

Za i/ davača Snežana Mijović
Lektor-korektor Milica Ivković
Virmanska prodaja 011/848-70-31, 848-70-34, 8^ Velimir Milićević
Klub čitalaca
011/3229-158
Ruža Vasiljević
Marketing 011/3223-910 Jelena Mojović
8-70-35
Tiraž 1000 primeraka
Štampa ALFA - Beograd
•' ě**
CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije,
Beograd
821.111(73)-31
BERI, Stiv
Treća tajna / Stiv Beri ; [prevela Snežana Sokolović], -Beograd :
Narodna knjiga-Alfa 2005 (Beograd : Alfa). -374 str. ; 22 cm. -
(Biblioteka Megabit / [Narodna knjiga-Alfa] ; knj. br. 557)
Prevod dela: The third secret / Stev Berry. - Tiraž 1.000. - Str. 373:
Beleška o delu / Mark Tavani.
ISBN 86-331-2252-9 COBISS.SR-ID 124313612

Poznati svetski pisac bestselera Stiv Beri napisao je izvrstan,
provokativan i napet roman koji se bavi jednom od najzani-
mljivijih svetskih misterija.

TREĆA TAJNA je fascinantna i uzbudljiv roman pun neizvesnosti,
koji na zanimljiv način istražuje istorijski
događaj koji nikad u potpunosti nije rasvetljen.

Prošao le skoro ceo vek od kako je troje dece dobilo tajnu
poruku sa Neba. Sada ta tajna preti da uništi život trojici
muškaraca - jedan nema hrabrosti da kaže istinu, drugi je
spreman na sve samo da se tajna ne sazna, i ceo teret

istine i poverenja pašče na trećega.

Fatima, Portugalija, 1917. godina: Bogorodica se pojavljuje pred troje dece i tom prilikom poverava im tri tajne. Svet ubrzo saznaje prve dve, ali o sadržini treće ništa se nije znalo sve do 2000. godine. Zašto je crkva čekala toliko dugo da objavi Bogorodičinu poruku? I zašto mnogi vernici još uvek sumljaju da im je treća tajna u potpunosti prenceta?

Vatikan, vreme sadašnje: otac Kolin Mičener, sekretar pape Klementa XV, zabrinut je za svog šefa. Iz noći u noć, papa odlazi u tajnu arhivu Vatikana - razlog su poruke iz Fatime. Kada papa pošalje Mičenera na tajni zadatak u Rumuniju, sveštenik biva upleten u događaje koji izazivaju podozrenje, prevaru, samoubistvo i ubistvo. Iznenada će se suočiti sa problemom koji je brinuo papu - i moraće da otkrije tajnu koja će uzdrmati svet.